COLECȚIA SFINX

46

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COSMA BRAȘOVEANU

Un martor incomod

EDITURA MILITARA

Lei 6

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

Nik Stratilat pătrunse în sediul miliției învîrtind invitația între degete. Pășea calm, cu degajarea inocentului conștient că peste zece minute neînțelegerea se va clarifica. Edificarea e de regulă însoțită de scuze și zîmbete pline de o duioasă înțelegere. Pictorul avu o scurtă ezitare, apoi își continuă drumul.
Rezemat de o ușă, la capătul culoarului, maiorul Pătrașcu îl însoțea cu privirea.

COSMA BRAȘOVEANU

Un martor incomod

EDITURA MILITARĂ, BUCUREȘTI, 1979

Ilustrația copertei : GH. BALTOC

CAPITOLUL I

O pereche potrivită

— Cine-i tipul ?
Nik Stratilat își privi lung soția :
— Amantul tău !

În viziunea fecioarelor de pe bulevard care împrimăvărează gîndurile adolescenților fluturîndu-și stambele, pictorul Stratilat era „de milioane, soro, mai ceva ca Alain Delon !", printre studente trecea drept mascul bine ; cele ce și-au isprăvit studiile și nu mai au ce învăța despre bărbați îl considerau o excepție fericită. Doar femeile măritate îl ignorau și e firesc, legitimii rămîn în orice competiție inegalabili, cel puțin cînd sînt de față...

Individul era superb. Ochii păreau două bucăți de gheață înmuiate în venin, avea trăsături virile, buze senzuale, dinți sănătoși. Judecîndu-l după siluetă, ai fi fost dispus să crezi că și-a consumat cel puțin jumătate din viață în sala de gimnastică. Înșela, era prea ocupat pentru așa ceva : șaisprezece ore din douăzeci și patru muncea conștiincios cu sticla de coniac într-o mînă și paharul în cealaltă. Își trecu degetele prin părul grizonat la tîmple. Inelul fulgeră scurt. Purta cămașă din crêpe de chine, cu jabou, haină neagră și pantaloni reiați, la butonieră o garoafă roșie, deschisă și învolburată ca o gură de ibovnică.

Mara Stratilat se încruntă imperceptibil.

„A aflat !"

Își sorbi jus-ul privindu-l printre gene.

— Amantul meu ! Hm ! Care dintre ei ?

Semăna cu o explozie de artificii diferit colorate, un bibelou japonez încărcat cu dinamită. Tăietura ochilor mari, negri, se pierdea undeva spre tîmple, avea pometii uşor ridicaţi, dantură de păpuşă.

Bărbaţii folosesc de regulă mîinile în descrierea unei femei frumoase. Receptivi la anumite curburi, sînt dispuşi să treacă uşor tocmai peste elementul esenţial : tenul.

Mara Stratilat ştia foarte bine care e primul ei atu. Îşi purta chipul sculptat în fildeş cu demnitate princiară, zîmbea rar pentru a evita ridurile.

Se aflau la o masă în apropierea ringului. Barul, vag luminat din considerente care nu aveau nimic comun cu economia de energie electrică, se umpluse. Pentru consumatorii constanţi, soţii Stratilat reprezentau perechea ideală. Însoţeau în chip fericit frumuseţea, distincţia, amabilitatea şi dragostea, căci ce alteeva puteau să însemne evitarea frecventă a cunoştinţelor — nimeni, niciodată nu fusese poftit la masa lor — privirile lungi, aprinse, aruncate unul celuilalt ?

Pictorul rîse :

— Cu alte cuvinte în viaţa ta ar exista mai mulţi bărbaţi ?

— De ce nu ?

— Te lauzi, fetiţo !

Mara Stratilat ridică indiferentă din umeri dar în priviri îi ardeau flăcări negre.

— Mă rog, dacă ideea te consolează...

— Mă amuză. Dă-mi voie, după opt luni de căsnicie să te cunosc. Mi-ar fi fost de ajuns opt zile. O bătu uşor pe podul palmei. Nu eşti genul !

— Admirabil !

— Nu ai vocaţie de femeie uşoară. Scuză-mă, îţi spun lucruri dezagreabile.

— Fii serios, m-am obişnuit.

Pictorul zîmbi fermecător :

— Nici temperamentul fetelor cu lasere în priviri nu-l ai !

— Mereu amabil ?

— Mereu lucid. Cu amicul de la bar e altă istorie, dacă eşti cuminte, într-o zi, o să ţi-o povestesc.

— Ce înseamnă să fiu cuminte ?

— Să renunți la teribilisme și să-ți iasă din cap, pentru numele lui Dumnezeu, că știi să minți ! Nu știi ! Îi sărută degetele. În clipa asta te întrebi cum să procedezi. Să te ridici tremurînd de indignare, îți permiți să mă jignești et caetera, figura ține de cele mai multe ori, să încerci să mă convingi că mi se năzare, ori să iei lucrurile ușor : zîmbete, un hohot de rîs discret cu fluturări de bucle, badinerie conjugală *a la française* sau, în sfîrșit, cum ne imaginăm noi că se petrec lucrurile pe acolo...

— Ce mă sfătuiești ?

— S-o lași baltă. Și să fumezi mai puțin. Făcu semn picoliței. Curață, te rog, masa.

Femeia rupsese țigara între degete.

— Iritată ?

— Plictisită ! Crîncen !

— Ai și de ce, e un local deocheat, mîine seară mergem la biserică.

— Mă obosești, Nik !

— Deci te-ai hotărît. În regulă.

Mara Stratilat își clătină buclele :

— Ești incorigibil ! Te crezi al naibii de inteligent.

— Sînt !

— Nu vreau să te jignesc dar uneori am scrioase îndoieli. N-ai observat că întotdeauna îți las ultimul cuvînt ?

— Întotdeauna am dreptate.

— Nu. Am obosit și știu că e inutil. Și mai știu că...

— Detest melodrama, draga mea.

— Ai nevoie de un pretext ! De opt luni trăiesc sub semnul provizoratului, nici unul din noi nu crede în căsnicia asta !

— Fată dragă, îți interzic să debitezi inepții cu carul, rămîi la cît îmi livrezi în mod curent. Niciodată n-am păsit pe un teren mai solid ca acum cînd există și un al treilea ! O privi îngrijorat. Nările îi fremătau. Ce-ar fi să renunți la program ? Nu ești în cea mai bună dispoziție.

— Prostii !

Se ridică. Pictorul îi prinse mîna :

— Ascultă sfatul meu, fetiţo : nu încerca să te sinucizi. Am nevoie de tine.

— Minţi, Nik, te iubeşti prea mult.

Bărbatul avu un rîs scurt :

— Succes !

Mara Stratilat părea desprinsă din pînzele lui Degas : o figurină graţioasă şi tulburătoare. Senzaţia de păpuşă eterică o accentua, *tutu*-ul vaporos, o spumă albă, rotundă, fixată în jurul şoldurilor.

Privirea pictorului rima cu a celorlalţi consumatori. Lucru ciudat pentru că nimeni dintre cei prezenţi nu afişa expresia aceea imposibil de confundat a însuraţilor care îşi surprind nevestele îmbrăcate sumar. Se rezemă încîntat de spetează urmărind-o atent.

Mara evolua pe o frînghie întinsă, sus, aproape de tavan. Un număr inedit, cu figuri dificile care-ţi tăiau respiraţia.

„Jocul cu moartea ! reflectă pictorul. Sper să nu aibă inspiraţii tîmpite !"

Îşi răsuci capul. Bărbatul rezemat de bar îl privea fără expresie. Se întoarse alungînd fumul de ţigară.

„Totul depinde de ea. Logic, trebuie să accepte, deşi, verificat, logica şi femeile nu fac casă bună împreună."

Orchestra amuţi brusc. Mara Stratilat ajunse la mijlocul frînghiei şi căzu în spagat. Întîlni ochii omului rezemat de bar şi pentru o clipă simţi că-şi pierde echilibrul.

Seară de seară o ţintuise cu privirea. O privire grea, tristă, puţin ironică. Nu-i trimitea flori împreună cu propunerile obişnuite, n-o aştepta la ieşire. Ajunsese s-o obsedeze, lucra neatentă, de cîteva ori era să alunece. S-au întîlnit întîmplător pe stradă.

„Mă numesc Adam."

„Ce-mi reproşezi ?"

Părea decepţionat, zîmbea amar.

„Gratiile în spatele cărora ţi-ai închis sufletul. Păcat, se va sinucide ! Sufletul dumitale se va sinucide, doamnă ! Nu sînt nebun, ştiu să văd dincolo de aparenţe".

A salutat-o scurt şi a plecat.

Izbucniră aplauzele. Mara Stratilat coborî pe ring. Două picolițe îi aduseră buchete mari de flori. Trecu printre mese mulțumind prin cnicsuri scurte și zîmbete lungi. Adam își sorbea ginul la bar ca de obicei. Îi șopti din mers :

— Știe !

— Știu.

Pictorul oferi chelnerului o atenție de-o sută, douăzeci și cinci picoliței, alți douăzeci și cinci portarului. Fură însoțiți la ieșire cu plecăciuni, pe măsura bancnotelor. Mara Stratilat făcea reclamă lui Tiffany de pe Fifth Avenue, magazinul acela modest, frecventat de șomeri ca Rockeffeler și Morgan — flăcăii încă nu și-au găsit un serviciu pe măsură —, blănarilor din Ștefan Platz și caselor de modă de pe bulevardul Madeleine.

Studenții care întindeau de-o cafea și din minut în minut răspundeau timid chelnerului cu pumnale în ochi că nu mai doresc nimic își dădură coate :

— Ăștia de pe aici n-au auzit de chestia cu egalitatea socială...

— Lasă, Dodule, mîine-poimîine intrăm și noi în pîine, să vezi trai...

Pictorul deschise portiera Cadillac-ului albastru, cu farurile mobile, ascunse ziua, o ajută să urce și trecu la volan.

— Nik, spuse femeia, n-ai impresia că exagerezi ?

— În ce sens ?

— Azvîrli pur și simplu banii.

— Îi investesc !

— Te-ai întrebat ce gîndesc vecinii ?

Pictorul rîse :

— Pentru băieții de la controlul veniturilor am acte, poți fi liniștită. De ceilalți nu-mi pasă, nu colecționez impresii agreabile.

Porni. Mara Stratilat privi în spate. Rezemat de ușa barului Adam îi făcu un semn mic.

...Trei zile după întîlnirea de pe stradă, trecuse pe la cimitirul Belu. Se împlineau doi ani de la moartea unei verișoare, abordase un doliu de circumstanță și o tristețe care nu convingea pe nimeni. La capătul aleii l-a zărit

pe Adam. Privea șirul de cavouri, crucile strîmbe, uitate. N-o văzuse, n-ar fi văzut-o dacă nu i se adresa :

„Dumneata ?“

Adam a tresărit. A recunoscut-o greu.

„A ! Doamna cu sufletul prizonier !“

„Ce faci aici ?“

„Mă gîndesc.“

„Nu risc să întreb la ce anume.“

„Surprinzător. În general îți pui tot felul de întrebări incomode. De regulă noaptea înainte de a adormi. Mă înșel ?“

Ironia era groasă.

„Ești un om ciudat !“

„Dumneata o femeie splendidă.“ Ridică brațele : „Nimic de făcut.“

„Ai reușit să mă înspăimînți, nu mă pot concentra pe parîmă.“

„Regret.“

„Îmi reproșezi ceva ? Ce anume ?“

„Ți-am răspuns acum trei zile, pe stradă.“

„În definitiv cine ești dumneata ?“

A zîmbit trist :

„Aș da mult s-o știu. Nu iubesc calamburul dar, după biblie probabil că Adam, fiul omului. La revedere !“

„Așteaptă !“

Și-a aprins o țigară, l-a privit curioasă. Un bărbat tînăr, bine făcut, cu ochi mari, migdalați, fără excentricități vestimentare.

„Spune-mi, te rog, ai idee în ce an trăim ? Cum se cheamă planeta pe care calci ?

„E foarte important ?“

„Extrem !“

Au pornit spre capelă. Adam mergea cu privirea în pămînt și mîinile la spate.

„Da, doamnă. Din păcate... M-am născut cu cinci veacuri mai devreme, plămînii mei au nevoie de alt aer, uneori pur și simplu mă sufoc. Prea multă agitație, prea mult zgomot, vorba lui Will, pentru nimic. Pentru că mai devreme sau mai tîrziu totul devine de-o inutilitate ilară. Un adevăr descoperit, probabil, într-o grotă de un strămoș în timp ce se încălzea la foc sau mușca dintr-o

pulpă de mamut. Uită-te în jurul dumitale și dacă poți încearcă *să simți* ce înseamnă momentul acela, inevitabil. Ce se întîmplă cu ambițiile, voința fermă sau încăpățînarea, *după*. Toată lumea e de acord că într-o anumită zi, de dorit cît mai tîrziu, ne va vizita doamna în negru. Unii, din ce în ce mai puțini, se întreabă chiar cum va fi. Acestea sînt gînduri. O privi lung, intens. Gînduri pe care *eu le simt, le pot pipăi, au formă și culoare. Și dor...*"

S-a oprit surprinsă :

„Culoare și formă... Nu-i exclus."

„Gîndul de o clipă e palid, fără vitalitate de dimensiuni incerte, îl suporți mult mai ușor."

„Interesant !"

„Nu-i așa ? În ochi îi jucau lumini stranii. Mă temeam că mă crezi nebun. Sînt chestiuni greu de înțeles, eram hotărît să nu-ți vorbesc..."

„Continuă."

„Nici acum nu sînt convins că e bine. Dumneata ai altă conformație psihică, alte preocupări, nu vreau să-ți alung surîsul."

„Continuă ! Te rog !"

Adam a tras adînc mireasma florilor în piept :

„Într-o toamnă, acum doi ani, mă plimbam pe aleea asta. Întotdeauna m-au fascinat dușii de pe lume... Pentru o clipă, o singură clipă, am avut sentimentul că nu mai sînt. Înțelegi ? Gîndul că nu exist s-a strecurat în mine, căpătase dimensiuni concrete, palpabile. Dacă-mi crestam pielea cu un bisturiu puteam să-l văd..."

— E ceva în neregulă, fetițo ?

Pictorul conducea repede ținînd volanul cu o singură mînă. Mara Stratilat reveni în mașină :

— Ce întrebare ? ! A fost o seară reușită, ți-am mai spus...

— Ai dreptate. Mă bucur.

...Au mers pe jos pînă în centru. Adam a vorbit tot timpul, fericit că ea poate să-l înțeleagă. Era obsedat de ideea spiritului încătușat de problemele imediate, teoria că Dumnezeu și sfinții ar fi cosmonauți, ființe mult mai evoluate de pe altă planetă, îl tulburaseră adînc.

„E îngrozitor, îți dai seama ? Nu poți trăi fără să crezi în ceva. Mi-am ales divinitatea, o formulă comodă la îndemîna oricui, și acum aflu că arhanghelii au populat terra făcînd amor cu străbunicile noastre !

„Dumneata ai totuși un ideal. Gîndul."

Ochii îi lucirăă aprinși.

„Da ! Sînt convins că gîndul ar guverna universul dacă oamenii l-ar elibera de poveri. De fiecare dată cînd reușesc să-l simt mă cutremur. Nu-ți imaginezi ce forță uriașă ascunde !"

„Spune-mi, cu ce te ocupi ?"

A rîs :

„În sensul obișnuit, nu sînt prea ocupat. Mulțumesc lui... poftim, habar n-am cui să-i mulțumesc ! problemele materiale nu-mi dau bătaie de cap. Am moștenit o sumă care-mi îngăduie să mă îmbrac decent, și să-mi procur materialele necesare."

„Ce materiale ?"

„Nu-ți spun. Am toată considerația pentru capacitatea dumitale de a sesiza anumite chestiuni, dar subiectul ăsta rămîne tabu. Dacă reușesc, într-o zi o să mai auzi de mine. Pînă atunci, îți promit să evit barul, nu vreau să te am pe conștiință."

„Te aștept !"

„Bine, o să vin."

N-a venit.

— Am ajuns.

Mara privea prin parbriz fără să vadă ușa garajului.

— Vrei să dormi în mașină ?

— Poftim ? A, da...

Pictorul o ajută să coboare. Zîmbea.

— Același program ?

— A intervenit ceva nou ?

— Ești inegalabilă, fetițo ! Prepară-mi, te rog, un vermut pînă termin cu mașina. N-avem cianură, dar poți folosi cu succes stricnina...

— Spiritual ?

— Încă n-ai observat că-ți ghicesc cu cel puțin cinci secunde înainte de a se fi cristalizat, orice dorință ? Sînt un soț atent.

— Te simți foarte bine, nu-i așa, Nik ?

— Excelent.

— Te plîng !

Mara urcă treptele afişînd un aer plictisit.

Vila soţilor Stratilat privea cam dintr-o parte, uşor arogant, construcţiile vecinilor cu cîştiguri obişnuite. Un imobil după gustul maurilor, cu nelipsitul *patio* plasat în incinta clădirii, departe de ochii curioşi ai dîmboviţenilor. La dorinţa pictorului fuseseră plantate jur împrejur arbuşti şi flori exotice. Putea fi folosit în orice anotimp, întrucît avea acoperiş glisant de sticlă iar temperatura constantă era asigurată de o instalaţie specială. O lumină albăstruie, savant difuză, scălda orhideele căţărate pe liane.

Mara, într-un chimonou pluşat, intră împingînd măsuţa pe rotile cu băuturi în apropierea fotoliilor de răchită. Turnă vermut într-o sondă, adăugă puţină lămîie şi se aşeză.

„M-am comportat lamentabil. În loc să înlătur, i-am întărit bănuielile. Dacă Adam nu venea în seara asta..."

...Adam dispăruse. A trebuit să intervină întîmplarea ca să-l întîlnească. Intrase la Nestor să comande un carton de trufe. S-a ciocnit cu el la ieşire, căuta un telefon.

„Eşti hotărît să mă ocoleşti ?"

„Da, doamnă !"

„Mă cheamă Mara."

„Da, Mara. Jocul ăsta nu e de mine, n-am nici o şansă."

„Ce ştii despre femei ?"

„Cine ştie ceva ?"

„Am priceput, se poartă scepticismul, e un curent, o modă."

„Observ că atunci, în cimitir, ne-am pierdut amîndoi timpul..."

„Oferă-mi o prăjitură. Te rog."

S-au aşezat la prima masă. Mara nu-şi putea desprinde privirea din ochii lui. I-a spus :

„Ţi-am făcut o impresie oribilă, recunoaşte."

„Observ, a repetat, că aştepţi complimente. Ei bine, doamnă...

„Mara ! !"

„Știi foarte bine că oricare bărbat și-ar vinde sufletul să te aibă !"

„Cu excepția dumitale !"

„Cu excepția mea. Deși..."

„Spune."

Ochii lui Adam s-au aburit.

„M-am îndrăgostit pînă peste cap de dumneata. Îți iubesc mersul, rochiile, părul, iubesc aerul pe care îl respiri, asfaltul pe care calci..."

„Taci ! Te-aude lumea."

„Nu ai destulă fantezie ca să înțelegi ce se întîmplă cu mine cînd nu te văd. Și totuși...: I-a strîns degetele : Mara, știi că aș fi putut să te conduc în garsoniera mea, cinci minute după ce te-am cunoscut ?

L-a privit surprinsă :

„Lucrez la bar dar nu sînt animatoare !"

„Lasă copilăriile, cedai gîndului meu fără să știi, fără să-ți dai seama."

„Nu înțeleg."

„Ai auzit de hipnoză ?"

„Astea sînt povești, Adam. Scuză-mă, dar nu cred o iotă."

A clătinat din cap.

„Spune-mi, te rog, unde-i soțul dumitale ?"

„Acasă. Lucrează."

„Peste opt minute va trece pe trotuarul de vizavi ! Pariem ?"

„O să pierzi, nu-l cunoști !"

„Uită-te la ceas !"

Era ora șase. Adam și-a concentrat privirea. Ochii negri mușcau. La șase și opt minute pictorul era în dreptul florăriei. Mara a exclamat sufocată :

„Cum ai reușit ?"

„Fii atentă, acum o să scoată batista, o să-și tamponeze fruntea, apoi își va aprinde țigara la filtru. Urmărește-l !"

Nik Stratilat execută comanda întocmai. Și-a șters fruntea, a aprins țigara, a azvîrlit-o tușind.

„Acum crezi ?"

„N-aș vrea să ne vadă împreună, și-ar putea imagina orice..."

„Nici o grijă. Îl trimit acasă."

Pictorul a urcat la volan, dispărînd grăbit. Mara încremenise.

„Ești extraordinar !"

„Încă nu, Mara, încă nu..."

„Cum ai procedat ?"

„Știi cît mi-ar trebui ca să-ți explic ? Viața e totuși scurtă."

„Pur și simplu nu-mi revin. Eram convinsă că-s trucuri, aveam un coleg iluzionist care își aducea oamenii lui în lojă..."

„Vînzător de iluzii, într-un fel sînt și eu. Cumpăr și uneori vînd..."

„Îți dau cuvîntul de onoare că nu intru în amănunte, spune-mi dacă ăsta-i subiectul tabu."

Adam și-a coborît privirea.

„Da. A respirat adînc. Gîndul poate degaja o forță incomparabil mai puternică decît explozia nucleară, va furniza omului energia necesară pentru zboruri care depășesc viteza luminii, medicii vor dispare pentru că gîndul va fi un strălucit chirurg. Și va fi ! Trebuie eliberat, atît."

„Dumneata ai reușit ?"

„Parțial. E foarte greu să te detașezi complet, aproape imposibil. Sîntem în permanență bombardați de semnale auditive, vizuale sau tactile noi, *stress*-ul e din ce în ce mai mare. Adaugă șocul unei pasiuni ucigătoare, definitive, lipsită de orice speranță... E cumplit ! Trebuie să-mi recapăt liniștea, Mara, iată de ce te ocolesc. Ești infinit mai tulburătoare decît o citești în ochii bărbaților. A oftat : Da, puteam din prima clipă să-ți poruncesc să vii în cămăruța mea de la mansardă. N-am făcut-o !

„De ce ?"

„Pentru că detest violul. Oricum ai suci-o tot viol s-ar fi numit. Ș-apoi nu pe dumneata te doresc, Mara, ci sufletul dumitale ! Iar la *el* n-a ajuns nimeni... Ești prea egoistă, te iubești prea mult ca să tolerezi vreo apropiere. Zilele trecute ți-am vorbit de niște gratii. O comparație prețioasă, dar singura pe care mi-o sugerezi. Dumneata respiri prin aplauze și bijuterii, ți-am văzut mașina, bănuiesc ce ai acasă. Dar, te întreb, e oare de ajuns ?"

S-a jucat mult timp cu linguriţa împrăştiind frişca de pe cataif.

„Adam, poţi să-l trimiţi în noaptea asta pe Nik undeva departe, la Satu-Mare eventual ?"

Două ore mai tîrziu păşea pentru prima dată în garsoniera lui...

— Eşti superbă, Mara ! spuse pictorul apropiindu-se. Bei ceva ?

— În seara asta, nu !

— De ce tocmai în seara asta ?

— Vrei să-mi vorbeşti iar cu trebuie să fiu lucidă.

— Ce se întîmplă cu tine, fetiţo, începi să le prinzi din aer. Îngrijorător !

— Îmbătrînesc, Nik.

Pictorul aprinse două ţigări, îi oferi una.

— Dacă mă gîndesc la apetitul de viaţă, n-aş zice...

— Cîntecul lebedei !

Dintr-o nişă privea *Diana* lui Hans von Marees lucrată în mozaic. Nik Stratilat apăsă un buton camuflat undeva în pervaz şi încăperea se umplu de sunete molatice. O melopee simplă cîntată la havaiană. Mara fuma, cu ochii închişi. Spuse :

— Ce caraghios !

— Anume ?

— În ultimele opt luni n-am reuşit o singură clipă să uit că vecinii de alături schimbă două troleibuze pînă la serviciu, după ce s-au sculat cu noaptea în cap, iar noi...

— Noi avem bani.

— Şi şansă.

— Da, şi şansă. Şi destulă minte ca să nu comitem greşeli ireparabile...

Mara Stratilat sprijini ţigara pe scrumieră.

— Dă-i drumul, Nik.

— Cum stai cu pulsul ?

— Treci peste introducere.

— Mă rog. Peste o săptămînă, spuse răspicat pictorul, vom sparge un depozit. Sînt acolo cîteva colecţii de monede vechi care pot fi valorificate ca lumea.

Nik Stratilat avu sentimentul că nevastă-sa îl confunda cu sectoristul, un flăcău de nădejde, plin de atenţii

delicate, care venea din cînd în cînd să se intereseze cum o mai duc. Înlemnise. În sfîrșit, își aminti că trebuie să respire :

— E... e o glumă !

— Hai să-i zicem glumă. Pentru oricare tip cu glanda umorului bancul ăsta face aproximativ optzeci de milioane, dacă vrei, calculez exact.

— Îți bați joc de mine, Nik ! Tu nu ești în stare să-ți însușești un fir de ață străin !

— Categoric ! Detest găinăriile.

— Atunci ?

Pictorul o măsură neîncrezător.

— Să fii chiar atît de candidă ?

— Nu înțeleg.

— Lasă fițele de fecioară, ce dracu, nu te-ai născut ieri-alaltăieri.

— Îți dau cuvîntul meu că habar n-am despre ce vorbești !

— Ești o femeie inteligentă, Mara, deși arăți splendid. Mi-e greu să cred că n-ai mirosit pînă acum de unde am atîția bani.

— Pînzele tale se cumpără, ai cea mai ridicată cotă...

Nik Stratilat rîse mult, cu poftă.

— Dar cine le cumpără, te-ai întrebat ?

— Ai noștri, turiștii străini...

— Pe dracu !

Mara, intrigată, nu-l slăbea din ochi.

— Atunci, cine ?

— Eu.

— Tu ? ! ?

— Imaginează-ți. Sînt un pictor prost, fată dragă, am oarecare îndemînare, nu și har. Toate aiurelile din atelierul meu, luate împreună, nu valorează cinci bani. Pete de vopsea aruncate brambura, confrații au înnebunit, nu mai pricep nimic. Le expun la *Consignația* și plătesc tipilor care „se dau în vînt după ele", prețul integral plus deranjul. În felul ăsta, curioșii află că am un venit lunar, cu acte în regulă, de peste treizeci de mii. Închide gura, fetițo !

Sorbi ultima picătură, își prepară altă sondă. Mara Stratilat îl urmărea fără să clipească.

— Cîte pahare ai golit, Nik ?

— Nu-s beat, n-ai nici o grijă.

— Atunci eşti nebun ! Nebun de legat, ai început să delirezi !

— Ţi-am spus adevărul, fetiţo !

— Nu cred !

— Să verificăm. Formă un număr de telefon. Pe avocatul Ţundrea îl cunoşti, mă cumpără frecvent, vorba aia, nici n-aşteaptă să se usuce vopseaua. Ridică difuzorul mic ! Alo, aici Stratilat !

* * *

Lectura-somnifer recomandată de amici era formidabilă, adormise ţinînd între degete volumul unei seriitoare specializată în romane poliţiste. Cînd telefonul începu să sune, tresări speriat deşi, excelent meseriaş, reuşise să-şi convingă conştiinţa că are o existenţă curată ca lacrima. Mîrîi înfundat că după miezul nopţii oamenii normali obişnuiesc să doarmă.

— Uite ce e, flăcăule, la cît te plătesc pot să-mi permit. Trage întîi o duşcă, sticla e lîngă noptieră, şi scoate-ţi vata din urechi.

— Pentru asemenea idei minunate accept să mă suni la orice oră. O clipă !

Întinse mîna după clondir, îl duse la gură. Era unul din bărbaţii aceia, între două vîrste, care nu-şi complică existenţa folosind paharul. Bău lung, zdravăn, apoi apucă receptorul.

— La dispoziţia dumitale, maestre.

— Ai proteza ?

— Da. De ce mă întrebi ?

— Doresc să-mi spui clar şi cu dicţie cît ai plătit pînă în prezent pentru tablourile mele.

— Păi n-am făcut socotelile ?

— Le mai facem odată !

— Acum, la miezul nopţii ? !

— Aştept !

Avocatul răspunse prompt, împotriva obiceiului :

— Şaizeci de mii, coane, asta înseamnă zece bucăţi.

— Perfect. Cît ai primit de la mine ?

— Păi prețul plus chiria pentru depozitarea tîmpeniilor.

— Concret !

— Partea mea ar fi cincizeci de sute. Privi scîrbit tablourile agățate pe pereți. Ți-am cerut puțin, domnule, am coșmaruri numai cînd le văd !

*

— Edificată ? Pot să mai fac cîteva numere...

Mara Stratilat puse difuzorul lîngă aparat.

— Cum e posibil ? ! ?

— Consumă-ți spaimele cu zgîrcenie, fetițo, în noaptea asta o să afli multe.

Îi turnă un deget de coniac. Femeia duse paharul la gură fără să-l slăbească din ochi. Bău scurt, mecanic, luă țigara întinsă.

— Nik, îți dai seama, ești...

— Un escroc. Știu.

— De ce ai avut nevoie de comedia asta, fă-mă să pricep !

— Ca să poți purta ametistele și colierul de perle roz, și brățara cu diamante și etola de vizon, ca să te plimbi într-o mașină scumpă și să locuiești în asemenea vilă fără să te întrebe nimeni de unde ai atîția bani !

— De unde ?

Pictorul își examină dunga pantalonului, ciorapul bine întins. Declară senin :

— Fur.

— Ce ? ! ?

— Sfinte, Dumnezeule ! Mara ești de o nevinovăție dezarmantă, îți mai lipsește șorțul de școlăriță și codițele cu funde.

— Încep să cred. Spune !

— Sfatul meu ar fi să nu insiști. Te angajezi.

— Vorbește !

Nik Stratilat ridică din umeri.

— Există o dispoziție cu privire la obiectele de valoare aflate în proprietatea persoanelor particulare. Tablourile,

icoanele, bijuteriile, colecțiile de timbre și monede vechi et caetera trebuie declarate. Statul exercită astfel un control asupra unor valori din patrimoniul cultural național, care începuseră să fie înstrăinate, clandestin, bineînțeles. De regulă ele constituie sursa unor venituri pentru flăcăii plecați peste granță. Evident, așa cum se întîmplă în asemenea situații, nu toată lumea s-a grăbit să-și etaleze avutul, personal cunosc cîțiva tipi care nu s-au conformat legii. Rîse : În momentul de față sînt curățați, își mușcă degetele.

— De ce ?

— Nu poți pretinde că ai fost păgubit de un lucru pe care nu-l aveai. Clar ? Majoritatea posesorilor sînt arhitecți, medici sau artiști de marcă. Mărturisind, se expun oprobiului public, își pierd automat creditul moral. Un teren fertil după cum vezi, lipsit de orice risc. Totul e să ai fler și cîțiva băieți de nădejde care să te ajute. Scutură țigara : De un an și jumătate sancționez, într-o manieră personală, indivizii neconformiști.

— Un act de justiție...

— Dacă vrei. Am găsit relativ ușor o piață de desfacere, la un semn dinainte stabilit vine un emisar din Italia care preia marfa.

— Și străinii pot fi obligați să-și deschidă bagajele la vamă.

— Omul meu e un profesionist, are o mie și unul de trucuri. Să presupunem că-i livrez un Monet, îi descriu pînza, toate caracteristicile, eventual îi trimit fotografia tabloului în color. Tipul se prezintă la intrarea în țară cu o copie fără valoare și iese cu originalul. Tot el îmi procură aparatura indispensabilă muncii mele. În momentul de față, dispun de o sumă cu multe zerouri la o bancă din Elveția. O parte din dolari îi transform în lei, cîștigați, după cum arată chitanțele eliberate de *Consignația*, prin vînzarea pînzelor mele...

Femeia articulă greu :

— Tu te ocupi de asemenea orori ? ! ?

— Spune-i afacere. O afacere rentabilă.

— Nik, mă îngrozești !

— Mara, mă indispui !

Tăcură. Pictorul topea gheața din sondă, clătinînd paharul. Urmărea operația cu interes, calm, sigur.

— Altruismul, spuse, e o formulă machiavelică inventată de escroci pentru a-și ascunde adevăratele intenții ; mila, un basm frumos ; virtutea, o femeie urîtă după care nu se ia nimeni, vorba franțujilor ; problemele de conștiință, drumul cel mai scurt spre mizerie. Aceasta-i religia omului de succes, adevărul asului, indiferent dacă e șef în *Cosa Nostra* sau regele pastei de dinți. Un adevăr care se șoptește, numai demagogia are trîmbițe, nici măcar nu am meritul să-l fi inventat. Răsplata în viața de apoi o cedez cu dragă inimă calicilor. Cel puțin în sensul ăsta sînt de acord cu materialismul, chestia cu raiul e o cacialma, ascultă-mă pe mine. Amăriții intoxicați în teorii umanitare n-au acces în lumea finanțelor, nu cunosc adevăratele principii care guvernează lumea. Rîse : Mi se pare cel puțin curios că trebuie să-ți explic ție lucrurile astea, tocmai ție ! De cîte ori, ca să te citez, ai stat la o coadă ? De ce nu te îmbraci pe Lipscani la *Papagalul* ? De ce nu porți gablonzuri în loc de perle ? De ce folosești *Eau de roche* ? Împărțeai frumos surplusul cu madam Papuc de vizavi, miluiai orfanii sau refuzai cel puțin, în numele conștiinței, să porți obiectele introduse în țară prin contrabandă. Te obsedează ideea că vecinii se scoală la cinci dimineața și schimbă două troleibuze pînă la serviciu ? Altruism !

Mara îl asculta încremenită. Melopeea difuzată în încăpere avea acorduri funebre, în sufletul ei murise ceva. Pictorul își scoase batista, albă, mare, impecabilă, îi tamponă lacrimile de pe obraz.

— A, nu, te rog ! Nu așa ! Dacă nu ești cuminte te trimit urgent la culcare. Universul nu se dărîmă, fată dragă, chiar dacă uneori se clatină.

— Credeam... eram convinsă că totul se datorează talentului tău...

— Dacă chestiunea te consolează, să știi că nu te-ai înșelat. În definitiv munca mea presupune aptitudini ieșite din comun, un ochi extrem de ager. Îți imaginezi cumva că e ușor să detectezi șmecherii cu averi ascunse ? Băieții mei vîntură țara, leagă cap la cap informații vagi, răscolesc arhivele... Am angajat un seducător de pre-

fesie să sucească mințile cucoanelor care ar putea ascunde cîte ceva. Patul a constituit dintotdeauna altarul de jertfă a marilor secrete... Ai idee cît de greu e să descoperi în pleava hoților de rînd un spărgător inteligent și mai ales discret ? Bănuiești cîte lucruri trebuie să știu despre el ca să-l pot avea la mînă ? În accepțiunea mea curentă discreție înseamnă frică, devotamentul e sinonim cu banii. Să-ți spun cît primește Anton, de pildă ?

— Cine e Anton ?

— Mara, mă deprimi ! Cînd ieșim, n-ai observat în spatele nostru un tip la volanul unei Dacii gri ?

— Nu.

— Pe ce lume trăiești, fetițo ? !

— Asta mă întreb și eu. Milițian ?

— Ai haz ! Anton Zaharia e omul meu de încredere. Atît timp cît nu mi se întîmplă nimic, la sfîrșitul lunii încasează cinci mii de lei. Neimpozabili...

— Dumnezeule !

— Tipul e un dur, la Chicago făcea carieră. Nimeni nu i-a rezistat pînă astăzi.

— În ce sens ?

— Există indivizi care se încăpățînează să nu-și amintească unde au dosit colecția de timbre, să spunem. Omul meu le împrospătează repede memoria.

— Vrei să spui că îi brutalizează ? !

— Hm, chestiune de îndemînare, bietul Anton, nu reușește să mute un pahar fără să-l spargă.

Femeia clătină din cap, zîmbi incert, cerșind informații.

— Nu cred, Nik, nu pot să cred !

Nik formă un număr de telefon, îi întinse receptorul mic.

În difuzor se auzi o voce aspră, bine timbrată :

— Ascult, domnule Nik.

— Noutăți ?

— Nimic.

— Bine. Rămîi pe față.

Închise. Mara Stratilat își frecă tîmplele.

— E clar, visez ! Nu e posibil, trăiesc în casa asta de aproape un an...

— Un an în care n-ai văzut nimic, fată dragă, și cu siguranță n-ai fi știut niciodată dacă...

Renunță. Femeia îi caută privirea :

— Dacă ?

— Gata, pentru astăzi ajunge, discutăm și mîine.

— Acum !

— E tîrziu.

— Acum ! !

— Folosești un ton cu care nu sînt obișnuit.

— Spune !

Vorbea fără să-l privească. Pictorul rupse o orhidee albă și o fixă la butonieră.

— Ciudat, de obicei nu mă înșel, te credeam mai puțin sensibilă în unele privințe... Ți-am oferit tot ce-și poate dori o femeie și... Îi aruncă o privire iute : Și nu pun întrebări dificile !

— Ești ocupat !

— Într-adevăr, extrem de ocupat.

— Ce știi tu despre mine ?

— Se pare că sîntem reciproc dezinformați, dar e numai o părere, ai să te convingi. Oricare nevastă cu datele tale ar ști să prețuiască lipsa de curiozitate a omului de lîngă ea în anumite privințe...

— Subtil.

— Nici măcar, dar, în sfîrșit, asta-i deja altă chestiune. Ei, suspendăm ?

— Nu. Își pironi privirea asupra lui, cercetîndu-i cu o curiozitate nouă. Un examen de laborator, rece, amănunțit. Continuă !

— Și mîine e o zi, ești obosită, *bulversată* ca să folosesc vorba preferată a amicului Țundrea. Surîse gîndului, degajat ; aveai senzația că toată seara discutase numai lucruri agreabile, ce necazuri are finul Costică și cît de suav sună versurile lui Macedonski. Avocații sînt incapabili să renunțe la cuvinte sonore, de import. Citeam undeva că autoritățile franceze sancționează autorii care recurg la termeni străini atît timp cît există corespondentul în limba maternă. După opinia mea procedează înțelept, americanismele au invadat lumea ca și cum n-ar fi suficientă Coca-Cola și expansiunea financiară. Își privi ceasul : extraordinar, știi cît e ?

— Îţi joci prost comedioara, Nik, „momentul de adevăr" din noaptea asta l-ai pregătit de mult !

— Şi eu care puteam să mor cu convingerea că sînt un spontan. Hm ! „Momentul de adevăr !" Sună a literatură.

— Nu întîmplător ai venit astă-seară să mă iei !

— O fac frecvent.

— Nu întîmplător m-ai pus la curent cu preocupările tale ! Spune ce ai de spus !

— Serios, nu vrei să ne culcăm, mîine trebuie să fiu în formă.

— *Hold-up* ?

— Ce prostie !

— Asasinat ?

— Mara, mă decepţionezi ! Sînt un tip subţire.

— Spune !

Pictorul ridică baţele în semn de neputinţă.

— Reţine, te rog, am insistat să amînăm discuţia. Luă o sticlă. Vrei ?

— Nu te ocupa de mine. Aşadar ?

— Mi-e imposibil să continui dacă mă priveşti aşa.

— Uite, zîmbesc.

— Subtilizarea valorilor nedeclarate exclude orice anchetă, un avantaj extraordinar. Nici unul din clienţii mei nu s-a plîns la miliţie, chiar atunci cînd Anton le-a aplicat tratamentul său personal... Din păcate, depistarea lor a devenit din ce în ce mai anevoioasă, de două luni şomez la modul concret, colaboratorii apropiaţi au început să murmure. În ritmul ăsta pînă la toamnă întreprinderea dă faliment.

— Îmi place cum îi spui...

— Nu e un eufemism, te asigur, dacă accepţi să lucrezi cu mine o să-ţi dai seama repede.

— Adică să intru în bandă.

— Ai un vocabular !

— Va trebui să mă înveţi să fur.

— Nu e neapărată nevoie, ţie ţi-am rezervat altă partitură.

— Femeia cu pumnalul ?

— Ai răbdare. În mod deosebit mă îngrijorează pulsul pieţii, cei din occident au început să cocheteze cu alţi

furnizori. În consecinţă e momentul să relansez puternic, iar pentru treaba asta am nevoie de marfă. Mă urmăreşti ?

— Da.

Pictorul îşi sorbi paharul pe îndelete.

— Peste cinci săptămîni se deschide la Lausanne expoziţia internaţională de numismatică, la care, fireşte, participă şi ai noştri. Colecţiile statului şi ale unor persoane particulare se află în momentul de faţă depozitate în acelaşi loc. Am procurat catalogul, numai piese rare de o valoare excepţională...

— Schimbi branşa ?

— Afacerea merită. Arhitectul Tomulescu din Timişoara, ca să-ţi dau un exemplu, posedă o colecţie unică în lume, absolut toate monedele care au circulat pe teritoriul României de la colonizare încoace. Dincolo de aspectul material, imediat, exponatele prezintă un interes deosebit pentru istorici, ele atestă legăturile trainice ale dacoromanilor cu popoarele învecinate...

Mara Stratilat zîmbi trist :

— Nu ţi-ai pierdut somnul din cauza convulsiilor de conştiinţă !

— Hm ! Foloseşti termeni care îmi scapă.

— Ai fi în stare să furi şi să comercializezi...

— Eu am propria mea istorie, fată dragă, pentru mine numai ea contează şi sînt dispus s-o ofer cui plăteşte mai bine !

— Jalnic !

— Lasă patriotismul pe seama altora, nu se asortează deloc cu viaţa noastră. Nimeni n-o să-mi dea o cinzeacă gratis numai pentru că îi demonstrez descendenţa latină. Despre ce vorbeam ? A, da, îţi dai seama, fiind în joc o asemenea miză, nici tezaurul naţional nu e mai străşnic păzit. Colecţiile pot fi vîndute urgent cu patru milioane de dolari. Nu ştiu dacă suma asta îţi spune ceva, înmulţeşte cu douăzeci de lei bucata, la negru bineînţeles, şi o să-ţi faci o idee.

Femeia îl împungea cu privirea. Îşi muşcă buzele :

— Ca să vezi cît de falsă e prima impresie, credeam că eşti doar un nemernic...

Pictorul acceptă gălăgios echivocul.

— Fată dragă, mă copleşeşti cu drăgălăşeniile, încep să mă simt prost, zău aşa.

— Mi-ai rezervat şi mie o cotă parte, pentru participare ?

— Aveam impresia că gătim pe aceeaşi plită, dar dacă ţii neapărat, desigur...

— Aştept propunerea.

— Depozitul cu pricina, repet, e păzit ca ochii din cap. Sînt un tip cu fantezie, am răsucit o mie de variante, practic e imposibil să te apropii prin mijloace obişnuite. Uşi care se deschid prin comandă electronică, paznici gata să răsară din pămînt la prima mişcare suspectă, semnale de alarmă la fiecare pas, o mie şi una de capcane.

— Şi-atunci te-ai gîndit să-ţi împingi nevasta în faţă. Pe cine trebuie să seduc ?

Nik Stratilat îşi învîrti ghiulul privind piatra verde din toate părţile.

— N-ai înţeles nimic, fetiţo ! De opt luni fac eforturi să consolidez această căsnicie...

— Observ.

— Eşti indiscutabil o femeie îngrijorător de frumoasă, Mara, sincer nu cred să-ţi reziste cineva. Şi totuşi nu la farmecele tale m-am oprit. Pentru asemenea operaţii am cîteva specialiste. Dacă puteam pătrunde prin intermediul unor fuste, nu ţi-aş fi pomenit niciodată despre isprăvile mele.

— De ce ? E fascinant să afli că bărbatul tău e un tîlhar.

Pictorul se stăpîni greu.

— M-am dat peste cap să găsesc pe altcineva în locul tău. Mi-a fost imposibil.

— Sînt de neînlocuit !

— Peretele depozitului e legat de clădirea cea mai apropiată printr-un cablu care susţine instalaţia de iluminare.

Pictorul se opri cîntărindu-i reacţia.

— Mai departe.

— Un cablu suspendat la zece metri înălţime, la fel de bine întins ca şi parîma pe care lucrezi...

— A !

— Ai înțeles, nu-i așa ? Repeți numărul de la bar, minus șpagatul — de jos nu se vede absolut nimic, mai ales dacă te îmbraci în negru — desfaci siguranța dispozitivului de alarmă și te întorci pe aceeași cale. Restul mă privește pe mine. Făcu o pauză împreunîndu-și vîrful degetelor : Ce părere ai ?

Femeia se ridică brusc și părăsi încăperea.

Cinci minute mai tîrziu, Mara Stratilat reveni în *patio*. Purta un pantalon ușor, de vară, o bluză, un sac de sport. Pictorul se răsuci încet :

— Asta e răspunsul ?

— Da. Bijuteriile sînt pe comodă, cîrpele în dulap, de bani nu m-am atins. Mi-ar arde mîinile.

— Te grăbești !

— Nu mă întrerupe !

— Fată dragă...

— Vorbim pe rînd, te-am ascultat o noapte întreagă, acum urmez eu ! Oftă umezindu-și buzele : De la patru ani lucrez în circ, am văzut crime iscate de pasiune, zburători prăbușiți în arenă, dresori sfîșiați de fiare, toate grozăviile unei meserii bazate pe risc. Am bătut provincia în lung și-n lat, am cunoscut iresponsabili și alcoolici, de două ori s-a răsturnat autobuzul cu trupa, unii au murit, alții au rămas schilozi pe viață. Respiră adînc : Niciodată însă n-am auzit lucruri mai înfiorătoare ca în noaptea asta ! Opt luni am trăit lîngă un monstru, mi se întoarce stomacul pe dos numai cînd mă gîndesc !

Se răsuci pe călcîie și porni spre ușă.

CAPITOLUL II

Un soț perfect

— O clipă ! Pictorul sta rezemat de o coloană, ținea mîinile în buzunare. Nu te-aș sfătui să-l deranjezi pe amicul Adam Petrescu la ora asta.

Mara Stratilat se opri în prag. Spuse fără să se întoarcă :

— N-am fost foarte exactă față de tine și-mi făceam scrupule. Acum... acum totul e în regulă. Trimite avocatul la el, strada...

— Bărăției 82, la mansardă.

— Știai și adresa ? Cu atît mai bine. Da, Adam e un om sărac, dar e un om !

Pictorul izbucni în hohote de rîs :

— Mie-mi spui ? Du-te sus, Mara, lasă fițele de casieriță, fără mine... Ezită : Mă obligi să-ți comunic chestiuni extrem de neplăcute.

— Am auzit atîtea... Clătină din cap consternată : Îți imaginezi cumva că aș putea rămîne cinci minute în casa asta fără să vomit ? Ești candid !

— Ai douăzeci și opt de ani, fetițo, ar fi cazul să gîndești matur.

— Și bădăran !

— Martor mi-e Dumnezeu, că am vrut să te scutesc de unele amănunte...

— Dumnezeu ! Tu n-ai dreptul să-i pomenești numele, auzi !

— Perfect, nu e nevoie să strigi. Da, am sperat că, printre altele, nu vei afla niciodată care-i situația ta profesională.

Îl privi surprinsă.

— O cunosc.

— Trăiești cu capul în nori, fată dragă!

— Încep să mă conving.

— Circul te-a pensionat, nu ești singura, există o limită de vîrstă, pentru zburători și echilibriști, iar barul o să-și ia urgent rămas bun de la tine. Adaugă apăsat: Dacă pleci!

— Ordinar! Am ajuns și la amenințări, ce urmează, pumnii?

— Te grăbești, fetițo, nu din cauza presiunilor mele o să-ți refuze serviciile. Apropo, cît ți se plătește pe seară?

— Știi!

— Ai semnat vreun contract?

— Interesează-te!

— N-ai semnat pentru că numele tău n-a apărut niciodată în listele de plată!

— Poftim?

— Nu figurezi printre colaboratori.

— Ce prostie, Dumnezeule!

— Regret.

— E ridicol! Nu-ți dai seama...

Pictorul formă un număr de telefon.

— Să auzim părerea amicului Atanasiu. Alo! Aici Nik Stratilat.

*

Responsabilul barului *Pacific*, un individ cu morgă, sobru și manierat, cînd era asistat întreținea raporturi foarte apropiate cu salariații. Trei picolițe tinere bucurau ochii amicilor veniți să-i vadă noua locuință. Se consuma coniac Courvoisier și bancuri porcoase.

Telefonul sună în odaia alăturată. Grigore Atanasiu își privi mirat ceasul și ridică receptorul.

— A, dumneata erai? Făcu vînt ușii cu piciorul: Necazuri?

— Poți vorbi?

— Da.

— Vreau să știu, spuse pictorul, dacă soția mea are contract cu barul.

— Glumești, domnule Nik !

— Răspunde !

— Nu, firește. Face muncă voluntară, doar am convenit...

— Primește totuși un onorariu.

— De la dumneata.

— Cine-i plătește aplauzele ?

— Dumneata.

— În regulă. Mulțumesc.

Legătura se întrerupse. Grigore Atanasiu privi aparatul pe gînduri : „Hm ! Ceva nu-i în regulă".

*

Pictorul aprinse ca de obicei două țigări și îi întinse una. Mara Stratilat o acceptă, reflex.

— Nu pricep nimic, la fiecare sfîrșit de săptămînă Atanasiu îmi dă onorariul stabilit...

— De mine !

— Cum ? !

— Ești obosită, draga mea, hai să amînăm

— L-ai obligat să mă încadreze la alt tarif ?

— Eu suport colaborarea și amabilitatea amicului. Deși banii nu se bucură de merite în ochii tăi, ai reușit să mă convingi, totuși, trebuie să recunoști că deschid sau blochează niște drumuri. De dragul lor se nasc vedete peste noapte și adevăratele valori se scoală la cinci ca să prindă troleibuzul. Sigur, nu generalizez, nu fac o regulă din asta, dar se mai întîmplă...

— Cu alte cuvinte, fără tine nu mă angaja ?

— Nu, Mara. Regret, e o chestiune delicată...

— Bine, dar eu fac succes ! Ai fost martor seară de seară... Tresări : N-ai pretenția să-mi spui că tot tu plăteai florile !

— Cincizeci de lei pentru flori, deși măgarii le au în deviz, cîte douăzeci și cinci de lei picolițelor să-ți deschidă aplauze.

Mara Stratilat rezemă zidul, sîngele îi fugise din obraji.

— Îngrozitor !

— Nici așa să n-o luăm, în fond...

— De ce ai făcut-o ?

— Ca să te păstrez. Convieţuirea între un bărbat şi o femeie rămîne o treabă a dracului de gingaşă, au zbîrcit-o mulţi. Tu nu puteai fi pe deplin mulţumită decît însemnînd ceva prin tine, am mirosit cum stă chestia imediat. Ţi-am oferit posibilitatea să apari aproape goală într-un local de noapte, se pare că figura asta îţi hrăneşte orgoliul, toate trupurile desăvîrşite adoră să fie privite şi satisfacţia că profesional încă rezişti.

— Satisfacţia...

— Exact. De cînd lucrezi din nou ai altă mină, calci altfel. Adu-ţi aminte cum arătai în ziua pensionării. Culmea, în loc să apreciezi delicateţea gestului...

— Taci !

Pictorul se aşează acuzînd jena.

— Sigur, e neplăcut... dacă totul decurgea normal, n-ai fi aflat-o niciodată.

— Da, n-aş fi aflat-o niciodată... Se învîrtea fără rost, un fulture cu aripile frînte. Nik Stratilat o privea printre gene. Mda, deci aşa stau lucrurile...

Scoase din sac un plic şi i-l întinse.

— Ce-i asta ?

— Onorariul. Banii cîştigaţi prin propriile mele forţe...

— Eşti hotărîtă să pleci ? Mara, te rog, renunţă la scenele melo, nu-s de calitate, crede-mă !

— Mi-e silă ! Puse plicul pe masă şi porni spre uşă. Mai am o şansă.

— Adam Petrescu ?

— El nu s-a străduit să mă păstreze cu orice preţ, e mai puţin intuitiv, n-a ghicit ce m-ar face deplin mulţumită.

— Flăcăul trăieşte cu picioarele pe pămînt... Pictorul răsucea pachetul de ţigări între degete, zîmbind. Ai un apetit de veşti neplăcute, nemaiîntîlnit ! Du-te sus, fetiţo, reculege-te ! Mara ! Încă un pas şi va trebui să-ţi vorbesc de Adam ! Mă rog, să nu-mi spui că nu te-am avertizat. Respiră adînc : Îl plătesc pentru fiecare întîlnire cu tine.

Femeia se chirci :

— Ce ? ! ?
— E omul meu !
— Minți !
— Verificăm ?
— Nu cred !
— Nu vrei ! Apucă telefonul : Noroc că avem la dispoziție invenția asta minunată. Vasăzică, 16,68... Formă numărul și îi întinse al doilea difuzor. Adam ? Aici Nik Stratilat.

*

Divanul neobișnuit de lat domina încăperea. Se mai aflau cîteva rafturi cu cărți, o masă și o femeie. Femeia avea ochii mari, lucioși, mirați, verighetă și o blană scumpă pe umeri. În genunchi, la picioarele ei, Adam perora artistic :

— Eu simt gîndul, îl pipăi, are formă și culoare. Da, puteam din prima clipă să-ți poruncesc să vii în cămăruța mea de la mansardă. N-am făcut-o.

— Nu pari un băiat sfios.

— Detest violul ! Oricum ai suci-o, tot viol s-ar fi numit. Și-apoi nu pe dumneata te doresc, Angela, ci sufletul dumitale. Iar la el n-a ajuns nimeni. Ești prea egoistă, te iubești prea mult ca să tolerezi vreo apropiere. Zilele trecute ți-am vorbit de niște gratii...

Se opri sîcîit, suna telefonul. Femeia îi ghici jena :

— Vrei să intru în baie ?

— Te rog, un minut, isprăvesc imediat. Cred că e tata...

Așteptă să se închidă ușa și ridică receptorul.

— Singur ? întrebă pictorul.

— Da și nu, a trecut în baie. Femeie subțire.

— Nevasta compozitorului ?

— Da.

— Cum merge ?

— Fără probleme.

— Uite ce e, soția mea are nevoie de confirmare.

— În regulă.

— Cine ți-a sugerat să-i faci curte ?

— Dumneata.
— Cui raportezi cum a decurs fiecare întîlnire ?
— Dumitale.
— Ce onorariu primești pentru...
Se auzi un „ajunge" sugrumat și legătura întreruptă. Adam Petrescu își aprinse o țigară :
— Poți să vii, doamnă.

*

Mara se năruí în fotoliu.
Un manechin strîmb, uitat într-o magazie cu lucruri uzate.
Pictorul se interesă amabil :
— Ți-au ieșit gărgăunii din cap ?

Își reveni greu după ce goli paharul cu apă.
Se iviseră zorile ; o lumină urîtă, numai pete, se strecura hoțește. Pictorul își lepădase haina, purta un halat de casă roșu, cu brandemburguri.
— Te simți mai bine ?
Mara închise ochii. Șopti :
— Cîtă murdărie, Doamne !
— Exagerezi, fetițo, la urma urmei, într-un fel ar trebui să-mi fii recunoscătoare, pentru tine am făcut-o.
— Pentru mine... Începu să rîdă numai cu obrajii și buzele, ochii priveau terni, obosiți de moarte undeva în gol. Pentru mine...
— Încetează !
— Pentru mine...
Rîdea în hohote. Nik Stratilat o pălmui scurt. Se liniști.
— Cine-i javra ?
— Adam ? Presupun că la el te gîndești. Unul din colaboratorii mei apropiați, de profesiune seducător, un băiat extrem de inteligent, să știi. Nu-și putu reține zîmbetul. Și devotat familiei noastre... Are un stil formidabil — suferință și masca durerii — nu i-a scăpat una. Ți-a vîndut chestia cu gîndurile care dor și hipnoza. Fixasem să trec prin fața cofetăriei la șase și opt minute, să aprind țigara aiurea, mă rog, tot tacîmul. De obicei reduce

programul. Clienta pune mîna în foc că-i măcinat de-o pasiune nefericită, din cauza ei nu poate să se concentreze în problema gîndului, viitorul omenirii și trece la așternut... Rîse : Al dracului !

Mara asculta cutremurată.

— De ce l-ai...

— De ce l-am pus să se ocupe de tine, vrei să știi ? O să-ți spun. Noi doi alcătuim o echipă formidabilă, fată dragă, nu există trecător să nu întoarcă capul, ai observat. O pereche superbă, visul adolescentelor, bucuria din privirile octogenarilor — le amintim filmele cu Greta Garbo și Clark Gable — subiectul de invidie pentru milioanele de cupluri, toate ar dori să ne semene. Sînt un bărbat bine, iar tu divină, alături cîștigăm reciproc, ne împrumutăm lumina. O rimă desăvîrșită, singura. Cu oricare alt partener, și eu și tu ne-am pierde din strălucire. Vanitatea mea bolnavă are nevoie de admirație și invidie, să crape un local întreg cînd intrăm. Ți-am procurat bijuterii regești pentru că vreau să fii unică, vreau să duc la braț o ființă desăvîrșită.

— Un manechin...

— De acord, un manechin, dar fără egal. În definitiv, căsătoriile de conveniență sînt cele mai reușite, nu e un secret pentru nimeni. Sentimentele profunde nasc riduri, prăbușesc umerii, gelozia sporește părul alb, întunecă privirea. Știu, gîndești că sînt înspăimîntător de superficial, dar oare singurul ? Oprește primul trecător îmbrăcat în hainele bune, de duminică și pune-l să le scoată. Ai să observi că are maieul uzat iar chiloții puteau fi schimbați de mult. Firește, te iubesc, Mara, atît cît pot eu iubi, în orice caz fără crize, fără scene. Am nevoie de tine și vreau să te păstrez, iar ca să te păstrez l-am cuplat la circuit pe Adam. Își plecă privirea. Recunosc cu sînge rece ceea ce nici un bărbat n-ar face-o în ruptul capului. Nu excelez cînd e vorba de anumite obligații intime...

Mara își simți stomacul în gît. Se repezi la toaletă.

— Sigur, nu-i o chestie cu care să te lauzi dar nici să-ți pui juvățul de gît, în țările nordice cel puțin a ajuns fenomen de masă. De ce crezi că publică legal reviste pornografice ?

— Du-te dracului !

Mara se întoarse împleticită, avea buzele albe, supte, tremura. Nik Stratilat desfăcu o sticlă de whisky. Spuse :

— Știu că te-ai născut pe Rahovei, fetițo, nu trebuie să mi-o amințești. Da, am recurs la serviciile amicului Adam ca să te scutesc de o încurcătură dubioasă cu cine știe ce neisprăvit...

— Termină !

— Îndată. Băiatul e prevăzător, curat, dealtfel săptămînal îl supun unui control medical, autorizat...

— Termină, pentru numele lui Dumnezeu ! Se clătină : Vreau... trebuie să mă odihnesc.

Pictorul îi arătă dormitorul :

— Ce mai aștepți ?

— Nu ! Nu acolo ! Urcă-mă într-un taxi...

— Bagă-ți mințile în cap, fetițo !

— Te rog. Mi-e rău...

Se ridică sprijinindu-se cu amîndouă mîinile.

Din cîțiva pași pictorul fu în fața ei :

— Așa ? Perfect, continuăm momentul de adevăr.

— Lasă-mă !

Nik Stratilat îi ridică bărbia, o privi lung :

— Fără mine ești pierdută, auzi ! De două săptămîni iei droguri.

Mara clătină din cap.

— Nu...

— Iei fără să știi ! În ultimul timp ai devenit nervoasă, apatică, te concentrai greu pe parîmă. Trebuia să rămîi în formă. Pe noptieră e pregătit întotdeauna un pahar cu lapte, îl bei noaptea... Pînă a doua zi efectul dispare.

— Nemernicu...

Nu reuși să articuleze complet. Pictorul continuă febril :

— De ce crezi că ți-am vorbit despre adevăratele mele preocupări ? Sînt chestiuni pe care nici un copil nu le-ar încredința unei femei. Ești legată indestructibil de mine, Mara, n-ai simțit nevoia dozei de fericire, pentru că oricum o luai, dar mîine, poimîine ? Poți să te tîrăști în genunchi și nimeni, auzi, absolut nimeni n-o să te ajute.

— Lasă-mă...

— Secundo tempo ! Îți amintești ce s-a întîmplat la maternitate ? Pruncul mort nu era al tău, l-a schimbat sora Anghelache cu altul, am declarația ei. În schimbul mărturisirii i-am aranjat plecarea peste graniță. La prima indiscreție înfunzi pușcăria.

— Lasă-mă !

— Și nu numai tu !

O trase lîngă telefon, formă un număr.

*

Gigi Păun, ospătar cu reale aptitudini, era convins că viața e frumoasă, mai ales cînd reușea să scoată din manșetă al patrulea as, iar potul depășea salariul său oficial. De patru ore ținea piept unor cîrnățari cu crenvurști în loc de degete și gura plină de aur.

Răspunse la telefon în dormitor :

— Hai să-ți dea Cel de sus sănătate, stăpîne !

— Dormeai ?

— Ce să dorm, muncesc pentru o bucată de pîine amărîtă, vai de sufletul meu !

— Scurt, Gigi, cum a fost cu accidentul din Panteli-mon, vrea s-audă și nevastă-mea.

— Era tîrziu, nimeni pe stradă.

— Ziua și ora !

— Luni, 6 iulie, ora 23.

— Continuă !

— O babă trecea pe zebră și-odată s-a făcut mărun-țele. A luat-o o Dacie la întrebări...

— Culoarea ?

— Roșie.

— Numărul ?

— 32.B.041...

— Cine era la volan ?

— Fratele coniței... A băgat în 120 și s-a topit.

— Cine mai poate confirma ?

— Nuți tărcata de la bufetul Someș, tocmai plecam cu ea în plăceri.

— Mulțumesc. Ai grijă cum decarfezi, n-aș vrea să ajungi prin spitale.

*

Mara Stratilat se îndreptă spre dormitor ținîndu-se de ziduri.

Dispăruse demult, dar pictorul continua să privească în urma ei lung, fără expresie.

„Așa, fetițo !"

Formă un număr de telefon și apropie receptorul de buze :

— Anton !

Anton Zaharia considera că a făcut destul pentru artă, aterizînd în cap de la etajul opt. În consecință a pus la dispoziția lui Nik Stratilat pumnii și îndemînarea sa în mînuirea armelor albe.

Mașina aștepta în umbra vilei, fostul cascador moțăia cu capul sprijinit de pervaz. Abia la al doilea apel al telefonului din colț se dezmetici.

— Ascult.

— Culcă-te ! Doamna e o femeie rezonabilă.

— Am înțeles.

*

Mara Stratilat avea o singură dorință : să nu-și piardă cunoștința înainte de a ajunge la dulăpiorul cu medicamente. Se tîra. Tubul cu luminal era aproape plin. Îl deșertă în pumn și înghiți repede totul.

CAPITOLUL III

„Foamea albă"

Din orice unghi l-ai fi privit rămînea un bărbat superb. Pictorul o știa, își plimba fizicul cu dezinvoltură, conștient că lasă în urmă o mare de capete sucite.

Înalt, masiv în umeri, îngust în șolduri, îmbrăcat în dangarezi bleu și o cămașă de flanel roșie, Nik Stratilat trînti portiera *Cadillac*-ului zîmbind dimineții. Surîdea des, fără un motiv anume, treaba îi intrase în reflex, dezvelind două șiruri de dinți mari, albi, ușor transparenți.

Pătrunse în prima florărie și fata care aranja garoafele într-o glastră rămase ca la filmele cu Alain Delon. Pictorul își lărgi surîsul.

— Vreau un buchet de trandafiri, galbeni, *marechal*, domnișoară.

Îi aduse din debara, se înțepă, roși, socoti aiurea. Nik Stratilat lăsă o bancnotă de o sută și ieși fără să ia restul. Ascunsă în spatele draperiei, fata îl privea cu respirația tăiată.

Demimondenele bucureștene cu și fără căței *caniche* ținut în lesă își răreau pașii la trecerea *Cadillac*-ului. Pictorul conducea încet, primea degajat tributul cotidian de priviri îndrăznețe sau sfioase, iscate de același gînd : „Ce tip, Dumnezeule !"

Inginerul Pompilian Stănescu spăla geamurile Fiatului, pentru a doua oară în dimineața aceea. Viața lui era mașina, ajunsese de basm, copiii îl arătau cu degetul. Cel puțin patru ore pe zi freca, lustruia totul, monta și

demonta șuruburile atent să n-atingă caroseria cu unghiile, curăța pneurile cu alba lux, le așeza pe patru ziare.

A doua pasiune a inginerului erau dramele. Sorta nenorocirile, cataloga bolile, știa ce necazuri au neamurile, colegii, nu ierta pe nimeni, nici de revelion.

— Cum stai cu ulcerul ? Sau : Nu-mi plac petele alea, ai ficatul în pioneze, ascultă-mă pe mine, Grigore n-a mai apucat primăvara și l-am avertizat !

Din zece fraze rostite patru se refereau la mașină, patru la decese. Cu două reușea să-și încadreze exact colegii de birou. Vorbea despre morți cu patimă, îi descria extrem de sugestiv și chiar înainte de a deschide gura simțeai că-i un tip competent.

Nik Stratilat parcă alături.

— Bună dimineața, domnule Stănescu.

Inginerul răspunse fără chef, *Cadillac*-ul pictorului îi picura otravă în suflet. La geam apăru o grămadă de șunci și zulufi blonzi. Nevastă-sa. Îl conduse pe Nik Stratilat cu privirea pînă închise ușa, suspinînd :

— Nu există zi să nu vină acasă fără flori !

Fața femeii nu se deosebea de pernă și de cearșaful întins pînă la bărbie.

Pictorul intră cu florile într-o glastră, o așeză pe noptieră.

— Cum te simți, Mara ?

— Bine.

— Ai nevoie de ceva ?

— Nu.

— Vrei să plec ?

— Da.

Evita să-l privească. Nik Stratilat rezemă pervazul ferestrei, își plimbă ochii prin încăpere. Galeuri, mobilă veche, puțină, mult bun gust. Tăcerea deveni penibilă. Spuse :

— Am telefonat medicului. Mi-a dat asigurări că ești în afară de orice pericol.

— Mulțumesc.

— Să ridic puțin perna ?

— Nu.

— Ce inspirație! Dacă nu intram să-ți urez somn ușor...

— Du-te !

— Draga mea...

— Du-te ! !

Ieși. Mara își mușcă degetele să nu țipe. Nu putea uita coșmarul primilor pași spre moarte, fusese alături, era de ajuns să întindă mîna. Închise ochii, lăsă lacrimile slobode.

— Dă-mi doza completă !

Pictorul tresări, o privi. Ochii femeii luceau ciudat, degetele îi frămîntau încheietura. Mergeau la braț, prin *patio*, primii pași după ieșirea din spital. I-o dădu.

Drogul acționase rapid. Fruntea femeii se însenină, chipul își recăpătă culorile, respiră adînc și, în sfîrșit, surîse.

— Încep să te recunosc, Mara.

— E bine.

Se apropie de flori, zveltă, ușoară, le căută gura. Pictorul o urmărea atent.

— Bei ceva ?

— Firește. Dă-mi un Martini.

— Sec ?

— Cum vrei tu, Nik, mi-e egal.

Îi spunea din nou pe nume. Prepară două sonde, aprinse două țigări. Mara izbucni în rîs :

— Doamne, ce nebună am fost !

Vorbea drogul, pictorul o știa. Întrebă totuși :

— Recunoști ?

— Bineînțeles, Nik, bineînțeles, n-aș mai încerca pentru nimic în lume !

N-avea liniște, atingea fiecare obiect, mușca lacomă dimineața. O bucurie febrilă, artificială.

— Dacă ești fată cuminte, în octombrie mergem la Paris. Toamna e fără egal.

Zbură spre el.

— Nik, vorbești serios ?

— Dăm o raită pe Valea Loirei iar în noiembrie bem șampanie la cazinoul din Monte Carlo.

— Jucăm și noi ?

— De ce nu ?
— Pe urmă oprim la St. Tropez.
— Neapărat !
— Şi la Nisa ?
— Obligatoriu !
— Strașnic ! Am văzut Nisa o singură dată, în fugă, aveam un contract la Marsilia.

Vorbi mult, uşor incoherent, cu sufletul la gură. Pictorul se gîndea la altceva.

Trezirea fu groaznică, o copleşea sila. Roti ochii prin dormitor. Trandafirii păreau morţi, de hîrtie, soarele rece, murdar, se strecura ca un şoarece printre jaluzele, îi simţeai blana vîscoasă. Trase draperiile şi îşi luă faţa în palme. Chipul reflectat în oglindă îi era complet străin : o femeie consumată, cu obrajii supţi, ochii înfundaţi în pungile orbitelor. Mara scoase un ţipăt : se recunoscuse.

Îşi aminti caruselul drogaţilor din Times Square. Era într-un turneu în Statele Unite, ultimul spectacol se jucase la New York, a doua zi trebuia să se întoarcă. Pe la 11 a ieşit flancată de doi trapezişti, deşi li se atrăsese atenţia că e periculos. Voia să vadă celebra stradă 42. A văzut-o şi revăzut-o în nopţile de coşmar ani de-a rîndul.

La intersecţia cu 8-th Avenue înceta beţia reclamelor luminoase. O ceată de umbre încovoiate lipeau zidurile, ocupau scările metroului. Povestind ulterior aventura i-a fost imposibil să descrie exact ochii nefericiţilor ajunşi la ultima treaptă a degradării umane : un amestec de ferocitate şi spaimă animalică şi ură, o blîndeţe tristă alungată repede. Aveau obrajii surpaţi, buzele albe, le lipseau de regulă dinţii din faţă. Pentru cîţiva dolari, preţul unei doze de marijuana, înjunghiau primul trecător neavertizat din Central Park. Foamea albă nu cunoaşte limite. Majoritatea sfîrşeau într-un W.C. public cu un ac de seringă ruginit, înfipt în pulpă, supravieţuitorii înfundau strada Bowery, nu mai puţin celebră, refugiul unor fiinţe ciudate, fără reacţii, fără dorinţe, epave lungite pe trotuare...

— Dă-mi !

— Ți-am explicat, fată dragă, a fost ultima provizie, iar în privința fondurilor...

— Nu ai bani ?

— Singură mi-ai atras atenția că-s mînă spartă. Mai avem cel mult de coșniță...

— Minți, ticălosule ! Îi apucă mîna. Te rog !

— Insiști inutil.

— O doză, atît. Dă-mi, Nik !

Se aflau în living-room, pictorul fuma rezemat de consolă, Mara gemea prăbușită într-un fotoliu, îmbrăcată neglijent, fără urmă de fard. Repetă :

— Te rog, Nik, e ultima dată, cînd te rog, îți promit ! Stratilat îi întinse un pahar.

— Bea.

— Ce-i asta ?

— Gin. Bea-l tot, o să-ți facă bine! Așa! Acum ascultă! Se lăsă pe brațul canapelei : Nu te mint, Mara, literalmente nu mai am un gram, dar, dacă vrei, numai dacă vrei tu, altminteri îți dau cuvîntul meu de onoare că sînt hotărît să renunț, peste patru zile putem avea kilograme.

— Patru zile ? E mult !

— Drogul mi-l procură un amic din străinătate. Îți dai seama, nu-l pot chema numai pentru așa ceva, băiatul și-a făcut obiceiul să nu se întoarcă cu mîna goală, înțelegi...

— De ce peste patru zile, și nu acum, în noaptea asta ? Pictorul suspină imperceptibil.

— Ce trebuie să înțeleg, Mara ?

— Accept !

— Gîndește-te bine !

— Mai mult, insist ! Privi pendula. E zece și jumătate, hai !

Se ridică, îl trase de mînecă fără vlagă. Pictorul o așeză înapoi în fotoliu, îi trecu degetele prin păr :

— Ai răbdare, Mara.

— Nu am !

— Lucrurile astea nu se fac așa, cît ai bate din palme, trebuie pregătite serios, altminteri ne-apucă zorile în prima circă de miliție. Îi zîmbi cu căldură : Și apoi tu

nu poți lucra oricum, nu-ți dau voie, de la cablu la caldarîm sînt zece metri.

— Dorm bine nopatea asta și mîine...

— Nu, Mara ! Avem nevoie de un alibi.

— Pentru ce, cine să-și imagineze că tocmai noi...?

Pictorul clătină capul.

— Tipii optimiști sfîrșesc prin a înfunda închisorile, fată dragă. Habar n-ai ce valori a atins criminalistica, de ce mijloace dispune. E aproape un an de cînd flirtez cu gratiile, nu le-am atins pentru că prima grijă a fost să-mi asigur invulnerabilitatea. Dispariția colecțiilor va alerta serios miliția, băieții își vor mobiliza toate forțele.

— Nik, dar numai în București trăiesc peste două milioane de oameni !

— Nu-mi asum riscul nici măcar în procentul ăsta ! Trebuie să fim scoși definitiv din rîndurile eventualilor suspecți printr-un alibi perfect, inatacabil, trebuie construite piste false care să îndrepte cercetările dincolo de frontieră, altminteri nu vom avea liniște. Toate astea le vom discuta cu băieții. Aranjează-te puțin, peste cinci minute sînt aici.

Mara trecu în dormitor.

„I-a și convocat, știa că o să accept."

— Porcule !

Îl pălmui scurt, pe amîndoi obrajii. Adam își încleștă maxilarele, privi spre Nik Stratilat. Pictorul interveni calm :

— Potolește-te, Mara !

— Să iasă !

— Fată dragă...

— Să iasă ! Dacă nu iese el, plec eu !

Gigi Păun savura scena prin toți porii, deși, băiat fin, acuza un interes subtil pentru bibelourile de pe cămin. Adam Petrescu își privea vîrfurile pantofilor. Mara părăsi *living-room*-ul trîntind ușa.

— O clipă, băieți ! spuse Nik Stratilat, urmînd-o.

Chelnerul rîse :

— Grea meserie ți-ai ales, frățioare !

— Vezi-ți de treabă !

— Te-or fi durînd gîndurile, nu zic, dar nici cu fălcile nu-ți e moale.

— Domnule Păun, faptul că în anumite împrejurări vîslim în aceeași barcă, nu-i suficient ca să ajungem la intimități !

— M-ai pus la colț, m-ai făcut praf, s-a terminat !

Adam Petrescu îl ignoră, alese o sticlă de pe măsuța cu băuturi, își umplu un pahar. Gigi Păun se distra grozav :

— Auzi ! Cum e figura cu cimitirul ?

— Nu vrei să încetezi ?

— Simți așa o chemare în organism... Hai că ești de beleaua lumii !

— Te pocnesc !

Chelnerul îi dădu cu tifla. Evita scandalul. Pătrunseseră în vilă printr-o ușă dosnică mascată în zid, pe care o folosea Nik Stratilat în zilele cînd nimeni nu trebuia să afle că a părăsit locuința ; aveau consemn să lase impresia că nu se cunosc între ei.

Pictorul intră ținînd-o pe Mara, afectuos, de umeri :

— Vă rog să luați loc. Adam, dacă ai vreo întrebare mi-o adresezi mie sau lui, atît. Clar ? Nu bei nimic, Gigi ?

— Eu sînt băiat simplu, din popor, stăpîne, obișnuit cu trăscăul. P-acilea văd numai chestii fine, pentru fețe subțiri. Se îndoi profesional spre Mara : Conița ?

Nu-i răspunse. Privea undeva în noapte. Pictorul aprinse o țigară, puse pachetul la dispoziție :

— Băieți, duminică, adică peste patru zile, aranjăm un mic spectacol. Eu și Mara trebuie să fim în două locuri diferite în același timp. Înțelegeți ce vreau să spun ?

— Dacă și feciorul cu crampe la gînduri pricepe, atunci toată lumea e lămurită.

— Cel puțin doi martori trebuie, eventual, să jure că între orele 21 și 23 n-am părăsit locuința.

— Asta-i problema ? întrebă ospătarul. Pentru o sută de poli îți găsesc o grămadă. Toți absolvenți la Sorbona.

— De cît timp lucrezi cu mine ?

Gigi Păun zîmbi. După trei semestre ajunsese la concluzia că a învățat suficientă carte de la chelnerul care-l servea în bodeguța din coasta facultății — în fond pasiunea pentru amestecuri și-o putea satisface și în umbra

tejghelei — apoi îl cunoscuse pe Nik Stratilat și se reprofilase pentru a doua oară...

— Păi, să tot fie șase luni și-o cinzeacă.

— Ai avut vreun necaz ?

— Cruce de aur, stăpîne !

Bătu superstițios în lemn. Pictorul continuă.

— Ar fi fost cazul să înțelegi pînă acum de ce nu te-a deranjat nimeni. Orice martor plătit, strîns cu ușa, sfîrșește prin a mărturisi. Ne trebuie oameni onești, încredințați că spun adevărul !

Adam își flutură pleoapele.

— Ai vreo idee ? întrebă pictorul.

— Colcăie, stăpîne, e stup !

— S-auzim.

— Tipul de vizavi, Stănescu, ar putea fi unul. Duminică seara se întoarce din *week-end* și n-are liniște pînă nu-și aranjează mașina. Un spectator sigur, cunoscut în cartier pentru existența sa fără pată.

— Bine !

Ospătarul își pocni palmele, fals surprins :

— Uite ce dete din fiul omului !

— Domnule Nik, spune-i te rog să mă lase în pace.

— Gigi, mă superi !

— Gata stăpîne, trag fermoarul.

— La inginerul Stănescu m-am gîndit și eu, continuă pictorul, al doilea va fi poetul Sihlă.

Chelnerul sări în picioare.

— Sihlă zis Sonet ?

— De ce nu ?

— Matolistul ? Ne ardem, nici un presar nu dă două parale pe zisele lui, dac-a băut un rom e pulbere !

— Duminică seara va bea jumătate de litru.

— La a doua sută, cîntă popește.

— Foarte bine. La opt seara voi fi în bodegă, cam pe la ora asta pică și poetul.

— Dacă sîmbătă încasează ceva la fondul literar, pică pe rouă nescuturată.

— Nu-i pe liste. M-am interesat. Deci vin și-l accept la masa mea. N-are importanță dacă el sosește mai devreme, se mută de la o masă la alta.

Chelnerul fu de acord :

— Unde iese ceva.

— Ne dai cîte o țuică. La nouă fără cincisprezece minute pun rămășag că pot bea jumătate de rom pe nerăsuflate. Dacă îl cunosc bine, se va lăuda că-mi ține piept.

— Îl cunoști, stăpîne, îl cunoști al dracului !

— Ne torni băutura în două sticle de apă minerală, lui rom mie ceai.

— Începe să-mi placă.

— Ai grijă cînd îl fierbi să aibă aceeași culoare.

— Pojarniță ! E sfîntă ! Cu asta depășesc planul la jamaică. Pentru coniac, merge coada șoricelului...

— La nouă fără cinci vom cădea trăsniți. Pe ce consumatori obișnuiți contezi ?

— Cei din înalta societate, Fane Strîmbu, frații Ciocănel, parlagii.

— Nici un jurist ?

— E o cucoană, avocată, cu bărbatu-su, dar cică s-a lăsat, acu scrie și aia. Să-ți arăt condica de reclamații...

— Gigi fii serios !

— Intru în Oastea Domnului !

— Așadar, tot localul va putea depune mărturie că eram beți. Îl rogi pe Fălciu să te-ajute și ne transportați pînă aici. Inginerul Stănescu va fi, ca de obicei, lîngă mașină, nu-i exclus să deschidă și nevastă-sa fereastra. Va întreba ce s-a întîmplat. Îi povestești pariul și cu asta basta, îți vezi de treabă. Ai vreo obiecție ?

— Nu.

Răspunse repede, neobișnuit de tare.

— Ce dracu urli așa ?

— Sînt dat la minimum, dar e stricat potențiometrul.

Pregătise terenul dinainte ca să-i servească replica.

— Fălciu, nu trebuie să miroase nimic.

— Se poate, stăpîne ? ! Dealtfel e băiat bun, cu studii, patru ani de pîrnaie nu-i glumă.

Pictorul se răsuci spre Adam.

— Partea cea mai dificilă îți revine dumitale.

Adam Petrescu era în general un tip extrem de ocupat. Avea în gestiune un loto din centru, în orele libere frecventa cineclubul sectorului III, serile și le punea la dis-

poziția cucoanelor suspectate că ar ascunde tablouri de valoare. Nik Stratilat era exigent dar plătea bine.

Își ridică privirea. Mara privea concentrată întunericul, pictorul îi mîngîia mîna. Gigi Păun se hotărî totuși pentru un gin. Zise turnîndu-și expert :

— Pariez că iar îl pui să-și simtă gîndurile...

— Gigi !

Ospătarul își astupă gura ostentativ și Nik rîse.

— Spune-mi, Adame, poți să procuri un aparat de filmat ?

— Da, mai complicată e chestiunea cu pelicula, costă mult.

— Ai bani destui, ieri verișoara dumitale din Australia ți-a expediat două mii de dolari.

— Știam că e o fată de nădejde.

N-avea nici o verișoară în Australia, era una din manevrele lui Nik pentru a preîntîmpina orice suspiciuni. La un semnal dinainte stabilit, complicele îi avansa anumite sume.

— Îți procuri pelicula și mîine tragi primul cadru. Un film de scurt metraj făcut pe cont propriu. Treaba asta se practică pe scară largă în occident, de ce n-ar face-o și la noi cineva care s-a trezit din senin cu o sumă frumușică ? Orice anchetator va aprecia, sînt convins, pasiunea dumitale pentru a șaptea artă.

— Cu atît mai mult cu cît are rădăcini vechi, de doi ani urmez cursurile de operatorie la casa de cultură.

— Înțelegi repede, Adame !

Gigi Păun nu rezistă :

— Ți-a pipăit gîndul, stăpîne, i-a văzut culoarea, nici nu știi ce receptiv e flăcăul în chestiile astea...

— Imbecilule !

— Hopa ! Din fiul omului sări mitocanul...

— Domnule Nik !

— Zi mai departe, stăpîne. Pe cinstea mea, nu scot o vorbă. Junele n-are manieră.

— Filmul, continuă Nik Stratilat aruncîndu-i o privire urîtă, se va numi, să zicem, *Amintiri despre prezent*. Titlul e destul de prețios, se poartă. Să-ți pregătești pe două pagini planul, o suită de aspecte contemporane

inedite, destinate unor ochi care nu știu să vadă, mă rog, cam pe aici. Printre subiectele alese, voi fi și eu.

Chelnerul se întinse comod :

— E clar, nu mai calc la cinema !

Nik Stratilat zîmbi. Îi accepta spiritele, întotdeauna la intersecția dintre bulevard și sălile facultății. Îi aminteau excursiile studențești pe munte, kilogramul de vin comandat pentru întreaga grupă...

— Eu, atelierul și căsnicia.

Gigi Păun era tentat să-i amintească gestionarului că e familiarizat cu ultimul aspect, dar văzu chipul femeii și renunță. Era palidă, nările îi fremătau, abia se stăpînea. Pictorul puse paharul pe masă.

— Săptămîna viitoare, peste cel mult zece zile, o să te caute cineva de la miliție. Există șansa să nu fii deranjat, dar n-avem dreptul să mizăm pe ea. Îți va cere filmul, îl vor studia specialiștii lor, așa că trebuie lucrat cu toată atenția. Am nevoie de un panoramic ralenti cu această încăpere. Pretextul : ai vrut să prinzi în imagine tablourile mele. Pleci de la ușă spre cămin, lîngă pendulă va fi Mara. Îi puse mîna pe braț : Mă asculți, draga mea ?

Femeia tresări.

— Da.

— Deci, vei sta lîngă pendulă...

— Dacă am înțeles bine, interveni Adam, pelicula trebuie să rețină ora la care doamna era acasă.

— Exact.

— Zece seara.

— Zece și un sfert.

— Nu pot s-o surprind pe loc, lîngă pendulă. Miroase...

Pictorul îl privi cu admirație sinceră.

— Ai dreptate, va trece aducînd cafelele.

— Spre măsuța de lîngă cămin.

— Eventual.

— Numai spre măsuța de lîngă cămin, domnule Nik ! Trebuie să-mi conducă aparatul. Următorul element, destinat miliției, presupun că va fi calendarul cu cifre.

— Bravo, țintirim ! Gigi Păun îl bătu pe umăr. Asta are schepsis nu jucărie. Îl doare, dar tot cugetă...

— M-aș bucura să pot spune și despre tine același lucru.

— Ferească Dumnezeu ! Aveam eu un coleg în unitate, unul Dinte care ghicea repede ușstele jupînului. Păcat, era băiat bun, acu lucrează în teatru... Zîmbi dulce : Mintea slugii trebuie să umble cu cinci minute în urma stăpînului, măcar de ochii lumii...

— Mă întreb de multe ori ce-o fi în capul tău...

— De-adivaratelea ?

— Da.

— Nu-ți spun că mă dai afară. Cu martori de față sînt trup și suflet lîngă dumneata, stăpîne.

— O să-mi amintesc chestia asta cînd voi împărți gratificațiile, zise pictorul. Se întoarse spre Adam. Da, dragul meu, următorul element din filmul nostru e calendarul de pe cămin, depinde de tine cum cadrezi, să nu apară ostentativ. Așadar, avem ziua, ora și stăpîna casei. În momentul ăsta intervin eu, „beat". Gesticulez, bîlbîi ceva și mă prăbușesc. Aici oprești aparatul. Varianta pentru miliție : Duminică dimineața mi-ai dat un telefon, m-ai rugat să accept filmarea, și-am hotărît să ne vedem seara la 8. La opt fără cinci vecinii or să te vadă descărcînd dintr-un taxi reflectoarele portative, aparatul și celelalte. Afli că nu m-am întors din oraș, îți instalezi sculele și aștepți. La nouă mă va aduce Esop în circă. Pe Sihlă îl va sprijini celălalt chelner. Trecem în dormitorul meu și continuăm beția. Nu știi ce să faci. Nevastă-mea dă jenată din colț în colț, îți înșiră baliverne, iese să prepare o cafea. E zece și zece. Te hotărăști să tragi cadrul general, insiști pe tablouri, o surprinzi pe Mara lîngă pendulă întorcîndu-se din bucătărie, calendarul de pe cămin și pe mine, care intru și fac scandal.

— Corect ! aprecie Adam.

— Filmarea va avea de fapt loc imediat ce chelnerii pleacă, deci la nouă. Evident, vom da ceasul înainte. Peste două minute eu și Mara ieșim prin spate. Aștepți o oră, apoi ridici draperia, deschizi geamul și aprinzi reflectoarele. Inginerul Stănescu va fi convins că abia atunci te-ai apucat de lucru.

— Dacă instalez aparatul în dreptul ferestrei, poate să mă vadă aplecat asupra lui.

— Neapărat ! Îți strîngi sculele și cobori. Cum ajungi afară strigi : „Nu vă deranjați, doamnă, trag eu ușa !"

Ospătarul se ridică entuziasmat :

— Ești de milioane, stăpîne, asta zic și eu cacialma ! Ca-n filme, pe cinstea mea !

Nik Stratilat se uita la Adam :

— Ce părere ai ?

— Merge.

— Mara ?

— E bine, cred că e bine...

— E de antologie, interveni Gigi Păun, ascultați-mă pe mine că-s băiat citit, de la șase ani n-am scăpat roman cu pistoale ! Își pocni fruntea : Aoleu, l-am uitat pe Sihlă !

— Poetul o să doarmă neîntors pînă dimineața. Dacă nu-l culcă romul, îi strecor un somnifer.

Se priviră lung, în tăcere.

CAPITOLUL IV

Nina are probleme

Numai în albul ochilor n-avea cerneală, în rest greu ai fi găsit un locușor curat să așezi o monedă de cinci bani, chiar și pe limbă. Nasturele guleraşului ajunsese pe umăr, tivul șorțului atîrna, șleampăt, într-o parte, umbla veșnic cu un ciorap căzut și firește, tîra ghiozdanul. Maiorul Pătrașcu o privi consternat. Singura soluție era s-o vîre îmbrăcată în cadă și să dea drumul la apă.

Nina păşea cu vîrfurile îndoite spre interior, îl fura din ochi pe sub gene, așa cum obișnuia să-l privească în zilele bune, cînd spărgea doar o farfurie.

Maiorul înțelese, întrebă :

— Iar, Nina ?

— Iar...

— La ce ?

— La *Recunoașteți animalele.*

— Cît ?

Nina oftă din adîncul sufletului :

— Trei. Adăugă cu speranță : Plus !

— Ești în progres. Pînă sîmbătă, dacă aduni toate notele la un loc scoți un nouă, ce zici Nina ?

— Nu-s vinovată tăticule, parcă eu am ridicat mîna să mă laud că știu ?

— Ce te-a întrebat ?

— Despre pisică. Ce face, ce drege, ce mănîncă...

— Aha, și ce-ai răspuns ?

— Că limbează laptele.

— Ce ? ! !

— Păi nu face așa tot timpul cu limba deasupra farfuriei ?

Maiorul își ascunse zîmbetul întorcînd capul. Spuse :

— Du-te în baie, ia și sîrma de parchet, o să-ți treburiască.

Nici dacă era un șarpe, n-ar fi ocolit ghiozdanul abandonat pe covor cu atîta silă. Ieși. Maiorul îi răsturnă conținutul pe masă. Catastrofă ! Bucăți de cretă colorată, *Betty*, prima păpușă, o carte de citire fără coperți, caiete. Le răsfoi, merita, erau de poezie. Caligrafia nu se bucura în ochii Ninei de prea mare trecere, literele șchioape, sucite, șui, săreau coarda peste linie, urcau obligatoriu la marginea paginii. Deși nu i-o ceruse nimeni, Nina părea hotărîtă să-și lase absolut toate amprentele pe fiecare filă. Citi compunerea :

Mămica mea. Mămica mea Ioana e cea mai Bună și mai frumoasă noi sîntem prieteni foarte bune în fiecare zi îm-i spală șorțulețul șimi calgă funde pe urmă se juacă cu mine d-ea indieni și cînd eși tătucu ne Plimbăm toți trei de mînă prin cișmigiu și alte locuri frumoase. Pe urmă seara mă i-a în brațe șimi spune povești...

Maiorul se crispă. Ioana murise cînd Nina avea patru ani. Un accident idiot, opera unui iresponsabil, beat la volan *.

— Ne-am înțeles ? Desenezi animalele domestice, scrii compunerea și spui cu voce tare de cinci ori tabla înmulțirii !

— Da, tătucule.

— Repetă !

— Desenez animalele domestice, scriu compunerea și spun cu voce tare de două ori tabla înmulțirii...

— De cinci ori, Nina !

— De cinci ori, tătucule !

O spuse o singură dată. Rasoli la iuțeală o capră care semăna suspect de mult ca un cuier, exprimă în scris cîteva opinii personale despre rostul învățăturii și scoase din biblioteca maiorului un *Paris Match* vechi.

Revista o fascina, nu reușea să se hotărască cine e mămica ei, Brigitte Bardot, Liz Taylor sau Sophia Loren. Pentru orice eventualitate le sărută pe toate trei...

* Vezi romanul „OMUL FĂRĂ UMBRĂ", Editura militară, 1975.

Copiii pomeneau mereu despre mămicile lor și Nina înțelese că la ea acasă se întîmplă ceva suspect. Pe Ioana o uitase iar maiorul ținea încuiate fotografiile. Începuse să mintă, inventa tot felul de întîmplări cu mămica ei, povestea cum arată, ce rochii poartă, pînă s-a prins Gabi, colega de bancă.

— Nu fi proastă, oaie creață, în primul rînd taică-tu are nevoie de ea ! Fiecare bărbat are nevoie de o nevastă.

Chestia cu oaia creață a jignit-o profund, i-a dat cu sandvișul în cap, s-au bătut ca chioarele. Nina acceptă orice, poți să-i spui măgăriță bătrînă și nu se supără, dar cînd e vorba de păr, gata, s-a terminat.

Nina ar vrea să aibă plete lungi, așa cum au celelalte fetițe, dar părul ei nu crește niciodată mai mult de un deget. Un lucru e clar, Gabi n-a mințit, a auzit cu urechile ei la televizor, într-un film, pe unul slab care striga după nevastă-sa : „Nu pleca ! Fără tine nu pot trăi".

Femeia îi luase masca și tubul de oxigen. Și mai știe Nina ceva. Noaptea, înainte de culcare, tăticul ei privește trist pereții, uneori bea.

S-a hotărît. Pentru că el e ocupat — deși nimeni nu-l obligă să învețe javrele domestice și afurisita aia de tablă a înmulțirii — o să-și caute singură o mămică. Nina e foarte șmecheră, are ea un plan strașnic.

Desfăcu pușculița, numără economiile. De fiecare dată rezultatul era diferit. Chestia cu adunarea cifrelor puse una sub alta nu prea dădea rezultate, știa de mult că-i pierdere de timp, așa că a luat-o băbește, pe degete. Șapte lei și nouăzeci de bani.

„O sumă frumușică, se poate face cîte ceva !"

Schimbă cinci lei scoțînd o bancnotă din bufet. De zece ori i-a numărat, să nu greșească cumva. Nina e corectă în afaceri.

În drum spre casă, Lola Dumitrescu, manechin la U.C.E.C.O.M., obișnuia să traverseze Cișmigiul. Cunoștea privirile bărbaților, era obișnuită cu veninul din ochii gospodinelor care băteau suta de kilograme, doar copiii nu-i prea acordau atenție. De aceea i se părură curioase manevrele fetiței. Alerga în față, se așeza pe o bancă și o aștepta să treacă măsurînd-o lung printre gene.

La ieșirea din grădină se auzi strigată.

— Domnișoară !

Fetița se apropia fluturînd o bancnotă.

— Ați pierdut niște bani...

O privi intrigată :

— Ești sigură ?

— Vă dau... Nu vă dau cuvîntul de onoare, dar sînt convinsă. A căzut cînd ați scos batista...

Lola își aminti precis că nu umblase în poșetă.

— Foarte bine, pentru că ești o fetiță cinstită păstrează-i tu.

— Mulțumesc domnișoară, dar nu pot primi. Doar dacă vreți să vă invit la o prăjitură... Cunosc eu o cofetărie grozavă, aici, aproape. Vreți ?

— Cum te cheamă ?

— Nina Pătrașcu, clasa II-a B.

— De acord, Nina.

Cofetăria era goală. Luară loc la o masă lîngă vitrină. Nina își simțea inima șoricel speriat. O ținea pe Lola sub microscop, îi cîntărea dinții, ochii, părul. Semăna cu a treia mămică din revistă. Vînzătoarea se apropie. Întinse banii :

— Două cataifuri, vă rog.

Făceau exact cinci lei, știa bine prețurile.

Lola discutase o singură dată cu un copil, o nepoțică și toată conversația durase exact un minut. Habar n-avea ce s-o întrebe. Se interesă :

— Altminteri cum o mai duci ?

— Bine.

— Cu școala ?

Nina oftă, era o problemă dureroasă.

— Merge... Nu-i vorbă, am fost și bolnavă.

— Important e că-ți place.

— Foarte mult, în vacanță mă plictisesc... Aruncă nada subtil : Știți, tăticul meu e maior !

— Mă bucur.

— Prinde hoți, nici nu vă închipuiți ce repede îi prinde!

— Și mincinoși ?

Nina se uită prin local, nu era vorba despre ea. Reluă atacul :

— E foarte puternic, ridică aspiratorul cu un deget !

— Am înțeles, o ajută pe mămica la curățenie.

— N-am mămică ! Răspunse într-un suflet, abia aștepta să aducă vorba. Îl ajut eu, de fapt el mă ajută pe mine la bucătărie. Ne înțelegem grozav. Tăticul e foarte priceput, poate să repare orice.

— Serios ?

— Pe cuvîntul meu de onoare ! Odată s-a stins lumina și cît ai zice pește a făcut-o la loc.

— Interesant.

— Nu ? Toți copiii recunosc că e cel mai frumos de pe strada noastră...

Mințea înduioșător de prost. Lola înțelese.

„Sfîntă Fecioară, mă pețește !"

— Știi, Nina și soțul meu e îndemînatec. Îmi pare bine că-i seamănă.

Nina rămase cu linguriță în gură. Întrebă înecată :

— Sînteți... sînteți însurată ?

— Da.

— Păcat !

Nina era în pragul falimentului. Pierduse trei sferturi din capital, mai avea doi lei și nouăzeci de bani. Își plimbă privirea prin odaie socotind ce-ar putea vinde ca să completeze suma. Chestia cu bancnota pierdută era foarte bună, păcat că... Respiră adînc, Lola îi plăcuse.

Se decise : avea să se despartă de minge. O durea inima, era o minge mare cu buline, însă nu exista altă soluție.

Îl chema Marinuș, dar se recomanda *Mannix*. Avea două pistoale cu capse, purta blugi și era un dur. O trata pe Nina de sus, așa cum se cuvine, ce Dumnezeu, trecuse în clasa a IV-a.

— Doi lei ! Ultimul preț !

Nina era gata să plîngă.

— Nu pot, omule, crede-mă, am neapărată nevoie de doi lei și zece bani !

— Domne, asta este ! Nu-ți convine, la revedere !

Tîrgul avea loc în coasta blocului. Mannix acceptă plictisit.

Scoase o bancnotă de cinci.

— Dă-mi restul.

Inima Ninei înflori, îi întinse palma plină de mărunțiș. Mannix numără atent monedele. N-avea încredere în femei.

După ce cîntări bine fiecare trecătoare, Nina se opri la domnișoara cu *caniche*-ul. Corespundea.

Mara Stratilat își plimba absentă cățelul prin Cișmigiu. Era sîmbătă, a doua zi avea să facă primii pași în afara legii. Nu observă interesul fetiței. Nina încasase al doilea trei pentru o rață, ajunsese să urască toată fauna domestică. Se apropie totuși zîmbind cît putu mai frumos animalului din lesă :

— Vai, ce drăguț e ! Îmi dați voie să-l privesc ?

— Te rog.

— Ce lăbuțe are, și ce ochi...

Bătea cîmpii. Cîinele îi simți repulsia, se dădu speriat înapoi. Mara întinse lesa.

— Cuminte, Miky !

— Miky îl cheamă ? Ce întîmplare, ca pe tăticul meu !

Nina socoti oftînd că minți în ziua aceea pentru o lună întreagă. Pe maior îl chema Grigore... Mara o privi pe gînduri, fetița semăna cu ea la 8 ani. Fusese urîțică, nimeni n-ar fi spus atunci că va ajunge femeia cotată printre frumusețile Bucureștiului. Întrebă :

— Și pe tine ?

— Nina Pătrașcu, clasa II-a B.

— E un nume frumos.

— Îmi pare bine că vă place. Atacă : Știți, azi e ziua mea și... am niște bani, mi i-a dat tăticu să-i cheltuiesc cu prietenele mele dar sînt plecate și... ce mai, știu o cofetărie grozavă...

Mara zîmbi :

— Mă inviți la o prăjitură ?

— Odată împlinește omul șapte ani jumate. Mergem ?

— Mergem, Nina.

Maiorul Pătrașcu o privi atent, Nina era suspect de cuminte. Nu insistase să rămînă la televizor, ca de obicei — „copiii la opt trebuie să fie în pat, tăticule, nu-i așa?" —

şi-n loc să ia cartea cu poveşti, scanda tare, cît o ţinea gura, tabla înmulţirii.

— Am înţeles, Nina, nu-i nevoie să deranjezi vecinii. Duse mîna la buzunar : Cît costă ?

— Nu tăticule, am luat cîteva note proaste şi mă pedepsesc. Dar dacă vrei, dacă...

Îşi simţea inima în gît, speriată că a doua zi maiorul ar putea fi ocupat. Domnişoara cu căţelul îi promisese să treacă prin Cişmigiu, dimineaţă pe la 11, şi Nina era hotărîtă să facă totul ca să-i pună faţă în faţă. Nu, nu era „însurată", a avut ea grijă s-o întrebe pe ocolite. „Cred că n-am fost niciodată, Nina !" i-a răspuns cît se poate de limpede.

— Ce anume ? întrebă Pătraşcu.

— Mîine e duminică, am putea face o plimbare... Preciză repede : Eu repet lecţiile şi tu mă asculţi dacă ştiu, o să ne distrăm de minune.

Miorul zîmbi :

— Ia spune-mi care-i şmecheria ?

— Ce înseamnă şmecherie ?

— N-ai auzit pînă acum ?

— Unde ? Stau tot timpul în casă şi mă zbat şi mă zbucium să iau o notă bună, să fii şi tu odată mulţumit...

— Bine. Mergem.

Nina simţi o căldură plăcută învăluindu-i coşul pieptului.

Se trezi în zori leoarcă de transpiraţie. Visase că plouă cu găleata şi maiorul nu voia s-o scoată. Fugi la fereastră. Cerul era întunecat, numai nori. Adresă soarelui rugăminţi disperate, dar astrul rămînea ascuns, nu uitase că alaltăieri Nina implora toate urgiile văzduhului ca să rămînă acasă. La prima oră avea lecţia cu animalele domestice... Ş-apoi, cîte minciuni nu trăsese Nina... Sta cu fruntea lipită de fereastră, îşi muşca buzele. Pe la şase săgetă o suliţă de lumină, norii fugiră, cerul apăru albastru, limpede. Nina îşi frecă mîinile mulţumită şi se apucă de treabă. Întîi şi întîi luă pantofii maiorului şi îi dădu cu cremă. Sigur, erau curaţi, tăticu arăta oricum foarte bine, dar ce, parcă strică o perie, două în plus ? Scoase ultimul

costum, aproape nou, constată că dunga pantalonilor e puțin nesigură. Nina iubea nemaipomenit costumul negru din covercot. Socoti că pentru o dimineață de iulie e cum nu se poate mai potrivit, așa că puse fierul în priză. Se gîndi să calce și gulerașul ei. Renunță, important era ca tăticul să strălucească.

La ora opt isprăvi complet, făcuse o treabă pe cinste : trei arsuri frumușele pe mîini și manșete, un tub de cremă golit pe covor și un scurtcircuit.

Mergeau de mînă. Nina îl măsura critic din coada ochilor. Cu toate insistențele ei, maiorul îmbrăcase un costum gri, subțire, de tergal, purta pantofi împletiți, o cravată cu flori.

„E nostim", hotărî Nina.

Ajunseră pe Brezoianu. Nina fremăta :

— Cît e ceasul ?

— Unsprezece.

— Eu aș zice să trecem puțin prin Cișmigiu.

— Au deschis vreo cofetărie ?

Maiorul ocolea constant grădina, îi amintea plimbările lungi cu Ioana, noaptea, cînd nu era nimeni. Acceptă, fetița o și zbughise înainte.

Un bărbat împingea un cărucior de copil. Pătrașcu își simți inima ghem. O săptămînă după moartea Ioanei fusese prădat. Recunoscuse mîna lui Gică Psaltire, pungaș fără noroc. L-a dibuit pe stradă, tocmai se logodise. Purta haina maiorului, nouă, din piele de căprioară. Să-i vină rău hoțului, seara avea petrecere cu părinții fetei. Dacă-l aresta... L-a rugat să aibă grijă de haină... Își aminti vorbele lui Psaltire : „Mulțumesc, domnule maior, poate se taie pe bune !"

Se tăiase. Secțiile de miliție și-au pierdut clientul. Hoțul a intrat într-o cooperativă de confecții, s-a însurat, avea un băiat...

— Respectele mele, domnule maior !

Pătrașcu îi strînse mîna, zîmbi copilului.

— Nu te-am mai văzut pe la noi.

— Păi, de-atunci, din ziua logodnei, gata !

— Știu, Psaltire, mă bucur sincer pentru dumneata. Soția a aflat cu ce te ocupai înainte ?

— Nu ! Dacă mă săltați atunci... Cum să vă mulțumesc, domnule maior ?

Pătrașcu se uită la omulețul din cărucior.

— Străduiește-te să nu afle.

— Ne întoarcem, Nina ?

— Nu.

— E aproape unu.

— Nu-i nimic, nu mi-e foame, și-apoi uite ce aer curat. La școală mereu ne spune să ne jucăm numai pe-afară...

— Faci tot ce te învață la școală ?

— Tot.

Alerga cu ochii pe alei.

— Ce se întîmplă cu tine, Nina ? întrebă maiorul. Mie poți să-mi spui, sîntem prieteni. Aștepți pe cineva ?

— Nu...

Tresări. Domnișoara cu *caniche*-ul intra în grădină. Nina fugi spre ea.

— Credeam că nu mai veniți...

— M-ai așteptat ?

— Păi n-a fost vorba așa ?

— A, da. Iartă-mă, am omis...

— N-are importanță. Știți, aș fi ieșit singură, dar tăticul meu a vrut să se plimbe, așa că...

Maiorul rămase la o distanță incertă, Nina zbură spre el, îl trase de mînecă.

— Hai să-ți arăt un cățel nemaipomenit !

— Lasă, Nina.

— Te rog, domnișoara e prietena mea.

Pătrașcu se înclină în fața femeii așteptînd să-i întindă mîna.

Mara Stratilat zîmbi stînjenită.

— Fetița dumneavoastră ?

— Da.

— Îmi pare bine.

Nina apucă lesa, trebuia să-i lase singuri :

— Îmi dați voie să-l plimb nițel ?

— Da, sigur...

Nina se depărtă ținînd pumnii strînși. Femeia ghici repede manevra fetiței, înțelese și maiorul. Izbucniră în rîs.

Mara Stratilat își roti ostentativ verigheta :

— Regret...

— Asta este, am ghinion.

— Sînteți norocos ! Nu mă cunoașteți.

O spuse pe un ton aproape dureros și se depărtă. În spatele unui copac Nina plîngea în hohote.

CAPITOLUL V

Alibiul

Adam Petrescu se crispă, martorul numărul unu nu era acasă, nu-i vedea maşina.

„Am călcat cu stîngul !"

Plăti şoferului şi descărcă aparatele. La fereastra familiei Stănescu flutura perdeaua. Adam răsuflă uşurat ; cineva, nevasta inginerului, probabil, îi înregistrase sosirea.

Mara părea obosită, nervoasă, îi aruncă o privire urîtă şi trecu în camera ei. Adam privi pendula. Era ora opt fix.

*

Restaurantul *Săcele* îşi avea clienţii lui. Oamenii îl preţuiau pe Mitică, barmanul, pentru că era băiat cinstit, nu adăuga un gram de apă în băutură, peste procentul său obişnuit. La opt şi două minute, pictorul pătrunse în local, salută cunoştinţele de pahar din vremea studenţiei cu o dispoziţie care nu lăsa îndoieli că mai încercase gustul coniacului în seara aceea. Gigi Păun întoarse expert o faţă de masă pe partea cealaltă, îl pofti să ia loc. Şopti :

— Totul e în regulă ! A venit.

— O ţuică, vă rog.

Poetul nu avea obiceiul să treacă neobservat într-o cîrciumă şi Nik Stratilat îşi zise că tipul e probabil la toaletă. Se uită prin salon. Lume multă, pestriţă, se consuma vin spumos amestecat cu pepsi.

Un muget gros, lung, cutremură geamurile :

— Lumină ! Inimile sus ! Am spus !

— Ptiu ! Fir-ai al dracului, îl felicită un client slab de înger. Mi-a sărit inima din loc !

— Noroc ! Dixi.

Poetul Sihlă poreclit Sonet revenise. Judecîndu-l după gabarit, ai fi jurat că mînuieşte mai mult tîrnăcopul decît condeiul. Era un munte de român cu barba surătecă şi ochii aprinşi. Dacă aveai ghinionul să-ţi strîngă mîna, a doua zi umblai cu ea în ghips. Cu excepţia începătorilor, nimeni nu se înghesuia să-i caute societatea.

Sihlă îşi alese victima, un ins acru întovărăşit de-o sticlă şi-un pahar, îl bătu pe spate, îl dojeni :

— Băutura, neică, e meserie grea ! Nu oricine ştie cum şi cît să bea ! Treaba presupune graţie, măsură... Cum apuci paharul ? Cum îl duci la gură ?

— Lasă-mă, nene !

Poetul ignoră invitaţia, improviză inspirat :

— Ce unghi face cotul, ce arc a descris ? Gestul e artistic, gestu-i cu dichis...

— Domnule, dumneata nu pricepi româneşte ? !

Singuraticul îi întoarse ostentativ spatele. Sihlă nu se tulbură, nu roşi. Se îndreptă spre altul care gusta expert vinul, cu un ochi pe jumătate închis, asistat de o cucoană nostimă, numai gropiţe.

Se aşeză alături, pe scaunul liber, fără formalităţi :

— Iar sorbitu-n sine e un ritual, cere ani de studiu individual !

Nimerise pe unul spontan, cu iniţiative. Omul făcu semn femeii să se ridice, săltă masa, o mută cîţiva metri mai încolo, se aşeză şi ceru ospătarului :

— Dă-mi o baterie !

Consumatorii se amuzau discret, nimeni nu risca să fie interpelat. Gigi Păun povestea că are cîţiva clienţi care vin de la celălalt capăt al Bucureştiului să asiste la spectacolul poetului.

Rămas singur pe scaun în mijlocul localului, Sihlă se comportă normal, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Puse un picior peste celălalt şi comentă :

— Hm ! O baterie ! Ce prostie ! Doamne, ce prostie ! Explică didactic : Pînă şi comanda se face-ntr-un stil ! Nu ceri dintr-odată : „Nene, dă-mi un kil !“ şi te-aşezi

la masă. Nu ! Iei cîte-o litruță și-o bei în picioare-n colț, la bodeguță...

Nik Stratilat își privi ceasul. Era opt și douăzeci.

„Peste cinci minute !"

Goli paharul sprijinindu-și fruntea în pumni. Poetul interpretă greșit gestul, spuse măsurîndu-l :

— Unii dup-o țuică peste masă-adorm... Păi e țuică aia sau e cloroform ? Dădu din mîini a lehamite : În ce mă privește nu-i un șiretlic, uite, beau de-aseară și nu am nimic !

Se auziră voci răzlețe :

— Las-o moartă, Sonel !

— Mai bine cîntă ceva !

Poetul se ridică, gesticulă cu arătătorul undeva spre asfințit :

— D-aia și nevasta mă respectă-n toate, pînă și pantofii din picioare-mi scoate ! Înregistră o privire holbată : Ce e, frățioare, ce-ai rămas năuc ?

— Cînd vii de la crîșmă ?

— Nu cînd vin, amice, cînd vreau să mă duc...

Consumatorii fără neveste aplaudau, strigau bis. Poetul îi salută fluturîndu-și deasupra capului amîndouă mîinile.

— Lumină ! Dixi !

— Zi așa, am căzut după o țuică ? întrebă Nik Stratilat. Îți oferi un scaun. Poți să vii la masa mea.

— A, domnul cu petele de vopsea ! Pictor cotat ! Se strîmbă : Rahat !

Avea admirabilul obicei al iresponsabililor de-a spune lucrurilor pe nume. Spurca țigănește confrații cu coloana vertebrală elastică, actorii certați cu talentul, cîntărețele judicios măritate, nu ierta pe nimeni. Un colecționar de uși trîntite în nas.

Nik Stratilat rîse zgomotos :

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Oare ?

Se așeză. Cînd nu era băut vorbea fără rime. L-a auzit cineva, tocmai ieșea din lift după ce stătuse izolat trei zile între ziduri. Îl măsură cu ochi de geambaș :

— Cum dracu reușești să aiurești o lume, frățioare ?

— Te deranjează ?

— Mă doare !

— Am priceput, de aia umbli pe șapte cărări, nu-i zi să nu te văd trandafir.

— Hai sictir !

Folosea des invitația, niciodată în sensul peiorativ. Era o modalitate gingașă de a-și arăta dezinteresul pentru opiniile celor din jur. Pictorul își aprinse țigara :

— De obicei găsești rime mai inspirate...

— Uite ce e frate, toate ca toate, dar fără insulte ! De la mine poți să înveți multe ! Dixi !

— Știu.

— Ții un pariu ?

Adună cîteva sticle goale, le înșiră din treizeci în treizeci de centimetri pe culoarul dintre mese.

— Dacă trec printre ele și nu le-mping și nu le-ating, pe întreaga rută, dai o sută ?

Pictorul fu de acord. Sihlă se opri la start, masiv, nesigur. Lumea era în picioare, veniseră și bucătăresele, tot personalul.

Se auzea musca. Poetul respiră adînc și porni. Călca printre sticle pe vîrfuri, cu brațele larg desfăcute. Reuși să ajungă la capăt. Izbucniră aplauze, sincere de astă dată. Sihlă ridică triumfător mîinile spre tavan.

— Lumină ! Dixi !

Nik Stratilat privi ceasul cu coada ochiului. Nouă fără douăzeci. Scoase bancnota din portofel :

— Corect ! Ai cîștigat ! Încă un rămășag ?

— Mă bag !

— Ospătar ! Adă două jumătăți de rom !

— S-a făcut !

— Vorba asta mi-a plăcut. Mă simt alt om...

Pictorul explică care sînt condițiile pariului, cu o ușoară nesiguranță în articularea consoanelor.

— La un semnal apucăm sticlele. Cine o golește primul cîștigă suta.

Interveniră cîțiva consumatori, îi sfătuiră să renunțe. Pictorul urlă :

— Ce ? Vreți să-mi luați pîinea de la gură, adunătură de moluște ! Cine n-are curaj să se-mpuște !

Gică Păun aduse băutura. Avu grijă să pună ceaiul în dreptul pictorului. Sihlă spuse :

— Ochii ca sarmaua, gulie, să te-nvețe tata meserie !

Cei atinşi de rachiu priveau curioşi, proaspăt-sosiţii ţiţiiau, clătinau din cap, dar unul nu îndrăzni să-l pună în joc.

Poetul numără pînă la trei. Cîteva secunde nu se auzi decît gîlgîitul lichidului. Puseră sticlele pe masă în acelaşi timp.

— Neconcludent ! observă Stratilat respirînd greu. Ospătar, încă un rînd !

— Gînd la gînd ! Îl măsură curios : Cum de n-ai făcut meserie ? Promiţi, bădie !

Gigi Păun deveni brusc autoritar :

— Gata circul, copii ! Hai, la culcare !

Sihlă încercă să-l convingă că rămîne lucrarea neterminată, că-i în joc prestigiul său, vru să-i sară în gît dar se prăbuşi pe scaun. Pictorul îi făcu un semn discret. Era timpul să-i scoată.

— Gică, hai să-i lăsăm dracului, în gangul ăsta, mi-e că-mi pleacă clienţii neplătiţi.

— Nici o grijă, îi ţine şeful în priviri. Uite colo vila, în două minute i-am cazat. Ce naiba, oameni sîntem, băşca ce mai găsim prin buzunare.

Fălciu, celălalt ospătar, lupta din greu cu kilogramele poetului. Sihlă se sprijinea cu o singură mînă — în cealaltă ducea o sticlă neîncepută — şi spurca în versuri întreaga tagmă a negustorilor.

Pictorul atîrna pe umărul lui Gigi Păun. Tresări, inginerul Stănescu, martorul numărul unu, nu era lîngă maşină.

Chelnerul înţelese nenorocirea, şopti :

— Ce facem ?

— Treci pe lîngă ea !

Nik Stratilat calcula febril, trebuia neapărat să-l scoată din casă. Se prăvăli lîngă roţile Fiatu-lui, bîlbîi răguşit :

— Unde-i fratele meu, Sonet ?

— Aici, dar mergi discret, duc pe prostu ăsta acasă... Explică ospătarului : Lasă, am înţeles, nu ştii să bei şi te-ai dres...

— Auzi, am găsit o rimă la Sihlă.

— Care ?

— Sticlă !

Poetul sprijini dezamăgit capota mașinii :

— Barbar ! Clar ! Urlă : Dixi !

Nik Stratilat începu să cînte *O sole mio*, Sihlă îl acompania tare, gros, cumplit de fals. Inginerul Stănescu veni în fugă cu o găleată de spumă și patru bureți. Își începea prosternarea în fața idolului pe patru roți. Gigi Păun comentă unde duce alcoolul, sări clientul în spate și porni spre vilă.

Stratilat se împotrivi moale, articulă aproape incoerent :

— Stai, vreau să-i explic ceva domnului pompier...

— Lasă, mîine...

Inima inginerului începu să bată normal numai după ce constată că tabla Fiat-ului nu suferea. Înjură neobișnuit de scurt pentru un dîmboviţean sadea :

— Mama voastră de beţivani !

Sihlă și Fălciu priveau uimiți interiorul. Poetul închise expert un ochi :

— Frumoasă șură ! Miroase a impostură...

Gigi Păun îl întrebă pe Adam :

— Sînteți fratele dumnealui ?

— Nu. Arătă aparatul : Aveam un rendez-vous la opt. Acum...

— A ! înțelese poetul, cinematografia își ia felia...

Mara intră impacientată :

— Nik, pentru numele lui Dumnezeu, cum a fost posibil ce s-a întîmplat ? Cine-i dumnealui ?

— Îmi dați voie să mă prezint, coniță : Sihlă, zi Sonet. Preciză timbrat, bas-pedală, înclinîndu-se : Poet

Căzu în cap. Fălciu întrebă :

— Unde descărcăm marfa ?

— Alături, în dormitor. Doamne, nici nu știu cum să vă mulțumesc !

— Vă spun eu, cucoană, zise Gigi Păun, umblați în poșetă... Douăzeci și cinci de bucată vi se pare mult ?

Îi duseră în odaia alăturată, Mara le dădu o sută, refuză restul.

— Oricînd la dispoziția dumneavoastră, spuse Fălciu

— Îmi pare rău, ați avut neplăceri...

— Unde nu dă Al de Sus cîte-o neplăcere de asta în fiecare seară...

Ieşiră. Din dormitorul pictorului răzbăteau urlete groase, Sihlă cînta de mama focului. Nick Stratilat se furişă în *living-room*. Spuse :

— Animalul nu pică, repede tirbuşonul şi-un pumn de somnifere !

Zece minute i-au trebuit să-i vină de hac. La nouă şi opt geamurile începură să tremure, se mişcau tablourile de pe pereţi : poetul sforăia.

Nick Stratilat dădu ceasul cu o oră înainte, trase bine draperiile, Adam aprinse reflectoarele şi începu filmarea.

— Am uitat de cafea ! observă Mara.

Pictorul scrîşni.

— Nu-i nimic, pune vin negru în cești, nu se observă, aşa-i Adame ?

— Sper !

— Daţi-i bătaie !

La nouă şi un sfert alibiul era confecţionat. Mara ieşi din dormitor într-un pantalon şi o bluză de culoare închisă, purta perucă neagră, ochelari enormi, întunecaţi. Păşea abătută.

Pictorul îmbrăcase echipamentul pazei contractuale; O luă de mînă.

— Am plecat ! Urează-ne succes, Adame !

— Nu-mi fac griji cu dumneata.

Apăsă pe o pîrghie ascunsă privirii şi dulapul rococo plin de trandafiri sculptaţi se deplasă. Altă pîrghie făcu să alunece uşa mascată în zid.

Cascadorul îi aştepta la volanul unei Dacii, cu motorul pornit.

— Trage tare, spuse pictorul, avem o întîrziere de cinci minute.

Maşina ţîşni în noapte.

CAPITOLUL VI

Un martor incomod

Semăna cu o fortăreață, ziduri din piatră, înalte de peste cinci metri, o înconjurau în întregime, nu exista decît o singură intrare, o poartă masivă. Depozitul avea istoria lui, aparținuse pe vremuri lui Drăghiceanu, angrosist de coloniale și delicatesuri. Prin '938 concurența plătise un spărgător să-i descînte marfa. O săptămînă mai tîrziu își pierduse clienții, toate produsele miroseau a terebentină. Angrosistul construi un depozit-cetate cu semnale de alarmă și capcane la fiecare pas.

Nu s-a bucurat prea mult. În ajunul războiului a avut proasta inspirație să se întoarcă acasă, inopinat, și văzînd ce se petrece în patul conjugal și-a zburat creierii.

După naționalizare, imobilul fusese repartizat unei întreprinderi care fabrica burlane. Nik Stratilat lucra pe atunci sus la birouri. Firește nu-i trecuse nici o clipă prin minte că peste douăzeci și cinci de ani, într-o noapte, va încerca să pătrundă la subsol prin mijloace mai puțin obișnuite. Între timp clădirea devenise depozitul unor obiecte care necesitau o pază deosebită.

Pictorul își privi ceasul :

— Ai mers bine, Antoane, sîntem în timp util.

— Oprește ?

— Nu, e riscant, cotește... Stop ! Parchează !

Cascadorul lipi mașina de bordură, sub un castan, unde nu bătea becul. Coborîră. Strada era pustie. Mara părea că nu știe ce să facă cu mîinile, îi lipsea poșeta. Își lipi degetele transpirate de coapse. Nik Stratilat o măsură scurt.

— Ce-i cu tine ?

— Nimic.
— Probleme ?
— Sînt puțin nervoasă, e totuși un debut, nu-ți fă griji.
— Îmi fac ! Ai văzut cablul ?
Se întoarseră în spatele depozitului, i-l arătă. Femeia ridică din umeri.
— Un fleac.
Mințea. Se simțea rău, îi era frică. Pictorul puse mîna pe brațul cascadorului :
— Rămîi cu ochii pe balcon, la semnalul meu, aiurești lumina. Întrebări ?
— Nu.
— Hai, Mara !
Dispărură într-un gang. Anton Zaharia măsură cablul subțire ancorat la etajul III, în apropierea balconului, îl conduse cu privirea peste zid. Cealaltă extremitate lega peretele din spate al depozitului, orb, înalt, cu o singură ferestruică de aerisire. Murmură :
— Hm ! Parșivă treabă, o să-și rupă gîtul !

Scara de lemn, veche, uzată, scîrțîia oribil, mirosea a igrasie, a cimitir. Pictorul îi făcu semn să pășească pe vîrfuri, la îmbucarea treptelor. Ridică prețul din dreptul unei uși, găsi cheia și deschise. Mara respira greu își simțea în permanență inima. Roti ochii prin încăpere. Se aflau într-o cameră bătrînească, înaltă, cu pereții bolnavi. Desluși la lumina candelei chipuri blajine de sfinți, un cavalerist zîmbăreț pătruns de importanța începutului de veac, pînze cu harbuji și struguri de proveniență oborcană. Întrebă gîtuit :
— Cine stă aici ?
— Tipul cu sabie. Acu e la neamuri.
— De unde știi ?
— Mi-a șoptit îngerul meu păzitor.
— Dacă se întoarce ?
— Îl oprește Anton.
— Cum ?
— Dacă, cine, cum ? ! Îți explic altă dată. Ai atins vreun obiect ?
— Nu.

— Fii atentă, Mara ! Pune-ți mănușile. Așa, acum e-n regulă. Vino !

Se apropiară de fereastră.

— Cablul e lîngă balcon, ajungi la el ușor. Urmărește-l. Vezi zidul depozitului ?

— Da.

— Cînd ajungi la capăt o să dai de o cornișă, mergi pe ea comod pînă la ferestruica de aerisire și te strecori înăuntru.

— E prea mică.

— Ți se pare. Oricum, tu încapi. Vei ajunge pe un culoar, cîțiva metri mai încolo se află tabloul electric. Desfaci prima siguranță din stînga, ai s-o reperezi ușor, de la ea pleacă un cablu roșu, apoi te întorci. A ! Să nu uit, ai grijă să ștergi cercevelele ferestrei. Întrebări ?

— Dacă fereastra e închisă ?

— Nu e !

— Sau tabloul...

— Mă enervezi !

Mara Stratilat își înghiți greu saliva :

— Becul... Se vede...

— Nu-ți fă griji, asta-i treaba lui Anton.

Scăpără bricheta și o stinse repede.

Cascadorul văzu semnalul, traversă strada, se opri în umbra gangului. Scoase o praștie, fixă o pietricică și ochi becul suspendat la mijlocul cablului. Se auzi un zgomot de sticlă spartă. Brusc strada fu înghițită de întuneric.

— Start, fetițo !

Mara tresări, bîlbîi tremurînd :

— Mi-e frică, Nik !

— Lasă tîmpeniile și dă-i drumul. În cinci minute ești înapoi.

— Nu pot !

— Mara !

— O să cad ! N-am curaj, n-am lucrat niciodată pe așa ceva.

— Prostii !

— Nu pot, Nik !

— Nu vrei !

— Vreau, dar nu pot.

— Perfect ! Ne întoarcem, dar mîine să nu te aud că bocești după droguri !

— Crede-mă, Nik ! Se agață de el : Îmi tremură picioarele, am amețeli...

Pictorul scoase din buzunar o pastilă :

— Înghite asta, e un calmant. Acum respiră lung. Dă-mi mîna. Da, pulsul e în regulă, poți porni liniștită.

Mara își simțea tîmplele zvîcnind, palmele transpirate, inima ghem. Porni.

Părea o pasăre, mare, neagră, cu aripile întinse.

Pictorul își privi ceasul. Era ora zece și șapte minute. „Ce naiba întîrzie ? Dacă se prăbușea țipa."

O văzu cînd mai avea de parcurs doi metri pînă la balcon. Bătea aerul cu palmele. Se aplecă peste balustradă și îi întinse mîna.

— Hai, fetițo, încă un pas ! Încă unul ! Bine !

O trase în încăpere. Mara se nărui, tremura din toate încheieturile. Își mușcase buzele pînă la sînge, plîngea cu sughițuri. Pictorul aduse un pahar cu apă, așteptă să-l bea. Dinții femeii clănțăneau oribil în contact cu sticla.

— Ei, cum a fost ?

— Groaznic ! De o mie de ori era să alunec...

— Ai desfăcut siguranța ?

— Da...

— În regulă.

Șterse paharul, plimbă batista pe balustrada balconului, prin locurile unde călcaseră. Mara duse speriată mîna la gură.

Cineva răsucea clanța.

Pe Valeria Manolescu n-o interesau isprăvile fotbaliștilor. Închidea televizorul imediat după film, își culca reumatismele. De șaizeci și cinci de ani nu articulase un singur cuvînt. Era mută — o intervenție chirurgicală nefericită — în schimb auzea foarte bine. Auzise în camera vecinului Petcu plînset de femeie, șoapte precipitate, zgomot de pași. Știa că bătrînul e plecat, o rugase să aibă grijă de casă. Ieși pe culoar și se apropie de ușă. Da, cineva

plîngea în odaie. Apăsă clanța. Un bărbat ștergea parchetul, alături...

Nik Stratilat sări în picioare. Bătrîna îl privea nedumerită, făcea tot felul de semne. Pictorul se hotărî repede, scoase din buzunar un capăt de frînghie înnodată la mijloc. Mara înțelese. Gemu :

— Nik ! Nu !

Se ridică greu, îl prinse de mînă.

— Oprește-te !

Valeria Manolescu fugi spre odaia ei. Pictorul se eliberă scurt, o ajunse repede în pragul ușii, îi petrecu lațul în jurul gîtului.

Inima bătrînei se opri pentru totdeauna înainte ca nodul să-i rupă beregata.

Cobora scările susținînd-o de subsuoară. Mara se tîra, animal rănit de moarte, fără coloană vertebrală, bîlbîia incoerent :

— Ucigaș... Ticălosule !

— Gura, tîrfă !

Se sperie, nu-l văzuse niciodată atît de iritat, era prima oară cînd o insulta.

— Nu trebuia !

— Ești atît de idioată ? Nu-ți dai seama că ne-a văzut ?

— Puteam renunța.

— Acum, cînd am posibilitatea să intru în depozit ca la mine acasă ?

— Înfiorător !

Pictorul își încleștă maxilarele.

— Regret, Mara, un incident neprevăzut, n-aveam de ales. Iartă-mă, te-am insultat, nervii mei au și ei o limită.

Se uită la ceas, era zece și un sfert.

„Sper că barem acasă totul e în regulă."

Nu era.

•

La zece și paisprezece minute, Adam Petrescu cuplă reflectoarele. Lumina se stinse în toată casa : cedase siguranța. Orbecăi printre mobile, fu cît pe ce să răstoarne aparatul. Habar n-avea unde-i tabloul electric, trebuia să

găsească o liță, și culmea ghinionului își lăsase bricheta pe masă. Înjură cumplit.

*

O vîrî pe Mara în mașină.

— Dacă trece cineva, ferește-ți fața. Fii fată cuminte, amintește-ți că tu ai insistat. În maximum o jumătate de oră sîntem înpoi. Hai, Antoane, e rîndul nostru.

Cascadorul luă din portbagaj o funie de care atîrna o ancoră. Pictorul scoase pîslarii, încălță pantofi străini cu trei numere mai mari.

— Încearcă să lași urme de pași, nu prea des să nu pară ostentativ. Ridică piciorul !

Purta o pereche de bascheți noi, nemțești. Pictorul fu mulțumit.

— În mod normal calci pe extremitatea exterioară a tălpii. Străduiește-te să mergi cu genunchii drepți și vîrfurile răsucite spre interior, în special unde lași amprenta tălpii. Am să-ți spun eu unde. Hai !

Alunecau pe lîngă zidul depozitului ținînd strada în priviri. Pictorul alese un loc complet întunecat, îi făcu semn să arunce ancora.

— Dacă nu începe să urle sirena, totul e în regulă !

Cascadorul azvîrli fierul expert, gheare le se agățară de zid. Nik Stratilat era numai ochi și urechi. Clădirea părea moartă, nu se auzeau decît zgomotele nopții.

— Perfect ! Mara a făcut o treabă bună, capcanele lui Dragomirescu sînt mai moarte decît el... Dă-i drumul, Antoane, vin după dumneata.

Se uită la ceas : zece și douăzeci.

*

Pompilian Stănescu ștergea parbrizul cu o pielicică de căprioară, ascultînd informațiile sportive la un tranzistor. Nevastă-sa deschise geamul :

— Tot n-ai terminat ?

— Mă lași ?

— Mîine la cinci... Ia te uită, au înnebunit Stratilaţii, s-au culcat cu găinile !

Inginerul aruncă o privire spre vila pictorului, întunecată în întregime.

— Aiurea ! Nu vezi, e stins şi becul de la intrare. Un scurtcircuit probabil, cît era porcul ăla de beat nu-i de mirare. I-ai văzut cearcănele ? Se duce ! Clar ! Ascultă, ce-ar fi să-i dai un telefon lui maică-ta ?

— La ora asta ?

— Am auzit că pe stadionul din Giuleşti s-a prăbuşit peluza. Nu mai pridideau salvările. Mă-ta trebuie să ştie, stă vizavi...

Lumina se aprinse dintr-odată. Femeia văzu prin geamul de la living-room aparatul de filmat, apoi pe Adam aplecat asupra lui.

— Cinematografia !

— L-au nimerit într-o zi bună...

— Ce ai cu omul ?

— Nu-mi place, scurt pe doi ! Eu mă spetesc opt ore la minister, alerg să dau o meditaţie la celălalt capăt al oraşului pentru un pol, iar imbecilul se scoală la prînz şi învîrte banii cu lopata !

— Are talent. Încearcă să pictezi şi tu, poţi ?

— Aia e pictură ?

— Se cumpără ?

— Şi rahatul se cumpără, ca să îngraşi pămîntul. Nu-i edificator.

— Te oftici !

— Poate-ţi mut maxilarele, madam !

Adam ieşi tîrîndu-şi aparatele. Strigă :

— Nu e nevoie să vă deranjaţi, doamnă, trag eu uşa. Aşteptă o clipă. N-are rost, în fond dumneavoastră n-aveţi nici o vină. Noapte bună.

Ajunse pe trotuar, îşi frecă obrazul înjurînd. Inginerul spuse nevesti-si destul de tare :

— Am sentimentul că vecinului nostru îi lipsesc cei şapte ani de-acasă...

— Pompilian !

Adam comentă sufocat :

— E nebun, domnule, e de balamuc, s-a repezit ca un turbat...

Văzu un taxi, îi făcu semn.

*

Se strecurau tiptil, pe lîngă peretele depozitului. Pictorul se opri lîngă o dală de piatră înfundată în pămînt.

— Lipește genunchii, răsucește piciorul și calcă aici!

Urma lăsată de cascador era perfectă. Își continuară drumul. La colțul clădirii apăruse un paznic. Anton scoase boxul. Pictorul îi șopti:

— Ușor!

Cascadorul se apropie pe vîrfuri, întinse omul la pămînt cu o lovitură scurtă.

— Bine lucrat, observă pictorul. Urmează partea cea mai grea, te rog să fii foarte atent. O să mă prăbușesc în fața gheretei de la intrarea în clădire. Port uniforma lor, în mod firesc se va apropia al doilea paznic. Lasă-l să se aplece asupra mea, strigă înfundat *Achtung*, și după aceea pocnește-l. Nu prea tare, trebuie să povestească anchetatorului că a auzit vorbe nemțești.

— Încep să înțeleg.

— Întrebări?

— Dacă nu se apropie?

— Te-ai molipsit de la nevastă-mea? Se va apropia! Baftă!

Nik Stratilat intră în conul de lumină, ferindu-și chipul, duse mîna la inimă și se năruí.

Omul din gheretă veni în fugă:

— Ce-i, nea Dumitre?

Cascadorul execută precis planul pictorului.

— Perfect! spuse Nik Stratilat ridicîndu-se. Culcă-l pe celălalt în locul meu. Nu-l tîrî, rămîn urme.

Își privi ceasul. Zece douăzeci și cinci.

„Exact! Numai de n-ar face Mara vreo prostie!"

*

Își rezemase capul de volan cu ochii strînși, gura pungă, unghiile înfipte în podul palmei. Încerca din răsputeri să

alunge imaginea bătrînei prăbuşite în prag, drumul de coşmar pe cablu, toată povestea halucinantă din ultimele zile. O înnebunea ideea că făcuse primii paşi pe drumul fără întoarcere al drogaţilor din strada 42.

Mara Stratilat duse mîinile la tîmple. Ardeau. Ardeau şi gîndurile, şi coşul pieptului, doar obrajii şi degetele păreau de gheaţă. Ar fi vrut din răsputeri să fugă, să uite. Nu ştia unde, nu ştia cum, picioarele refuzau s-o asculte.

Inima i se opri speriată. Un bărbat se apropia de maşină.

*

Cascadorul deschise lacătul din a treia răsucire a şperaclului, îi veni repede de hac şi celeilalte încuietori, o yală cu patru cilindri. Cunoştea toate trucurile, ucenicise într-un atelier de lăcătuşărie.

Nik Stratilat împinse uşa depozitului mic :

— Podeaua e plină de praf, firesc, aici se găsesc anumite materiale la care nu au acces prea mulţi. Potriveşte-ţi mersul, Antoane, aşa cum te-am învăţat.

Colecţiile nu se aflau printre sacii înşiraţi pe rafturi, dealtfel toţi purtau cîte un bileţel care preciza conţinutul.

Nick Stratilat arătă cascadorului un seif sigilat.

— Scoate-ţi sculele !

Avea o broască extrem de complicată, douăzeci de arcuri susţineau rigla de închidere. Anton transpirase, lucra febril, pictorul stătea cu ochii pe ceas.

— Gata !

— Trei minute şi cincisprezece secunde. Eşti bun !

Zece clasoare mari ocupau primul raft. Cascadorul trase de sub centură un sac şi le puse cu grijă înăuntru. Respiră adînc :

— Basta !

— Aşteaptă !

Nik Stratilat învîrtea două mănuşi neobişnuite. Cascadorul le privi mirat. La extremitatea degetelor avea un desen papilar complicat.

— Urme false de degete ?

— Cam aşa ceva. Atinge uşa şi sigiliul. O clipă ! Şterge întîi urmele vechi !

Făcu același lucru, apoi lăsă jos o batistă murdară de sînge, ceva mai încolo o bucățică de lut mulată după striațiile de pe talpa pantofului.

— Batista și lutul, spuse, provin din Germania federală. Sîngele are grupa A.B., noi avem O. Îmi fac mari speranțe că ancheta se va deplasa dincolo de frontieră. E zece treizeci și unu. Avem un singur minut întîrziere, să sperăm că nu s-au trezit.

Ajunseră la mașină fără incidente. Pictorul se crispă, privi îngrijorat jur împrejur.

Mara dispăruse.

CAPITOLUL VII

Amănunte semnificative

Maiorul scoase sticla din dulap, își turnă un pahar. Alcoolul cu transparențe aurii iriza peretele de cristal. Bău încet privind noaptea spînzurată de bloc.

Întîmplarea din Cișmigiu îi stîrnise amintirile. Amintirile, păsări care se întorc toamna, pleacă primăvara... Femeia cu cățelul avea ceva din aerul Ioanei, era mult mai frumoasă, desigur, dar...

Simți o mișcare ușoară în hol și întoarse brusc capul. Prin crăpătura ușii o văzu pe Nina, desculță, în cămașa ei lungă, de noapte. Îl privea.

— Nina !

Se auziră zgomote dese, mărunte, de pași care aleargă.

Maiorul se întreabă ce se întîmplă în sufletul copilului. Trecu în camera ei. Nina se prefăcea că doarme.

— De ce mă superi, Nina ? E ora unsprezece !

Continua să țină ochii închiși. Pătrașcu o luă în brațe.

— Ce-i cu tine, draga mea mica ?

Nina își trecu brațele pe după gîtul maiorului, îl strînse tare, disperat.

— De ce n-ai vrut s-o iei ? Mie mi-a plăcut...

— Cine ?

— ...cu cățelul.

Pătrașcu îi trecu mîna prin păr.

— Poate că n-a vrut ea...

— Tu n-ai vrut !

— Ascultă, Nina, în locul tău nici măcar nu m-aș gîndi la lucrurile astea, zău ! Ce ne trebuie nouă altcineva în casă, nu ne înțelegem noi ?

— Ba da...

— Atunci ? Eu vreau să te iubesc numai pe tine, şi-n loc să te bucuri...

— Ştiu eu ce ştiu !

— Spune-mi şi mie. Insistă : Spune, Nina !

— Nu pot.

— Încearcă !

Fetiţa îşi ascunse capul după gîtul maiorului.

— Şi tatăl lui Cristina are... şi al lui Gabi, numai tu...

— Nimeni nu te poate înlocui, draga mea. Eşti cea mai cuminte şi cea mai frumoasă...

Nina izbucni :

— Nu sînt frumoasă !

— Cine ţi-a băgat în cap prostia asta ? Nu e adevărat !

— Ba da ! Toţi îmi spun oaie creaţă, nici păr n-am, nu creşte... Nimeni nu mă bagă în seamă, învăţătoarea nu-mi zîmbeşte ca lui Laurenţia sau ca lui Anca, nu mi-a zîmbit niciodată. La serbare toate fetiţele au fost în dansul florilor şi la recitări şi la gimnastică, numai eu împărţeam programe... Nici la cor nu m-au băgat şi cînd s-au făcut alegerile aveam un singur nouă, restul numai de zece...

Maiorul simţi lacrimile fetiţei, mari, fierbinţi, lunecîndu-i pe obraz. Inima i se strînse.

Nina adormi cu ursul în braţe. Pătraşcu rămase lîngă ea, tîrziu, după miezul nopţii, mîngîind-o cu privirea.

La şapte sună telefonul. I se încredinţa ancheta spargerii comise de Nik Stratilat.

•

Era o dimineaţă cenuşie. Locotenentul Andrei Brumă îi informă cum se petrecuseră lucrurile, citi declaraţiile paznicilor.

— Care-i părerea dumitale ? întrebă Pătraşcu.

Lucrau de mulţi ani împreună, se cunoşteau bine.

— După toate aparenţele aici e mîna unor spărgători străini.

— Te gîndeşi la miză ?

— La miză, la mijloacele folosite.

— Mda.

— Paznicul Grigore Panait declară că înainte de a se prăbuși a auzit o comandă în limba germană.

— Anume ?

— Cineva a strigat nu prea tare *Achtung*.

— Altceva ?

— Lîngă seif am găsit o batistă murdară de sînge, un model care nu se fabrică la noi. Am trimis-o la analiză împreună cu segmentul de lut uscat desprins de pe talpa unuia dintre infractori, cel cu platfus.

— Au fost mai mulți ?

— Doi.

Pătrașcu zîmbi.

— Nu ți-ai pierdut vremea. Unde-s paznicii ?

— Acasă. Panait are capul spart, Atodiresei un cucui cît oul, m-am gîndit să-i las...

— Te-ai gîndit bine. Arată-mi urmele.

Brumă îl conduse la amprenta lăsată de cascador în curte. Maiorul o cercetă îngîndurat.

— Ce-ți spune ?

— Individul este sau a fost marinar, unghiul de deschidere a pasului e foarte mic, specific oamenilor care își caută în permanență echilibrul. Observați, calcă pe extremitatea interioară a tălpii... Își aminti că lui Pătrașcu nu-i plac concluziile pripite. Adăugă : Sigur, nu-i exclus să avem de-a face cu o proastă deprindere a mersului. Cărarea de urme din depozit o să vă spună mai multe.

— Există și-o cărare de urme ?

Părea surprins și Brumă deveni circumspect.

— Două. Șeful depozitului mi-a spus că pentru securitatea deplină a obiectelor aflate în păstrare se face rar curățenie. Evident, podeaua e plină de praf. Pe aici !

Maiorul îl urmă abătut, nu-i plăcea afacerea.

— Nădăjduiesc, spuse, să fi avut dreptate... Nu preciză în ce privință. Se opri în fața ușii forțate de Anton. Asta-i ?

— Da. Puteți intra fără grijă, s-au ridicat toate amprentele.

— N-au lucrat cu mănuși, nici la propriu, nici la figurat, observă Pătrașcu privind lacătul. Complicat ?

— Relativ. Seiful cred că le-a dat mai multă bătaie de cap.

Maiorul rămase în prag, cu mîinile în buzunare. Cele două cărări de urme se detașau limpede.

— Ce impresie îți fac ?

— Individul care și-a lăsat amprenta pantofului în curte, deși grăbit, calcă des, distanța dintre pași e mică. Celălalt are platfus, întreaga talpă ia contact cu solul. Poartă numărul 44, un tip înalt deci... solid...

— Datele, spuse Pătrașcu fără expresie, sînt încurajatoare, nu ne va fi greu să-i descoperim, ce zici ?

— Cu puțină șansă...

— Mă întreb dacă nu și-au uitat pe undeva și pașapoartele...

Locotenentul tuși camuflîndu-și confuzia.

— Să sperăm. Aici erau încuiate colecțiile.

— O măsură de precauție în plus... Fluieră încetișor. Cunoști mecanismul ?

— Mi-a explicat locotenentul Petrescu despre ce e vorba. Nu-l putea deschide decît un specialist.

— Un as ! Forțat ?

— Foarte puțin, s-au încercat mai multe variante de chei.

— Amprente ?

— Două sau trei, dar vizibile.

— Suficient.

Maiorul își roti ochii prin depozit, privi încă o dată urmele de pași.

— Dacă îmi permiteți, spuse Brumă, eu aș fi înclinat să cred că amîndoi purtau încălțăminte străină.

— Nemțească...

— Eventual. Croiala tălpii e alta, striațiile au alt desen decît modelele noastre obișnuite...

Se opri. Maiorul părea sîcîit, nu-l asculta.

— Urme de sînge ?

— Doar pe batistă. Un hemofil, presupun.

Pătrașcu recapitulă :

— Avem amprenta tălpilor, am înțeles repede că unul are platfus, celălalt calcă puțin obișnuit, avem amprentele digitale, o batistă, grupa sanguină, o bucată de lut, știm că nu-s începători în materie de chei false. Respiră adînc : E prea frumoasă mireasa, nu-mi place !

Panait și Atodiresei, paznicii depozitului atacați în noaptea furtului, locuiau pe o stradă mărginașă, scăpată de năvala blocurilor. Casele mărunte năpădite de flori, gardurile date cu var, în spatele cărora căscau plictisiți cîini răi, aminteau Bucureștiul din preajma războiului. Se înseninase, mirosea a pelin, a pîine caldă, a curățenie. Vasile Atodiresei îi pofti sub nucul din grădină. Se aflau acolo o masă și două bănci construite din crengi. Nevastă-sa aduse dulceață de zmeură, un cofăel cu apă rece, proaspătă, și ceva din bucuria copilăriei, cînd mama răsturna cozonacii...

Maiorul amîna discuția. Ochii i se zbînțuiau prin copaci, se tăvăleau prin iarbă, alergau după fluturi. Locotenentul, prea tînăr pentru a gusta deliciile vieții campestre, mai emoționat în fața unei tije de oțel și sticlă unde locuiesc cinci mii de oameni decît în vecinătatea unui soare roșu care își dă duhul, se ferea de albine, stătea incomod, de cîteva ori era să scape dulceața.

„Altă generație, totuși, alte gusturi..."

Maiorul puse farfurioara pe masă :

— Mulțumesc, e făcută de soția dumneavoastră ?

— Păi cum altfel ? Zmeura, vorba aia, colea pe gard... Răsucise brusc capul. Gemu, duse mîna la ceafă. Hm, tot mă junghie...

— Cu ce v-a lovit ? întrebă Pătrașcu.

— Cu o rangă cred. Fier în orice caz.

— Spuneți-mi cîți oameni erau de pază azi-noapte ?

— Trei. Tudose la poartă, eu în gheretă și Dumitru cu rondu'. Pe Dumitru l-au pocnit rău de tot...

— Cam puțini, nu vi se pare ?

— Acu, după cele întîmplate, așa s-ar zice. Noi tot socoteam că la o adică prinde sirena să urle. Explică : Depozitul ținea pe vremuri de unul, Drăghiceanu, bogătaș nu jucărie. La tot pasul e cîte-o clapcă, de ziduri nu mai vorbesc, cum i-atingi creștetul s-aprind reflectoarele... Ai noștri au zis că-i bine să păstrăm instalația, au adăugat și alte capcane...

— Inutil.

— De...

Locotenentul Brumă își drese glasul.

— Îmi permiteți ? Întregul sistem de alarmă e cuplat la tabloul electric general. Făcu o mică pauză : Cineva a demontat siguranța...

— Unde se află tabloul ?

— Sus, la etajul trei. Ar mai fi de adăugat că singura cale de acces e ușa de jos. Parterul și primul etaj n-au ferestre, practic este imposibil să te cațeri fără o scară lungă...

— Da, spuse paznicul, dumnealui zice bine, așa ceva nu se poate, musai treci prin fața gheretei mele...

— Și ca să ajungi la gheretă trebuie să știi unde pui piciorul, completă locotenentul.

Pătrașcu își frecă bărbia.

— Cînd începe tura ?

— La nouă și jumătate.

— Ați verificat sistemul de alarmă ?

— Prima grijă ! Funcționa. Își agăță ochii de ochii maiorului : Cum s-ar zice, toată beleaua pe capul meu...

Pătrașcu îi citi privirea. Era limpede, adîncă, puțin îngrijorată.

— N-am spus-o ! V-aș ruga să-mi povestiți momentul atacului. Rețineți cumva ora ?

— Păi nu bătuse încă de zece jumate ceasul de la biserica catolică, să tot fi fost și-un sfert, și douăzeci... Tomnai deschisesem *România liberă* și numai ce-aud un geamăt și-l văd pe Dumitru că duce mîna la inimă și se frînge la pămînt.

— Dumitru ?

— Celălalt paznic, explică locotenentul.

— Era înspăimîntat ?

— O fi fost săracu. Nu i-am zărit fața, pășea cîrnit, într-o parte.

— De unde știți că era Dumitru ?

— Cine să fie altul, el e cu rondul, Tudose are ghereta la stradă, cînd deschizi poarta să intri în curte sună la mine o sonerie. Pe urmă avea uniforma pazei.

— Continuați.

— Am sărit repede să-l ridic. M-aplec ș-odată vine din spate o șoaptă în nemțește : *Achtung !* Vorba asta o știu,

am prins războiul... N-am mai apucat să văd ce e că m-a și miruit !

Le arătă cucuiul. Brumă nu-l slăbea din ochi pe maior. Pătrașcu goli paharul cu apă :

— Șoapta aparținea unui bărbat sau unei femei ?

— Acu, de cînd trag tutun și muierile, parcă mai poți să știi ? Așa, pe negîndite, aș zice că era bărbat.

Maiorul surîse :

— Cînd v-ați revenit ?

— După vreo juma'de ceas și mai bine. Dumitru sta lungit alături, umpluse iarba de sînge... M-am repezit la telefon.

Peste drum se ridica o casă, bărbați, femei și fete lucrau de-avalma, rîdeau, un moșneag cînta la muzicuță.

— Neamurile ? întrebă Pătrașcu.

— Cumetri, vecini, e și fiică-mea. I-a luat foc coșmelia și de, ca oamenii, dă fiștecare o mînă de ajutor să înalțe alta.

Fața maiorului se însenină. Urmări un timp zarva apoi se ridică.

— Mulțumesc. Privi încă o dată grădina. Vă invidiez, eu stau la bloc...

Porniră spre portiță. Brumă nu era sigur că a înțeles bine.

— Omul ăsta nu minte ! spuse maiorul.

Locotenentul se opri :

— Îl credeți ?

— Îl bănuiești ?

— Numai cu acordul lui putea să ajungă cineva la tabloul de siguranță, într-un fel singur a mărturisit.

Maiorul clătină din cap.

— Ești la început de meserie, Andrei, ascultă sfatul meu. Nu filtra totul prin ochelari negri sau măcar scoate-i din cînd în cînd. Comitem frecvent aceeași greșeală : oricine poate fi vinovat. Iar vinovatul e unul singur.

— Există și complici.

— Categoric, dar majoritatea celor care s-au aflat prin apropiere sînt inocenți, nu uita. Zici că, într-un fel, paznicul a mărturisit ?

— Nu vi se pare ?

— Cînd te simți cu musca pe căciulă nu te grăbești să afirmi că accesul la tablou presupune acordul tău. Dumneata, în locul lui, acceptai combinația știind că automat devii primul suspect ? În cel mai rău caz, după spargere, cuplai din nou sistemul de alarmă pentru ca eu să cred că hoții au evitat capcanele conduși de Dumitru Panait, paznicul care făcea rondul. Ori, la sosirea oamenilor noștri, siguranța era desfăcută.

— Exact. Locotenentul respiră adînc. Tudose de la poartă nu putea intra fără știrea lui Vasile Atodiresei. Există o sonerie de avertisment în gheretă. Rămîne Panait...

— Adică ?

Locotenentul zîmbi :

— Știu că evitați verdictele...

— N-are importanță, spune.

— Singura ipoteză care mai stă în picioare e complicitatea lui Panait. Sub pretextul rondului și-a condus oamenii arătîndu-le unde pot să calce și unde nu, a simulat apoi criza atrăgîndu-l pe Atodiresei în cursă. Seiful e cuplat la sistemul de alarmă, în consecință au trebuit să-l neutralizeze. Ridică brațele : Nu văd altă explicație.

— Mda. Oricum raționamentul e corect. Adăugă pe gînduri : Un singur lucru nu mă convinge : *De ce în momentul crizei,* hai s-o numim așa, *Panait a rămas cu spatele la gheretă ?* În situații disperate întorci reflex capul spre ajutorul cel mai apropiat, strigi sau, dacă n-o poți face, întinzi mîna, te agăți cu privirea. *Ori, Atodiresei nu i-a văzut fața !*

Brumă îl privi complet deconcertat.

•

— Aveți necazuri cu inima ?

Dumitru Panait bătu în lemn.

— Doamne ferește ! Dar de ce mă întrebați ?

— Colegul dumneavoastră, Atodiresei, susține că înainte de a cădea ați dus mîna la piept.

— Tot ce se poate, deși mai degrabă o duceam la ceafă. Acolo m-a fulgerat.

Se aflau în locuința victimei, modestă dar curată. Paznicul avea capul bandajat, ochii aprinși de febră. Maiorul se ridică :

— O singură întrebare și vă las să vă odihniți. Ce anume ați văzut sau v-a atras atenția în momentul loviturii ? Mi s-a spus că vă uitați spre poartă, mă rog, undeva în direcția aceea.

Omul clipi nedumerit :

— Păi n-aveam cum să văd poarta, dădusem colțul...

— Poftim ? ! Pătrașcu tresări. Din raport reiese că zăceați lîngă Atodiresei, la intrarea în depozit.

— Acolo m-am trezit din leșin, poate că m-am tîrît, naiba mai știe, dar lovitura am primit-o după colț.

Maiorul își umezi buzele :

— N-aș vrea să credeți că pun la îndoială afirmația dumneavoastră, însă ceva e în neregulă. Atodiresei pretinde că ați căzut în fața gheretei lui.

— Nu-i adevărat, spuse paznicul, făcusem colțul. Mi-aduc aminte că tocmai mă întrebam ce-o fi cu becul din stradă de nu arde, cînd am văzut, așa, că o flacără înaintea ochilor, m-a junghiat în ceafă și m-am năruit.

— Mulțumesc.

*

Locotenentul cerceta locul amănunțit. Ridică privirea :

— Ați avut dreptate, sînt cîțiva stropi de sînge pe iarbă ! Nu mai pricep nimic, ce interes avea Atodiresei să mintă ?

— Dar oare a mințit ? întrebă maiorul.

— Cert ! Declarația nu corespunde. O să trimitem sîngele la analiză, bineînțeles, dar pot paria de pe acum că e al lui Panait.

— Și eu ! Zîmbi : Amîndoi paznicii au spus adevărul. Încep să cred că altcineva a încurcat borcanele ca să ne spargem noi capul, vînturînd ipoteze, să suspectăm pe toată lumea, ținînd ancheta pe loc. Presupunînd că unul din ei e vinovat, de ce-ar fi născocit elementul de discordanță în declarație ? E ca și cum ar îndrepta singur reflectorul asupra lui. Scuză-mă, dar nu cred în teribilisme,

mai ales cînd pui la cale o asemenea combinație. Hai să ne amintim primul raționament. Dacă Atodiresei a favorizat spargerea trebuia, după furt, să monteze siguranța la loc, pentru ca vina să cadă asupra lui Panait.

— N-a montat-o !

— Dacă Panait și-a condus complicii, nu avea rost să „primească lovitura" aici, după colț, în afara perimetrului vizual a celuilalt paznic, aflat în gheretă, din moment ce trebuia să-l atragă în cursă.

— Să presupunem că întîi l-a atras în cursă și pe urmă a primit lovitura.

— În cazul ăsta luăm drept bună declarația lui Atodiresei.

— Obligatoriu.

— Cum îți explici atunci că a evitat să-și arate fața ?

— Vă obsedează amănuntul...

— Aici e cheia ! Firesc era să schimbe o vorbă, apoi să simuleze atacul de cord.

— Adevărat.

— Mergem mai departe. Atodiresei cade în cursă și Panait cere complicilor să-l lovească și pe el pentru a îndepărta suspiciunile noastre.

— Un procedeu frecvent.

— Aceștia îl duc după colț, îi sparg capul și-l transportă înapoi. Surîse : Trebuie să recunoști că povestea e cel puțin hilară.

Se așezară pe banca din fața depozitului. Locotenentul își trecu brusc mîna prin păr. Gestul însoțea întotdeauna o idee și maiorul îi puse mîna pe umăr :

— Dă-i drumul.

— Echipa de paznici din noaptea spargerii, e limpede, n-are nici o legătură cu furtul.

— Nădăjduiesc că ești convins.

— Categoric. Făcu o pauză : Dar celelalte două schimburi ? Atodiresei a fost indus în eroare de uniforma celui care simula atacul de cord...

— Înțeleg.

— Pe făptași putea să-i conducă numai cineva care cunoaște amplasarea curselor.

Fremăta. Maiorul se ridică :

— De cît timp ai nevoie ?

— Patru ore.
— Succes !

Se întoarse abătut după un ceas :
— Celelalte două schimburi au petrecut împreună la șeful pazei. Ieri a fost ziua lui...

Descoperiseră pe zid urmele lăsate de colții ancorei, semnele escaladării.
— Practic, spuse maiorul, operația este imposibilă atît timp cît sistemul de alarmă funcționează.
— Automat se aprindeau și reflectoarele.
— Concluzia ?
— Siguranța a fost scoasă înainte.
— Cert ! Vreau să văd tabloul.
Brumă îl conduse gesticulînd aferat :
— Cum naiba or fi ajuns pînă aici ? E un mister !
— Un truc, dragul meu, o soluție ingenioasă. Asta e ?
— Da.
Pătrașcu examină mecanismul de închidere.
— A fost forțat.
— Mai de mult, mi-a spus administratorul. S-a considerat că nu-i nevoie să-l înlocuiască, în orele de lucru se umblă des la tablou. Instalație veche, veșnic se produce cîte un scurtcircuit.
Își trecu nervos degetele prin păr.
— Spune !
— De ce n-am presupune că unul din salariați a rămas sîmbătă, după orele de serviciu, ascuns undeva, în toaletă să zicem, ca să demonteze siguranța la momentul oportun ?
— Nu uita, spargerea s-a comis duminică, ce rost avea s-o amîne cu 36 de ore ?
— Poate că nu sosiseră încă nemții...
Maiorul zîmbi :
— Ești convins că erau nemți ?
— Străini în orice caz !
— Da, probabil. Am verificat ipoteza, personalul depozitului numără unsprezece oameni, toți au ieșit sîmbătă la ora unu. Portarul are dispoziție să fie foarte atent nu numai la intrare.
— Atunci ?

— Nu știu.

Ferestrele încăperilor erau orientate spre poartă, aveau gratii, distanța pînă la primul obstacol depășea o sută de metri. Ideea unei scări enorme, manipulate sub ochii paznicilor, fără să le atragă atenția, ieșea din discuție.

Străbătu culoarul spre ferestruica din capăt. Brumă comentă sceptic :

— Doar un copil anemic s-ar putea strecura, lățimea nu depășește douăzeci de centimetri.

— Cam pe aici.

Praful de pe pervaz fusese șters de curînd, superficial, în grabă. Maiorul își scoase lupa, cercetă atent fiecare centimetru pătrat.

— Cineva și-a sprijinit mîna.

— Locul e amenajat anume pentru fumători, observă locotenentul arătînd scrumierele și anunțul, vă dați seama cîți or fi rezemat geamul ăsta...

— Tu cînd aprinzi o țigară îți pui mănușile ?

Îi oferi lupa. Brumă privi lung amprentele de pe cercevele.

— Ciudat !

Căută instinctiv ochii maiorului. Pătrașcu privea concentrat cablul ancorat în perete.

Ocolise de trei ori clădirea și de fiecare dată se oprea sub firul de oțel care lega depozitul de clădirea învecinată :

— Oare ce greutate suportă ?

CAPITOLUL VIII

Erori

Anton Zaharia nu era genul de indivi care își pierde somnul din cauza remușcărilor, unicul să regret era că se născuse într-o lume fără fantezie. Nimen nu medita la posibilitățile unui cartuș bun de dinamit strecurat sub perna adversarului, nici chiar Nik Stratilat

Spargerea depozitului fusese o excepție, de regulă avea obligația să scoată din circuit cu mijloace clasice tipii curioși să afle încotro se îndreaptă cărările pictorului și să deschidă gura avuților. Cadillac-ul lui Nik Stratilat era întotdeauna urmat de Dacia cascadorului ; oricine se apropia de vilă, putea fi sigur că a fost deja anunțat.

Cînd Mara apăru în colțul străzii, cascadorul telefonă pictorului :

— Vine doamna !

*

— Urmărită ?

— Nu.

— În regulă, Antoane. M-ar interesa să știu ce mai e pe acolo. Fă un tur prin cartier.

Pictorul puse receptorul în furcă și privi lung femeia oprită în pragul *living-room*-ului Era murdară, cu peruca într-o parte, avea obrajii palizi, căzuți, ochii stinși.

— Tu ?

Mara întinse mîna, degetele uscate păreau ghiare, tremurau.

— Dă-mi !

— Unde-ai dispărut ?
— Dă-mi !
— Răspunde ! Ce s-a întîmplat ?
— Mi-a fost frică... Trecea un om... Îți povestesc pe urmă...
— Acum !
— N-am putut rezista... Bătrîna... Am vrut să fug, să uit, am mers mult... Izbucni : Dă-mi ! M-am ținut de cuvînt ! Era să-mi fring gîtul !
Nik Stratilat își umezi buzele, spuse apăsat :
— Ai merita să te zvîrl în stradă !
— Plătește, întîi !
— Ascultă, Mara, ascultă-mă bine, e ultima oară cînd înghiți figura ! Asta nu-i un joc de-a v-aţi ascunselea, în orice clipă putem trezi suspiciuni. Înțeleg, ai avut un șoc, dar te avertizez că al doilea îl consumi după gratii ! Du-te în baie, îți pregătesc eu drogul.

*

Maiorul întoarse capul. Murmură privind strada :
— Ce ticăloșie !
Se aflau în odaia Valeriei Manolescu. Moartea bătrînei o anunțaseră vecinii, tîrziu, spre seară.
Medicul legist își închise trusa :
— Cum a fost asasinată e limpede, ora v-o comunic după autopsie.
— Cu aproximație.
— Între nouă și unsprezece noaptea.
Pătrașcu privea pe fereastră zidul depozitului. Tresări.
— Noaptea trecută ?
— Desigur.
— Mulțumesc, doctore.
Brumă înțelese :
— Bătrîna a văzut ce nu trebuia !
— Un martor incomod...
Însoțiră echipa operativă pînă la scară. Maiorul simțea nevoia unor locuri cu mult soare, cu oameni care rîd. Trecea printr-unul din momentele de criză cînd s-ar fi lăsat bucuros de meserie. Își imagină fără efort infirma

primindu-şi moartea, incapabilă să articuleze un singur cuvînt.

Locotenentul observă că sîngele pierise de pe chipul lui Pătraşcu. Sugeră :

— Nu vreţi să coborîm ?

Pe culoar apăru Petcu, vecinul victimei, cel care chemase miliţia. Era extrem de emoţionat, se bîlbîia, proteza îi clămpănea oribil.

— Cineva a fost în camera mea, domnule maior !

Le deschise uşa. Mirosul de igrasie, de boală, de singurătate — singurătatea tristă a individului înconjurat de două milioane de locuitori, mai singur în marile oraşe decît abandonat în deşert — persista şi în odaia bătrînului. Pătraşcu se uită împrejur. Lucruri vechi, uzate, multe, inutile, amintiri tocite, aceleaşi buze surîzătoare — din nouă sute treizeci, văzute în zeci şi zeci de case...

„O existenţă trasă la şapirograf. La douăzeci şi opt de ani solitudinea dispune de altă paletă, din care lipsesc ceea ce în epoci juvenile ţi se pare cenuşiul domestic, tonurile monotone ale unei existenţe cazaniere. Aventura are buze roşii, libertatea, siluetă de cadînă. Tinerii nu îmbătrînesc niciodată, o ştie orice adolescent..."

Bătrînul bătu cu unghia lemnul uşii de la balcon :

— Priviţi cum e răsucit foraibărul ! Numai pe jumătate ! Niciodată nu-l las aşa ! Aşa n-are putere, poate să scape !

— De cînd v-aţi întors n-aţi deschis uşa ?

— De ce s-o deschid ?

— Mă gîndeam cum aş fi procedat eu, vrînd să aerisesc.

— De ce să aerisesc ?

— Parcă aşa se obişnuieşte...

— Nu, e riscant, la vîrsta mea orice curent poate fi fatal. Pînă ieri, mai trecea madam Manolescu, de-acu' încolo... Mori şi nu ştie nimeni că ai murit, n-are cine să-ţi închidă ochii.

— N-aveţi rude ?

— Cum să nu, am o fată doctoriţă măritată cu un inginer. La ei am fost. Adăugă jenat : Dacă nu mă duc eu...

Maiorul avu pentru o clipă imaginea Ninei, măritată cu un inginer, se văzu făcîndu-i vizite săptămînale,

chiar la două săptămîni o dată. Ce-i prea mult... Alungă gîndul :

„Am început să bat cîmpii. Trebuie să ies de aici, cît mai repede."

— Cine era informat că duminică o să lipsiți de-acasă ?

— Vecina, madam Manolescu. Chiar am rugat-o s-arunce din cînd în cînd un ochi încoace, nu c-aș avea mare lucru dar oricum... De fapt facem cu schimbul, o duminică lipsesc eu, una ea...

— Și dumneaei avea... o fată ?

— Doi băieți, amîndoi cu situație, dar nu calcă decît la unul. Celălalt...

Acceptă cu greutate să deschidă ușa, și numai după ce își puse pe umeri un loden verde care se vindea pe puncte la sfîrșitul războiului. Pătrașcu ieși pe balcon respirînd adînc. Văzu cablul ancorat la cîțiva centimetri de balustradă și se încruntă.

— Ce părere ai ?

— Cu permisiunea dumneavoastră, spuse Brumă, nu văd cum ar folosi cineva asemenea mijloc de acces spre depozit.

— Chiar dacă e echilibrist de profesie ?

— Din cîte știu eu la circ se lucrează pe parîmă.

— Așa e, totuși, pentru moment, rămîne singura variantă logică. Cercetă balustrada cu lupa. Întreabă-i, te rog, cînd a șters ultima dată praful.

Brumă se întoarse repede.

— S-a vîrît în pat cu plapuma pînă la bărbie.

— Instinctul de conservare, observă Pătrașcu. Cu doi ani în urmă umblam și iarna fără pălărie. Acum am căciulă, evit excesul de condimente și alcool. Nu mi-a cerut-o nimeni. Curînd, probabil, o să mă culc la zece ca să prind orele de neînlocuit dinainte de miezul nopții, deși pretenția asta m-a făcut întotdeauna să rîd. Chestia e să dormi opt ceasuri. Se pare că toate vin odată cu ochelarii. Ei ?

— Nu-și mai amintește. La șase luni trece o femeie care-i face curat.

— Eram sigur. Și pe balustradă a fost plimbată o cîrpă. Ai văzut becul ?

— E spart. Dumitru Panait, paznicul, spunea că la el se uita în momentul atacului. Strada era în întuneric.

— Privește cum anume e spart !

— Armă de foc ?

— Probabil. Proiectilul extrem de mic a fost trimis cu putere, abajurul parcă e o pînză de păianjen. Telefonează să ne trimită o macara.

*

Nik Stratilat ridică receptorul :

— Spune, Antoane.

— S-au prins !

— Adică ?

— Un tip cercetează cablul cu lupa.

Pleoapele pictorului se îngustară.

„Hm, cam repede !"

— Nu-ți fă griji, am prevăzut mișcarea. Rămîi prin apropiere.

*

— Te-ai convins ?

Locotenentul clătină din cap.

— Fantastic ! Numai un nebun poate risca în halul ăsta !

— Nebun sau nu, în orice caz un profesionist : Aș bea o cafea.

Intrară într-o unitate care promitea cafea la nisip. Vînzătoarea, acră, nervoasă — avusese fără îndoială o noapte grea, probabil nu stătea bine nici cu digestia există o legătură indestructibilă între aceasta și starea de spirit — le trînti ceștile în față și văzînd că maiorul scoate pachetul de țigări se interesă :

— Dumneata nu știi să citești ? Uite ce scrie acolo !

Scria că fumatul e oprit. Pătrașcu puse pachetul în buzunar. Era o vreme cînd se întreba cît costă un surîs și o vorbă domoală. Renunțase de mult.

Brumă privea pe gînduri lichidul palid din ceașcă :

— Ar trebui să le arătați legitimația.

— Și ăștilalți ce să le arate ? Ridică plictisit din umeri : Spune.

— Becul și abajurul au fost sparte de un proectil minuscul. S-a tras de jos.

— Scopul, zise maiorul, e clar, cel care a traversat cablul nu avea nevoie de martori.

— Și totuși bătrîna a văzut ceva.

— Obligatoriu. Startul s-a luat de pe balconul camerei alăturate. Respiră adînc : Vreau să te rog ceva, Andrei. Or să vină doi băieți cu situație s-o vadă pe maică-sa. În asemenea împrejurări, găsești timp... Primește-i dumneata.

Cafeaua era pe măsura serviciului. Maiorul puse ceașca pe masă și se ridică.

Trecură pe la laboratoare.

— Batista e fabricată în străinătate. Doriți desigur să stabilim unde anume.

— Nu.

Omul în halat îl privi surprins.

— Sîngele are grupa AB.

— Mulțumesc.

— Segmentul de lut corespunde striațiilor de pe amprenta pantofilor numărul 44. Nu are compoziția argilei răspîndite la noi...

— Bănuiam.

— În cîteva zile vă pot spune de unde provine.

— Nu-i nevoie.

— Desenul papilar nu e înregistrat printre fișele noastre.

— Eram sigur.

Îl luă pe Brumă de braț :

— Hai să facem cîțiva pași, mă apasă pereții.

Merseră pe jos pînă la șosea fără să schimbe o vorbă. Locotenentul întrebă :

— Cum o mai duce Nina cu școala ?

— Ce să-ți povestesc... Nu știu, n-aș vrea să cad în păcatul obișnuit al părinților care își văd copiii persecutați, dar cred că undeva s-a greșit cu ea. I s-a dat prea repede să înțeleagă că nu-i frumoasă. La vîrsta ei gafa e

catastrofală și aproape întotdeauna iremediabilă. Prefer o femeie ridicolă care își închipuie că arată ca o zînă unei complexate. Făcu loc unui grup în dangarezi cu mîinile în buzunare și coatele răşchirate. În plus a început să-și pună întrebări dureroase. Zîmbi : Vrea să mă însoare, îți dai seama ce-i în capul ei... În sfîrșit, tot mai crezi că lovitura au dat-o nemții ?

Locotenentul ridică din umeri :

— Toate datele de pînă acum pledează în sensul ăsta.

— Absolut toate, fără excepție !

— Cu atît mai mult.

— Poate că ai dreptate, dragul meu, spuse Pătrașcu fără să-l privească, din păcate, eu unul, nu cred.

Brumă se opri intrigat și maiorul îi trecu brațul pe după umeri.

— Evident, o să vedem ce spune și colonelul, însă eu rămîn la părerea mea...

— Scuzați-mă, dar acum, după ce am constatat cum s-a pătruns în depozit, nu avem nici un motiv să punem la îndoială declarația paznicilor.

— Nici înainte nu i-am suspectat.

— Atunci ? Dumitru Panait a auzit limpede o comandă în limba germană.

— Pînă și eu care nu știu o boabă nemțește — fără ca chestiunea asta să-mi răpească somnul, vorba lui Jerome — pot învăța să șoptesc un *Achtung !* atunci cînd trebuie. Și se pare că individul a făcut-o exact la timp. De ce, nu-i greu de înțeles, iată-ne întrebîndu-ne la modul foarte serios dacă erau străini sau nu. Nu te-am convins !

Locotenentul îl privi deschis, în ochi :

— Nu. Accept că au cumpărat, eventual, încălțămintea și batista din occident, cum rămîne însă cu segmentul de lut ?

— Cînd te dai peste cap să îndrepți ancheta pe o pistă falsă, nu-i mare filozofie să-ți procuri o bucățică de argilă. Și încă ceva, nu m-aș mira deloc ca pantofii numărul 44 să fie culeși dintr-o ladă de gunoi undeva prin Bavaria, de pildă. Cel puțin așa aș proceda eu punînd la cale un furt de asemenea dimensiuni.

Locotenentul tăcu, dar Pătrașcu știa că rămăsese la părerea lui. Insistă :

— Crezi că mă înșel ?

— Nu știu pe ce vă bazați raționamentul. Firește, cu titlu de ipoteză e posibil.

Pătrașcu aprinse țigara, fumă un timp pe gînduri :

— Cei doi au comis o eroare, dragul meu.

— Anume ?

— Au supralicitat ! Planul inteligent construit nu rimează deloc cu neglijențele dovedite. Individul care a deschis seiful, am convenit, este un as ; îl vezi o singură clipă comițînd atîtea erori ? De ce a trebuit să calce exact acolo unde terenul era moale ? Singurul loc de altfel. Nici un spărgător care se respectă n-o să-ți pună la dispoziție atîtea urme. Sîngele de pe batistă îl izolează dintr-o dată, orice anchetator îl va căuta prin hemofilii cu grupa sangvină AB, platfusul accentuat va strînge și mai mult aria cercetărilor, ca să nu mai vorbim de amprentele digitale. Nici dacă își lăsa cartea de vizită nu-l reperai mai ușor. Și apoi reține un lucru. Cel care a mers pe cablu purta mănuși, mai mult, a șters cu o cîrpă locurile atinse. Numai spărgătorul nostru, uns cu toate alifiile, s-a sprijinit neglijent în degete. Pot să cred ? Pot să cred că doi inși din lumea traficanților sînt atît de naivi ? Clătină din cap : Cei doi au ținut morțiș să-i căutăm în străinătate. Iar mie nu-mi place încăpățînarea ! Mă determină întotdeauna să fac exact pe dos. Completă zîmbind. Nina îmi seamănă probabil. Vreau neapărat să învețe tabla înmulțirii, iar ea o dorește din ce în ce mai puțin. Își închipuie că nu merită.

— Are intuiție.

— Chiar dacă o să învețe cît fac șapte ori nouă n-o să-și schimbe imaginea despre viață. Ce spuneam ? Da, pe cei doi n-o să-i căutăm în străinătate !

CAPITOLUL IX

Opinii contradictorii

Colonelul fu de acord

Era unul din puţinii oameni care se puteau lăuda, fără teamă de ridicol, că ştiu totul în meseria lor. Se numea nea Turturică şi de patruzeci de ani organiza turnee. Putea să înjghebeze o trupă la orice oră din zi şi noapte, să găsească tichete la accelerat, camere la hotel, să umple o sală chiar dacă în aceeaşi seară John Wayne se bătea artistic la televizor.

Maiorul îl privea fermecat. Omul reuşise în cinci minute să-l convingă că locul unui ofiţer de miliţie nu poate fi decît printre suporterii Rapidului, îi vînduse trei bilete la un matineu pentru preşcolari, făcuse între timp două cafele şi se jură că Pătraşcu tînjeşte de-o viaţă, fără să ştie, la un abonament pentru Circul de Stat.

— Apropo de circ, îl întrerupse maiorul, un echilibrist bun poate parcurge 60 de metri pe un cablu de oţel, subţire, suspendat la înălţimea etajului trei ?

— Depinde de onorariu.

— Deci, în principiu, se poate.

— În principiu totul e posibil. Vă fac abonamentul ? Cu titlu de mare confidenţă vă spun, aveţi o şansă nebănuită. În stagiunea asta se organizează la noi festivalul internaţional al iluzioniştilor, sînt contractate două spectacole extraordinare ale zburătorilor chinezi, numai două spectacole, va fi omor de lume, vin şi mongolii, s-au anunţat japonezii. Aştia la aparate sînt absolut imbatabili, i-aţi văzut la Olimpiadă ? Şi-apoi vă rog să nu uitaţi, abonamentul este „uneori" transmisibil...

Maiorul l-ar fi ascultat cu plăcere. Individul era fascinant, vorbea extrem de convingător, fără să vrei duceai mîna la buzunar ca să te încredinţezi că nu-ţi lipsesc buletinul şi portofelul.

— Deocamdată aş dori o informaţie. Îmi puteţi recomanda un specialist dispus să ne ajute într-o anumită acţiune ?

— Echilibrist ?

— Da !

— Bărbat sau femeie ?

— Eventual un adolescent, trebuie să treacă printr-o ferestruică foarte îngustă : douăzeci şi cinci de centimetri.

— Vreţi să-mi arătaţi încă o dată legitimaţia ?

Pătraşcu îi îndeplini amuzat dorinţa.

— Par suspect...

— Propunerea, în orice caz, e cel puţin curioasă.

— Aşadar ?

Impresarul se gîndi cîteva clipe, ridică neputincios braţele:

— Regret dar pentru moment, nu. Doar dacă îi rechemaţi din străinătate. Le-ar face mare plăcere, sînt de trei săptămîni la Paris şi New York, vai de capul lor...

Pătraşcu îşi ascunse zîmbetul :

— Trebuie să înţeleg că toţi au contracte în afară ?

— Cu excepţia pensionarilor. Dealtfel numărul dansatorilor pe frînghie e foarte restrîns. Meserie grea, acum zece zile a căzut Vidraşcu. Lucra în provincie, la un bîlci.

— Iată deci că nu absolut toţi sînt peste graniţă.

Turturică îşi isprăvi cafeaua şi puse ceaşca direct pe podea. Puteai să calci liniştit peste ea, după aspect nu era la prima încercare de genul ăsta, îi lipsea toarta şi o bucată bună de buză.

Dacă ar fi existat un pat, garsoniera impresarului avea oarecari şanse să fie luată drept cameră de locuit de un tip cu imaginaţie isterică. Pentru oamenii obişnuiţi însă putea foarte bine să însemne o încăpere devastată de inundaţie sau un depozit golit în grabă în timp ce trei miliţieni bat la uşă. Pe parchet zăceau cîteva cărţi, cutii de conserve, unele pline încă, o pătură căreia cu greu îi ghiceai culoarea iniţială, o saltea cu dîre suspecte roşii.

Impresarul stătea pe un teanc de ziare, oferise locul cel bun, lada, maiorului.

— Vidrașcu ieșise la pensie. De la o anumită vîrstă este extrem de periculos să-ți continui meseria. Cum a aflat de accident, Mara Stratilat a renunțat să lucreze. Avea un angajament la bar.

*

Anton folosi un telefon public.

— Nik !

— Spune !

— Tipul de la miliție a intrat la Turturică.

Pictorul făcu o pauză :

— Înseamnă că n-a înghițit cacialmaua cu urmele... Cum arată ?

— Înalt, slab, la vîrsta divorțurilor, veșnic trist.

Rămîi pe fază.

*

Maiorul își îngustă privirea :

— Mara Stratilat... Am văzut-o acum patru sau cinci ani într-un spectacol la televizor.

— Nu-i exclus, era vedetă.

— O femeie extrem de suplă.

Impresarul îl privi scurt.

— Cu trup de adolescent, parcă așa ceva căutați... .

— Căsătorită ?

— Stratilat e numele soțului. Preciză : Nik Stratilat, pictorul, ați auzit de el.

— Parcă...

— Tipul cu Cadillac-ul. La Hollywood ajungea *star*.

— Se pare că nici aici n-o duce prea rău.

Impresarul își coborî privirea.

— Dumnezeu dă cu o mînă și ia cu amîndouă, înțelegeți ce vreau să spun. În ceasurile de sfîntă intimitate nu i s-ar putea reproșa că se epuizează... Chestia asta e scrisă cu majuscule în ochii oricărei femei care a petrecut o noapte cu el. Avu un rîs mic : Cînd îl vezi pe stradă, pur și simplu îți taie respirația.

Maiorul ocoli subiectul :

— Îi cunoașteți adresa ?
— O am notată. Își răsfoi agenda : Strada Libelulei 12. Altceva ?
— Vorbiți-mi despre ceilalți pensionari.
— Mara și Vidrașcu sînt singurii.
Pătrașcu se ridică, spuse convențional :
— Vă mulțumesc pentru cafea, a fost foarte bună.
Impresarul îl conduse pînă la ușă :
— Pot să vă dau un sfat la fel de bun ? Vă pierdeți timpul. Mara e un om minunat, norocul i-a fost strîmb. Nu cred să fi făcut vreo prostie ! În privința abonamentului, fiți liniștit, vi-l trimit prin poștă...

*

— Spune, Andrei.
Locotenentul porni mașina.
— Am stat de vorbă cu Vidrașcu la spital. Impresarul n-a mințit, el și Mara Stratilat sînt singurii care ar fi putut merge pe cablu, ceilalți echilibriști au angajamente în străinătate. Vidrașcu iese din discuție, e în gips.
— Ai reperat barul ?
— Da. Se numește *Pacific*. Responsabilul Duma, un tip cu morgă. Ne așteaptă.

*

Îi primi în birou, profesional, amabil, sobru și politicos, se interesă dacă-i poate ajuta cu ceva.
— Sînt informat, spuse maiorul, că Mara Stratilat a semnat un contract cu localul dumneavoastră.
O umbră ușoară trecu pe chipul omului :
— Sînteți greșit informat, Mara nu are angajament cu noi.
— A, făcu maiorul, înseamnă că fotografia de la intrare nu e de dată recentă.
— Foarte recentă, a fost făcută acum zece zile.
— Nu înțeleg.
— Mara Stratilat e în program, nu și în statele de plată.
— O colaborare voluntară, de amorul artei...
— Nu. Există cineva care i-a fixat un onorariu.

— Cine ?

— Soțul ei.

— Glumiți ?

— Niciodată cînd primesc asemenea vizite. Eu vă respect instituția.

Răspundea cu ponderea aceea specifică diplomaților. Pătrașcu îl privi deconcertat.

— Ciudată poveste !

— Deloc ! Pictorul Stratilat e un om subțire, a înțeles că pe Mara o doare ieșirea la pensie și i-a oferit posibilitatea să lucreze în continuare. Un gest admirabil, nu găsiți ?

— Impresionant ! spusă maiorul fără nuanțe. Ce onorariu îi plătește ?

— O sută de lei pe seară.

— Oho ! exclamă maiorul, aproximativ trei mii de lei lunar. E o sumă !

— La banii care-i cîștigă... Pînzele lui nu stau în Consignația mai mult de două-trei ceasuri.

— Tipul cu *Cadillac*-ul, parcă așa i se spune.

— Și așa.

— Și mai cum ?

Responsabilul își aranjă mapa :

— Dumneavoastră știți mai bine decît mine. Duce o existență care nu trece neobservată, dar vreți, probabil, să cunoașteți părerea mea.

— Să zicem.

— E un om minunat, sub toate aspectele. Gestul cu Mara, după mine, ține loc de orice comentariu.

— Presupun că doamna Stratilat nu cunoaște combinația.

— Mi-aș permite să vă atrag atenția că termenul este impropriu. Nu e o combinație, ci o modalitate omenească de a ridica cuiva moralul. Eu primesc suma stabilită și i-o înmînez Marei, avînd grijă să nu afle de unde provine.

— Un act de caritate...

— Cam așa ceva.

Maiorul zîmbi :

— Cred că faceți o confuzie, nu sînt de la economic.

— Cred că m-ați înțeles greșit, nu despre mine era vorba.

— În sfîrșit, n-are importanță, spuneți-mi, duminică a fost în program ?

— Nu. De cinci zile stă acasă, nu se simte bine.

Pătrașcu se ridică.

— Vă mulțumesc, ați fost deosebit de amabil. V-aș ruga să rămînă între noi tot ce-am discutat.

— De douăzeci și cinci de ani lucrez în bar. Este primul lucru pe care l-am învățat.

*

Nik Stratilat ridică receptorul :

— Alo !

— Duma la telefon. Adineauri au fost la mine doi tipi de la miliție.

— Mi s-a comunicat.

— Presupun că au mirosit combinația.

— N-au decît. Altceva ?

— S-au interesat dacă Mara a lucrat duminică...

Sprîncenele pictorului se ridicară, respiră adînc.

— Tipul curios, maiorul, e înalt, slab, sub patruzeci de ani, nu ?...

— Întocmai. Celălalt, foarte tînăr, masiv.

— Ce impresie ți-au făcut ?

— Proastă, n-au crezut o iotă. O să ai de furcă.

— Nu-ți fă griji. Mulțumesc.

— Oricînd la dispoziția dumitale, domnule Stratilat. Spune-mi...

Nu se mai auzi nimic.

*

Responsabilul rămase cu receptorul în mînă, privea întunecat chipul maiorului apărut în prag. Pătrașcu își luă de pe birou pachetul de țigări.

— Presupun că e o coincidență de nume, lucrați de prea mult timp prin baruri ca să-i fi telefonat pictorului, înainte de a ne fi văzut părăsind localul.

— Desigur.

— Atunci totul e în regulă.

Ieși.

— Încotro ?

— La *Consignația*.

Brumă desprinse mașina de trotuar, coti pe străduțe întortocheate spre Hanul lui Manuc. Maiorul aprinse o țigară.

— Cum ți s-a părut individul ?

— Niciodată nu mi-au inspirat încredere tipii cu morgă.

— Continuă tot așa !

— Mă întreb oare cît cîștigă pictorul ca să-și permită asemenea atenții față de nevastă-sa ?

— Ca să nu mai vorbim de celelalte cheltuieli.

— Exact.

— Aflăm îndată.

Secția tablouri își pierduse liniștea de acum zece sau cincisprezece ani. Năvăliseră chivernisiții, căutau pictori la modă, le achiziționau pînzele la care nu se uitau niciodată, dar faptul că inginerul Popescu, ori ginecologul ori finul Costică se înverzeau la auzirea prețului, le picura balsam.

Avură șansa să-l întîlnească pe specialistul magazinului, omul care prețuia lucrările, un ins bonom cu ochii vii, inteligenți. Se recomandă Sabău și îi pofti într-o încăpere alăturată.

— Mi s-a spus, începu maiorul, că unul dintre furnizorii dumneavoastră constanți este pictorul Stratilat. Cum se vinde ?

Specialistul căută o fișă, le-o întinse. Maiorul citi sumele încasate în ultimele trei luni și-l privi stupefiat.

— Exclus !

— Imaginați-vă că se poate.

— Optzeci de mii într-o singură lună ? ! ?

— Și rețineți, vă rog, încă n-a început sezonul.

Locotenentului îi scăpă un fluierat subțire :

— Cum naiba ?

— Asta mă întreb și eu, cum ? Au înnebunit bucureștenii, din trei inși care intră în magazin doi se interesează de Stratilat ! E o molimă !

— Sau o modă, observă Brumă.

— Sau altceva...

Maiorul își simți inima. Prin fața ochilor îi defilau imagini palide dar încă vii. Prima expoziție a Ioanei... După patru ani de convietuire tot nu reușise să înțeleagă mare lucru din pictura modernă, învălmășeala de culori nu-i spunea nimic, rămăsese la tiparele clasice...

Respiră adînc :

— Ce stil abordează ? V-aș ruga să nu vă complicați în explicații savante, nu sînt un cunoscător.

— Prea multe amănunte n-aș putea să vă dau, chiar dacă mi-ați cere. Opera individului sfidează orice considerente de logică și bun simț. Pierre Courthion explică, cred eu, convingător anumite aspecte din pictura contemporană. Sîntem bombardați de prea multe noutăți, prea multe mașini, gustul pentru risc a crescut, avem sentimentul relativului, totul e o goană neîntreruptă, fără sfîrșit. În asemenea condiții artistul — ochiul și urechea simbolică a mulțimii — nu mai are timp de meditație, n-are vreme să vadă amănuntele, schițează în fugă, cu sufletul la gură. Pădurea devine o pată verde, așa cum de altfel se vede dintr-o mașină care aleargă cu 120 la oră, omul o siluetă fără forma lui clasică, concretă și așa mai departe. Aceasta ar fi exprimat în două cuvinte impulsul, urmează variațiunile dictate de personalitatea creatorului, de propria lui viziune. Nu am nimic împotriva pictorului care îmi înfățișează o stradă în dungi... Se întoarse spre Brumă : Ați observat, există o nouă tendință, pictura în dungi...

— Cum să nu !

O spuse cu un aer atît de serios încît maiorul fu gata să pufnească în rîs. Locotenentul nu-și prinsese niciodată degetul într-un album cu reproduceri din Ben Nicholson sau Jackson Pollock.

— O stradă flancată de blocuri este, în ultima analiză, un joc al dungilor : dungile etajelor suprapuse, dungile zebrei, destinate traversării, dungile de pe rochia unei femei et cetera. Stilul are o logică, exprimă un adevăr. Scoase din spatele unui birou o pînză : Și acum vă rog să-mi spuneți ce vă sugerează aiureala asta ?

Primul lucru pe care îl căută Pătrașcu fu semnătura. Tabloul aparținea lui Nik Stratilat.

*

Anton formă numărul pictorului.

— Vorbesc din Piața Națiunii.

— Ascult.

— De la bar s-au dus glonț la *Consignația*. Magazinul e aglomerat, mă pot strecura să aflu cu cine discută.

— Nu-i nevoie, Antoane, știu. Așteaptă-i afară.

*

Locotenentul se uită printre gene, închise treptat pleoapele, se holbă brusc.

Pînza era acoperită în întregime de pete relativ rotunde, de la roșu închis la roz. Deși, în general, avea bunăvoință, nici Pătrașcu nu înțelese nimic. Ridicară din umeri.

— Lucrarea, spuse Sabău, calculîndu-și pauza, e intitulată „Seceriș în decembrie"

— Își bate joc de bieții oameni ! observă locotenentul.

Expertul clătină din cap :

— Ați exprimat textual părerea mea !

— Și totuși ?

— Și totuși se cumpără ! E omor ! Dacă o să vă spun că și străinii îi caută pînzele, probabil n-o să mă credeți. Am vîndut pînă acum paisprezece lucrări unor italieni. Italieni, reținеți, nu americani !

— Extraordinar !

— Încep să gîndesc că tipul o fi vreun geniu iar eu un ignorant. Sigur, există și celălalt aspect, i s-a dus buhul, cucoanele se fandosesc la coafor „știi, am pus mîna pe un Stratilat magnific", individul seamănă cu o vedetă de cinema și uite-așa...

— Cum vi s-a părut ca om ?

— Fermecător. Aici nu se leagă lucrurile. Dacă avea o mutră de escroc — preocupările își pun pecetea pe figură, m-am convins — n-aș mai fi ezitat. Nu, nici vorbă

de așa ceva, are o față deschisă, curată, un surîs cuminte de copil, cînd îl vezi e imposibil să gîndești rău despre el. Poate că îl nedreptățesc, poate, repet, nu-l înțelegem. În definitiv n-or fi nebuni toți care-l cumpără.

— Le-ați reținut adresa ? întrebă maiorul.

— Da, formalitatea e obligatorie.

— În general vorbind din ce mediu provin ?

— Majoritatea intelectuali.

Îi dădu o listă lungă. Unghia maiorului se opri sub un nume care se repeta de cîteva ori.

— Ia te uită, amicul Țundrea a devenit colecționar de tablouri !

Explică locotenentului după ce urcară în mașină :

— Cu flăcăul ăsta am avut bătaie de cap, nu glumă !

— Infractor ?

— Hm, undeva prin vecinătate. Avocat. Nu știu dacă există matrapazlîc pe care să nu-l fi încercat, desigur perfect acoperit.

Emil Țundrea părea făcut din miere și zîmbete. Le oferi scaune, cafea, puse cîteva sticle cu băutură pe masă, își frecă bucuros mîinile.

— Asta zic și eu șansă. Tocmai mă pregăteam să plec, vă dați seama, nu mi-aș fi iertat niciodată că am ratat ocazia să vă reîntîlnesc.

— Sînt bucuros că nu v-am alungat somnul.

— Nimeni nu riscă să se schimbe la bătrînețe. Întinse mîna locotenentului : Dacă nu mă înșel acum doi ani ați avut amabilitatea să întocmiți dosarul unui împricinat de-al meu. Extrem de documentat, vă felicit, am pierdut procesul cu brio și toată familia de clienți.

— Aveți memorie.

— Practic o meserie în care n-ai voie să ignori oamenii capabili. Îți pot produce tot felul de surprize. Coniac ?

— Sînt cu mașina.

— Domnul Pătrașcu ?

— Puțin.

— Mereu același, m-ați convins.

Aduse două cești mari de ceai.

— Vă rog să mă scuzați, dar efectiv n-am nici un pahar în casă. Beau extrem de rar...

„Nu s-ar zice !" observă locotenentul cîntărindu-i vinișoarele suspecte de pe pometi.

Avocatul se interesă cordial :

— Ce mai face Nina ?

— Cu școala...

— N-aveți idee cît vă invidiez. E o fetiță adorabilă, o să ajungă o mare frumusețe, are toate datele. Învățătoarea o apreciază în mod deosebit, mi-a spus o clientă... Pocni înciudat din degete : A trebuit să împlinesc cincizeci de ani ca să înțeleg lucruri pe care cel mai modest justițiabil le cunoștea încă din adolescență : vine o zi cînd afli pentru prima dată unde e ficatul, splina, calci tot mai des pragul farmaciilor, te întorci acasă și constați că ești îngrozitor de singur și te sperie întunericul și te sperie gîndul că nimeni n-o să-ți deschidă ușa și te sperii constatînd că din tot zbuciumul nu ți-au rămas decît amintirile.

Maiorul se uită la tablourile de pe pereți, așezate brambura.

— Dumneavoastră tot v-ați ales cu ceva...

O lumină tulbure se aprinse în ochii avocatului și se stinse repede :

— Sînteți un om inteligent, știți foarte bine că la un moment dat, nimic nu poate înlocui căldura unui surîs, o mînă întinsă atunci cînd toți te-au uitat. La asemenea bunuri mă refeream. Restul...

Disprețui cu un gest al mîinii tablourile. Maiorul continua să le privească.

— O pasiune nouă...

— Pictorul ăsta, spuse înduioșat avocatul, pune pe pînză ceva din sufletul lui, le împrumută o prospețime, o liniște de care ochiul meu are nevoie.

— Cum se numește ?

— Nik Stratilat. Experții îl consideră cel mai strălucit reprezentant al tinerei generații.

— Aveți dreptate, cam în termenii ăștia se exprima cineva la *Consignația*... Mă bucur să aflu că v-ați găsit liniștea. Duceți o viață agitată...

— Avocatura n-a constituit niciodată o sinecură.

— Ca și samsarîcul...
— Mă rog ?
— Inventariam profesiunile care presupun agitație.
— A, da.
Emil Țundrea apucă sticla :
— Încă puțin ?
— Nu, mulțumesc. Sînt tare curios să știu ce vedeți în compoziția asta, de pildă.
Arătă o claie de pete așezate fără noimă. Era una din ororile care-i tulburau somnul. Avocatul adresă lui Stratilat un gînd ireproductibil și răspunse la Dumnezeu cu mila :
— *Marea !*
— Auzi Andrei, vede *Marea*, pariez că dumitale ți-a sugerat altceva.
— Nu cred. Dumnealui e un băiat fin, sînt subtilități care n-au cum să-i scape. Cu atît mai puțin dumneavoastră care aveți, nu-i așa, o experiență...
— Spre rușinea mea trebuie să recunosc că n-am sesizat nuanțele, dar îmi fac speranțe că o să mă scoateți din încurcătură. Propun s-o luăm pe îndelete.
Emil Țundrea își drese glasul :
„S-a prins ! Știe că-s bîtă și mă fierbe !"
Atacă avocățește :
— Klein și Robert Blanschfood și-au imaginat Marea ca o vastă procesiune funerară, gîndiți-vă la miile de catarge frînte. Gaston Laderde, titanul de pe Elba cum i se mai spune, caută inteligența apelor și nu va accepta niciodată maniera dură a compatriotului său Alfred Schneider care...
Bătea frenetic cîmpii, scotea nume și localități din pălărie cu ușurința unui prestidigitator. Maiorul interveni repede :
— Să lăsăm părerile nemților, eu mă mulțumesc cu a dumneavoastră. Cînd cumperi zece lucrări de același autor se presupune că i-ați înțeles intențiile cel puțin.
— Evident, evident !
— Să revenim la tabloul cu *Marea*.
Avocatul își făcu cruce cu vîrful limbii :
— Închideți ochiul stîng, vă rog. E bine. Priviți acum

Desenul central reprezintă o inimă enormă care pulsează valurile, le dă viață, palpită, suferă... Da, domnilor, inima mării suferă !

— Simțiți dumneavoastră chestia asta? întrebă maiorul surîzînd.

— Simt și mă cutremur, e pentru prima dată cînd înțeleg Marea, am sentimentul că va exploda în curînd !

— O fi știind dumnealui ce spune, observă Brumă fără nuanțe.

Pătrașcu clătină din cap lămurit :

— Ce-i drept și eu încerc senzația unei explozii... Pășiți pe teren minat ! Vă amintiți cît v-au costat pînzele lui Nik Stratilat ?

— Aproximativ.

— Vă spun eu exact. Șaizeci de mii !

— Am avut șansă, în momentul de față valorează aproape dublu.

— Suma reprezintă cîștigul dumneavoastră pe un an și jumătate...

— De treizeci de ani cîștig, e lesne de presupus că fiind fără familie am reușit să fac oarecari economii.

— La altceva mă gîndeam.

— Anume ?

— Pînzele n-au nici o valoare !

— Doamne, Dumnezeule ! Lăsați glumele astea. Sînt om bătrîn, cardiac, medicul Ioanițiu de la Cantacuzino, ați auzit de el, m-a avertizat că mă paște infarctul.

— Absolut nici una ! Am discutat cu experții, văd cum le întrețineți, cele două din colț au mucegăit, v-am auzit explicîndu-le conținutul : habar n-aveți ce reprezintă !

Țundrea îl privea fără să clipească :

— Vreți să spuneți că m-am păcălit ? ! ?

— Toată povestea asta e o păcăleală sinistră, iar dumneavoastră sînteți ultimul om care putea fi înșelat.

— Așa...

Din ochii avocatului țîșniră lacrimile, se rostogoliră pe obraz. Avea o expresie de umilință sfîșietoare. Locotenentul lăsă privirea în jos.

„Cred că maiorul exagerează, în fond omul poate fi de bună credință".

Pătrașcu rîse.

— Tot cu trucurile astea umblați ? De cînd ne cunoaștem noi ?

Avocatul își schimbă subit expresia. Renunță la pledoaria lacrimilor. N-avea rost, maiorul știa figura. Brumă înțelese că mai are de învățat cîte ceva...

— Da, ați ghicit, nu mă pricep, în schimb știu că peste șase luni îmi scot banii cu vîrf și îndesat. Operația seamănă cu specula și totuși nu e speculă. Sînt în meserie, pipăi pulsul pieții. Nu există text de lege care s-o interzică.

— Mai rămîne să-mi spuneți de ce v-ați erijat în expert.

— Aș prefera să nu răspund la întrebare, țin foarte mult să nu-mi purtați ranchiună.

— În privința asta puteți fi liniștit. Curaj !

Avocatul zîmbi stingher :

— Franțujii au o vorbă : afacerile sînt afaceri.

— Treceți la autohtoni, sugeră Pătrașcu.

— Mi-am imaginat că vreți să cumpărați o pînză. Vă dați seama, n-avea nici un rost să-mi spurc singur marfa... Recunosc, n-am fost prea corect.

— Împotriva obiceiului...

— Și asta e adevărat.

— Altceva mă așteptam să recunoașteți. În ce relații sînteți cu autorul ? O clipă ! Numai dacă îmi puteți spune, ar fi păcat să ne pierdem amîndoi timpul.

— Firește, în fond nu-i nici un secret. L-am văzut odată sau de două ori, exact, de două ori prin decembrie. Ningea pentru prima oară, iar...

Maiorul se ridică.

— Hai, Andrei, avem treabă.

Îi pîndi din spatele draperiei pînă urcară în mașină, apoi se repezi la telefon.

— Nik ? Am încurcat-o, au năvălit sticleții !

— Știu. Păstrează-ți calmul, domnule Țundrea, s-a întîmplat ceea ce prevăzusem. La urma urmei tocmai în vederea unor asemenea vizite am apelat la dumneata. Cum ți s-a părut maiorul ?

— Îl știu de cînd umbla la grădiniță. Nik, ascultă sfatul unui rechin bătrîn, dă-te la fund ! Tipul e uns cu toate alifiile.

— Nu s-ar putea spune că ai o părere prea bună despre mine.

— Dragul meu, eu te-am avertizat. Totdeauna se găsește unul mai șmecher ca noi, chestia e să-ți dai seama în timp util și să tragi pe dreapta.

*

— Bătrînul e o figură măreață !

— Încă nu s-a desfășurat, precizează maiorul. Ține minte, Andrei, deverul pictorului e cu cîntec ! O melodie nouă... Se uită în oglinda retrovizoare : Vezi Dacia aia bej ? De cînd am început ancheta la depozit nu s-a dezlipit de noi.

— Ne urmărește ? întrebă surprins locotenentul.

— Pun mîna în foc ! Nik Stratilat joacă tare...

Brumă se îndoi :

— Știam că Bucureștiul nu-i Chicago.

— Evoluăm, Andrei ! Nu numai în sensul dorit...

— O las în urmă ?

— Nu, dragul meu, dimpotrivă, ajut-o să nu ne piardă urma.

CAPITOLUL X

„Apărarea are cuvîntul"

Telefonul suna în pustiu. Maiorul agăță receptorul și urcă în mașină.

— Dă-i drumul.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă locotenentul.

Pătrașcu privea strada întunecat :

— Nina...

— Ce-i cu Nina ?

— La ora asta trebuia să-și facă lecțiile. Nu-i acasă...

Brumă își trecu zîmbind mîna prin păr.

— Vrei să-mi spui ceva ?

— Toți care n-au copii sînt foarte deștepți, se eschivă locotenentul. N-are rost...

— Zi !

— Dumneavoastră n-ați chiulit niciodată ?

Maiorul era în dificultate :

— Da, dar... Rîse : Cred că ai dreptate, uităm al naibii de repede...

— Am un frate inginer, continuă Brumă, nu există petrecere să nu-și aducă aminte cu nostalgie de zilele cînd trăgea la fit. Asta nu-l împiedică să-i scoată sufletul lui ăla micu' pentru că a venit acasă cu zece minute mai tîrziu... Puștiul e înnebunit, lecții, ore suplimentare de engleză, germană, pian... Bagă-n el cu disperare ! Există o vîrstă a trotinetei, alta a mingii de fotbal, mici bucurii care trebuiesc consumate la timpul lor, altminteri răbufnesc la treizeci de ani, iau forme bizare, ș-atunci ne mirăm de cutare că a făcut o prostie crîncenă. Clătină din cap : Vă spun eu că de pe margine se vede mai bine...

Maiorul urmărea absent traficul :

— Cu Nina se întîmplă ceva, iar eu sînt un prost pedagog. La vîrsta ei copiii devin mici animale egoiste, se instalează prinți suverani și absoluți în inima părinților, resping cu înverșunare orice element străin. De pe la opt ani copilul unic nu-și mai dorește nici măcar frați sau surori, i-e teamă de orice intrus cu care ar avea de împărțit dragostea familiei. Iar Nina închipuiește-ți, se dă peste cap să mă însoare. Ori e o construcție aparte, ori... În sfîrșit, ai reperat strada ?

— Da. Undeva pe lîngă Radio. Se uită în oglindă : Tipul cu Dacia nu-i la primul filaj, cunoaște toate trucurile. Aș propune să stăm puțin cu el de vorbă.

— Ce rost are ? Va nega pînă în pînzele albe orice legătură cu pictorul, poți fi sigur. În cel mai bun caz ne va înșira o poveste stufoasă cu Nik Stratilat în rolul victimei. De ce n-ar pretinde, de pildă, că ne-a luat drept hoți, care dau tîrcoale maestrului ?

— Pentru așa ceva apelezi la miliție, observă locotenentul.

— Miliția nu obișnuiește să pună paznici la dispoziția persoanelor particulare, și nici o normă nu interzice angajarea unui om care să-ți păzească chiverniseala. Atît timp cît individul nu contravine dispozițiilor legale în vigoare, totul e în regulă. Adăugă după un timp : Pictorul are toți șeptarii în mînă, nu cred că vom reuși să-i venim de hac cu mijloacele obișnuite.

— Ce propuneți ?

— Să vedem, deocamdată, cum se apără.

Opriră la cîțiva metri de vilă. Pătrașcu coborî, se rezemă de mașină contemplînd lung fereastra *living-room*-ului.

*

În spatele perdelei Nik Stratilat privea strada. Recunoscu din datele furnizate de Anton alura de luptător a lui Brumă, silueta zveltă a maiorului. Ochii li se întîlniră atunci pentru prima dată. Pictorul cîntări căutătura grea, pătrunzătoare, lipsită de curiozitate.

„Mda, n-o să fie ușor !"

Sună telefonul. Era Anton.

— Spune !

— Au sosit !

— Îi aşteptăm ! Te-au reperat ?

— Nu-i exclus, băieţii ştiu ceva meserie. Nik, pot să-ţi dau un sfat ?

— Astăzi e ziua sugestiilor, bag de seamă. Ştiu, dragul meu, trebuie să fiu atent cu maiorul...

— Foarte atent, nu-mi place tipul !

Pictorul suporta calm privirea lui Pătraşcu.

— Nici mie !

— L-aţi zărit ? întrebă locotenentul.

— Nu, dar pariez pe ce vrei că e după draperie. Ai văzut casa ?

— N-ascunde că are bani...

— De ce-ar face-o ? Oricînd poate justifica... Se opri fulgerat de un gînd. Andrei, cred... cred că am ghicit. Dacă veniturile de la *Consignaţia* sînt numai de ochii lumii, pentru a justifica altele ?

Brumă se încruntă. Nu înţelesese.

*

Mara intră în *living-room*. Slăbise mult, era şi mai palidă, şi mai tristă, un manechin frumos, ceea ce de fapt voise pictorul să facă din ea. Nik Stratilat vorbi fără să se întoarcă :

— În ce dispoziţie te afli, fetiţo ?

— Grozavă, îmi vine să beau cucută. De ce mă întrebi ?

— Începem spectacolul. Au venit !

Mara îl recunoscu pe Pătraşcu şi izbucni într-un rîs nervos...

*

Brumă avea impresia că maiorul e incapabil să-şi desprindă ochii de fereastră. Văzu perdeaua mişcîndu-se uşor.

— Ne așteaptă.
— Să aștepte !
Se răsuci brusc pe călcîie și intră în prima curte.

Vecinii se oferiră imediat să-l ajute. Părerile lor despre pictor erau contradictorii. Îl înjurau sau îl ridicau în slăvi, dar nici unii nici alții nu știau cum și-a petrecut timpul în noaptea spargerii. Cineva sugeră maiorului o vizită la Pompilian Stănescu.

— Ăla gîdilă toată ziua rabla aia, exclus să nu fi fost pe față.

Inginerul Stănescu veni acasă, pe la șapte seara, după ce-și isprăvi meditațiile, și puse repede mîna pe găleată și bureți. Pătrașcu încercă să-l convingă că poate amîna operația o jumătate de oră. Inginerul îl măsură cu privirea aceea specifică omului normal care o aude pe nevastă-sa că se lipsește de coafor :

— Dumneavoastră aveți mașină ?

— Nu.

— Atunci se explică. Aflați, că mașina e mai sensibilă ca omul. Nici nu bagi de seamă cînd a ruginit, odată începe să respire greu motorul, te lasă segmenții, cad piulițele. Șaptezeci și două de mii am plătit-o, ăștia sînt bani, nu glumă ! Păi praful ăla de pe caroserie mă îneacă pe mine în primul rînd, îmi scurtează zilele !

Vorbea înfierbîntat, gesticula mărunt. Maiorul îi privi fața ascuțită, ochii mici, de viezure, ascunși în fundul capului, trupul pipernicit. Avea brațele nefiresc de scurte, și le aduna, își apăsa piepții hainei, se asigura în permanență că are nasturii bine închiși.

„Un individ strîngător și meschin, nu-l văd cumpărînd un pachet de țigări bune chiar dacă l-ar da banii afară din casă".

Își aminti observația lui Brumă : de pe margine se vede mai bine... Poate că asta era bucuria lui, s-adune, să aibe, să rămînă...

— Luați o bucată de tablă, continuă inginerul, udați-o și urmăriți ce se întîmplă cu ea în două luni.

— Sînt nițel ocupat în perioada asta, dar vă promit să fac experiența imediat ce mă eliberez.

— O mănîncă rugina, domnule ! Șvaițer ajunge !

— Cred... Cît timp vă ia toaleta mașinii ?
— Dacă nu ies din București și n-a plouat, două ore.
— Puțin, observă zîmbind locotenentul.

Inginerul o luă ca atare. Se întoarse spre Brumă, îi împărtăși metodele sale de întreținere, le atrase atenția asupra străzilor cu depresiuni pronunțate, sugeră cum pot fi ocolite.

— Îți nenorocesc suspensia ! Odată am luat-o pe Salcîmilor : să-mi vină rău, să-mi sară inima din loc ! Metrul și hopul !

Pătrașcu își propuse să revină mai tîrziu, apoi se răzgîndi :

— În definitiv putem discuta în timp ce dumneavoastră lucrați.

— Pe stradă ?

— De ce nu ?

— Mă rog !

Se apropiară de mașină. Inginerul își aranjă ustensilele pe o bucată de mușama, constată că apa e prea caldă și îi informă că trebuie să fie călduță, între și între, altminteri suferă vopseaua. Se interesă brusc :

— Cîți au murit pînă la urmă ?

— Unde ?

— În accidentul de la Ploiești.

Pătrașcu ridică din umeri, habar n-avea despre ce-i vorba. Inginerul îi explică pe îndelete cum s-a produs ciocnirea dintre un camion și o Dacie, știa ce-au declarat martorii, numărul răniților...

— Nu cred să fi scăpat vreunul, i-au adunat în pături, vă dați seama...

Maiorul se uită din nou la geamul pictorului :

— În ce relații sînteți cu Nik Stratilat, vecinul dumneavoastră ?

— Cînd îl văd că iese, intru în casă, dacă ne întîlnim pe același trotuar, traversez.

Răspunsese repede, fără nici o ezitare.

— Ați avut vreo altercație ?

— Nici măcar. Nu pot să-l înghit și cu asta cred că am spus totul ! Adăugă totuși : Nu-mi place aroganța individului, deși e politicos, zîmbește în permanență, mă

mir că nu-l dor maxilarele. Nu-mi plac oamenii care surîd fără motiv, ascund ceva. Nu-mi place ușurința cu care zvîrle banii, chiar dacă îi cîștigă fără transpirație, nu-mi plac orele la care se trezește, orele la care se culcă deși nu-l așteaptă condica. Vă gîndiți probabil că-l invidiez. Nevastă-mea e convinsă. Ei bine, nu, pur și simplu mă calcă pe nervi !

— Firesc, dumneavoastră duceți o viață normală, obișnuită.

Inginerul luă temperatura spumei din găleată, păru mulțumit și se așeză gospodărește pe treabă. Întîi șterse praful de pe capotă cu atenția artificierului care manipulează dinamita. Brumă se amuza strașnic, îi indica milimetrii de tablă ocoliți de burete. Pompilian Stănescu revenea conștiincios fără să bănuiască vreo intenție de maliție-zitate. Pătrașcu reluă :

— De obicei bărbații tineri, cu bani și succese, nu se grăbesc să se însoare...

— Ați văzut-o pe nevastă-sa ?

— Nu.

— Cînd o s-o vedeți o să pricepeți de ce s-a grăbit. Să ne înțelegem, eu n-aș fi luat-o pentru nimic în lume. Idealul meu de femeie se înscrie în alți parametri, dar pentru un individ superficial, crîncen de egoist, pe care nu-l interesează copiii și-o mîncare gătită în casă și-o rufă spălată cumsecade, nu ca la *Nufărul* — toată lenjeria mi-au făcut-o franjuri și n-are nici cinșpe ani de cînd am moștenit-o de la socru-meu — e o achiziție. Pentru că asta-i nevastă-sa, o achiziție costisitoare, un animal de lux. Cînd saltă crupa pică în fund o companie, dar dă-i ei colea să-ți facă un ardei umplut și să vezi că pune mîna pe cartea de bucate... Completă pe gînduri : După ochiul meu se duce repede nenorocita, are ceva la plămîni !

*

Mara Stratilat clătină din cap :

— Dacă cineva îmi spunea ieri dimineață că omul ăsta se va ocupa de noi n-aș fi crezut.

— Știi cine e ? ! întrebă pictorul.

— Maiorul Pătrașcu, cel mai și cel mai, care prinde repede hoții... Așa mi l-a recomandat fiică-sa. Voia să mă mărite cu el... Se cutremură înfrigurată : Mi-e frică !

Nik Stratilat privea grupul celor trei pe gînduri :

— Fii serioasă, au apucat-o pe drumul prevăzut, deși... Hm, curios, mă aștept să sune la ușa noastră.

*

— Vecinilor dumneavoastră, spuse maiorul, nu le-a făcut impresia tipului de întreținută, mai mult, pretind că lucrează într-un bar, e acrobată.

— Posibil, nu frecventez barurile. Nu m-am omorît eu niciodată după localuri, dar de cînd am auzit ce s-a întîmplat în Franța... Explică pasionat : A izbucnit un incendiu, ușa s-a blocat, lumea amețită de băutură... au ars ca șobolanii.

Ștergea conștiincios praful pe pneuri, insista la striații. Locotenentul urmărea operația cu interes pur tehnic, ținea foarte mult să vadă pînă unde poate împinge cineva pedanteria.

— Să nu vă surprindă întrebarea, începu Pătrașcu.

— Pe mine nu mă mai surprinde nimic, nu m-am născut ieri, alaltăieri...

— O vedeți pe soția lui Stratilat capabilă de acte reprobabile ?

— Cu excepția mamei, toate femeile au predispoziție pentru adulter !

— Am înțeles, nu sînteți căsătorit.

— Ba da.

— Scuzați-mă...

— Numai pe strada noastră s-au înregistrat trei mutilări. Coafezei din colț i-a scos bărbatu-su un ochi cu furculița... Dacă o cîrpea conștiincios odată, de două ori pe lună, știu din producție cît e de eficace ritmicitatea...

Maiorul îl întrerupse repede :

— Mă gîndeam la alte aspecte...

— Trafic de valută ?

— Concret, ar putea fura sau ucide ?

— Cine, Mara Stratilat ?

— Despre ea era vorba.

— Nu. Hotărît !

— Nici pictorul ?

Pompilian Stănescu puse buretele în găleată și se ridică.

— O întrebare ciudată ! Ochii mici îi sclipiră, în mod evident eventualitatea îl încînta, îi pansa din răni. Mi-e greu să vă răspund, mi-am făcut obiceiul să evit complicațiile.

— Chestiunea nu vă angajează cu nimic.

— Și-apoi am toate motivele să fiu subiectiv, tipul, v-am mai spus, nu-mi place !

— E clar. Îi întinse pachetul cu țigări. Fumați ?

Pompilian Stănescu își scutură speriat mînuțele :

— Nu, nu ! I-am văzut plămînii unui văr de-al meu după autopsie : uite așa un strat de gudron îi acoperea ! Nebun, ajunsese la două pachete de Mărășești pe zi ! Dacă tot vrei să te sinucizi, fă-ți dom'ne harakiri ! Nu tu cheltuială, neamurile își văd și ele de-ale lor, nu umblă brambura prin spitale cu ciorbiță de pui și ionatane de cinșpe lei.

„Tipul, observă Brumă, și-a propus să atingă suta de ani. Dacă nu-i zgîrie careva rabla, i-apucă !"

— Vecinii dumneavoastră m-au încredințat că sînteți un om extrem de cinstit, spuse maiorul.

— Ce banc mai e și ăsta ?

— Vorbesc foarte serios.

— Mă mir, de obicei mă înjură. Le stă în gît că-mi îngrijesc mașina. Cu ce-i deranjez, îmi puteți spune ? Toți au devenit spirituali peste noapte, îmi pun tot felul de întrebări cretine, trimit copiii să mă anunțe că o pisică neagră dă tîrcoale Fiat-ului sau că o cioară s-a... în sfîrșit pe far. Imbecili ! Se interesă : Au internat-o pe bătrînă ?

— Care bătrînă ?

— Mama profesorului Letea, de alături, dacă am înțeles bine ați stat de vorbă cu el.

— Da.

— Nu suflă o vorbă, bineînțeles ! Maică-sa are cancer, sînt absolut sigur !

Maiorul se înfioră, suporta greu discuția cu inginerul.

— V-aș ruga să vă amintiți cînd l-ați văzut pe Nik Stratilat ieri, pentru ultima dată ?

— La nouă seara.

— Se întorcea sau pleca ?

— Îl căra un ospătar în spinare. N-am pomenit în viaţa mea un om s-ajungă în halul ăsta !

— Beat ?

— Mort ! Dac-o ţine aşa în două luni s-a curăţat. La doi metri în spate, alt ospătar sprijinea o namilă, prietenul de pahar al pictorului, presupun. În orice caz i-au cărat pe amîndoi în vilă. Mirosea toată strada a rom...

Maiorul se uită la Brumă : „Ţi-am spus eu ce ne aşteaptă ?"

— Eraţi... ocupat cu maşina ?

— Abia sosisem de la maică-mea. A paralizat săraca, eu îi schimb aşternuturile, o spăl, mai nou cred c-a făcut şi o hepatită. Nu-mi place albul ochilor...

Maiorul se crispă.

— În sfîrşit...

— Tocmai îmi pregăteam găleata şi bureţii cînd am văzut animalul prăbuşit pe capotă.

— Pictorul ?

— Nu, celălalt. Să-mi vină ameţeală !

— Cred ! spuse Brumă sincer.

— Apoi ?

— După vreo cinci minute au ieşit ospătarii. Împărţeau o sută, bacşişul cucoanei... Completă sufocat : Ştiţi cît mă canonesc eu pentru o sută de lei ? Opt ore, domnule maior !

— Nu numai dumneavoastră.

— Şi vă miraţi că-l ocolesc !

— Nu mă mir.

— Şi vă întrebaţi de ce nu-l înghit !

— Nu mă întreb.

Înginerul renunţă greu la subiectul său preferat.

— În casă îl aştepta cineva de la cinematografie, un tip tînăr, tuberculos, chiar comentam cu nevastă-mea că l-a nimerit bine.

— Scuzaţi-mă, unde-i doamna ?

— La fereastră, trage cu ochiul. A, doriţi ca nevastă-mea să confirme...

Maiorul zîmbi.

— N-aţi prea avut de-a face cu miliţia...

— M-am străduit ! Conduc de doisprezece ani fără nici o abatere.

Pătrașcu își concentră privirea spre fereastra vilei :

— Probabil n-a mai filmat.

— Cine ?

— Tînărul de la cinematografie...

— La zece și douăzeci s-au aprins reflectoarele, a tras ceva și a plecat, înjurînd. Îl pălmuise pictorul.

— De unde știți că era zece și douăzeci ?

— Păi tocmai ascultam panoramicul sportiv la tranzistor. Credeam că zice ceva de stadionul Giulești, deși ăștia de la radio anunță numai cînd înflorește liliacul... S-a rupt peluza... Apropo, cum s-a soldat pînă la urmă ?

— N-am idee.

— La cîtă omenire era, cred că s-au umplut spitalele, nu ?

— Nu știu. Spuneați că Nik Stratilat l-a pălmuit...

— Omul avea patru dungi roșii pe obraz, de altfel singur mi-a povestit că s-a repezit ăla ca un nebun.

— L-ați întrebat dumneavoastră ?

— I-am amintit lui nevastă-mea, destul de tare, că pictorului îi lipsesc printre altele cei șapte ani de-acasă.

Brumă caută ochii maiorului, dar Pătrașcu continua să privească geamul întunecat.

— Deci, între orele nouă și zece jumătate, pictorul a fost acasă.

— Categoric !

— Și soția ?

— În momentul plecării ăluia cu aparatele se afla în vilă.

— Ați văzut-o ?

— Nu, i-a vorbit din ușă tipul de la cinematografie.

— L-ați auzit ?

— Da. I-a spus să nu-și facă probleme, că în definitiv ea n-are nici o vină. Se referea, bănuiesc, la incidentul cu pictorul.

După buretele roșu îl folosi pe cel galben, apoi pielea de căprioară. Adăugă frecînd cu sîrg parbrizul :

— Nu doresc răul nimănui, dar pe porcul ăsta care mă sfidează tare aș fi vrut să-l prindeți cu mîța în sac !

*

Înainte de a face colțul străzii privise încă o dată fereastra.

„Nu i-a priit felul întîi, observă pictorul în spatele draperiei, să vedem cum o să înghită celelalte bucate".

Îl sună pe cascador :

— Anton !

— Ascult !

— Rămîi pe loc, știu unde se duc.

Făcu numărul bufetului :

— Cu Gigi Păun, vă rog !

Bufetiera promise că-l cheamă, peste un minut auzi vocea ospătarului.

— Cine întreabă de el ?

— Nik. Fii atent, o să primești o vizită.

— Deja ?

— Tipul e grăbit, servește-l cum scrie la carte.

— În regulă.

— Sihlă e pe-acolo ?

— L-a scos adineauri șeful pe brînci.

— Păcat, era tacîmul complet... Succes !

Închise. O văzu pe Mara prăbușită într-un fotoliu cu pumnii la gură.

— Frică ?

— Groaznică ! Poate dacă era altcineva... E o superstiție, știu... Nu și-a dezlipit o singură clipă ochii de la fereastră...

Pictorul turnă gin în două sonde, îi întinse una :

— Fii fată cuminte, Mara, omul tatonează, foarte bine, 'asta e meseria lui. Cu cît se agită mai mult, nodul se strînge mai tare.

— E diabolic, îți dai seama ? Numai Bucureștiul are peste două milioane de locuitori și totuși în cîteva ore a ajuns la noi !

— Diabolic ! Hai să nu exagerăm, în fond n-a făcut decît să repete raționamentul meu în chestia cu cablul.

Sigur, nu trebuie subestimat, mă aşteptam să cadă în plasa urmelor lăsate de „nemţi". Cum a evitat-o nu reuşesc să înţeleg, pe semne undeva s-a strecurat o greşeală... În sfîrşit, tipul a înţeles că singura cale de acces la tabloul de siguranţă era cea parcursă de tine...

Femeia se cutremură :

— Dumnezeule, cînd mă gîndesc...

— Următorul pas a fost localizarea echilibriştilor. Fetele sînt peste graniţă, Vidraşcu a căzut. Dealtfel, oricum ieşea din competiţie, e masiv, n-avea cum să pătrundă pe ferestruică. Cine mai rămînea ? Tu.

Mara strînse paharul între degete :

— Asta înseamnă... Asta înseamnă că e convins !

— Convingerea anchetatorului nu constituie o probă în faţa instanţei, trebuie s-o şi dovedească ! Poţi fi liniştită, fată dragă, primul pumn l-a încasat adineauri, urmează al doilea...

*

— Spune, Andrei !

Locotenentul îşi aranjă părul, aprinse o ţigară :

— Puneţi la îndoială sinceritatea inginerului ?

— Eram sigur că o să mă întrebi. Din păcate nu. Aş fi preferat de o mie de ori să fie în combinaţie...

— De ce ?

— Dacă Pompilian Stănescu minţea, mai devreme sau mai tîrziu descopeream o fisură, o puteam lărgi. Aşa pictorul şi-a făcut din omul care-l detestă primul apărător.

— Poate...

— Nu eşti de acord.

— Eu, cu permisiunea dumneavoastră, vedeam altfel lucrurile.

— Concret.

— Există şi alte piste, în definitiv...

Maiorul îi prinse mîna :

— Să nu-mi spui că batem cărări greşite, auzi ! Diavolul ăla atît aşteaptă ! Îl luă de braţ : Individul are un alibi de zile mari, dar tot alibi se numeşte ! O să cam avem de furcă, Andrei.

Ajunseră în fața restaurantului. Poetul Sihlă zis Sonet urcă nesigur treptele de la intrare, se opri în prag urlînd :

— Lumină ! Dixi !

— Ieși, fir-ai al dracului !

Invitația și brînciul aparțineau responsabilului. Poetul se trezi în brațele lui Pătrașcu.

— Pardon, nu e de bon ton, regret ! Se recomandă răgușit : Sihlă, poet...

Își luă elan, se repezi din nou, numai că de astă dată nimeri în pragul frizeriei.

— Lumină ! Dixi !

— Dumneata ai fost de serviciu și aseară ?

— Da, să trăiți ! Pe la noi cît mai des să veniți, planul să ne-ndepliniți. Explică : M-am molipsit de la un client, vorbește numa-n poezele...

— O deprindere inofensivă, bine că nu iei exemplul altora. Vin pe aici fel de fel de indivizi...

— Just ! Noroc că a bătrînă m-a înțărcat cu aghiazmă.

Gigi Păun îl privea pe Pătrașcu deschis, în ochi.

— Mi s-a spus, continuă maiorul, că ai avut necazuri cu pictorul Nik Stratilat.

— Eh ! Dădu din mîini, ca omul care nu se formalizează, obișnuit cu bețivii. Știți cum e cînd te ia apa...

— Adică ?

— Maestru' s-a încurcat cu Sonel.

— Maestrul fiind pictorul Stratilat ?

— Da.

— Și Sonel ?

— Sihlă, poetul, adineauri l-a poftit frumos șeful să părăsească unitatea...

— Un individ masiv, cu barbă...

— Asta e. Oftă exasperat : Ne omoară, cum a ras o vodcă îl apucă bîzdîcul, se ia de clienți. Și-aseară tot așa, dacă nu-l lua în focuri pe maestru, n-aveam balamuc...

Maiorul se întoarse spre Brumă.

— Bei o cafea ?

— Scurtă.

— Două cafele și-un coniac, toate trei cu economie de apă.

Gigi Păun rîse și pasă comanda picoliței.

— Nici o grijă, a aflat șeful cine sînteți.

— Ei, cum a fost aseară ? Aș propune s-o iei pe îndelete. La ce oră a sosit pictorul Stratilat ?

— Pe la opt fără cinci bănuți.

— Obișnuiește să vină des ?

— Nu prea, dar cînd pică știu că mi-au ieșit douăzeci și cinci de marafeți pentru taxi.

— Un bărbat culant...

— De, are osînză la pungă. Pînă și pe Florica care dă cu bradolină o omenește.

Brumă îi arătă amuzat anunțul agățat la intrare : *Demnitatea noastră e mai presus de bacșișul dumneavoastră !*

— Chestia asta e de altă părere...

— Da de unde ! Gîndiți-vă la subtext : Fii atent cît dai, neamule, ca să nu mă jignești ! E făcută cu schepsis.

— Cel puțin ești sincer !

— Eu ziceam că-i bine s-o țin pe șosea, mărturisi ospătarul. Dumneavoastră tot știți figura, credeți dacă jur că nu mă-nfrupt ? A, că după aia nu pot închide ochii de remușcări, e altceva...

— Ți-ai pierdut somnul ?

Ospătarul luă martor pe Dumnezeu :

— Conștiința !

— Pînă una alta, trece prin stomac... Deci, la opt a sosit pictorul. Unde a stat ?

— Chiar la masa asta. Masă cu ghinion, de aici mi se trag toate relele...

— Ieri am auzit că ți-a purtat noroc, numai de la Mara Stratilat au ieșit cincizeci de lei.

Gigi Păun oftă :

— Muncă grea, tovarășe ! Transport la domiciliu. Păi feciorii ăia distinși care mută mobila stăteau de vorbă de la un sutar în sus, că erau lemn amîndoi !

— Ce-au băut ?

— Dinamita dracului : țuică și rom. Toată chestia a plecat de la Sonel, l-a împins păcatul să zică că pictorul cade trăznit după o cinzeacă. Ăla a sărit cocoș, că hîr că mîr, ca să-l înfunde Sihlă a pus pariu pe figura cu sticlele. O știți ?

— Nu.

— Înșiri din cot în cot, pe jos, zece fiole și o iei printre ele păsărește. Care dărîmă mai puține umflă paraua. Clienții grămadă, ca la televizor, au venit și bucătăresele, ce să spui, panoramă, nu alta.

— Și ?

— N-a atins al dracului o sticlă, cu toate că era ud bine pe dinăuntru. Numai eu i-am servit două bătrîne mari, bașca ce-o mai fi lins pe drum.

Maiorul gustă cafeaua, apoi coniacul.

— Nu s-ar putea spune că-i plictiseală pe-aici, aveți și program artistic...

— Dacă pică ăla cu lipsuri în gestiune la mansardă, e clar... Poate n-o să mă credeți, dar am cîțiva clienți care vin anume tocmai din Pantelimon să-l audă pe Sonache. Lipsește, o roiesc urgent ; e pe fază, stau și comandă. Rîsul lumii !

— Îmi pare rău că nu l-am mai prins...

— N-ați pierdut nimic, bate cîmpii aiurea-n troleibuzul 83, cică face versuri... Scoți o vorbă, te pocnește cu rima în diblă.

— Vrei să spui că nu prea are talent.

— Nu prea are de loc ! E tufă, văzduh, ascultați-mă pe mine că-s băiat citit, știu codul penal pe dinafară. Se adresă celuilalt ospătar : Auzi Gulie, ține și raionul meu, pînă dau interviul.

Maiorul scoase un pachet de Kent, îl servi. Gigi Păun se lepădă ca Pilat din Pont :

— Americănești ? Fumați d-astea capitaliste ? ! Au !

— Ți-ai pierdut orice impresie... Servește.

— Sărut' mîna, dar nu obișnuiesc. Eu încurajez țigările autohtone. Sînt mai bogate în obiecte de uz casnic, dintr-un pachet de Mărășești te-alegi cu două sîrme, o bucată de sfoară și trei cuie... Tuși : Da, unde am rămas ?

— La pariu.

— Primul sau al doilea ?

— Au fost mai multe ?

Gigi Păun rîse :

— Vă dați seama, pictorul s-a simțit obligat să-i ia piuitul, a comandat două jumătăți de rom. Se lamentă : Dacă știam ce vrea, nu-l serveam cît îi hăul și bîrgăul !

— Dar ce-a vrut ?

— Să le bea pe nerăsuflate la semnal, amîndoi odată ! Cîștiga ăl mai vrednic.

— Și le-au băut ? întrebă surprins locotenentul.

— Pînă la ultima picătură !

— Nu se poate !

— Așa am zis și eu. Nebuni, puteau s-ajungă prin spitale, vorba ăluia de stătea aici, alături. Toată lumea se țîțîia, dar unul nu le-a smuls sticla...

— Nici dumneata, observă maiorul.

Gigi Păun lăsă ochii în jos :

— Nici eu. Mă pocnea Sonel cu ea în cap, că era plecat rău.

— Cine a cîștigat pariul ?

— Neam. Balotaj... Sihlă să-nebunească, își pierduse prestigiul de machitor, înțelegeți, a mai cerut două jumătăți...

— Dumnezeule ! exclamă Brumă.

— M-am făcut că plouă. Aia să-mi sară-n gît, dar n-au mai apucat, i-a muiat trăscăul. Faceți o socoteală, pictorul se unsese înainte cu o țuică, de Dilimachis nu mai vorbesc. Șeful, boier de ! în loc să-i scoată-n șuturi, să le zică ceva de sănătate, m-a pus să-i livrez cucoanei. Pictorul șade aci după colț, nu-i prima dată cînd face urît... L-am săltat pe umăr, Fălciu s-a spetit cu poetul...

Maiorul se uită la chelnerul interpelat de Gigi Păun.

— Dumnealui e Fălciu ?

— Da. Ce-am pătimit cu nebunii pe drum, numai eu știu ! Vorba vine, c-au trezit cartierul. Maestrul o luase pe cațonete, ălălaltul venea popește din urmă. În fața vilei s-au prăbușit peste mașina unuia, vecin cu pictorul. Un limbric, credeam că-l pocnește apoplexia cînd a văzut ce se întîmplă.

— Inginerul Stănescu ?

— Dracu-l știe, că pe la noi n-a călcat. Cu chiu cu vai i-am vîrît înăuntru. Fluieră admirativ : I-ați văzut ogiacul ?

— Nu.

— Ca-n filme, pe cinstea mea, toate minunile de pe lume, de cînd mama m-a făcut n-am pomenit așa ceva. Ridică din sprîncene. De, om cu parte !

— Reții ora la care ați ajuns ?

— Nouă, nouă și-o litră, cam pe aici. Am predat inventarul...

— Cui ?

— Cucoanei. Se albise de rușine că mai era înăuntru un șmecher de la film. Venise să-l ia-n poze...

Se opri așteptînd întrebarea în legătură cu semnalmentele lui Adam, dar maiorul îi ceru să continue.

— I-am parcat în dormitor. Lui Sihlă i s-a deschis pipota, umbla după un tirbușon, c-am uitat să vă spui, le-am vîndut două fiole acasă, numai să plece. N-am vrut să primim cinstea cucoanei, dar ea nimic, să n-audă, ne-a băgat albastra cu sila !

— Băieți rușinoși...

— Te schimbă meseria, înainte eram și eu mai înfipt...

— Îmi închipui.

Gigi Păun luă totuși pachetul maiorului, se servi.

— Nu mi-o face rău ? N-am încredere în ăia...

— Fii liniștit, spuse maiorul, întinzîndu-i bricheta.

— Da ? Păi atunci să mai iau una că am familie grea. Luă două, le puse în buzunarul de la piept, lîngă pix. Să fie primit !

— Apoi ? întrebă Pătrașcu.

— Noroc că n-am stat la cioace, îmi pleca o jigodie de client neplătit. L-am prins la colț...

— Mai trăiește ? întrebă locotenentul.

Gigi Păun îl privi ofensat :

— Îmi pare rău, în șase ani de meserie am deprins și eu barem atîta, unde să dau ca să nu s-ajungă la ac și ață...

Maiorul își isprăvise cafeaua, privea încruntat zațul :

— Da... De cînd îl cunoști pe pictorul Stratilat ?

— Păi să tot fie vreo douăspe chenzine.

— Ce impresie ți-a făcut ?

— Dă repede în primire, după două coniace e lampă ! L-am mai cărat o dată, dar numai pînă la ușă.

— Și ca om ?

Chelnerul duse degetele mănunchi la gură.

— A-ntîia cu loc rezervat ! N-are treabă, una-două mîna la portofel. Păcat că vine cam rar...

— Mulţumesc.

Maiorul achită consumaţia şi se ridică.

— Îl chem pe Fălciu ?

— De ce ?

— Păi, ştiu eu, să zică şi el...

— Nu văd de ce n-ai fi spus adevărul.

— Chiar.

Pătraşcu se opri în dreptul uşii.

— De obicei recomand discreţie, de data asta e inutil.

— Sînt băiat de comitet ! Salon ! La dispoziţia dumneavoastră ori de cîte ori luaţi chenzina...

— E inutil, pentru că nu vor trece trei minute şi îi vei telefona pictorului...

*

— O mie de ani pace, stăpîne !

Nik Stratilat recunoscu vocea chelnerului.

— Cum a fost ?

— Ca la filmele româneşti. Tipul îşi muşca plombele.

— E bine !

— O singură chestie nu mi-a plăcut. S-a prins sau bănuieşte că ţinem aproape.

— N-are importanţă, oricum nu crede o iotă. Întrebări deochiate ?

— Nimic. Pe Fălciu nici nu l-a luat la spovedanie.

— Mda. Impresii ?

— Mîţă blîndă, stăpîne, rumegă ceva...

— Oricît ar rumega, tot cu noduri o să-nghită. Mersi ! Puse receptorul în furcă surîzînd.

*

Se aşezară pe o bancă în parculeţul din coasta circiumii. Brumă îl privea cu coada ochiului, nu-l văzuse pe Pătraşcu niciodată atît de nervos. Tăcură un timp. Maiorul zvîrli chiştocul din arcul degetului :

— Andrei, ți-amintești ce-ai făcut aseară ?

— Nimic deosebit, am stat la televizor, pe la unsprezece m-am certat cu nevastă-mea nițel ca să nu uit cumva că sînt însurat, am mai citit...

— Și sîmbătă ?

— La prînz am ieșit cu mașina pînă la Sinaia, seara am văzut „Satira și umorul"...

— Eu m-am plimbat duminică dimineața cu Nina prin Cișmigiu, seara am stat amîndoi de vorbă... Respiră lung : Dacă opresc zece inși pe stradă, la întîmplare, și-i rog să-mi spună ce-au făcut duminică, voi primi zece răspunsuri aproape identice. Canastă, televizor, o sticlă două de bere deșertate înainte de culcare, mă rog, cam pe aici. Nici unul n-ar putea dovedi cu o armată de martori că în momentul crimei se afla în imposibilitate de a acționa. Pricepi ?

— Da.

— Fă socoteala cine depune în favoarea pictorului. Un local întreg care a asistat la pariul ăla idiot, Stănescu vecinul, poetul Sihlă, operatorul și probabil pelicula.

— Considerați că după jumătate de rom băută pe nerăsuflate, un individ mai poate comite o spargere în condițiile cunoscute ?

— Nu, hotărît, firesc trebuia să atingă starea de comă alcoolică.

— Atunci ?

Nu-i răspunse. Pe banca alăturată se așezaseră două bătrîne. Discutau de-ale lor :

— Socotește și matale, trei sute doctorului, douăzeci și cinci portarului s-o lase pe fiică-mea să intre, cincizeci sorei șefe, patru ciocolate de zece lei infirmierei, altminteri nici nu se uită la tine.

— Cred. Și masa ?

— O săptămînă numai gît de pasăre am mîncat. Uitasem s-o omenesc pe aia care servea...

Maiorul se crispă.

Ca să ajungă la mașină trebuiau să treacă prin fața frizeriei. Pătrașcu văzu poetul moțăind pe un scaun.

— Omul nostru !

— Vreţi să discutaţi cu el ?

Pătrunseră în unitate. Un frizer îşi turna spirt în palme. Nările lui Sihlă fremătară, se trezi brusc :

— Hm.! Miroase bine ! Ospătar ! Încă o cinzeacă şi nişte măsline !

Pătraşcu, lămurit, renunţă.

CAPITOLUL XI

Sihlă zis sonet, poet

Avusese grijă să-l prindă la prima oră, înainte de a-şi lua combustibilul. Privind locuinţa poetului, maiorul se convinse pentru totdeauna că mintea omenească e inepuizabilă mai ales cînd anumiţi centri funcţionează pînă la incandescenţă iar alţii se aprind şi se sting fără nici o logică.

Doi pereţi erau ocupaţi de fereastră, bibliotecă şi birou, ceilalţi doi liberi în întregime, reprezentau infernul şi paradisul. Opera aparţinea pictorului Gogo, naşul lui Sihlă, laureat al concursului internaţional de la Costineşti din august 1970 cînd reuşise să-i vîre sub masă pe confraţii nemţi şi polonezi, băieţi buni care nu duceau nici ei paharul la ureche. Viziunea lui Gogo asupra infernului era cert influenţată de concepţiile filozofice ale poetului. Elementul de echilibru al frescei îl reprezenta un cazan uriaş cu smoală încinsă, din care scoteau capul sonetiştii contemporani. Fiecare îşi avea numele scris în creştet ca să nu încapă nici un fel de dubii. Poeţii de factură modernă se părpăleau pe un grătar întorşi de furculiţa lui Scaraoţchi, trei diavoli rupeau bucăţi dintr-un critic care afirmase că Sihlă e versificator facil, directorul unei edituri bucureştene era obligat să înghită plumb topit pentru că îi scosese volumul din plan, colegii de condei dispuşi să nu-şi menajeze coloana vertebrală măturau iadul cu periuţele de dinţi.

Paradisul avea un singur personaj central, Sihlă în mărime naturală, cu cunună de lauri pe cap şi o ghirlandă de flori adusă din Hawaii. Firesc, atenţia era îndreptată asupra lui. Sfinte minijupiste, voluptoase, cerşeau atenţia

poetului, îl înconjurau din toate părțile cu clondire de whisky, însuși Bachus îi întindea o cupă.

Pătrașcu ridică ochii în tavan. În loc de lustră spînzurau patru cepe mari, și ciorapii lui Sihlă din vremea studenției pe care, după cum el însuși mărturisea, îi scosese fără să descalțe pantofii...

Poetul scria, în sudori, uitase de maior. Pătrașcu tuși discret, se foi. Nimic. Însfîrșit, Sihlă găsi ultima rimă, se ridică :

— Dixi ! Lumină !

Citi fără să-l întrebe dacă e dispus să asculte :

— *Sub gulerul paltonului uzat / Un vînt de toamnă, tușind astmatic / Își țese umbra profund apatic / Și trist ca un simbol denaturat. / Tristeți decolorate și naive / Măsoară ritmuri la obscure stanțe / Și mestecă crîmpee de romanțe / Cu remușcări penibil de tardive...*

Ceru din ochi părerea lui Pătrașcu.

— Frumos ! spuse maiorul și era sincer. În orice caz imaginile sînt... căută un adjectiv care să-i facă plăcere : Sublime.

— Rahat cu perje în opt rime ! Făcu ghem hîrtia, o aruncă. Așa se scria la o mie opt sute. Regrete, lacrimi, iubiri slute nu-s de mine, e bine ? Eu fac poezie senină. Vreau să duc oamenilor lumină ! Dixi !

Maiorul își aminti prima întîlnire cu Sihlă, cînd responsabilul restaurantului îl poftise de umeri în stradă.

— Numai că oamenii nu vă prea înțeleg...

— Cîți l-au înțeles pe Petrarca și ăla era întreg. Mie-mi filează... Pricep unde bateți, cîteodată, o fac lată... Aseară de pildă, m-am încurcat cu pseudopictorul Nik Stratilat, un... mă rog, știți vorba aia care rimează... În sfîrșit, nu contează.

Părea măcinat de remușcări. Pătrașcu se interesă :

— Sihlă, e un pseudonim, dacă nu mă-nșel.

— De fel. Aveam un nume cretin, Purec Costin... Eu provin dintr-un mediu sănătos, de jos, m-am născut pe pridvor...

Pătrașcu privi sticla de whisky aproape goală, cepele din tavan.

— Între timp ați mai evoluat...

— Adevărat ! spuse. Arătă fotoliul : Stau rezemat studiat de spetează și-mi pilesc calculat expresiile, le agăț, vorba dumneavoastră, rime sublime hotărît să dau gata redactorul șef de la *România literară*. La țară calc din ce în ce mai rar... Trăiesc un coșmar !

— În sfîrșit, să vă spun pentru ce v-am deranjat...

Sihlă îi făcu semn să aștepte, continuă :

— Am uitat vremea cînd pășteam două capre zălude, pe deal sub cetate, călcîiele crăpate au primit balsamul pantofilor făcuți de comandă, folosesc lavandă și kilograme de tristețe, fiole de cofeină, țigări, cafea...

— Fiecare om dorește să trăiască mai bine.

— Nu cum trăiesc eu ! Nu ca mine ! Un yankeu și-a agățat șapca de colțul lunii, a întins doar mîna. Un gest firesc. Mîini aspre frămîntă viața, o netezesc... Mîinile mele au pernele degetelor pîngărite de nicotină, pot să jur că habar n-au cum se ține o sapă de coadă sau un topor. Au uitat ! Mîini albe și pline de păcat, păcatul nefolosinței.

Maiorul îl măsura cu interes, se întrebă în mod legitim de ce amîna discuția. Ochii poetului se aburiseră. Își privea degetele cu o intensitate dureroasă :

— Voi ați făcut din calendarul mamei primul zmeu și ați cioplit țurca cu un briceag ușor în formă de peștișor, dăruit de bunica ? Zîmbi gîndului : Toată ziua îl țineam agățat de brăcinari. Eu și cu Ilie eram cei mai tari din sat, ș-aveam ce-aveam cu băiatul popei că-l băteam tot drumul de-acasă la școală. Întrebă brusc : V-ați plictisit ?

— Deloc, însă aș fi preferat...

— Dacă nu v-ați plictisit e bine. Explică : Cînd mi-e sete, sorb pe-ndelete din fîntînile de bucurii ale copilăriei. Pătrașcu era hotărît să-i amintească celelalte lichide la care apela pictorul. Nu mai avu timp, Sihlă se avîntase :

— Dimineața, ca de obicei, legam caprele cu un curmei de sfoară și le scoteam afară, la păscut, jurînd să le sucesc oleacă gîtul. Nu țin minte să mă fi prins vreodată urîtul pe deal ! Cu un pai rezemat în colțul gurii, tare mult îmi plăcea să ascult liniștea. Dacă știi să asculți s-aude, pe cuvîntul meu !

— Nu-i nevoie, vă cred, să revenim la oile noastre...

— Deocamdată sîntem la capre ! tună poetul. Apoi începea joaca și Doamne, cîte nu erau de făcut ! La început

mă cățăram prin copaci după cuiburi de vrabie și turturică, pînă mă spurcam de blestemul lor, pe urmă încetișor căutam să găbuiesc popîndăii prin borți...

Respiră lung. Maiorul speculă pauza.

— Așadar...

— Uneori vara mă culcam afară în fîn, continuă imperturbabil Sihlă, atunci gîndurile porneau pe cărările cerului deșertînd la fiecare răspîntie desagi cu semne de întrebare : De ce oare ? De ce...

— Apropo de întrebări, dacă îmi permiteți, aș vrea și eu...

— Martor mi-e Dumnezeu că în fiecare noapte ciocneam cu Grivei cîte o bărdacă din miresmele trifoiului cosit, apoi, adormeam amîndoi.

Maiorul rîse.

— De fapt între timp nu v-ați schimbat decît partenerul... Ce studii aveți ?

— Pe mine m-au dat la școală pe la opt ani, chipurile să fiu copt la minte. Deprinsesem buchiile dinainte, așa că pînă în liceu am scos-o la apă, soiul rău nu crapă... După liceu a urmat facultatea, și-acum...

— Acum ?

— Acum circulă printre noi intelectualii, alături de reverul lat, spițul bombat, moda asteniei-nervoase. Nu putem dormi veșnic tînguindu-ne de-o tristețe neînchipuită, lixită în buzunarele roase ale gîndului, și plictisiți adesea noaptea ne-o petrecem la bar...

— Aveți noroc cu orarul...

Sihlă intră în dormitor și se întoarse cu o sticlă de coniac :

— E uimitor ce repede îmbătrînești ! Priviți-o, e plină ! Am și uitat că există, așa ceva nu mi s-a mai întîmplat de la majorat. Îi scoase expert dopul. Lumină ! Dixi !

Umplu două pahare, ciocni și bău grăbit, cu patimă. Maiorul îi cîntărea atent fiecare gest, încerca să-și dea seama cît de autentică este excentricitatea poetului. Sihlă își aprinse o țigară :

— Și-acum vă stau la dispoziție, stimată poliție.

— V-aș ruga să-mi spuneți ce s-a întîmplat duminică seara.

— Există vreo reclamație ? Un lucru știu precis : n-am furat și n-am ucis.

— Mi s-a vorbit de un rămășag ciudat, cine l-a propus ?

— Domnul cu petele de vopsea...

— Nik Stratilat ?

— Ați sesizat. O prostie, de obicei îl evit.

— De ce ?

— Detest impostura. Tipul e obraznic, e ipocrit, orice-ar spune, orice-ar face, nu-mi place.

*

Pictorul ținea paharul într-o mînă, receptorul în cealaltă :

— Spune, Antoane !

— Au trecut o oră și cincisprezece minute de cînd a intrat la Sihlă.

— Firesc, poetul are cîte ceva de povestit. Așteaptă !

*

— Ați avut probabil, un conflict, încerc să înțeleg antipatia...

— Am instinct ! Precizează ridicînd un deget : Distinct !

— Pentru că veni vorba, cum vă explicați succesul pictorului ?

Sihlă închise expert un ochi :

— Pîn'la deces, mulți au succes. După, e mai greu... Tipul mizează pe Sfînta prostie, ca și-n poezie, încep amicii să dea cu gura și astfel se naște impostura.

— Curios, îl cumpără și străinii, cel puțin așa mi s-a spus.

— Neghiobi sînt peste tot, nu-i exclus.

— Da... Să revenim la întîmplarea de duminică. Cine a comandat romul ?

— Stratilat. Voia să mă convingă că nu-i beat, că poate să mă-nfunde.

— Și ? A reușit ?

— Da de unde ! Oricum s-a ținut bine, nu-i ușor să bei cot la cot cu mine.

— Pe urmă ?

— Ne-au scos din turmă, n-au vrut să mai dea nici o cinzeacă. Eram afumat o leacă...

— Şi Nik Stratilat ?

— Picta fără culoare, l-a umflat ospătarul în spinare.

— Gigi Păun ?

— Băiat bun, cu aortă, pămîntu-i rău că-l suportă.

Pe maior îl cam agasau rimele poetului. Oftă resemnat, ştia că-i va fi imposibil să renunţe.

— La un moment dat v-aţi oprit lîngă maşina inginerului Stănescu, vecinul pictorului.

— Tot ce se poate. E plină lumea de drăcii pe patru roate. Parcă am făcut o haltă...

— Cine a propus ?

— Lăsaţi-o baltă ! Ce-i drept mă ţineam pe picioare, ştiu c-au ieşit vecinii, dar pot oare să-mi amintesc ce-au zis toţi cretinii ?

— Continuaţi !

— Am ajuns în casa domnului cu petele de vopsea, tipică de impostor sadea : mobilă stil, greoaie şi-un manechin pur şi simplu divin ! Am făcut-o de oaie...

— Adică ?

— Ne-a pus dracu să cîntăm. Nik Stratilat urla ca un ţap castrat, eu, ce să vorbim, am sculat din morţi un ţintirim, pîn-am picat lîngă consolă.

— S-a mai băut ?

Răspuns gros, răguşit :

— O fiolă.

— Asta se întîmpla pe la nouă, să zicem nouă jumătate. Pe pictor îl aştepta cineva de la cinematografie, trebuia să-i ia un interviu filmat.

— E adevărat.

— Vreţi să-l descrieţi ?

Sihlă îşi trecu palma peste barbă :

— Fizic, ftizic, frunte lată, puţintel bombată, mîini de intelectual, surîs banal, ochi expresivi, scrîşnea din incisivi.

— Mulţumesc. Reţineţi la ce oră aţi adormit ?

— Greu de spus ! Eram machit !

Maiorul îşi alese o ţigară :

— Ţin foarte mult la părerea dumneavoastră. Aveţi ochiul ager, sesizaţi instinctiv calitatea unui individ.

— Desfid pe oricine ar pretinde că mă-nșel ! Urlă : Dixi ! Sihlă zis Sonet, poet model !

Maiorul avea unele îndoieli, dar nu comentă.

— Părerea despre Nik Stratilat mi-ați comunicat-o, m-ar interesa ce impresie v-a făcut nevastă-sa. N-ați văzut-o la bar ?

— Cum să nu ! Femeia cu surîsul amar... Ca să vedeți cît eram de lovit, abia a doua zi m-am dumirit. Își îngustă pleoapele : Fizic ideal, talent real, idei spălate, fără personalitate, citește pe Maupassant — e o prostie, mă rog, o privește — umblă cu capul în lună, bleagă de bună.

Pătrașcu zîmbi :

— V-o imaginați comițînd o infracțiune ?

— N-aș putea spune.

Maiorul privi restul de whisky, apoi conținutul sticlei de coniac. Aveau aceeași culoare. Tresări, scăpă țigara.

„Dumnezeule, dacă chelnerul e în combinație, trucu-i simplu !" Întrebă stăpînindu-și greu emoția :

— În ce fel de sticle v-a adus Gigi Păun romul ?

— Nu-mi amintesc. De apă minerală, bănuiesc.

— Se vedea culoarea băuturii ?

Răspunse cu vocea de bas-pedală :

— Ochii au văzut, gustul l-am simțit în cerul gurii.

— Deci sticlele erau albe... Le-a pus pe masă la întîmplare, sau...

— Ce importanță are ?

Maiorul insistă, îi recomandă să-și amintească startul pariului.

Sihlă își concentră privirea pe ciorapii din tavan, muza sa statornică :

— Vasăzică, pictorul sta înfipt în scaun, eu într-o rînă... A ! Ni le-a pus la îndemînă ! Se uita la Pătrașcu : E aici o chestie care-mi scapă...

Maiorul se ridică. Răspunse în versuri :

— Dumneavoastră ați băut rom, Nik Stratilat apă !

— Oare ?

— Numai că aveau aceeași culoare ! Recunoașteți cinstit, la figura asta nu v-ați gîndit !

CAPITOLUL XII

Proba

Locotenentul Brumă se întreținea cu Nina :

— Altminteri, cum o mai duci ?

— Bine, mulțumesc, tu ?

— Aștept vacanța.

— De ce ? Se uită spre bucătărie să vadă dacă n-o aude maiorul. Te pune tăticul să înveți tabla înmulțirii ?

Brumă zîmbi. Nu înțelegea încăpățînarea lui Pătrașcu, pictorul n-avea cum să comită spargerea.

— Cam așa ceva, Nina. Eu știam că doi ori doi fac patru, dar se pare că nu întotdeauna...

— Și mie îmi iese de fiecare dată altfel, nu-i nici o nenorocire...

Nina și locotenentul erau prieteni de șapte ani și jumătate, între ei nu încăpeau secrete, își spuneau toate necazurile, se sfătuiau.

— Am găsit alta, Andrei, șopti fetița, una formidabilă, pe cuvîntul meu de onoare, dacă o vede, gata...

— Mă tem că nu-i momentul, lasă-l deocamdată.

Pătrașcu intră cu două sticle de rom desfăcute, le puse pe masă.

Nina luă ostentativ aritmetica :

— Andrei, cînd ai timp treci pe la mine. Clipi cu înțeles : Mai stăm de vorbă...

— Bine, Nina, s-a făcut.

Ieși. Maiorul închise ușa :

— Te-ai interesat de Gigi Păun ? Luă foaia de hîrtie din mîna locotenentului, citi : Da, bănuiam eu că nu-i ușă de biserică. Uite ce m-am gîndit, dragul meu, hai să reconstituim împreună momentul pariului.

— Adică ?

— Avem două jumătăți de rom în față, număr pînă la trei și le ducem la gură. Cîștigă cine golește primul sticla.

Brumă îl privi dintr-o parte :

— Glumiți...

— Vreau să-mi dau seama cît de beat a fost pictorul. Uite, o să beau singur și dumneata urmărește-mi reacțiile.

Locotenentul nu mai avu vreme să protesteze, Pătrașcu apucase sticla, o goli pe nerăsuflate. Brumă se uită la el îngrozit.

— Este o... iertați-mă, dar nu știu cum să numesc treaba asta.

— În cîteva minute alcoolul trebuie să-și facă efectul. Aprinse o țigară, fumă uitîndu-se la ceas. Acum ! Urmărește-mă atent !

Străbătu încăperea călcînd precis, pe marginea covorului, ridică un picior, rămînînd în echilibru.

— Spune-mi, Andrei, așa se comportă un om beat ?

Nu mai pricepea nimic. Pătrașcu se apropie de masă.

— Gustă puțin din sticla dumitale. Ei, cum e ?

— Groaznic ! Privi eticheta : 38 de grade.

— Bun. Acum miroase sticla mea.

Locotenentul o duse la nas și se crispă. Înțelese.

— Uluitor de simplu !

— Toate trucurile mari sînt simple, dragul meu.

— Ce era înăuntru ?

— Ceai de pojarniță...

Brumă căută ochii lui Pătrașcu.

— Înseamnă că ospătarul e în combinație.

— Ospătarul sau barmanul. Să mergem !

*

— Dom' Pătrașcu, ce plăcere ! Aceeași masă ?

Gigi Păun îi întîmpină topit de fericire. Maiorul surîse.

— Masa cu ghinioane... Încep să cred că ai avut dreptate data trecută, nu-ți poartă noroc.

— Cruce de aur ! bătu superstiţios în lemn. Cu ce vă servim, coniac, cafea ?

— Două jumătăţi de rom !

— La pachet ?

— Aici.

Ospătarul îl măsură iute :

— Vorbiţi serios ?

— Ce te surprinde, nu-i prima dată cînd primeşti comanda asta.

— Ştiu eu, să vorbesc cu şeful.

— Duminică i-ai cerut consimţămîntul ?

— Nu.

— Atunci ? Aştept !

— Mă rog, Nea Mitică, un chil de Jamaică la două jumătăţi...

— O clipă ! Pătraşcu se apropie de barman : Dumneavoastră aţi fost în tură duminică seara ?

— Da.

Răspunse cu siguranţa aceea specifică tipului obligat să recunoască spargerea la banca Angliei. Era un individ negricios, în vîrstă, numai schime şi priviri furişe. Pătraşcu îşi arătă legitimaţia. Nu reuşi să-i descifreze numele agăţat pe rever, era scris mărunt, cu un pix palid.

— Cum vă numiţi ?

— Paraschiv Dumitru.

— Vă atrag atenţia că orice afirmaţie falsă poate avea urmări grave. Anchetăm un jaf din avutul obştesc, urmat de o crimă !

— Aoleu ! La noi ?

— Duminică seara s-a făcut un pariu în local.

— Două, preciză barmanul cu o bună credinţă uşor ostentativă.

— Mă refer la ultimul, cu băutura. Îl privi ţintă. În ce fel de sticle aţi turnat romul ?

Paraschiv se uită la Gigi Păun. Ospătarul îşi cercetă distrat unghiile.

— E vreo reclamaţie ?

— Nu.

Răsuflă uşurat :

— Atunci e-n regulă. Chilul eu l-am scos din raft şi Gigi l-a împărţit în două jumătăţi de borvis.

— Albe ?

— Numai albe avem.

— De ce a trebuit să-l împartă Gigi ?

— M-a căutat cineva la telefon, tocmai atunci.

— Cine ?

— Un aiurit, nu-ş ce voia, n-am înţeles o iotă. Cînd m-am întors tocmai umplea a doua sticlă.

— Vă rog să-mi arătaţi unde anume stătea.

— Păi cam pe unde stau eu acum.

— Din cîte ştiu, ospătarii nu intră în spatele barului.

Paraschiv Dumitru zîmbi :

— Ne cunoaştem demult, de cînd eream atîtica, am încredere.

— E un băiat corect...

— Salon ! Arătă spre ceilalţi ospătari : Aştelalţi, cum întorci capul te-au şi bărbierit de-o apă sau de-o bere.

— Deci, practic, nimeni n-a observat operaţia.

— Ştiu şi eu ? Fălciu făcea nota la o masă, şeful era-n şpriţuri cu un tovarăş de la trust...

Ospătarul ridică două degete :

— Pot să spun şi eu o vorbă ?

— Te rog.

— Cineva a băgat strîmba, din cîte miros, adicătelea aş fi sfinţit romul... Rîse. Vă pierdeţi timpul, n-am figuri d-ăstea.

— Dar din care ?

— Pe Sonel şi Stratilat nu-i nevoie să-i razi, ştiu să te atingă. Ş-apoi vă închipuiţi că poetul nu simţea aghiazma ?

— O simţea şi pictorul ?

— Nici 'mnealui nu intra prima dată într-o bodegă, mă prindea la fix.

Maiorul întrebă apăsat :

— Şi dacă nu voia să te prindă ?

— Nu pricep.

— Cum naiba, de obicei le prinzi din zbor. Cine a preparat ceaiul ? Gigi Păun deschise gura. O clipă, ca să nu mă întrebi care ceai, îţi amintesc eu : cel din sticla lui Stratilat.

Ospătarul clătină din cap :

— Ştiţi care-i păcatul dumneavoastră ? Luaţi în faruri pe toată lumea, lucrează în comerţ, gata, e pus pe rele. Că sînt şi printre ei oameni ai muncii care stau în banca lor nu v-aţi gîndit...

— Dumneata, de pildă.

— De ce nu ? Oftă : Îmi pare rău...

Maiorul se întoarse spre Brumă.

— Suferă, observi, l-am jignit.

— Flăcău-i sensibil...

— E bine ?

Adoptase tonul arogant. Pătraşcu zîmbi.

— Încep să cred că ai legat facultatea de gard din aceleaşi considerente, nu suportai mirosul laboratoarelor...

— Poate am un hobi.

— Ai un hobi ! Ei da, atunci se schimbă situaţia. Spune-mi, te rog, tot pe chestia asta ţi-ai abandonat nevasta şi copilul ?

— Cine v-a spus ?

— Răspunde !

— Cînd oi scoate eu legea divorţului stăm cu plăcere la un pahar de vorbă. Acu, pe bune, de ce adică să mă ţii priponit de-o fufă cu patru clase primare şi tîrlă pe deasupra, numai aşa de-al dracului ?

— Doamna nu corespundea pretenţiilor dumitale spirituale !

Chelnerul îşi băgă degajat mîinile în buzunare :

— Închipuiţi-vă, mi se întîmplă să mai deschid o carte, un ziar...

— Deşi eşti extrem de ocupat...

— Oi fi.

— Locotenentul Brumă se întreba cum reuşeşti să faci faţă atîtor obligaţii, localul, anumite servicii pictorului, noaptea poker... Apropo, cît ai pierdut ultima dată ?

— 365 de boabe. Joc pe fasole.

Pătraşcu rîse.

— De asta n-am mai văzut fasole pe piaţă, au stocat-o pokeriştii.

— Bancu' ăsta nu eu l-am făcut, eşti martor, nea Mitică ! spuse chelnerul.

— Firesc, dumneata faci glume mult mai reușite. Figura cu ceaiul ce a fost altceva decît o glumă ? Poetul Sihlă a apreciat-o în mod deosebit...

— E un tip cu humor... El a băgat spirala, vasăzică ? Firesc, Sonel și-a pierdut prestigiul de pilangiu, trebuia să sucească borcanele. Ce și-o fi zis, hai să arunc duma pe Gigi.

— Ești o victimă...

— Sînt alb și dumneavoastră vă cășună să mă vopsiți în negru. Dar nu ține. Orice instanță mă pune pe verde. Dilimachis e în ofsaid de cînd a trecut pe la Central, i-au dat și patalama la mînă.

Maiorul se întoarse spre barman.

— Unde depozitați sticlele goale ?

— În curte.

— Navetele au fost ridicate ieri, interveni repede chelnerul. Nea Mitică, dă-i adresa depozitului.

Omul din spatele tejghelei părea încurcat. Pătrașcu îl privi insistent.

— V-am făcut o recomandare la început și vă rog să țineți seama de ea. Dealtfel chestiunea poate fi lămurită pe loc, dacă lăzile s-au ridicat vi s-a dat o hîrtie...

Barmanul clătină din cap :

— Gigi, treaba asta nu-i curată, am nevastă și copii, nu te supăra. Se adresă lui Pătrașcu : Ce-i gol e-n spate, abia joi vin să le ridice.

— Ca să vezi, puteam să jur că le-au luat...

— Ai toate motivele să te bucuri, domnule Păun, spuse maiorul respirînd ușurat. Vom trimite sticlele la analiză, una din ele păstrează amprentele pictorului. Dacă a conținut rom, nu-mi mai rămîne decît să-mi cer scuze...

Ieșiră în curte.

*

Nik Stratilat ridică receptorul :

— Spune, Gigi !

— Am îmbulinat-o, stăpîne, tipul s-a prins la figură !

— Ce ? !

— A mirosit că-n sticla dumitale era ceai.

Pictorul încruntă sprîncenele :

— Remarcabil ! Din păcate pentru el, n-are cum să dovedească.

— Aia e că are ! Duce toate sticlele la analiză. Ezită : Am uitat să le aiuresc...

— Imbecilule !

Trînti enervat receptorul. În ochi îi încolțise panica. Se plimbă cu pași mari, căutînd o soluție.

„Să vedem ce poate face Anton !"

Formă numărul cascadorului :

— Uite ce este, dobitocul ăla de Păun a făcut o gafă cît el de mare. Trebuia să distrugă două sticle și a omis. În cîteva minute va sosi o mașină de la miliție să le ridice. Dacă ajung la laborator e dezastru.

— Înțeleg.

— Ai mînă liberă, Antoane !

*

Erau 48 de sticle albe. Maiorul le numărase aplecat, se îndreptă greu :

— Aha ! Știi ce se întîmplă cînd apelezi la mîini ca să te ridici ? Încep tabieturile, începi să crezi în nămolul de la Eforie...

— Dumneavoastră sînteți tînăr, spuse Brumă fără convingere.

Cu o săptămînă în urmă vorbea despre o colegă de facultate căsătorită cu unul de 40 de ani. „Ce-i veni lui Mirela să-l ia pe babalîcul ăla ?"

— Ești drăguț. Sticlele încap în patru navete. Telefonează, te rog, să ne trimită o mașină și fii cu ochii pe chelner...

Camioneta cu lăzile dispăru după colț. Pătrașcu intră în local.

— Vreau să-ți dau un sfat, spuse maiorul. Încă ai timp să-mi spui povestioara ospătarului grijuliu, interesat de sănătatea clientului, care s-a gîndit să-i dea ceai în loc de rom. S-ar putea s-o cred. Altminteri, peste două ore, voi fi obligat să-ți pun unele întrebări neconvenabile.

Chelnerul ridică din umeri.
— Scuzați-mă, așteaptă clienții.

*

Anton Zaharia conducea mașina pe urmele camionetei. Văzu tramvaiul venind, se angajă în depășire, apăsînd acceleratorul la maximum și trecu în față. Șoferul care transporta sticlele sucei instinctiv volanul spre stînga. O clipă mai tîrziu izbi în plin primul vagon. Lăzile zburară sfărîmîndu-se cu zgomot pe caldarîm. Cele 48 de sticle deveniseră o masă de cioburi.

CAPITOLUL XIII

Jocul nervilor

— Nu-i exclus să fi reținut cineva numărul mașinii.

— Am „împrumutat" Renault-ul unuia...

— Știam că mă pot bizui pe dumneata.

Pictorul întrerupse convorbirea, trecu în dormitorul Marei. Femeia sta abătută în capul oaselor, palidă, sfîșietor de tristă.

— Încă nu te-ai îmbrăcat ?

— Pentru ce ?

— Stabilisem să ieșim.

— Unde ?

Întreba mecanic, fără interes. Nik Stratilat se așeză pe marginea patului, îi prinse mîna :

— Ce se întîmplă cu tine, fetițo ?

— Exult. N-am motive ?

— Ești delicioasă, Mara, mai ales cînd faci eforturi să fii rea.

— Ești penibil, Nik. Constant.

Privirea pictorului căzu pe coperta cărții de pe noptieră: *Six mois parmis les bandits de Chicago.*

Lucrarea, de o naivitate remarcabilă, se străduia să sperie Europa anilor '920, cu un Al Capone în rolul lui Frankenstein.

Nik Stratilat se strîmbă :

— Ce-ți veni să citești aiureala asta ?

— Încerc să mă familiarizez... Avu un rîs mic. Te-ai gîndit că într-o zi s-ar putea să scap definitiv de tine ?

— Bineînțeles, fată dragă, dovadă, am început să-mi prepar singur băutura...

— Există și alte mijloace.
— De pildă ?
— Știi ce înseamnă desperarea ?
— Știu că avocatul meu are într-un plic sigilat declarația sorei Anghelache de la maternitate și a lui Gigi Păun. Dacă mi se întîmplă ceva, deschide plicul. Și mai știu că ești o femeie inteligentă, ai înțeles demult că nimeni altul nu-ți poate procura *doza de fericire*.

Mara își îngustă privirea, un surîs rău îi flutura pe buze.

— O căsnicie de invidiat...

— Categoric ! În momentul de față, firesc dealtfel, traversezi o perioadă grea. Nu-i ușor să te schimbi radical peste noapte. Poți face o prostie și ar fi păcat. Curînd însă totul va intra în normal, vom călători mult, vom avea destui bani ca să-ți satisfac toate capriciile...

— S-ar putea să doresc și altceva...

— Oricare altă femeie, Mara, nu tu ! Tu ești un obiect de lux, trăiești și respiri prin aplauzele din ochii bărbaților. Știi că ești mai bine făcută decît alte o mie sau o sută de mii de femei, că linia gîtului tău e de-a dreptul emoționantă, că genunchii tăi înduioșează, că brațele tale au grații de lebădă, că sub pleoapele tale se ascund toate ispitele. Nu vreau să ajung din nou la etola de vizon, la briliantul de patru karate, la Make-up-ul Helen Rubinstein. E meschin. Dar îți închipui că Sophia Loren fără cîrpele de la Nina Ricci pe ea, fără machiajul sofisticat, fără pletele deranjate de nu știu care coafor isteric ar mai fi Sophia Loren ? Ar înghionti-o călătorii în autobuz încercînd să-și facă loc. Adam — scuză-mă că trebuie să-l aduc în discuție — Adam te-a intuit perfect. Te iubești prea mult, fată dragă, ca să tînjești după un sărut furat pe o bancă în Cișmigiu la ceasul cînd servitoarele cu batista în mînă, o floare galbenă în părul dat cu briliantină și buzunarul plin de semințe așteaptă avansurile ucenicilor... Nu te văd de loc într-o barcă pe lac, alături de un sergent în permisie, nădușit, care vîslește vîrtos, și mai puțin manevrînd cratițele în vreme ce alăptezi ultimul prunc, imposibil să te imaginez spălînd indispensabilii nu știu cărui mitocan, mare amator de usturoi...

— Există *Nufărul* și bucătăria de bloc și bărbați cu educație...

— Și casa de ajutor reciproc, și economii la sînge ca să-ți cumperi o rablă pe patru roate pentru a păcăli vanitatea, mărunta vanitate mic burgheză, și concedii la mînăstiri sau în deltă la un pescar cu WC-ul în curte... Hai să fim serioși !

— Uiți că nu întotdeauna am avut bani. Au fost și ani grei...

— De acord, continuă pictorul, apoi au început să curgă contractele cu străinătatea. Ai descoperit repede la Paris *Tati*-ul, anul următor te îmbrăcai la *Printemps*, ca să frecventezi în cele din urmă *boutiques*-urile de pe rue Rivoli.

— Nu văd legătura.

— Vreau să spun că treptat, te-ai învățat să trăiești bine, eu ți-am dat posibilitatea să te rafinezi, e imposibil să te întorci la rochița de poliester. N-ai să mă convingi că ai prefera o tocană sănătoasă după ce te-ai obișnuit cu homarii, numai pentru că legumele cresc în grădina ta.

Mara frămînta între degete țigara pe gînduri.

— Știi care-i păcatul tău, Nik ?

— Cunoști proverbul cu paiul din ochiul vecinului ? Renunță fetițo, nu-i momentul să ne semnalăm reciproc defectele.

— Ți-a intrat în cap că ai fler, că poți să încadrezi exact, pentru tine sufletul omenesc nu mai are enigme.

— Cel puțin în ceea ce te privește.

— S-ar putea să ai surprize.

— Anton !

— Ascult !

— Scapă de umbră și ia legătura cu Adam. E rîndul lui.

— Am înțeles.

Cascadorul închise telefonul și se îndreptă spre mașină.

*

Adam așteptă pînă cînd inginerul ieși pe poarta institutului și duse aparatul de filmat la ochi. Pompilian Stănescu îl recunoscu repede, se apropie :

— Scuzați-mă, n-ați fost dumneavoastră duminică seara la locuința lui Nik Stratilat ?

— Ba da.

— Eu sînt vecinul cu mașina... Folosise instinctiv reperul acceptat de tot cartierul. Am schimbat cîteva impresii despre educația pictorului...

— Îmi amintesc. Îi întinse mîna : Adam Petrescu.

— Încîntat. Se asigură că nu-l aude nimeni apoi șopti conspirativ : De cîteva zile îi dă tîrcoale miliția...

— E o veste bună, abia m-am stăpînit să nu-i crăp capul imbecilului.

— Se pare că-i amestecat într-o afacere necurată.

— Nu m-aș mira.

— Din cîte am înțeles, e vorba de o crimă comisă la ora cînd vă aflați în vilă sau imediat după.

— Cît era porcul de beat... Se încruntă. Și-a ucis soția ?

Inginerul își flutură mînuțele.

— Nu !

— Pe celălalt, plăvanul cu barbă ?

— Habar n-am. Tipul care anchetează — un individ măcinat pe dinăuntru, pariez pe ce vreți că nu apucă toamna — s-a interesat de dumneavoastră.

— De mine ?

— Mi-a cerut să vă descriu.

— Sper că nu-și imaginează cine știe ce enormitate, deși atunci, pe loc, cred că eram în stare de orice.

— Maiorul verifică dacă la ora crimei Nik Stratilat era într-adevăr acasă.

— Cum se numește ?

— Pătrașcu. Clipi cu înțeles. Îl puteți găsi în fiecare seară rezemat de copacul din fața vilei...

Adam se gîndi cîteva clipe, scoase un bloc notes, mîzgăli ceva și îi dădu foaia.

— Aveți aici adresa mea. M-aș bucura să-i pot fi de folos.

— Și eu !

*

— *Adam Petrescu, strada Bărăției 82,* citi maiorul apoi strecură hîrtia în buzunar. Vă mulțumesc.

Se aflau pe trotuar, în fața casei, Pompilian Stănescu, servitorea mașina conștiincios, după tipic.

Nevastă-sa fremăta la fereastră : numai rotunjimi, într-o rochie cu volănașe încrețite la gît care aminteau coleretele de clown. Pătrașcu zîmbi, cunoștea modelul. Soră-sa, la fel de voinică, și cumnată-sa, și învățătoarea Ninei, și altele înregistrate fugar într-o gară, pe stradă, ori la fereastră, trupuri plinuțe pînă la refuz, abordau același gen de rochiță : un burlan otova, fără talie, fără pense. Toată fantezia croitoresei se concentra la gît și la mîneci într-o explozie necenzurată de năsturași, crăvățele, gulerașe din lamé, pichet sau dantelă, flori și panglici și șnururi și colțișori și ajururi complicate.

Nevasta inginerului avea vînătăi suspecte la ochi și Pătrașcu își zise că Pompilian Stănescu nu-și neglijase datoriile de soț.

— Nu mi-ați spus cum l-ați întîlnit, își aminti maiorul.

— Întîmplător, filma blocurile din coasta institutului. L-am recunoscut imediat după ten. Are plămînii atinși...

— El v-a oprit ?

— Eu.

Maiorul nu-și dezlipea privirea de la geamurile vilei.

— Curios.

— Ce anume ?

— Blocurile din vecinătatea institutului dumnea-voastră, dacă-mi amintesc bine, nu sînt cele mai reușite...

— Care-s reușite ?

— Un iubitor de frumos ar fi ales locuințele, proprietate personală din Balta Albă, Colentina sau construcțiile de pe Bulevardul Dacia, nu credeți ?

— Nu înțeleg... Tresări. Presupuneți că întîlnirea a fost regizată ?

Pătrașcu observă perdeaua de la living-room mișcîndu-se ușor. Nu-i răspunse.

*

Îi deschise Nina, îmbrăcată într-o rochiță nouă, numai dantele. Locotenentul își pocni admirativ palmele, zicîndu-și că în chip ciudat uniforma pepită sau blugii și tricoul de fiecare zi o avantajau mai mult. Rochia Ninei cerea bucle blonde, grații de bibelou și un nas cîrn.

— Ce se întîmplă ? A trecut pe-aici zîna cea bună ?

Fetița coborî privirea :

— Am luat zece la compunerea scrisă de tine...

— Și ?

— Tăticu m-a dus repede la *Consignația*... Șopti îngrozită : Știi cît costă, Andrei ? Patru sute trei lei și douăzeci de bani !

Maiorul radia, îl porni să ia loc lîngă caietul Ninei, deschis „întîmplător" la pagina pe care era notată lucrarea, privea printre gene așteptînd reacția locotenentului. Brumă își stăpîni zîmbetul :

— Pot să raportez ?

— Imediat, dragul meu, imediat. Nina, nu vrei să ne faci o cafea ? Dacă nici ultimele două cești nu-ți plac, *azi*, poți să le spargi liniștită.

Accentuase data, firesc era ca locotenentul să întrebe de ce tocmai azi. Nu întrebă. Pătrașcu se foi, îi împinse ușor caietul în față.

„Ce copil e, Dumnezeule !" gîndi Brumă. Adăugă tare :

— Ia te uită ! Bravo, Nina !

— Nu știu dacă e pedagogic s-o felicităm pentru atîta lucru...

— Oricum.

— Din curiozitate, citește, te rog cîteva rînduri...

Locotenentul își reciti compoziția exclamînd pe alocuri :

— Frumos !

— Este ? Nu-s un părinte exaltat, dar trebuie să recunoști că are ceva...

— Are !

— Evident, mă gîndesc în perspectivă, ar putea să scrie...

Avea ochii umeziți de o boare, aproape că cerșea consimțămîntul locotenentului.

Nina își ținu respirația pînă puse cestile pe masă, apoi se retrase în odaia ei.

— Spune.

— Laboranții mi-au comunicat că le e imposibil să reconstituie sticlele.

— Bănuiam.

— Astfel, proba amprentelor e pierdută definitiv. Renault-ul care a provocat accidentul aparține medicului Șerban Todea, detașat de un an în Libia.

Maiorul clătină din cap.

— Clasic. Cineva — știm amîndoi cine — i-a împrumutat-o...

— Poate că ar fi bine să-i punem unele întrebări.

— Nu ! Încă nu ! Nik Stratilat joacă tare, și-a instruit oamenii la sînge, dispune de alibiuri pentru fiecare și așteaptă întîlnirea cu noi. Vreau să-și piardă răbdarea !

*

— Nervos ?

— Puțin agasat. Pictorul stinse țigara abia aprinsă, apăsînd-o lung în scrumieră. Nu înțeleg de ce nu mușcă ! Adam i-a dat adresa inginerului acum două zile, în aceeași seară maiorul a primit-o și încă nu l-a căutat !

Privi instinctiv pe fereastră. Mara își umezi buzele.

— De ce tresari de fiecare dată cînd dai cu ochii de el ?

— Copilării !

— Ți-e frică, Nik !

— Nu, fetițo, altceva se întîmplă, nu pricep ce urmărește.

Mara Stratilat surîse cu satisfacție răutăcioasă.

— Ți-e frică !

*

— Am convingerea că *descoperirea* lui Adam Petrescu face parte din programul pictorului, spuse maiorul.

Brumă îl privi surprins :

— Și ăsta ?

— Inocent sau complice, flăcăul va depune în favoarea lui Nik Stratilat, e martorul lui ! Pînă acum n-am făcut decît să batem cărările indicate de el : un vecin de bună credință care e gata oricînd să jure că la ora furtului pictorul era acasă, un bețiv, cinstit în fond, încredințat că pariul cu băutura a fost autentic, și pentru ca tacîmul să fie complet ne pune la dispoziție și proba materială, filmul

lui Adam Petrescu. Făcu o pauză. Nu sînt curios să-l văd, înțelegi ?

— Credeți că e trucat ?

— Dacă băieții și-au făcut din el un alibi au prevăzut, bineînțeles, că va fi sucit pe toate părțile de specialiștii noștri.

— Atunci ?

— Un truc există... Deocamdată nu vreau să-mi bat capul cum și unde l-au strecurat. Am descoperit figura cu ceaiul, și ? Chelnerul a uitat să spele sticlele. O greșeală, sînt de acord, reparată însă imediat. Oftă : Trebuie să luăm totul de la capăt, trebuiesc căutate alte piste.

Nina îl conduse pînă la ușă, evita să-l privească.

— Andrei, te rog, nu-mi mai face compunerile chiar de zece, eu mă mulțumesc cu șapte...

*

Pătrașcu își roti ochii prin încăpere. Majoritatea pinzelor lui Nik Stratilat dispăruseră. Avocatul Țundrea se grăbi să-i explice :

— Am reușit să le mărit.

— Cui ?

— Unui neamț din R.F.G.

Maiorul ridică privirea :

— Rentabil ?

— Aproximativ. În orice caz, mi-am scos banii.

— O sumă onorabilă, opt tablouri a cel puțin șase mii bucata...

Avocatul zîmbi larg.

— Pot să jur că următoarea întrebare e ce-am făcut cu gologanii.

— I-ați depus la CEC, sau la ciorap, oricum există. Prietenul dumneavoastră m-a obișnuit cu măsurile de precauție.

— Prietenul meu ! Am un milion de prieteni, care din ei ?

— Nik Stratilat.

— Credeam, spuse avocatul, că între timp v-ați amintit frumoasele păreri de odinioară. Ne cunoaștem de mult...

— O să vă amuzați, probabil, dar ăsta e motivul pentru care v-am căutat.

Emil Țundrea își arcui sprîncenele.

— Poftim, să mai crezi în vise, toată noaptea m-am luptat cu un dulău...

— Aveți coșmaruri și după ce ați scăpat de tablouri ?

— Obsesia a rămas.

Își aprinseră țigările.

— Astăzi, spuse maiorul, v-am răsfoit dosarul la Colegiul avocaților.

— Am înțeles, colecționați impresii dezagreabile. E și ăsta un viciu. Care din confrați mă spurcă ?

— Nu s-ar putea afirma că treceți neobservat prin viață...

— Anonimatul cere vocație.

— Am citit, printre altele, cîteva pagini emoționante.

Emil Țundrea îl măsură dintr-o parte :

— Despre mine ? ! ?

— Da.

— Nu se poate ! Izbucni în rîs : E clar, au încurcat ăia de la cadre borcanele ! Hai să fim serioși, nimeni nu s-a surmenat tămîindu-mă !

Pătrașcu scutură țigara :

— Cînd a fost cedat Ardealul vă aflați la Cluj.

— Eh ! Aveam pe atunci paisprezece ani. *Tempi passati.*

— În 1943 poliția horthystă vă zdrobea oasele într-o pivniță pentru că ați îndrăznit să lipiți pe statuia lui Mathias Rex afișe împotriva dictatului de la Viena.

Avocatul zîmbi gîndului :

— N-am fost singurul...

— Știu, meritul dumneavoastră însă rămîne. După război au urmat anii de secetă, lupta pentru existență a devenit mai dură, din necesitate acută sau lăcomie mulți au flirtat cu necinstea. Nimeni nu-i perfect. O viață întreagă ați izbutit să nu depășiți grilajul care desparte banca apărării de boxa acuzaților, învîrtind afaceri de multe ori suspecte, dar... Respiră adînc privindu-l cu căldură : Am convingerea că niciodată n-o să acceptați o combinație ce ar prejudicia interesele pămîntului pe care v-ați născut !

Trăsăturile avocatului se înăspriră, articulă încet, aproape în șoaptă :

— E normal. De ce-mi spuneți toate astea ?

— Pictorul Nik Stratilat, continuă maiorul, justifică anumite venituri prin vînzarea deghizată a pînzelor sale, fără nici o valoare în fond. Vă amintiți, am căzut de acord. Accentuă : Venituri realizate prin furtul și comercializarea, peste graniță, a unor relicve istorice ! Duminica trecută a prădat depozitul care adăpostea cîteva colecții de monede vechi, unice, documente despre prezența românilor pe aceste meleaguri.

*

Zece minute mai tîrziu maiorul avea în buzunar declarația avocatului referitoare la escrocheria de la *Consignația*.

*

Nik Stratilat pătrunse în sediul miliției învîrtind invitația între degete. Pășea calm, cu degajarea inocentului conștient că peste zece minute neînțelegerea se va clarifica. Edificarea e de regulă însoțită de scuze și zîmbete pline de duioasă înțelegere. Pictorul avu o scurtă ezitare, apoi își continuă drumul. Rezemat de o ușă, la capătul culoarului, maiorul Pătrașcu îl însoțea cu privirea.

— Achiziționarea propriilor opere, pentru a crea sentimentul că ești solicitat și a-ți face, astfel, un nume se practică de cînd e lumea, conchise pictorul.

Ofițerul, un căpitan gras, jovial, închise dosarul.

— Rămîne să justificați proveniența banilor.

— Și dacă refuz ?

— Nu văd în ce măsură v-ar avantaja, se pot trage concluzii neplăcute. Oricare procuror, oricît de puțin suspicios, va înclina să creadă că sînt rodul unor combinații dubioase.

— Ce înțelegeți prin combinații dubioase ?

— Șantaj, trafic de valută, trafic de influență eventual. Răsfoiți codul penal.

Pictorul scoase pachetul de țigări și ceru din ochi avizul ofițerului. Căpitanul îi întinse bricheta aprinsă.

— Decretul cu privire la obligativitatea declarării obiectelor de valoare, aflate în posesia persoanelor particulare, începu Nik Stratilat, a apărut în urmă cu un an și șase luni.

— Un an și cinci luni.

— Pînă la acea dată tranzacțiile se încheiau fără consimțămîntul autorităților. Nimeni nu a cerut avizul sectoristului să vîndă un tablou sau un gobelin, cel mult l-a folosit ca expert. Sergentul major din cartierul nostru, de exemplu, dovedește gust ferm și cunoștințe temeinice...

Căpitanul nu comentă.

— Trebuie să înțeleg că banii provin din vînzarea unor obiecte personale ?

— Înțelegeți repede.

Avu dintr-odată senzația că mii de ace mărunte, subțiri, i se înfig în ceafă. Îl cuprinse neliniștea, își pierdu brusc siguranța. Întoarse capul. Prin ușa întredeschisă de la biroul alăturat zări ochii lui Pătrașcu.

— Din dosar, continuă căpitanul, reiese că pînă la isprăvirea facultății și cîțiva ani după, ați trăit extrem de modest. În 1970 ați vîndut, ce-i drept, unor studenți — avem declarațiile lor — cursurile și un costum uzat... La lucrurile astea vă referiți ?

— Sînteți la un pas de adevăr, deși în intențiile dumneavoastră ați lăsat să se strecoare multă ironie. Aș adăuga, dacă-mi îngăduiți, că genul ăsta de spirite nu vă onorează. Personal le gust foarte rar. Respiră adînc. Cu banii obținuți din vînzarea ultimului costum am cumpărat o pînză mică cu o semnătură mare. Bineînțeles proprietara, o doamnă în vîrstă, nu-i cunoștea valoarea. Nu auzise în viața ei de Rembrandt, sau cel mult bănuia că-i unul din băieții care aleargă după o minge pe stadioane. Șase luni mai tîrziu un american mi-a oferit nouă sute de mii. Acum e limpede ?

— Extrem de limpede. Cam așa ne-am imaginat și noi...

Ajuns în stradă, pictorul întoarse capul. Pătrașcu rezema ghereta.

— Canalia !

Nik Stratilat măsura agitat *living-room*-ul, își întorcea degetele pe dos. Încheieturile pocneau oribil. Mara, ghemuită într-un fotoliu, îl măsura cu satisfacție tulbure :

— Îți amintești ce ți-am spus azi-dimineață ? Ești infatuat, Nik, îți închipui că nu poți greși. Uite dovada, Emil Țundrea a acceptat să vorbească deși îl ai la mînă. Completă abătută : A avut curajul...

— Va plăti, n-avea grijă !

— Toți plătim mai devreme sau mai tîrziu.

— Vrei să mă slăbești cu pildele ?

Își turnă gin într-un pahar, îl bău pe nerăsuflate, aprinse o țigară.

— Se întîmplă ceva ciudat. Declarația nemernicului a obținut-o Pătrașcu, m-am întîlnit cu el și la intrare și la ieșire, dar discuția am purtat-o cu alt ofițer. Foarte ciudat ! N-a făcut nici o aluzie la spargere.

— Așteaptă !

— Ce ? În mod logic, dacă mă suspectează...

— E convins, Nik !

— Perfect, atunci de ce nu-mi verifică alibiul ? Adam i-a trimis adresa.

Tăcură. Pictorul își reluă plimbarea prin încăpere cu maxilarele încleștate. Mara îl împungea cu privirea. Nik Stratilat se opri :

— Mă enervezi fetițo, n-ai mai văzut oameni ?

— Om ești tu ?

— Uite cé e, draga mea, de opt luni fac eforturi să nu-ți observ lipsa de educație. Astăzi însă, nu sînt în cea mai veselă dispoziție așa că, te rog, renunță la obiceiul mitocanilor din Rahova. Detest hîrîiala.

Femeia continua să-l măsoare :

— Ție nu ți-e silă de tine ?

— Amînă discuția, Mara !

— N-ai simțit niciodată, o singură dată, nevoia să te sinucizi ?

— Sînt un om normal.

— Mă întreb de multe ori...

Pictorul se ridică :

— O singură vorbă dacă mai scoți, am plecat !

— Peste zece minute drogul își face efectul și-atunci totul va fi din nou în regulă.

— Foarte bine.

— Pînă cînd ? Cît crezi că o să rezist ? Gîndul că în cele din urmă tot după gratii voi ajunge mă ucide. Sînt un om slab, fără personalitate, niciodată nu voi avea curajul lui Țundrea...

— Pe asta am și mizat.

— Asta mă sufocă, Nik, mi-e greață, se cutremură carnea pe mine numai cînd mă gîndesc ! Fiecare obiect din casă mi se pare tăvălit în sînge, cîrpele de pe mine mă ard !

— Umblă goală !

Își umplu paharul, îl dădu peste cap. Ochii femeii păreau muiați în otravă. Spuse răgușit :

— Te detest, Nik !

— Te ador, Mara !

— Aș vrea să crăpi ! Nu-ți închipui cît aș vrea să crăpi !

— Crezi ? Sînt un tip cu fantezie.

— Un nemernic ! Mi-ai distrus echilibrul, demnitatea. Speculezi frica mea animalică de spațiile închise, ai făcut din mine o epavă, nu mai pot trăi fără droguri...

— Fii liniștită, n-or să-ți lipsească.

— Ticălosule !

Nik Stratilat părăsi încăperea.

Ochii maiorului păreau două lame, îi crestau tîmplele, creierul, obrajii. Punea întrebări precise, anticipa răspunsurile. Pictorul transpirase, o sudoare rece îi năpădea orbitele, grumajii, șira spinării, se răsucea disperat pe scaun. Văzu în dreptul picioarelor parchetul străpuns, gaura se lărgi, deveni un tunel, apoi o prăpastie neagră, adîncă. Nu putea suporta ochii maiorului, încercă să se ridice, și se prăbuși urlînd.

Nik Stratilat deschise ochii :

„Idiot coșmar. Trebuie să beau ceva".

Aprinse o țigară, trecu în *living-room*, aprinzînd lumina. Pendula bătu de trei ori. Se uită instinctiv pe fereastră și tresări puternic.

Rezemat de un copac, maiorul Pătrașcu îl privea.

CAPITOLUL XIV

„Cișmigiu et company"

La șapte seara Mara ieși să plimbe cățelul. Slăbise mult, silueta de adolescentă, ochii codați, mari, negri, cu sclipiri întunecate și mai ales tenul palid, de o transparență diafană, răsuceau capetele bărbaților cu și fără verighetă. Purta o bluză galben pai, pantalon bleu, mulat pe șolduri, pantofi escarpen, foarte decoltați.

Pătrașcu o urmărea de la distanță, asculta amuzat comentariile trecătorilor. Bărbații cu servieta sub braț, semn fără dubiu că de la serviciu intraseră direct în cîrciumă, căutau alt loc de muncă cu un orar mai generos. Spectacolul merita toate paralele pe la unsprezece noaptea, cînd își tîrau servietele spre casă cu figuri spășite, îngîndurate. Nimeni nu e singur pe pămînt...

Mara intră în Cișmigiu. Era ora selecționărilor pentru idilele de mai tîrziu cînd se vor aprinde felinarele. Floarea bulevardului năpădise aleile, băieții cu portofelele goale, înfipte în brăcinari, urmăreau fustele scurte, din stambă.

— Eu mă-nsor cu aia înflorată, pe cinstea mea !

— E bună ! Așa ceva mi-a recomandat și mie doctorul...

Un individ subțiratic se apropie de maior, întrebă clandestin, în șoaptă :

— Ce zici tătucu, săltăm și noi ceva ?

— Poftim ? !

— Bagaboantele umblă două cîte două, nu ține vrăjeala de unul singur. Facem cooperativă și ridicăm ce-a rămas. Smîntîna au luat-o șmecherii de la matineu.

Pătrașcu izbucni în rîs. Celălalt nu se formaliză, repetă grăbit propunerea altui singuratic.

Mara se îndrepta spre aleea pe care o frecventau posesorii de cîini. Cucoane trecute, doldora de amintiri, și fișe la policlinica de sector, făceau instrucție cu voce tare stîrpiturilor din lesă :

— Miky, ce-am vorbit eu cu tine acasă ? Ce mi-ai promis ? Aici ! Imediat !

Maiorul ocoli perimetrul, ieși în fața Marei și se opri scoțînd pălăria :

— Bună seara !

— A !

Femeia se crispă, alungă greu cută dintre sprîncene.

— Domnul Pătrașcu, polițistul cel mai și cel mai, care prinde repede hoții !

— Nu s-ar spune, mărturisi maiorul zîmbind, astăzi nu mai departe m-am întîlnit cu autorul unei spargeri recente. Știe că-l bănuiesc, că n-am probe concrete împotrivă și firește mă sfidează...

— Să se fi lăudat Nina ?

— Nu-i prima dată, așa sînt copiii.

— Apropo, ce mai face ?

— Vă regretă, i-ați plăcut grozav.

— Încă plac...

— Vă alintați. Cu totul întîmplător mergeam într-o zi în spatele dumneavoastră. N-am văzut încă reacție mai uniformă : o mare de capete întoarse.

Mara ignoră complimentul.

— Chiar întîmplător vă aflați în spatele meu ?

Maiorul făcu loc unei perechi de bătrîni. Purtau costume vechi lustruite de perie, obosite de fier, intoxicate de naftalina șifonierelor reumatice din zestrea bunicii — domnișoară de măritat pe la 1900 — din stofă englezească cumpărată pe vremuri la Pop și Bunescu... Discutau înfierbîntat, amuțind subit în dreptul trecătorilor.

„Nu-i greu de ghicit ce vorbesc", observă Pătrașcu.

— V-am zărit zilele trecute pe strada mea, spuse Mara.

— Posibil.

— Tot, întîmplător ați trecut ?

— Aș prefera să nu vă răspund.

— Secret profesional ?

— Evit să-mi etalez eșecurile, nimeni n-o face cu plăcere.

Cățelul, plictisit, se zbătea în lesă. Se îndreptară spre izvorul lui Eminescu. Mara își simțea inima ușoară, o bucurie rea îi dădea tîrcoale.

— Ați discutat cu vecinul meu de vizavi, inginerul ?...

Pătrașcu își coborî privirea :

— Puneți întrebări dificile... Cedă ridicînd încet brațele : O să vă spun : Nina vrea să știe cît mai multe despre dumneavoastră și a apelat la mine. Mi-a fost imposibil s-o refuz.

— Cred...

— Mi-am permis deci să iau unele relații. Trebuie să vă felicit, aveți o căsnicie de invidiat. Pompilian Stănescu mi-a vorbit numai în superlative despre pictorul Nik Stratilat...

În ochii femeii se aprinseră toate luminile.

— Sînt încîntată.

— Pe undeva e firesc, profesez de cincisprezece ani și, credeți-mă, n-am întîlnit pînă acum un singur individ dispus să-și denigreze vecinii. Conviețuirea în comun, mai ales cînd folosești aceeași baie și bucătărie, leagă grozav...

— Aveți spirit de observație.

— Mulțumesc. Avocatului Țundrea, cel puțin, cînd i-am pomenit de soțul dumneavoastră, pur și simplu i-au dat lacrimile.

— E un sensibil... Și la el tot Nina v-a trimis ?

— Nu. Am aflat că are în colecție cîteva lucrări semnate Nik Stratilat și i-am propus să-mi vîndă una. Clătină din cap : Nici dacă-i ceream să-și taie o mînă n-aș fi întîmpinat un refuz mai hotărît. Mi-a fost imposibil să-l conving. Vă invidiez din inimă, aveți marea șansă de a trăi lîngă un om deosebit.

— Așa sînt eu, norocoasă...

*

Anton Zaharia se repezi la primul telefon public :

— Nik !

— Ascult.

— Doamna Mara discută cu maiorul Pătrașcu în Cișmigiu.

— Interesant ! El a oprit-o ?

— Da. Nu-mi place chestia...

— Fii liniștit, și-a luat drogul. Încearcă totuși să folosești casetofonul, înțelegi ce vreau să spun.

*

Caniche-ul zburda prin iarbă, făcea avansuri unei cățeluțe din aceeași rasă cu educație îngrijită. Mara și Pătrașcu se așezaseră pe o bancă.

— Am fost aseară la bar, spuse maiorul, dar nu v-am văzut în program. De la o vreme mă paște al naibii ghinionul.

— Nu mai lucrez, credeam că v-a informat Atanasiu.

— Atanasiu este un om discret.

— L-ați întrebat cît ia la sută din ciubucul chelnerilor?

— Am altele pe cap. Pentru că veni vorba de bani, îngăduiți-mi să observ încă un aspect emoționant al căsniciei dumneavoastră : mi s-a spus că barul avînd restricții bugetare, pictorul s-a oferit să vă plătească el numărul.

— Serios ?

— Nu bănuiați ?

— Asta-i bună !

Maiorul clătină necăjit din cap :

— Gafez mai rău ca Nina, hotărît trec printr-o pasă proastă. Îmi fac iluzii, totuși, că Nik Stratilat o să mă ierte. În definitiv indiscreția mea îi sporește și mai mult creditul în ochii soției.

— Oricum va fi mișcat să afle că se bucură de aprecierea dumneavoastră.

— Îl puteți, de asemeni, încredința, spuse maiorul scoțînd pachetul de țigări, că va găsi întotdeauna în mine un apărător de nădejde.

Femeia îl fulgeră cu privirea.

— În ce sens ?

— Oamenii vorbesc vrute și nevrute, știți cum se întîmplă...

— De pildă ?

— Fumați ?

Luă o țigară, maiorul i-o aprinse.

— Mulțumesc.

— Subalternul meu, locotenentul Brumă, de pildă, continuă jenat Pătrașcu, e obsedat de o idee bizară care o să vă amuze cu siguranță.

— Abia aștept s-o aud, n-am mai rîs de mult.

Maiorul părea sfîșiat de scrupule, se hotărî greu.

— Imaginați-vă, i-a intrat în cap că pictorul a spart un depozit și a subtilizat colecțiile de monede vechi ce urmau să fie prezentate la expoziția internațională de la Lausanne.

Mara îl măsură fără expresie.

— N-am reușit să vă stîrnesc nici măcar zîmbetul. Ce mai, nu știu să spun glume, mărturisi Pătrașcu.

— Gluma, în cel mai fericit caz, e nesărată. Ca să nu mai vorbesc de calitate...

— Exact ! Reproduceți aproape textual cuvintele mele. Ridică brațele a neputință : Locotenentul e la începutul meseriei și ca în orice început greșelile sînt inerente...

— Noroc că dumneavoastră vegheați.

— Aspectul curios în toată povestea asta e că raționamentele băiatului, la modul tehnic vorbind, stau în picioare. De aceea v-aș rămîne recunoscător dacă m-ați ajuta să lămuresc cîteva chestiuni. Pictorul Nik Stratilat este o mare personalitate nu putem lăsa să planeze asupra lui asemenea suspiciuni. De acord ?

— Vă stau la dispoziție.

— Sînteți o femeie inteligentă, mă temeam că o să mă trimiteți la plimbare, și pe bună dreptate. Cît timp navigăm împreună sub același pavilion, îmi spunea deunăzi o cucoană, nu admit un singur cuvînt rău despre soțul meu ! Sigur, chestia cu navigația e nițel prețioasă, dar hotărît, femeia avea dreptate. Își umezi buzele : Spuneți-mi, vă rog, un echilibrist ar putea merge pe un cablu din oțel, de aproximativ șaizeci de metri, suspendat la înălțimea etajului trei ?

Mara încruntă sprîncenele apoi zîmbi.

— Observ că suspiciunile junelui Brumă au o mobilitate stranie...

— Deloc, încerc să mă familiarizez cu anumite performanțe într-un domeniu — încă unul — în care, sincer vă mărturisesc, sînt complet străin. Așadar ?

— Exclus nu e, bănuiesc. Apăsă cuvintele : Eu lucrez pe parîmă, şi în general am alte preocupări. Se răsuci : De ce mă întrebaţi ?

— Ancheta a stabilit că neutralizarea sistemului de alarmă al depozitului s-a putut realiza numai pe această cale.

— Nu înţeleg.

— Mă aşteptam. Dumneavoastră nu cunoaşteţi împrejurările spargerii şi în definitiv nici nu vă interesează. Nu sînteţi genul de femeie care-şi umple golurile unei existenţe mărunte cu cancanuri şi veşti senzaţionale, aşa că n-are rost să vă povestesc, v-aş plictisi îngrozitor. În două cuvinte, cineva a străbătut cablul care leagă depozitul de locuinţa doamnei Manolescu, sub privirea stupefiată a acesteia.

— Chestiunea e simplă, există un martor.

— Bătrîna Valeria Manolescu a fost strangulată cîteva minute mai tîrziu.

Mara revăzu scena, se cutremură :

— Sînteţi sigur că nu-mi povestiţi un film de groază ?

— Extraordinar, aproape îmi ghiciţi gîndurile ! Pocni din degete. Asta e punctul vulnerabil în raţionamentul subalternului meu. Într-adevăr, procedeul ţine de Hollywood, oricîtă imaginaţie aş avea, mi-e foarte greu să cred că puteţi plimba liniştită căţelul prin Cişmigiu după asemenea isprăvi.

Tăcură. Mara Stratilat zîmbea tufişurilor de lămîiţă.

— Deci m-am căţărat pe acoperişuri...

— Pe o cornişă, rectifică amabil maiorul.

— Am ucis... Altceva ?

— Suprimarea martorului incomod, dacă îmi permiteţi, ar fi opera pictorului.

— E o idee !

— Caraghioasă, nu încape discuţie. Nădăjduiesc din toată inima ca Nik Stratilat să nu afle că circulă astfel de bazaconii pe seama lui. E un artist, un om sensibil, vestea i-ar mutila sufletul... O privi insistent. Nu-i aşa că soţul dumneavoastră e un om sensibil ?

— Ce răspuns v-ar conveni ?

— Dumneavoastră ?

Mara se juca cîntărind în podul palmei medalionul de la gît. Îl abandonă brusc :

— Uitați ce se întîmplă, domnule maior, vă apreciez delicatețea, sentimentele caritabile față de mine și soțul meu, dar nu mă pot împiedica să observ că bateți la uși închise. În noaptea furtului eu și Nik am fost acasă, sînt cel puțin șase oameni care pot confirma !

— O clipă ! De unde știți cînd s-a comis spargerea ?

Femeia îl cîntări direct, fără jenă :

— Pariez că jubilați. M-ați prins cu mîța în sac...

— Nu mă bucur, spuse maiorul cu un rictus amar, aș da mult să vă știu străină de toată tevatura. Oftă : Aștept răspunsul.

— Unul din chelnerii interogați ne-a telefonat. Am rîs cu poftă, vă dați seama.

— De astă dată v-a plăcut gluma ?

— Chestiune de dispoziție, și de umorul celui care povestește.

— Aveți dreptate. Sînt mulțumit că cel puțin în privința simpatizanților nu m-am înșelat, pictorul se bucură de admirația și devotamentul unor oameni din cele mai variate profesii : Gigi Păun...

— Cine-i persoana ?

— Chelnerul cu glanda umorului.

— Gigi Păun îl cheamă ?

— Nu știați ?

— Am lucrat mult prin baruri, în țară și în străinătate, dar, fără a fi o snoabă, mi-am permis să-mi cultiv relațiile în alt mediu.

— Soțul dumneavoastră, în schimb, n-are prejudecăți. Mi-amintesc cît de aprins îl apăra chelnerul.

— Bacșișurile generoase deschid multe inimi. Nik nu se zgîrcește...

— Cîștigă bine.

— Dar de aici pînă a face confidențe prin cîrciumi, e cam mult.

— În general vorbind, pictorul e extrem de precaut...

— Nu-i un defect.

— Dimpotrivă. N-aveți idee cît de labili sînt unii oameni, mai ales dacă au semnat polițe în alb și prin alte părți. Locotenentul Brumă se încăpățînează să demonstreze

că în seara furtului, cînd s-a făcut pariul, Nik Stratilat a băut ceai în loc de rom.

Femeia rîse :

— Superb ! Ca să cîştige o sută de lei !

— După opinia lui Brumă, ca să-şi confecţioneze un alibi.

— Dar după opinia dumneavoastră ? A, da, am uitat că sînteţi legat trup şi suflet de interesele noastre...

— Fac şi eu ce pot. De pildă, aş vrea să vă avertizez că Gigi Păun — explică didactic — chelnerul glumeţ care l-a adus pe pictor acasă, a devenit mai maleabil... N-are un trecut curat ca lacrima, iar investigaţiile locotenentului l-au cam alarmat.

— Şi ?

— Mi-e teamă că va recunoaşte trucul cu cele două sticle de rom.

— Vă e teamă !

— Din clipa aceea, gluma locotenentului, bună sau proastă, va obliga la meditaţie.

— Sînt consternată.

— Sigur, nu-i o nenorocire, rămîne celălalt martor, Adam Petrescu. Se opri. Nici numele ăsta nu vă spune nimic, nu-i aşa ?

— Cum aţi ghicit ?

— Nu provine dintr-un mediu prea elevat...

— Bag de seamă că v-a deranjat observaţia mea.

— Altceva mă deranjează, spuse maiorul pe gînduri, dar în sfîrşit... Adam Petrescu e tînărul care i-a luat pictorului un interviu filmat.

Mara clătină din cap admirativ :

— L-aţi şi descoperit ? Vă felicit !

— Meritul nu-i al nostru. S-a oferit singur să depună mărturie. O sugestie extrem de oportună...

— Sugestie ? Cine să-i fi sugerat ?

— Dumneavoastră cine credeţi ?

— Dar dumneavoastră ?

Un surîs ambiguu flutura pe buzele maiorului.

— Conştiinţa. Oricare om onest şi-ar pierde somnul ştiind că mărturia lui ar putea salva un inocent năpăstuit de anchetatori, şi nu s-a obosit să depună. Dealtfel nu-i o noutate, tribunalul exercită, se pare, o fascinaţie irezisti-

bilă. Chemăm un martor și vin trei, toți sînt dispuși să-și piardă agreabil zece, douăsprezece ore prin secțiile de miliție și sala pașilor pierduți... Adăugă după o pauză : Mi s-a spus că tînărul are o figură curată, ochi luminoși, cinstiți... Ce impresie v-a făcut ?

— Nici măcar nu mi-l amintesc, individul nu m-a interesat. Simplu.

Răspunsese aproape răstit. Maiorul deveni atent :

— După calculele inginerului Pompilian Stănescu, Adam l-a așteptat pe pictor mai mult de o oră.

— N-am cronometrat, știam că oricum o fac vecinii.

— Sînteți o femeie cu educație, mi-e imposibil să cred că l-ați ignorat total, forțînd normele elementare de politețe. Ori, într-o oră, este exclus să nu-i fi aruncat măcar o privire.

Mara se foi neliniștită.

— La prima noastră întîlnire, dacă vă amintiți, v-am avertizat că nu mă cunoașteți. Buna mea educație este o impresie greșită, ca și amabilitatea, ca să nu mai pomenesc de răbdare...

— Și eu care pur și simplu am abuzat ! Sînt incorigibil.

— Pot să continui ?

— Vă rog.

— De aceea, ca să nu-mi dau în petic — primii șapte ani i-am petrecut într-o casă pe Rahovei — am învățat să privesc fără să văd, reușesc să nu reții un singur cuvînt cînd cineva nu mă interesează. Acum e limpede ?

Se enervase, nările îi palpitau. Maiorul observă spășit :

— Iar am bătut cîmpii în pustiu... Mă consolez cu gîndul că buna mea părere despre Nik Stratilat o să-i ajungă oricum la urechi. Amicul de vizavi a înregistrat aproape întreaga discuție.

Arătă spre Anton așezat pe o bancă la vreo cincisprezece metri distanță. Mara tresări scurt, cutele dintre sprîncene i se accentuară.

— Dumnealui ține în brațe un radio-casetofon, iar antena orientată spre noi este de fapt un microfon direcțional de mare precizie, capabil să înregistreze o discuție de la 20 de metri distanță. Cunosc instrumentul. Nu vă întreb dacă știți cine e individul. V-aș pune în situație neplăcută să negați din nou, iar discuția ar deveni monotonă. Zvîrli

țigara. Procedeul privirii care nu vede dă rezultate bune de multe ori, totuși nu încercați să mă convingeți că omul de încredere al pictorului, omul de casă cum se spune, vă este complet străin.

Mara se ridică.

— Ne pierdem timpul reciproc, domnule maior. Regret...

— Asta-i și părerea mea, spuse Pătrașcu. Și pentru că tot am comentat presupunerile locotenentului, îngăduiți-mi să mă opresc asupra celei mai ciudate. Brumă e gata să parieze cu mine că *nu va trece mult și pictorul își va reduce complicii la tăcere.* Moarteă pecetluiește buzele, așa cum s-a întîmplat cu bătrîna Valeria Manolescu. V-aș sugera să vă gîndiți serios la chestiunea asta ! Scoase pălăria și se înclină : Bună seara !

CAPITOLUL XV

Omul care își simte gîndurile

Nik Stratilat dădu banda înapoi la momentul în care maiorul adusese în discuție numele lui Adam Petrescu, ascultă atent, cu urechea lipită de difuzor, apoi opri aparatul.

— Clar ! S-a prins !

— Sperai altceva ? Mara își termină cafeaua și puse ceașca pe masă. Tipul e extrem de periculos.

— Oricum, puteai fi mai abilă, îmi imaginez ce cap ai făcut cînd ți-a pomenit de Adam.

— Discuția e idioată, mă enervează !

Se apropie de fereastră privind întunericul. Noaptea curgea domoală, zgomotele orașului obosiseră, abia le auzeai scîncetul. Pictorul își umplu paharul, îl goli repede.

— E al șaselea ! observă femeia fără să se întoarcă.

— Și ?

— Nimic, am constatat.

— Hm ! Ești convinsă că m-a speriat amicul Pătrașcu. Rîse : Te înșeli !

— Da ? Atunci, totul e în regulă...

— Nu mă cunoști !

— Asta-i și părerea maiorului. În definitiv, dacă lucrurile iau altă întorsătură, poți lesne șterge toate urmele.

— Ucigîndu-mi oamenii ?

— Moartea, ca să-l citez pe Pătrașcu, pecetluiește buzele.

— Ce prostie, Dumnezeule ! Se amuză lung, zgomotos : Nu sînt măcelar, fată dragă !

— Un amănunt pe care l-ai uitat cînd te-a surprins bătrîna Manolescu...

Își astupă fața cu palmele. În ochii lui Nik Stratilat ardeau lumini tulburi :

— Caz de forță majoră, știi foarte bine, era singura soluție. Regret sincer ce s-a întîmplat.

— Observ, ți-ai pierdut somnul.

— Oricum...

— Și nu-ți ajunge o sticlă de alcool pe zi... Îi aruncă o privire amară : Ce ticălos ești tu, Nik !

— Mara !

— Azi-dimineață căutam o brichetă în buzunarul halatului tău și am dat peste frînghia cu nod. Se răsuci : O ții la îndemînă...

Pictorul bătu cu unghia degetului gros în incisivi măsurînd-o lung :

— Aici voiai să ajungi ? Un obiect nu presupune neapărat și o intenție. Hai că e ilară toată treaba, ne ferim unul de celălalt.

Vru să-i treacă mîna prin păr. Mara se feri ghemuindu-se scîrbită în fundul fotoliului.

— Nu mă atinge !

*

— Spune, Nina !

Fetița frămînta între degete tivul șorțulețului, îl măsura printre gene.

— Mă gîndeam că la o adică aș putea să mai iau un zece la compunere...

— Mă răsfeți !

— Lasă că și tu meriți.

— A ! Am văzut că au adus pantofiori roșii la colț.

— Nu pentru pantofiori. Mîine împlinesc șapte ani; opt luni și o săptămînă... Explodă : Hai s-o facem lată !

— Nina ! Pe cine ai auzit tu vorbind așa ? întrebă consternat Pătrașcu.

— Pe tine, tăticule, la telefon. Continuă cu inima cît un purice : Dacă tot vrei să cheltuiești niște bani, ziceam să-l invităm pe Andrei și pe prietena mea...

Prietena Ninei era cea mai frumoasă profesoară de la clasa a V-a D. Avea ochii verzi, părul lung și n-a

fost niciodată însurată, într-un cuvînt, ce mai, putea fi o chestie.

Maiorul, familiarizat cu manevrele fetiței din ultimul timp se interesă zîmbind :

— O colegă de-a ta ?

— Așa și așa, în orice caz sîntem la aceeași școală... De fapt, dacă mă gîndesc bine, e și ziua ei, face douăzeci și șase de ani, dar nu-i dai mai mult de optsprezece. Adăugă cu sufletul pe buze : Să vezi ce rochii are și ce păr pînă aici, și ce unghii roșii și ce deșteaptă e, numai romane cu polițiști citește, o să aveți ce vorbi... Își agăță ochii de ochii maiorului, întrebă încet, cu o teamă de refuz dureroasă : Vrei ?

Andrei Brumă intră extrem de oportun și maiorul răsuflă ușurat :

— Noutăți ?

— Mara Stratilat și Adam Petrescu, spuse locotenentul, au fost văzuți în cîteva rînduri împreună !

*

— Extraordinar ! Tocmai vorbeam de dumneavoastră. Dînsul e martorul...

Vecinul familiei Stratilat, inginerul, arătă spre Adam. Se întîlniseră pe calea Victoriei, lîngă Magazinul Universal. Pompilian Stănescu jubila :

— Asta zic și eu coincidență !

— Fericită, sper, completă Pătrașcu.

Inginerul povesti amănunțit cum s-a ciocnit cu Adam pe bulevard, vru neapărat să afle de ce natură e paloarea maiorului, îi recomandă călduros ceaiul din coada șoricelului și în sfîrșit înțelese că e de prisos. Rămași singuri, Pătrașcu se interesă :

— Aveți să-mi comunicați ceva ?

— Aveți întrebări ?

Se priviră deschis, în ochi. Pe chipul lui Adam stăruia o tristețe grea. Maiorul arătă spre clădirea miliției.

— Biroul meu e la primul etaj, dacă sînteți curios...

— Nu. Am toată considerația pentru munca miliției — vă bucurați de întreaga mea simpatie plus a rudelor din

Vlașca — însă aș prefera un teren mai familiar. Bunicul folosea des o zicală : cinstește-l pe jandarm dar ocolește-i casa ! Explică : Termenul e niței rural, m-am născut la țară.

— Și dumneavoastră ?

— Vă miră ?

— În ultimul timp numai peste oameni care provin dintr-un mediu sănătos am dat. Pentru că veni vorba, cunosc și eu un proverb despre obișnuință. Poate că n-ar fi rău să vă acomodați cu încăperile noastre...

— Ce trebuie să înțeleg ? întrebă Adam Petrescu susținîndu-i privirea.

— Că simpatia e reciprocă. Apreciez că ați acceptat să mă ajutați și am convingerea că nici în alte împrejurări n-o să ne ocoliți.

Tînărul surise obosit :

— Păreți un om inteligent.

— Mi-ați făcut exact aceeași impresie. Ce-ați zice de-o cafea ?

Intrară în bărulețul hotelului Victoria. Omul din spatele tejghelei îl salută discret pe Adam. Maiorul respiră ușurat :

— Bine că vă cunoaște, ultima dată mi-a preparat un nes groaznic, numai apă. Nădăjduiesc să am noroc cu dumneavoastră și în alte privințe.

Comandă două cafele. Adam Petrescu îi recomandă barmanului :

— De sesiune ! Explică : Cînd eram student treceam pe aici aproape zilnic.

— Vîrsta scutită de griji și necazuri.

— Și de bani.

— Acum cîștigați binișor...

— Mă descurc în orice caz, fără să-mi pierd somnul.

— Dacă nu mă înșel, ați isprăvit academia comercială.

— Aveți un excelent serviciu de informații.

— Loto-ul din Calea Victoriei, e o sinecură, presupun, altele sînt adevăratele dumneavoastră preocupări.

— Cu totul altele.

— Mă refeream la pasiunea pentru a șaptea artă.

— La ce altceva v-ați fi putut referi ? Scoase un pachet de *Marlboro* și-l puse pe masă : Serviți ?

— Mulțumesc. Vă aprovizionează, probabil, verișoara din Australia...

— E un suflet caritabil.

— Aveți noroc la femei, parcă așa se spune. În perioada studenției cinci fete veneau în garsoniera dumneavoastră respectînd un program riguros. Una făcea curățenie, alta aducea mîncare...

— Religia povățuiește să nu disprețuiești firimitura din mîna săracului. Păcatul trufiei nu m-a încercat.

— Aveți și unele lipsuri ? Tăticul e preot într-o comună din Vlașca, pare-mi-se ?

— Paroh.

— Cred că lăcrimează de fericire știind că fiu-său nu calcă poruncile părinților bisericești.

Barmanul le aduse cafelele. Adam Petrescu îi puse mîna pe braț fără să-și dezlipească ochii din ochii maiorului.

— Coniac ?

— Nu. Mulțumesc.

— Un Tomis mare, Jeane. Zîmbi pentru prima dată, își arătă dinții mari, regulați : E un procedeu mai nou sau mă bucur eu de atenții speciale ?

— La ce vă referiți ?

— Observ că ați luat toate relațiile despre mine.

Maiorul ridică din umeri :

— Dacă despre Nik Stratilat nu am reușit să aflu mare lucru, m-am oprit la cei care îi eliberează certificate de bună purtare : Gigi Păun, poetul Sihlă, inginerul, dumneavoastră...

— Nu mă întrebați ce impresie mi-a făcut ?

— O cunosc. Execrabilă ! Nici Pompilian Stănescu, vecinul, nici Sihlă nu mi s-au părut topiți de admirație și totuși depun în favoarea pictorului.

— Cred că e o confuzie : Explică rar : Pe mine mă cheamă Adam Petrescu și ne-am cunoscut acum zece minute. Nu-mi amintesc să vă fi relatat cum s-au petrecut lucrurile, n-am avut prilejul, deși au trecut cîteva zile de cînd v-am comunicat adresa mea.

— Ce rost avea să vă deranjez ? Sînteți un om ocupat. Serviciul, filmul, problema gîndului care va revoluționa omenirea...

Adam Petrescu se încruntă.

— Se pare că m-am înșelat în multe privințe...

— Și eu. Vă împrumutasem imaginea clasică a savantului : politețe rece, distantă, graba de a expedia oamenii de rînd cu problemele lor. Și cînd colo, sînteți pur și simplu fermecător. Se interesă amabil : Pot spera că ați avansat în cercetările asupra gîndului ?

— Cine v-a vorbit despre lucrurile astea ?

— Una din confidentele dumneavoastră. O femeie modestă, desigur, n-a înțeles mare lucru. Vă imaginați ce eronat interpretează refuzul de a continua un anumit gen de relații. Nu i-a trecut o singură clipă prin minte că aveți nevoie de liniște.

— În special.

— Nici un om de știință n-a rămas o viață întreagă lîngă aceeași femeie.

Adam Petrescu rotea între degete paharul de coniac.

— Noroc că a intervenit miliția să-i explice.

— Șansa, dacă îmi permiteți, e de partea mea. Nu întîlnești la fiecare pas oameni cu asemenea preocupări. V-aș fi recunoscător dacă m-ați iniția în cercetările dumneavoastră, la modul general, firește. Mi s-a spus că puteți calcula dimensiunile și culoarea gîndului, ii simțiți intensitatea la modul fizic, concret... Acum, de pildă, sînt tare curios ce formă a luat.

— Părerea mea ar fi să renunțați, s-ar putea să nu vă convină. Puse țigara pe scrumieră își împreună degetele : Ce aveți cu mine ?

— Ciudată întrebare !

— Logică, firească, imediată ! Bunele mele intenții sînt interpretate tendențios, deplasați constant subiectul discuției.

— Despre ce ați fi dorit să discutăm ?

*

Anton Zaharia formă numărul pictorului la telefonul din hol, pîndind ieșirea :

— Nik !

— Ascult !

— Persoana a intrat cu Adam în barul hotelului Victoria de cincisprezece minute.

— Lume multă ?
— Aproximativ.
— Mi-a plăcut imprimarea din Cișmigiu, băiete, înțelegi ce vreau să spun.
— În regulă.

*

Adam Petrescu își sorbi coniacul :
— Din cîte am înțeles, îl suspectați pe Nik Stratilat că ar fi ucis sau a prădat pe cineva la ora cînd mă aflam la el. Inginerul Pompilian Stănescu susține că i-ați cerut să descrie persoanele care l-au vizitat.
— Într-adevăr.
— V-am pus la dispoziție adresa mea. Era o datorie elementară.
— Față de cine ?
Tînărul își mușcă buzele :
— În consecință v-aș ruga să vă limitați întrebările la obiect.
— Nervos ?
— Agasat ! Și vă mirați de ce oamenii nu se dau în vînt să depună mărturie...
Maiorul clătină din cap.
— O să vă răspund cu aceeași sinceritate. Graba dumneavoastră de a lămuri chestiunea m-a surprins.
— E vorba de o crimă !
— Un furt fără precedent și o crimă, precizează maiorul.
— Cu atît mai mult ! Imbecilul ăla s-a purtat ca un animal. Nu sînt un ranchiunos, dar m-aș bucura s-o înfunde.
— Pentru asta m-ați căutat ?
— Exasperant !
Adam Petrescu își pocni palmele. Maiorul îi puse mîna pe umăr :
— Tînărul din spatele barului poate conchide că ne certăm și mă gîndesc cu groază la cafeaua de mîine. Hai să vedem cum îl putem înfunda pe Nik Stratilat. Duminică seara, la opt, ați sunat la ușa lui.
— Fac un scurt metraj despre personalitățile artistice contemporane și mi-a promis un interviu.
— Nu e nevoie să vă justificați. Pentru care alt motiv l-ați fi căutat, din moment ce nu întrețineți relații apro-

piate ? Nu-i așa că pictorul nu face parte dintre prietenii dumneavoastră ?

— Duc o existență modestă.

— Pentru moment, pînă rezolvați problema gîndului...

Adam își stăpîni enervarea strîngînd tare pleoapele.

— Vă rog — rețineți, o fac pentru a doua oară — să vă limitați la obiect !

— Scuzați-mă. Eram convins că nimic nu poate cîștiga bunăvoința unui cercetător ca discuțiile pe tema muncii sale. Unde am rămas ?

— Duminică seara la ora opt.

— V-a deschis Mara Stratilat. Își ridică privirea : Nici pe dumneaei n-ați cunoscut-o în alte împrejurări.

Degetele tînărului înțepeniră pe pahar.

— Închipuiți-vă.

— Foarte bine. Mă rog, e un fel de a spune, pentru că soția pictorului arată literalmente splendid.

— Poate. Nu mă ocup de femeile căsătorite.

— Procedați inteligent, asemenea încurcături lezează normele de conviețuire socială. Îmi închipui că aspectul ăsta v-a împiedicat în primul rînd.

— În primul rînd.

— Coca Ionescu, e de la sine înțeles, a fost o excepție.

— A fost.

— Mi-am imaginat. Și nevasta compozitorului ?

— Și.

— Iată deci că ne putem înțelege fără nervi, totul e să cădem de acord.

Adam Petrescu se uită la ceas :

— Peste treizeci de minute trebuie să deschid unitatea. Presupun că sînteți curios să-mi vedeți filmul.

— Nu.

— Mă rog.

— N-am vizitat casa pictorului, dar pariez că în *living-room* se află o pendulă.

Raționamentul maiorului era simplu. Filmul-alibi trebuia, în mod obligatoriu, să conțină două elemente care să indice data și ora.

Tînărul înțelese. Spuse :

— Nu înțeleg.

— Ați developat filmul ?

— Firește. Interviul e oricum ratat, am păstrat totuși materialul.

— De ce ?

— Nik Stratilat, cu toate bădărăniile lui, rămîne un geniu. Am început prin a plimba obiectivul de-a lungul pereților pe care a expus cele mai valoroase lucrări.

— Și pendula... Sau un mic orologiu franțuzesc.

— Nu văd unde bateți.

— Oare ? Panoramicul dumneavoastră insistă asupra tablourilor, dar pot să pun mîna în foc că, întîmplător, surprinde și familia Stratilat în apropierea ceasului.

— Clar, v-a povestit doamna.

— Nu. Ce-i drept am discutat cu ea, sînteți bine informat, dar de fiecare dată cînd s-a pomenit numele dumneavoastră a ocolit iritată subiectul. Chiar mă întrebam cum ați reușit s-o necăjiți.

— Cred că nu i-am făcut o impresie prea bună.

— Și eu cred...

— Între opt și nouă, cît a lipsit Nik Stratilat, nu mi-a adresat o singură privire.

— O antipatie mai veche.

Adam lovi cu palma brațul fotoliului :

— Pe femeia asta am văzut-o pentru prima dată în viață duminică seara, domnule maior !

— Uitasem. Dar să revenim la film. În mod logic, pictorul a intrat în cadru tunînd și fulgerînd.

— Era cît pe ce să-mi zvîrle aparatul pe geam, imbecilul !

Pătrașcu clătină din cap :

— Hm. Greu de presupus.

— Asta-i culmea !

— Filmul dumneavoastră îi procură un alibi puternic, n-avea nici un interes să-l distrugă.

Pe chipul lui Adam Petrescu trecu o umbră.

— Clar ! Pictorul a băut și eu m-am îmbătat !

— Nik Stratilat era mai treaz decît sînt eu acum !

— Extraordinar ! Am văzut cu ochii mei cînd l-a adus chelnerul în spinare.

— Gigi Păun ?

— Așa îl cheamă ?

Maiorul rîse bine dispus.

— Mă rog, n-are importanță, continuă Adam. Abia îl căra, toată casa trăznea a băutură, ce naiba, doar nu-s orb !

— Chelnerul e omul de încredere al pictorului, amîndoi au măsluit chefu de la restaurant.

— Cum adică l-au măsluit ?

— Poetul Sihlă a băut rom, Nik Stratilat ceai.

— De ce ?

— În momentul de față o sută de martori jură că duminică seara la ora nouă pictorul era beat mort. La ora zece Nik Stratilat o sugruma pe bătrîna Manolescu la celălalt capăt al Bucureștiului.

— La ora zece pictorul mi-a întrerupt filmarea !

— Așa mărturisește ceasul în filmul dumneavoastră. Numai că s-a umblat la el înainte.

Adam Petrescu se ridică iritat :

— Pe mine unul m-ați pierdut de client ! Ce-s chestiile astea ? Chefuri trucate, ceasuri aranjate... Ce amestec am eu ? !

— Erați martor.

— N-aș mai fi fost !

— Asta e și părerea mea. Mi-ați propus să căutăm împreună elementele care ar putea să-l pună în dificultate pe Nik Stratilat, dar deocamdată îl scuzați... Probabil vreți să-mi serviți la urmă proba zdrobitoare, așa-i ?

Adam Petrescu ridică din umeri, gesticulă dezordonat.

— Sau v-ați răzgîndit ?

— Sînt consternat, nu mai pricep nimic. Scuzați-mă, domnule maior, dar mi-e imposibil să cred că s-au folosit de mine fără să bănuiesc.

— E de crezut ?

— Nu intru prima dată într-un local, am mai văzut oameni beți, le cunosc privirea. Cînd Nik Stratilat s-a apropiat de mine, avea în ochi o lucoare imposibil de confundat. Să fiu atît de naiv ?

Maiorul clătină din cap hotărît.

— Nu sînteți naiv !

— Sună a reproș.

— Curînd, foarte curînd o să regretați că faceți parte

dintre oamenii cu un grad de inteligență peste media obișnuită.

— Sună a amenințare.

— Vă previn. Cărțile părintelui Petrescu sfătuiesc că e mai bine să fii sărac cu duhul...

— Nu știam că la miliție se studiază biblia... Expiră pe nas, lung, cu zgomot. Am impresia că nu imaginația este punctul dumneavoastră forte. De un ceas și mai bine improvizați la modul — încerc să nu vă jignesc — la modul jalnic. Nu am absolut nici o legătură cu familia Stratilat, mai mult, luni dimineață eram hotărît să-l dau în judecată pe porcul ăla !

— De ce ?

— M-a pălmuit. Nici măcar mama nu a făcut-o...

— Rău ! V-ar fi scutit de altele acum. În definitiv poate că pictorul avea motive. Cum ați fi procedat dînd cu ochii de omul care — presupunem — i-a curtat insistent soția ?

Adam Petrescu țîșni din nou în picioare :

— Faceți afirmații grave, domnule maior !

— Încă nu !

— Insinuați că eu și doamna... mă rog, cum o cheamă.

— Mara, suflă maiorul.

— Eu și Mara Stratilat am fi flirtat ? ! ! !

— Nu cunosc exact natura relațiilor. Pentru moment reproduc ce mi-au povestit alții. Luați loc, în două minute am isprăvit. Am declarația persoanei care v-a văzut în trei situații distincte împreună cu doamna Mara Stratilat : la cimitirul Belu, la Cofetăria Nestor și urcînd scările spre garsoniera din strada Bărăției.

— E o calomnie !

— Se poate verifica pe cale judiciară. Tot aveați de gînd să-l chemați pe Nik Stratilat în judecată. Sau nu-l mai chemați ?

— N-am auzit eu în viața mea ceva mai absurd.

— O să auziți acum. Deși i-ați făcut unele servicii, amicul dumneavoastră, pictorul, nu vă acordă credit prea mare. Dovadă... Chemă barmanul : Nota, vă rog. Și, dacă sînteți amabil, dați magnetofonul ceva mai încet, deranjează imprimarea domnului din colț...

CAPITOLUL XVI

Gigi Păun iese din competiție

În ușa trucată se auziră trei bătăi scurte, urmate de un rîcîit. Nik Stratilat își lipi ochiul de vizorul mascat printre trandafirii dulapului :

— Adam !

Mara se ridică. Anton Zaharia fuma impasibil. Pictorul îi deschise :

— Ai înnebunit ? Sticleții stau ciotcă în jurul casei !

— *Eu* nu comit imprudențe, domnule Nik ! Nu-ți înregistrez discuțiile.

— Te superi degeaba, nimeni nu-ți pune la îndoială sinceritatea, nici memoria. Casetofonul însă, reține nuanțe imposibil de reprodus. Și-apoi Anton e demult în atenția maiorului. Îi arătă măsuța cu băuturi. Ce servești ?

Adam Petrescu își plimbă privirea de la unul la celălalt, se opri asupra pictorului.

— Ai ascultat banda ?

— Tocmai o derulam.

— Ascult-o !

Nik Stratilat dădu drumul la casetofon. Vocea lui Pătrașcu umplu încăperea, povestea domol conținutul filmului. Mara se opri cu mîna pe clanță. Pictorul rămase cu paharul într-o mînă și sticla în cealaltă.

— Extraordinar !

Banda se sfîrșise, se învîrtea în gol dar Nik Stratilat continua s-o privească. Adam Petrescu își umezi buzele :

— Cineva a trădat !

— Cine ?

Pictorul se plimba agitat prin încăpere. Femeia se rezemase înspăimîntată de ușă. Adam Petrescu duse paharul la gură :

— Cine cunoaște alibiul ?

— Mara, eu, tu și chelnerul, inventarie pictorul.

Anton Zaharia observă abia mișcîndu-și buzele :

— Discuția doamnei cu maiorul am auzit-o.

— Ați auzit și ce i-am turnat eu, iar cu dumneata, domnule Nik, nu a schimbat un singur cuvînt. Cine mai rămîne ?

Pictorul privea în gol. Spuse răgușit :

— Gigi Păun !

*

De opt luni, Mara Stratilat parcurgea aceleași străzi în drum spre Cișmigiu. *Caniche*-ul învățase itinerarul, mergea înainte trăgînd de lesă. În fața unui bloc de pe aleea Transilvaniei, liniștită de obicei, se adunaseră vecinii, comentau în șoaptă aruncînd priviri lungi, înspăimîntate spre ferestrele apartamentului de la etajul I.

— Băiat tînăr, nici douăzeci și opt de ani nu împlinise.

— Dumnezeu să-l ierte !

Mara văzu doi brancardieri transportînd un trup acoperit în întregime cu o pătură. Tresări. Maiorul Pătrașcu se apropie scoțîndu-și pălăria.

— Știți cine-i ?

— Nu.

— Gigi Păun. L-am găsit pe culoar, în fața ușii. Avea beregata sfîrîmată, ca și bătrîna Valeria Manolescu.

— A !

Mara își astupă îngrozită gura. Maiorul se înclină și dispăru în holul blocului.

Locotenentul fuma rezemat de lift.

— Cine păzește vila ? întrebă maiorul apropiindu-se.

— Păiș și Neacșu.

— Poți să-i feliciți ! Nik Stratilat le-a trecut pe sub nas, l-am zărit pentru o clipă.

Brumă îl privi printre gene. Avu o idee :
— Doar dacă există altă ieşire.
— Nu-i exclus. Meditează la chestia asta.

*

— Ce vorbeşti, domnule ?!
— Pe onoarea mea, nea Mitică, între cinci şi opt mii de lei vinde o lucrare ! Îţi dai seama, ăsta-i mama hoţilor. Păi o singură dată crezi dumneata că i-au forţat uşa atelierului noaptea ?

Sergentul major Dumitru Cioranu şi cascadorul se cunoşteau demult, de pe vremea cînd Anton Zaharia lucra în cinematografie, şase luni pe platou şi şase în ghips. Se întîlniseră în colţ, lîngă localul familial frecventat de capii familiilor din cartier. Miliţianul, bărbat vîrtos, aspru dar cu o lumină cuminte în priviri, era numai urechi.

— După accident, continuă Anton, nimeni nu mai da doi bani pe mine. Noroc cu pictorul. Treaba mea e să-i păzesc acareturile, că are o casă ce n-am pomenit !
— Om cu parale !
— Ce-i a lui e a lui, nu ţine banii la CEC...
— Asta-i mare lucru.
— De vreo săptămînă n-am închis un ochi : Şopti : Îi dă tîrcoale unul...

Sergentul major îşi îndreptă centironul.
— Hoţ ?
— Altceva ce să fie ? L-am urmărit odată dar mi-a scăpat pe Lipscani. Tresări : Uite-l, nea Mitică !

Arată spre Pătraşcu ivit pe neaşteptate. Dumitru Cioranu îl măsură expert :
— Aşa, după mers, n-ai zice.
— Umflă-l, nene, şi vedem noi ce hram poartă.

Sergentul se înfipse în faţa maiorului.
— Buletinul, vă rog !

Pătraşcu scoase legitimaţia fără să-l slăbească din ochi pe Anton.
— Dumnealui te-a rugat să mă opreşti ?
— Dumnealui, să trăiţi !
— Ţi-a spus povestea cu hoţii care dau tîrcoale pictorului Nik Stratilat ?

Dumitru Cioranu, clătină din cap aiurit.

— Da.

— Să vedem ce istorie a ticluit și pentru mine. Liber.

Sergentul salută și dispăru după colț. Anton Zaharia își juca mușchii cu mîinile înfipte în buzunarele blugilor.

— Dă-i drumul, flăcăule, păcat că n-ai și casetofonul la dumneata.

— Ce-aveam de spus, i-am spus sergentului major.

— Adică ți-ai imaginat că-s spărgător ?

— Îmi pare rău...

— Încă nu-ți pare, dar va veni și ziua cînd o să-ți muști pumnii ! Cît ai stat la spitalul Central ?

— Cîteva luni.

— Una singură ! Îți amintești ce ți-a recomandat doctorul Vasilescu la ieșire ?

— Să termin cu cascadoria, primul accident mă scoate din circulație definitiv.

— Iar dumneata ți-ai ales o meserie în care riști la fiecare pas să-ți frîngi gîtul.

— Mi-a mai spus că n-am voie să-mi ies din sărite. Îi aruncă o privire ascuțită : Mi-e din ce în ce mai greu în ultimul timp.

— Și să nu ajungi prin secțiile de miliție ! Certificatul eliberat nu te scutește de răspundere.

— Încă n-am ajuns...

— Roagă-te lui Dumnezeu să ajungi ! Unul din colaboratorii lui Nik Stratilat e deja la morgă.

Porni spre locuința pictorului. Anton Zaharia îl urmă nehotărît.

— Ți-am văzut dosarul la brațele de muncă, spuse maiorul.

— Sînt încadrat legal : om de serviciu.

— Pe hîrtie ! Numai că serviciile aduse pictorului, știi la ce mă refer, ies din perimetrul legii. Unde te aflai duminică noaptea, la ora zece ?

— În coasta vilei, de pază.

— De pază, în coasta depozitului, cît timp doamna Stratilat a străbătut cablul !

Cascadorul scrîșni enervat :

— Dovediți !

— Stagiul militar l-ai făcut într-o unitate de infanterie.

— Probabil.

— La trageri cu armele de calibru mic ai obținut cel mai bun punctaj.

— Nu-mi amintesc.

— Ți-ai amintit duminică noapte, cînd ai ochit becul din vecinătatea depozitului.

— Aveți martori ?

— S-ar putea ca Valeria Manolescu să nu fi fost singurul spectator.

— Nu știu despre cine vorbiți.

— Bătrîna sugrumată de stăpînul dumitale.

Pe chipul cascadorului se așternu o umbră. Ridică incert din umeri.

— Presupunînd că așa stau lucrurile, nu mie trebuie să-mi dea socoteală.

— Te-ai întrebat, urmă Pătrașcu, dacă pictorul e în stare să ucidă ?

— Nu mă preocupă problema.

— Ar fi cazul, băiete ! Nik Stratilat n-are scrupule...

— Îl privește.

— Cu ce erai încălțat ?

— Cînd ?

— Duminică seara.

— Nu-mi aduc aminte.

— Îți spun eu : ghete de baschet străine, numărul 44. Ți-ai deghizat mersul dar rămîn celelalte elemente, un amănunt la care, recunoaște, nu te-ai gîndit.

— Dacă constituie o probă, nu vă mai pierdeați timpul suspectînd pe toată lumea.

Își păstra siguranța, oțelul din privire, mușchii îi jucau în buiestru sub cămașă.

„Un dur, calculă maiorul, genul de individ obișnuit să rezolve altercațiile cu pumnii".

— Cunoști limba germană ?

— Nu.

— Pictorul ?

— E major, poate să vă răspundă. Personal nu l-am întrebat, nu m-a interesat chestiunea.

— Ce studii ai ?

— Nu-mi amintesc. În urma accidentului am avut un șoc : amnezie totală.

— Șapte clase elementare și două de liceu, plus trei ani la școala de reeducare. Nu s-ar putea afirma că ai învățat mare lucru pe acolo.

— Așa o fi.

— Ai lucrat apoi într-un atelier de lăcătușerie.

— Dacă spuneți dumneavoastră...

— Yala seifului nu ți-a ridicat prea multe probleme.

— Refuz să discut.

— De ce ?

— Medicii mi-au interzis să mă enervez.

— Nu-ți convine, Antoane !

Ajunseră lîngă vila pictorului. Capul Marei Stratilat dispăru brusc de la fereastră. Pătrașcu spuse cascadorului fără să-l privească :

— De cînd am început ancheta te-ai ținut tot timpul pe urmele mele.

— I-am comunicat milițianului motivul. Trebuia să știu cine dă tîrcoale casei.

— Ești un om devotat...

— Am un salariu.

— Și într-o săptămînă nu te-ai lămurit ?

— Pricep mai greu.

— Puteai cere concursul primului milițian de la bun început.

— Nu mi-a trecut prin cap.

— În schimb ai avut ideea să-mi înregistrezi discuțiile pe bandă.

— Printre obligațiile mele e și aceea de a o urmări pe doamna Mara cînd iese în oraș. Pictorul dorește să-i cunoască drumurile... La un moment dat credea că dați tîrcoale vilei cu alte scopuri.

— Așa credea ?

— Nik Stratilat suspectează toți bărbații.

— Gelos...

— Doamna e o femeie frumoasă.

— Și drumurile lui Adam Petrescu tot în atribuțiile dumitale intră ?

— Adam ? !

— Tînărul cu care m-am întreținut în barul hotelului Victoria. Ai consumat cel puțin o casetă ca să imprimi discuția.

— Dorința lui Nik Stratilat.

— Ți-a dat și o explicație ?

— Individul a venit la noi duminică seara sub pretextul unui interviu filmat. N-a lăsat o impresie prea bună, dovadă, pictorul l-a dat afară.

— Iar ulterior v-ați gîndit că altele erau motivele vizitei...

— Da.

— Mai ales că se întîlnea cu celălalt suspect, în speță eu.

— Întocmai.

Maiorul clătină din cap.

— Îți faci cumva iluzii că pot să înghit povestea asta ?

— Mi-e indiferent.

— Ești sigur că n-am dovezi temeinice împotriva voastră.

— Aveți ?

Îl privea insolent, aproape provocator. Pe buzele maiorului apăru o boare de zîmbet, trist, obosit :

— Îmi pare rău de dumneata, Antoane !

— Fără cîteva lacrimi nu mă convingeți.

— Dintre toate căile posibile ai ales-o pe cea mai spinoasă. Am citit caracterizarea directorului școlii de reeducare, datele dumitale biografice, pe undeva nu ești singurul vinovat. Ai avut neșansa să te naști într-o familie păcătoasă, un tată alcoolic și o mamă...

Ochii cascadorului se aprinseră, își mușcă buzele.

— Domnule maior...

— Nu te întreb de unde-mi cunoști gradul dar cel puțin nu mă întrerupe. Regret că trebuie să-ți amintesc anii petrecuți acasă... Știi, aud mereu în autobuz sau pe stradă o observație ajunsă leit-motiv : „Așa te-a învățat la școală ?“ E foarte ușor să pui pe seama dascălilor lacunele din educația copilului, proastele deprinderi. Ăla micu' vîslește din coate cînd mănîncă, rîgîie, se scobește în dinți și miroase vîrful scobitorii, pentru că așa făcea maică-sa, înjură cum înjura taică-su, primii pași spre

necinste tot în familie i-a învățat. Tatăl dumitale venea zilnic de pe șantier cu cel puțin un kilogram de ciment sau o broască sustrasă. Ai furat din clasă un palton. Replică promptă. Cînd ai împlinit cincisprezece ani, tăticu intra în penitenciar, pentru delapidare din avutul obștesc. Șase luni mai tîrziu pășeai pe poarta școlii de reeducare. Furaseși o mașină... Își țuguie buzele într-un rictus : Am și eu o fetiță, Antoane... Acum o săptămînă i-am propus unui prieten la telefon s-o facem lată, mă rog, era vorba de o petrecere, și Nina, așa o cheamă, m-a auzit. Astăzi repeta expresia...

Îi întinse pachetul de țigări. Anton Zaharia se servi ocolindu-i privirea. Fumară un timp în tăcere. Seara se strecura pe trotuar cu pași de pisică, dar în vila pictorului nu se aprinse nici o lumină.

— Îți place să citești ? întrebă maiorul

— Da.

— Eram sigur, te exprimi îngrijit, deși o faci cu zgîrcenie. Respiră adînc : Îmi pare sincer rău de dumneata. Ai doilea mare ghinion al dumitale a fost întîlnirea cu pictorul. Păcat, începuseși bine... Nu mă întrerupe, n-am de gînd să-ți fac morală și nici să-ți pun întrebări enervante. Vreau să te avertizez asupra unui pericol iminent. În seara furtului Nik Stratilat a sugrumat-o pe bătrîna care i-a văzut chipul. Astă-seară cei de la morgă au ridicat cadavrul lui Gigi Păun. Aceeași modalitate mai puțin obișnuită de a ucide. Clar, chelnerul devenise indezirabil. Mă întreb ce se va întîmpla pînă mîine seară dacă pictorul ajunge la concluzia că e bine să fie singurul care cunoaște amănuntele furtului ?

Se uită lung la ferestrele vilei, își ridică pălăria și se îndepărtă.

*

Ascunsă în spatele draperiei, Mara Stratilat văzu silueta subțire a maiorului dispărînd în întuneric. Își întoarse privirea spre Anton. Cascadorul rupea țigara între degete.

Se auzi un declic în spatele dulapului și Mara tresări.

— Ce naiba faci pe întuneric ? întrebă pictorul intrînd.

Femeia își simți inima în gît.

— Unde ai fost ?

— Observ că discuția cu amicul Pătrașcu și-a lăsat amprenta, folosești un ton inchizitorial, spuse Nik Stratilat aprinzînd lumina.

— Unde ai fost ? !

Pictorul o măsură surprins :

— Ai înnebunit ? De cînd, mă rog, te interesează cum îmi petrec timpul ?

— Vreau să știu !

— Mă sperii, fată dragă, genul ăsta de întrebări nu se asortează cu viața noastră. Izbucni în rîs : Nu cumva îți trece prin cap că m-am încurcat cu altă femeie ? Ai o figură...

Mara își surprinse chipul în oglindă. Sîngele îi fugise din obraji, ochii zvîcneau în orbite.

— Acum o oră ai trecut pe strada Transilvaniei.

— Și ce-i cu asta ?

— În colț, lîngă parc, stă Gigi Păun.

— Știu.

— L-ai căutat ?

Pictorul își aruncă haina pe brațul fotoliului, degajă nodul cravatei.

— Schimbă tonul, fetițo, nu-mi place deloc !

— Răspunde !

— Și mai puțin apreciez interesul pentru afacerile mele. Îmi strici dispoziția.

Mara izbucni cu patimă :

— Ucigașule !

— Perfect, epuizează-ți cunoștințele din Rahova și îmbracă-te. Astă-seară luăm masa la *Continental.*

— L-ai ucis pe nefericitul ăla !

Nik Stratilat rămase o clipă cu țigara și bricheta între degete, apoi o aprinse degajat.

— E plină lumea de nefericiți, nu știu la cine te referi. În orice caz poți fi liniștită, trăiesc cu toții...

— Gigi Păun e acum la morgă, l-au ridicat în fața mea !

— Ești demență ! Formă un număr de telefon : Cu Gigi, vă rog. O cunoștință. Cum ? Cînd ? Extraordinar... Vă rog să mă scuzați... Îmi pare rău...

Închise. Mara îl privea cu ochi de gheaţa.

— Asta-i teatru de amatori, Nik !

— Lasă prostiile ! Se plimbă prin încăpere fumînd nervos : Cine şi de ce ?

— Tu ce crezi ?

— Nenorocitul usca la pocher parlagii din Obor, te pomeneşti că l-a prins unul în ofsaid... Îşi pocni palmele : Ce chestie !

Femeia îl măsură uscat :

— Mare ticălos eşti tu, Nik !

— Încetează !

— Chelnerul a fost strangulat cu o frînghie !

— Milioane de oameni şi-au găsit moartea aşa, nu mi-i poţi pune pe toţi în spinare.

— O frînghie cu nod, Nik !

Pictorul ridică exasperat ochii spre tavan :

— Te complici îngrozitor, fată dragă, şi martor mi-e Dumnezeu că ţi-am explicat în fel şi chip relaţiile mele cu oamenii care mă servesc.

— Pe Gigi Păun l-ai suspectat de trădare !

— N-am fost singurul.

— Te-ai grăbit să-l sancţionezi...

Nik Stratilat izbi furios cu piciorul într-un fotoliu :

— Mai termină odată cu inepţiile, că m-ai înnebunit ! Toate au o limită, ce mama dracului ! Nu trece zi de la Dumnezeu să nu-mi faci o mie de aluzii la incidentul cu baba aia, suspini, îţi dai ochii peste cap, dacă eşti neurastenică du-te fetiţo şi te caută !

Îşi turnă un pahar de gin, bău, îl umplu din nou. Mara rămase de piatră. Pendula măsura sec, monoton secundele.

— Vrei ? întrebă pictorul într-un tîrziu, arătîndu-i sticla.

— Nu.

— Nu fi copil ! Îmi pare rău că te-am repezit... Nu ştiu cum, dar în ultimul timp reuşeşti al naibii să mă scoţi din sărite. Crezi cumva că numai suspiciunile tale îmi lipsesc ? Casa e înconjurată de agenţi, maiorul Pătraşcu se încăpăţînează să nu cedeze, sapă centimetru cu centimetru, se apropie încet dar sigur. Am început să-i simt respiraţia în ceafă. Gigi face gafe şi colac peste pupăză vii şi tu cu un braţ de paie...

— Eu... Eu cînd urmez ?

Pictorul fluieră a pagubă :

— Iar începi ?

— Cine e la rînd ? Adam ? Cascadorul ?

— Mara !

— Ai să mă ucizi, Nik, o simt, cu toată ființa mea !

— Termină, Mara !

— Ai să mă ucizi pentru că ți-e frică ! Ești încolțit din toate părțile și tremuri la gîndul că unul din noi ar vorbi.

— Dar înțelege odată că nu sînt un criminal ! Atunci, în noaptea aceea...

Se opri. Mara Stratilat privea rînjind sinistru haina pictorului abandonată pe fotoliu la sosire. Din buzunar ieșea capătul frînghiei cu nod...

CAPITOLUL XVII

Panica

— Criminalule !

Degetele bătrînei în doliu, crengi carbonizate, numai noduri, se înfundară în părul pictorului, trăgeau cu disperare. Ochii uscaţi îl priveau cu ură sălbatică. Nik Stratilat văzu vecinii zgîiţi la ferestre, pe inginerul Pompilian Stănescu încremenit lîngă maşină cu buretele în mînă. Îngînă înnebunit :

— Doamnă, vă rog...

— Lepra asta mi-a ucis copilul, oameni buni ! urmă aprinsă femeia luînd martori trecătorii. Obida îi sugrumase vocea, scotea sunete ascuţite, lungi, sfîşietoare. Ce-ai avut cu vieţişoara lui, mă, că numai bine ţi-a făcut ! A jurat strîmb pentru tine, jigodie ? A ţinut contra la o zădică ?

Pictorul îi prinsese mîinile, slabe, ofilite, reuşi să scape din încleştare.

— Liniştiţi-vă, pentru numele lui Dumnezeu !

— Ştii tu, lepădătură, ce e aia un copil ? Tu şi putoarea de nevastă-ta oploşiţi un cîine, s-aduceţi pe lume un suflet de om nu v-aţi învrednicit ! Ştii cum l-am crescut, cîte lacrimi am vărsat, de cîte ori mi-am rupt de la gură să aibă el bucăţica a bună, să nu-i lipsească ?

Rămasă în maşină, Mara îşi astupă faţa cutremurată. Nevasta inginerului saliva de plăcere la fereastra deschisă. Gîfîia, fremăta toată de voluptatea senzaţionalului. Pompilian Stănescu puncta vorbele bătrînei cu clătinări accentuate din cap. Nik Stratilat spuse îndeajuns de tare pentru a fi auzit de asistenţă :

— E o confuzie regretabilă, doamnă, în fond putem discuta civilizat. Poftiți înăuntru.

— Să-mi pui și mie juvățul de gît, ai ? Își desfăcu gulerul : Na ! Strînge-mă spurcăciune, că tot nu mai am pentru ce trăi ! Omoară-mă, bă ! Omoară-mă !

Pictorul o trase pe Mara din mașină și intrară repede în casă însoțiți de blestemele bătrînei :

— Arde-v-ar focul și n-ați mai apuca ziua de mîine ! Lacrimile mele să v-ajungă, păgînilor !

Mara tremura de rușine în spatele draperiei. Bătrîna arunca cu pietre și ocări în pereții vilei, stîrnise tot cartierul. Întoarse capul și pentru o clipă avu senzația că inima i se oprește. În colțul străzii maiorul Pătrașcu privea liniștit.

Stăteau pe întuneric și fumau. Capetele de jeratic, intensificate brusc, desenau în încăpere arcuri scurte de lumină. Pictorul dibui sticla de gin. Gîlgîitul alcoolului pisa sinistru liniștea odăii.

Mara își umezi buzele.

— Mai reziști, Nik ?

*

Maiorul sfredelea cu ochii întunericul din spatele geamului. Nu se urni de lîngă mașina inginerului decît odată cu ivirea zorilor.

*

— Doamnă !

Mara tresări. Recunoscu vocea lui Adam Petrescu și își continuă drumul grăbind pașii. Tînărul o ajunse din urmă :

— Vreau să-ți vorbesc.

— Pleacă !

— Trebuie !

— O singură clipă dacă mai rămîi, chem miliția !

Se aflau în dreptul magazinului *Romarta*. Adam se opri în fața ei, spuse hotărît :

— E în interesul dumitale, doamnă !

— Îmi porți de grijă !

— N-aș vrea să am remușcări că nu te-am avertizat.

— Remușcări ? Tu ! În altă stare de spirit aș rîde. Lasă-mă, se uită lumea, mi-a ajuns spectacolul de ieri...

— Știi ce s-a întîmplat cu Gigi Păun ?

— Du-te !

— Știi ce urmează ?

Mara deveni atentă.

— Întreabă-ți stăpînul.

— Nu e nevoie. Am ghicit. Coborî glasul : acum cinci zile m-a pus să iau legătura cu omul lui din occident. Ai idee ce-i cerea ?

— Nu mă interesează.

— În locul dumitale aș fi curios.

— N-ai decît.

— Să-l scoată peste graniță.

Femeia își răsuci brusc capul, îl privi surprinsă :

— Ce-ai spus ? ! ?

— Pictorul a înțeles, nici nu era dealtfel prea greu, că a pierdut partida. Planul, recunosc, m-a entuziasmat și pe mine, dar... Maiorul a intuit combinația, nu dă doi bani pe alibiul nostru.

— Convingerea lui nu e o probă.

— Știu. Dar asta nu-l va împiedica să ne urmărească la fel de tenace pînă în pînzele albe. În momentul de față Nik e complet blocat, în plus trebuie să facă față procesului pentru escrocheria de la *Consignația*.

— Și ?

Coborîră spre Cișmigiu. Adam Petrescu continuă încruntat :

— S-a hotărît să părăsească primul corabia. Accentuă : Singur ! Nu e deloc *fair-play*. Reușind să dispară, consecințele le vor suporta alții, înțelegi ce vreau să spun.

Mara își mușcă buzele. Spuse fără convingere :

— Nu cred.

— Te-am mințit cîndva îngrozitor, doamnă, și n-ai meritat, nu știam ce om ești...

— Depășește subiectul, te rog !

— În sfîrșit, cunoști italiana, citește.

Îi înmînă o telegramă : Mara o parcurse nedumerită. *„Vin singur la aniversarea unchiului Antonio. N."*

— Nu pricep.

— Citește pe verso.

Pe verso o notă a serviciului poștal din Roma preciza : *Adresantul necunoscut.*

Mara ridică din umeri :

— Asta ce mai înseamnă ?

— Amicii din Italia au mirosit ceva și, firește, au rupt toate firele. Dacă se stabilește că obiectele sustrase au trecut prin mîinile lor, intră sub urmărirea Interpolului. Pe buze îi flutura un zîmbet rău : Și mai înseamnă că fondurile lui Nik vor fi zvîrlite de unchiul Antonio pe postavul verde de la Monte Carlo. Afacerea se baza pe încredere reciprocă, așa cum dealtfel se obișnuiește, numai că pictorul a omis una din regulile jocului : posibilitatea de a te deplasa rapid pentru a trage de urechi partenerii neloiali. Mă îndoiesc că miliția îi va elibera un pașaport ca să se răfuiască cu traficanții italieni. În concluzie, amicii i-au jucat un renghi frumușel.

Mara rîse nervos :

— Nik știe ?

— Nu, dar va trebui să-i spun.

— Abia aștept !

Adam Petrescu privi pe gînduri apele lacului :

— Te-ai gîndit la urmări ?

— Singura mea bucurie e să-l văd mușcîndu-și pumnii !

— Ar fi cazul să judeci matur, doamnă, pictorul n-are scrupule. Peste graniță, fără ajutor dinafară, nu poate pleca, mai ales acum cînd toate privirile sînt îndreptate asupra lui. Ce-i rămîne de făcut ?

— Să se sinucidă.

— Cît de puțin îl cunoști ! observă Adam Petrescu clătinînd din cap. Adăugă sumbru : Își va asasina toți complicii ca să nu existe martori împotriva lui. Maiorul s-a angajat într-un război al nervilor, așteaptă cu răbdare diabolică prima fisură. Gigi Păun a dat semne de

slăbiciune și acum e mort. O privi țintă : Te stăpînești greu în ultimele zile...

— Crezi că...

Își mușcă încheietura degetului arătător. Ochii lui Adam Petrescu ardeau.

— Te va ucide, doamnă ! Nik n-are scrupule, a dovedit-o în două rînduri, l-am văzut gata să scoată frînghia cu nod și în alte împrejurări. E un asasin.

— Tu ești mai bun ?

Tînărul își înfipse adînc mîinile în buzunare :

— Nu. Am avut neșansa de a ști să mint convingător, o chestiune care nu se învață, o ai în sînge sau nu. Mi-am făcut un gen, primele succese m-au încurajat... Nu regret, dar nici nu mă bucur, trăiesc fără senzații și nu-ți imaginezi ce îngrozitor e cîteodată... Treizeci de ani am zîmbit trist, ușor, melancolic, pentru că așa cerea scheciul, și acum mi-e imposibil să rîd sănătos, adevărat. M-am identificat cu escrocul sentimental numai sub aspectul fizic, imediat, sub carcasa plimbată e un gol înspăimîntător, tot ce era al meu s-a atrofiat... Privesc cireșii înfloriți și aș vrea să mă bucur, dar intervine paiața cu surîsul amar, merg de mînă cu o fată și mă aud turuindu-i textele celuilalt... Vin apoi ceasurile cînd stau culcat pe spate și măsor lung cîrligul lămpii din tavanul mansardei mele. Trăiesc atunci în plină atmosferă dostoievskiană. Respiră adînc : De la minciună la furt au fost primii pași pe care i-a făcut tipul inventat de mine, apoi inevitabil a urmat...

Își scutură brațele a lehamite. Mara scoase pachetul cu țigări, renunță — era prea multă lumină, prea multă lume — și-l vîrî înapoi în poșetă.

— Te are la mînă ?

— Da. Nu mă întreba cu ce, tot n-am să-ți răspund. Își ridică privirea : Ascultă sfatul meu, pleacă cît nu e prea tîrziu !

— Unde ?

— La celălalt capăt al țării, măcar pentru un timp. Și fă tot ce e posibil să nu te găsească. Bănuiesc că ai semnat și dumneata polițe în alb, nu poți cere ajutorul miliției.

— Altruist ?

— Pericolul iminent este singurul meu suport, singura bucurie. Trebuie să-mi procur emoțiile, asta explică dacă vrei pentru ce m-am înhăitat — termenul este exact — cu pictorul. Își apăsă pieptul : Frica de a fi tras la răspundere, zvîcnetul inimii cînd cineva sună la ușă, grija permanentă, devenită obsesie de a evita juvățul lui Nik Stratilat îmi umplu golul...

Mara ridică din umeri :

— Cine a vorbit acum, tu sau paiața ? Mă rog, orice mi-ai înșira tot n-am să cred, așa că las-o baltă. Apropo de satisfacții, ți-am spus, mi se pare, le am și eu pe ale mele. Te-ai întrebat ce satisfacție aș încerca văzîndu-l pe Nik negru la față pentru că omul lui de încredere i-a sfătuit nevasta să-l părăsească ?

— N-ai să-i povestești.

— Ar fi un prilej minunat să plătesc unele datorii vechi...

Adam Petrescu lovi cu pantoful o pietricică răsărită în cale.

— Ai altă construcție, doamnă, dumneata te-ai rătăcit printre noi, ești o păcălită — iartă-mă că ți-o spun — ușor influențabilă, ușor de manevrat deși ai lucrat în circ. Dumneata faci parte dintre milioanele de oameni pentru care calendarul reprezintă o suită de acuarele cu tonuri suave și pastelate. Există însă și negrul zilelor de doliu și mucegaiul zilelor cenușii cînd toate-ți merg pe dos, și plouă și e noroi, griul de plumb al celulei, roșul sîngelui răsărit în bulbul ochilor pentru că cineva a înșelat tot ce e mai bun în tine, te-a dus de nas, ori ți-a luat-o înainte prin manevre abjecte. Ai avut ghinionul pasienței tăiate la fix. Zîmbi chinuit : Nu, n-ai fi în stare să mă împingi sub șireangul pictorului. Gestul oricum ar rămîne inutil, sînt cîteva luni bune de cînd mă aștept la orice, îmi controlez în permanență spatele.

Mara își trecu o șuviță de păr după ureche.

— Du-te.

— Aș fi vrut să-ți mai spun că regret sincer...

— Pleacă ! adăugă cu obidă : N-ai să înțelegi niciodată ce rău îngrozitor mi-ai făcut !

Se răsuci pe călcîie și ieși din parc, repede, aproape în fugă.

*

Pictorul pîndea strada din spatele draperiei, nu se clinti cînd Mara intră.

— Mă întreb, spuse, dacă amicul Adam a recurs la vechea placă sau și-a primenit între timp repertoriul. Nu pari plictisită.

— Ai și aflat...

— Plătesc bine.

Lumina crudă îi scălda chipul și dintr-o dată Mara înțelese ce-au însemnat pentru Nik Stratilat ultimele opt zile. Pictorul avea ochii injectați, cute adînci la colțurile gurii și rădăcina nasului, prin părul nefiresc de negru altădată răsăriseră fire albe. Slăbise mult, mîinile de obicei liniștite, fără gestică violentă, de o siguranță odihnitoare, îi tremurau, i se vedeau venele zbuciumîndu-se la tîmple.

— Ce basm ți-a mai turnat ?

— Ascultă banda.

Pictorul rămase cu privirea ațintită spre capătul străzii. Observă rece :

— Comiți imprudențe, draga mea, iar Adam gafe în toată regula. Făcu o pauză : Sau a început să-și arate colții ? Pătrașcu a fost în spatele tău tot drumul, te-a condus pînă acasă.

— Oricum știe.

— Bănuiește ! Atît ! Repetă-ți chestia asta, să-ți intre bine în cap !

— Îți furi singur căciula, Nik !

— N-are nici o probă !

— O s-o capete.

— În clipa aia vom fi departe. Totul e să ne păstrăm calmul cîteva zile.

Mara își aminti conținutul telegramei. Rîse amar :

— Plecăm împreună ?

— Ce întrebare ! Firește ! După socotelile mele, miercuri cel mai tîrziu vom lua masa la Florența. O măsură surprins : Nu te bucuri ?

— Ba da...

— Ne vom stabili la Neapole.

— Ai hotărît bine, italienii sînt oameni amabili, corecți...

— Vom călători.

— Avem bani...

— Suficienți să colindăm lumea măcar un deceniu.

— Ce băiat admirabil ești tu, Nik ! Credeam că ai să mă părăsești...

Pictorul se rupse încruntat de fereastră, o privi lung, opac.

Jumătate de oră mai tîrziu Anton intră prin ușa mascată în zid :

— Ai un plic de la Adam.

Mara recunoscu între degetele pictorului telegrama cu adresantul necunoscut și se așeză satisfăcută în fotoliu. Rezemat de dulapul-paravan, cascadorul aștepta dispozițiile stăpînului.

Pe chipul pictorului se așternu brusc întunericul. Scoase un muget dureros, și scăpă hîrtia din mînă. Anton Zaharia făcu îngrijorat un pas înainte.

— Domnule Nik...

— Afară !

Mara ridică telegrama.

— A ! Ți-au răspuns băieții cei buni din Italia.

— Gura !

— Ai preconizat că plecăm împreună, nu-i așa, dragul meu !

— Gura, tîrfă !

Cascadorul se opri cu mîna pe clanță.

— Nik, te rog, nu e momentul...

— Ți-am spus să ieși !

— Rămîi, Antoane, interveni Mara palidă, ai prilejul minunat să cunoști intimitățile unei perechi potrivite. Ce se petrece în dormitor nu e un secret pentru nimeni...

Nik Stratilat scoase fulgerător frînghia cu nod, se repezi spre fotoliu.

— Nu !

Dintr-un salt Anton Zaharia fu între ei, îi prinse brațul din încheietură. Pictorul se zbătea turbat, încerca să se elibereze :

— Îndrăznești ?

— Nik, spuse calm cascadorul, ce fac e în interesul dumitale. Peste zece minute ai să-mi mulțumești.

— Afară !

— Treceți dincolo, doamnă, vă rog !

Mara ieși sprijinindu-se de mobile. Cascadorul aștepta să se închidă ușa, apoi îi eliberă brațul :

— Erai la un pas de o mare prostie, trebuia să intervin.

— Așteaptă-ți răsplata !

Se prăbuși pe marginea fotoliului cu capul în mîini.

*

Odaia cascadorului se afla printre dependințe la celălalt capăt al vilei. Mara bătu încet, cu teamă în ușă.

— Intră !

Era o încăpere mică, mobilată sumar : un pat, un scaun, o masă ocupată aproape în întregime de cărți, cîteva cuiere agățate pe pereți.

— Aici locuiești ?

— Da, doamnă.

Anton Zaharia își aranja hainele în valiză fără să-i dea atenție.

— Am venit să-ți mulțumesc. Dacă nu erai dumneata...

— Prostii. Oricine ar fi procedat la fel.

— Adam, de pildă, dispărea urgent.

— Adam nu e bărbat. Un caraghios cu ifose.

— Pleci ?

— Da. Se așează pe marginea patului zîmbind stînjenit : Se spune că nu-i prea inteligent cel care repetă o greșeală... Cînd am acceptat oferta soțului dumneavoastră intuiam că pînă la urmă o să-mi frîng gîtul. Nik se grăbește să-mi dea o mînă de ajutor... Luați loc.

Mara se așează pe scaun, își lăsă abătută mîinile în poală.

— Unde e ?

— A ieșit, Pătrașcu i-a ghicit toate trucurile cu excepția ușii mascate în zid. Sau nu a descoperit-o. Accentuă : Încă !

— Crezi ?

— Dacă ieri părăsea vila în mod normal, ospătarul continua să-și escrocheze clienții la bodegă și azi. Maiorul știe meserie, am mers odată în spatele lui cînd v-a urmărit de-acasă în Cișmigiu. Nik a scăpat de umbră folosind cealaltă ieșire.

Ochii femeii se umplură de lacrimi. Spuse fără vlagă :

— Îngrozitor ! Parcă a înnebunit !

— Nu mai are nici o speranță, colaboratorii s-au speriat, comit gafe, toată șandramaua se duce de rîpă.

— Mi-e frică, Antoane !

Cascadorul îi evită privirea, nu suporta lacrimile.

— Aveți motive. În noaptea cînd v-a vorbit pentru prima dată despre lovitura de la depozit, mi-a dat dispoziție să stau pe aproape. Dacă plecați, trebuia să vă lichidez undeva cît mai departe de vilă.

— Ai fi făcut-o ?

— Da. Credeam orbește în mintea și în steaua lui Nik.

— Și-acum ?

— Îmi fac bagajele. N-am poftă să-i strîng mîna lui Gigi Păun pe lumea cealaltă.

Mara păru decepționată :

— Eram convinsă că nu te sperii cu una, cu două.

— Doamnă, spuse cascadorul abandonînd geamantanul, ați auzit probabil prin ce școli am trecut, cîte luni dintr-un an le-am petrecut prin spitale la vîrsta teribilismelor, cînd scapi repede pumnul. Am învățat să încasez și să mă descurc binișor dacă mă atacă opt-zece derbedei. Își ridică umerii masivi în semn de neputință : Nu știu să mă feresc de cei care vin pisicește, pe la spate, cu juvățul în mînă. Pentru asta îți trebuie o inteligență care s-o întreacă pe a adversarului și o imaginație perversă. Îmi lipsesc amîndouă. O privi printre gene : Știți cum ați ajuns să luați droguri ?

— Mi-a povestit.

— Ideea îi aparține lui Adam... Mare jigodie !

Înghesui pijamaua, strecură pe margini cărțile de căpătîi. Mara scoase pachetul de țigări.

— Ce mă sfătuiești ?

— Ușa mascată dă într-un tunel care leagă vila de subsolul blocului florentin din strada Veche. L-ați mai parcurs odată, în noaptea aceea... După colț e o stație de taxiuri. Peste 45 de minute aveți un tren spre Satu Mare.

— Și ?

— Puteți coborî undeva pe parcurs.

— Unde ? N-am practic un leu, nu cunosc pe nimeni... Se ridică : Ia-mă cu dumneata, Antoane !

— Sînteți o femeie mult prea frumoasă, doamnă.

— Sînt o nefericită.

— Un bagaj greu, incomod, pentru unul ca mine. Regret.

*

Mara străbătu odăile pustii cu sentimentul că pereții se clatină. Ieși. În colț, lîngă restaurant, o ajunse din urmă o mașină. Întoarse capul și-l recunoscu la volan pe Pătrașcu. Maiorul deschise portiera :

— Vreți să urcați ? În cinci minute sînteți înapoi.

— E neapărată nevoie ?

— Da.

Mara se așeză pe locul din față.

— Ce s-a mai întîmplat ?

— Ceea ce prevăzusem demult.

Conducea repede, evitînd arterele principale. Femeia recunoscu strada Bărăției și-și simți inima ghem. La numărul 82 staționa o dubă neagră.

— Știți cine locuiește aici ?

— Nu.

— Adam Petrescu. Cu o jumătate de oră în urmă l-au găsit oamenii mei prăbușit lîngă crematoriu. Înghiți în sec ; Avea beregata sfărîmată.

Apărură brancardierii cu targa. Mara nu fu în stare să articuleze un singur sunet. Își pierdu cunoștința.

*

O aduse acasă alt ofițer. Mara străbătuse drumul de la mașină la ușa vilei împleticindu-se. Nevasta inginerului

deschise larg fereastra. Răcni pentru a asigura audiția întregii străzi :

— Uite-ți zîna, Pompi, e beată moartă !

Pompilian Stănescu oftă storcînd buretele :

— Oricum, mult n-o mai duce, are plămînii atinși, nefericita...

Mara pătrunse în *living-room* și se prăbuși într-un fotoliu. Telefonul suna lung, insistent, amuți un timp apoi reîncepu. Femeia turnă gin într-un pahar, îl goli și ridică receptorul. Recunoscu vocea maiorului Pătrașcu.

— Sînteți singură ?

— Da.

— Eram convins... Regret că trebuie să vă anunț numai lucruri dezagreabile...

— Sînt obișnuită. Ascult.

— Anton Zaharia trebuia să plece undeva ?

— Întrebați-l pe el.

— Imposibil, doamnă. E mort !

CAPITOLUL XVIII

Monedă pentru monedă

Închisese demult telefonul, dar vestea maiorului îi izbea timpanele. Cascadorul fusese strangulat sub un gard, cîteva străzi mai încolo, cineva îi răscolise valiza... Mara trecu în dormitor lăsînd ușa puțin întredeschisă. Se lipi de perete pîndind sosirea pictorului.

Se întunecase, o bufniță aciuată pe acoperiș se tînguia sinistru, ca în romanele englezești la ceasul cînd e așteptată stafia bătrînului lord sugrumat cu 300 de ani în urmă în condiții tulburi, fapt care asigură rentabilitatea turistică a castelului. Stropi mărunți de ploaie ciocăneau cu degete reci în ferești. Mara își aminti cu o strîngere de inimă legătura inexplicabilă între ploaie și cele mai triste zile din viața ei. Se născuse în circ într-o familie de zburători. Primele imagini întipărite în memorie erau de asemeni ude... O căruță cu coviltir împotmolită în noroi sub cerul cenușiu. Înjurături... opinteli... Trapeziștii cu sacii în cap împingeau din răsputeri... Seara jucau într-un tîrg din Moldova... Turna cu găleata, pereții din pînză musteau de apă... Atunci s-a prăbușit taică-su. Maică-sa se prăpădise în căsuța de pe Rahovei... Burnița de cîteva zile... Peste mahala pluteau aburi grei, cu miros de sulcină și balegă... Turcu, cîinele, presimțise nenorocirea, urlase toată noaptea...

Umbra dulapului trucat, mare, neagră, se deplasă ușor și Nik Stratilat pătrunse gîfîind în încăpere. Se repezi la geam, cercetă amănunțit strada. Luminile nopții îi desenau silueta pe perete. Era de nerecunoscut. Neras, cu obrajii căzuți și hainele mototolite — imaginea clasică a fugarului hăituit de șerif — pictorul nu mai avea nimic

din bărbatul superb care, cu o săptămînă în urmă, tulbura somnul adolescentelor. Spaima cea rea, spaima cu gheare, spaima de coşmar cînd te năpădeşte transpiraţia de gheaţă şi alergi fără să înaintezi şi aluneci în abis, încleştase inima Marei. Nik Stratilat întinse mîna spre măsuţa cu băuturi, apucă o sticlă la întîmplare şi bău lung, pe nerăsuflate, rotindu-şi privirea prin încăpere. În cealaltă mînă răsucea frînghia cu nod...

— Mara !

Femeia închise repede uşa, o încuie. Văzu clanţa răsucindu-se, auzi o înjurătură birjărească, apoi răsuflarea pictorului grea, cu damf de alcool.

— Mara, mă auzi ? Răspunde !

Nu-i răspunse, nici n-ar fi putut. Stătea în mijlocul încăperii, umbră palidă, numai ochi, numai groază, îşi muşca degetele.

— Lasă prostiile, ştiu că eşti înăuntru, am văzut cînd încuiai uşa.

Vorbele pocneau sec, baloane care se sparg într-o odaie golită în grabă de urmaşi, doar cu un catafalc înconjurat de lumînări. Vorbe cu iz de moarte...

— Deschide !

Degetele muşcate aveau pielea crăpată, dar nici un strop de sînge nu răsări. Sîngele Marei îngheţase.

— Fată dragă, începi să mă enervezi ! Deschide ! Ţi-am adus ceva.

Mara ştia că pictorul îi aducea sfîrşitul, îl frămînta în palma asudată... Cheia căzu cu zgomot şi în broască se zvîrcoli un şperaclu. Ţipătul femeii, lung, descătuşat, îl făcu să încremenească.

— Nu te apropia !

— Draga mea, înţelege !

— Strig ! Dacă te atingi de uşă scol cartierul !

Urmă o pauză grea. Vocea pictorului se strecură şarpe pe sub prag.

— Fii rezonabilă, Mara... trebuie să discutăm... Lucrurile au luat o întorsătură neaşteptată... Hai, fetiţo, deschide.

— Spune ce ai de spus, te aud.

— A ! Nu, nu aşa. Vreau să-mi arăţi că ai încredere în mine.

Șperaclul se răsuci din nou.

— Strig !

— Am nevoie de încrederea ta... Am mare nevoie... Uită izbucnirea de azi... eram nervos... tu știi ce însemni pentru mine...

Gîfiia învîrtind zorit șperaclul. Mara își simți ochii împăienjeniți de lacrimi, tremura.

— Depărtează-te de ușă, Nik ! Chem vecinii !

Zgomotul metalului zgîndărit încetă. Pictorul izbucni :

— Ce-ți cășună, femeie ? Ai înnebunit ? Ți-a luat Dumnezeu mințile ? Răspunde !

— Mi-a venit rîndul...

— Alta acum !

— Cu ceilalți trei ai isprăvit repede.

— Nu-ți dai seama ce vorbești !

— Am rămas singurul martor. Păun, Adam și cascadorul sînt acum la morgă.

— Nu se poate !

— Ucigașule !

Pictorul rîse fals, din gît :

— Cum poți fi atît de candidă, fată dragă ? Băieții își aveau socotelile lor, răfuieli vechi, s-a spart bîlciul și s-au grăbit să-și revizuiască conturile, altă explicație nu văd... Adam, de pildă, îi datora ospătarului cincizeci de mii, bani pierduți la pocher... Anton l-a stîlcit în pumni pe chelner după un revelion... Hai să bem ceva și-ți povestesc toată tărășenia. Vii ?

— Nu !

Pictorul se zvîrli cu umărul în ușă, lambriurile trosniră.

— Deschide, tîrfă !

*

Ploaia bătea monotonă caldarîmul. Maiorul își scutură pălăria, se adăposti sub o streașină și aprinse o țigară. Geamurile vilei continuau să rămînă oarbe.

Locotenentul Brumă apăru furișîndu-se pe lîngă ziduri. Își trecu mîna prin păr, în ochi îi jucau lumini vesele.

— Spune, Andrei.

— Am descoperit ieșirea... Pe strada Veche, dacă vă amintiți, e un bloc florentin, între el și vila pictorului sînt

aproximativ trei sute de metri. Un tunel leagă cele două imobile. Există urme certe că a fost străbătut cu cel mult cinci minute înaintea mea.

— În acelaşi sens ?

— Da. Pictorul s-a întors !

Maiorul îi puse mîna pe braţ.

— Mulţumesc. Ai făcut o treabă pe cinste.

— Ce ordonaţi ?

— Să nu-l mai poată folosi !

*

Uşa se crăpă, gata să cedeze. Marga încerca din răsputeri s-o blocheze cu divanul, dar mobila greoaie, din lemn masiv, abia se mişca. Icnetele pictorului şi ţipătul lemnului spart îi loveau urechile cu pumnii. Se uita disperată jur împrejur, se repezi la fereastră, o deschise şi sări în noapte.

*

Brumă se întoarse în fugă.

— Mara Stratilat a părăsit vila alergînd !

— Am văzut-o.

— Maşina e după colţ, aş putea...

— Las-o, n-are unde să dispară. Aruncă nervos ţigara. Ai blocat cealaltă ieşire ?

— Nu.

— Aleargă şi roagă-te cui vrei tu să nu fie prea tîrziu !

*

Pictorul se zvîrli cu picioarele înainte. Uşa se prăbuşi. Perdelele fine fîlfîiau, un aer rece, cu miros de ploaie, de pămînt reavăn, de tufănele ude pătrundea în încăpere. Nik Stratilat înţelese, se aplecă peste pervaz. Zări lipit de zidul inginerului, în umbră, silueta lui Pătraşcu. La colţ luceau automatele subofiţerilor. Se răsuci fulgerător, străbătu încăperea în fugă şi dădu înlături dulapul trucat.

Paşii pictorului stîrneau zgomote înfundate. Străbătu ultimii zece metri şi apăsă pe clanţa uşii mascate la subsolul blocului florentin. Tresări. Un bulgăr de gheaţă îi alunecă pe şira spinării. Uşa era blocată.

*

Mara mergea prin ploaie, pe o stradă cu case betegite. Degete uscate, vechi, coborau jaluzelele cu grijă, tremurau la gîndul că chinga destrămată pe alocuri s-ar putea rupe. Becuri mărunte, economicoase, răspîndeau lumini ofilite, de un galben murdar, țeseau umbre dese prin unghere și în inimile octogenarilor, îi ucideau în fiecare seară cîte puțin.

Mara pășea rar, fără grabă, fără țintă. Groaza o secătuise, nu simțea ploaia, nici oboseala, nu se gîndea la nimic. Un manechin ud, rătăcind în noapte, o jucărie frumoasă cu mecanismul dereglat.

O idee vagă, subțire, se înfipse în mintea femeii. își făcu loc, căpătă proporții. Cîteva străzi mai departe zări sediul unei secții de miliție. Iuți pașii, puse mîna pe clanță... Alt gînd, altă hotărîre îi dădu brusc tîrcoale. Se îndepărtă în fugă.

*

— Ofițerul de serviciu.

— Cu domnul maior Pătrașcu.

Mara strîngea crispată receptorul.

— Cine îl caută ?

— O cunoștință.

— Reveniți mîine dimineață la prima oră.

Legătura se întrerupse.

*

Nina stinse televizorul și scoase din biblioteca maiorului un teanc de reviste, amînînd lecția despre fidelitatea animalelor domestice pentru a doua zi dimineața. În definitiv nu era obligatoriu s-o asculte tocmai pe ea, mai ales că reușise la ultima oră să ia un trei minus.

În ușă se auzi un ciocănit ușor.

„Tăticu ! Și-a uitat cheia !"

Vîrî repede revistele în dulap, își potrivi pe figură expresia copilului proaspăt trezit din somn și deschise. La început n-o recunoscu pe Mara. Rochia udă i se lipise de trup, din păr îi picura apa.

— Îți mai amintești de mine ?

Chipul fetiței se lumină :

— ...cu cățelul !

— Bună seara, Nina. Te-am trezit ?

— Nu ! Tocmai închisesem televizorul... ăăă, caietul. Știți, am foarte mult de învățat...

— Tăticul e acasă ?

— Trebuie să vină. Poftiți.

Stătea pe canapea, cu un ceai fierbinte în față, îmbrăcată în halatul Ioanei. Nina se foia primprejur, amabilă, puțin îngrijorată.

— Să vă aduc ceva de mîncare ?

— Mulțumesc Nina, nu mi-e foame.

Fetița se bătu cu palma pe frunte, scoase din dulapul maiorului sticla de coniac.

— Doctoria asta e foarte bună pentru răceală.

— Ai gustat-o ?

— Nu eu, tăticu. Clipi cu înțeles : Ca să fie sigur că nu se îmbolnăvește, ia în fiecare seară un păhărel, două... Așa sînt bărbații. A ! Fierul !

Fugi în bucătărie. Mara își plimbă fără interes ochii prin încăpere : mobilă de serie, cîteva rafturi de cărți, în majoritate Biblioteca pentru toți, tablouri multe, cu o singură temă : florile. Mîna care le așezase pe pînză avea har, ghiceai repede siguranța profesionistului, stilul cert, personal. Fetița reveni cu rochia Marei călcată nesperat de bine.

— Nu trebuia, Nina !

— Ba da.

Se schimbă în baie, își trecu pieptănul prin păr. Cînd reveni, Nina pocni din palme.

— Vai, ce frumoasă sînteți !

— Și tu ești frumoasă, spuse abstract Mara gîndindu-se pentru prima dată cît de puțin i-a folosit dărnicia ursitei.

— Nu, nu sînt. În schimb iau note bune. Rectifică : Bunicele.

Discuția se lega greu, Mara ofta des, privea îngrijorată pe fereastră. Nina era disperată, nu știa ce să mai facă. Îi arătă rochițele ei, povesti isprăvile lui Mannix, cel mai obraznic copil din cartier. Degeaba. Avu o idee :

— Vreți să jucăm *Piticot* sau *Omule nu te supăra*? Înțelese repede că n-a nimerit-o nici de astă dată. Știți ceva, mai bine vă spun o poezie.

— Spune...

— *Vin pionierii!* Explică : O învăț pe ascunselea pentru serbare, cine știe, poate anul ăsta mă alege și pe mine...

Recită tare, cu sufletul pe buze. Mara îi trecu absentă mîna prin păr și Nina își simți lacrimile tulburîndu-i privirea. O căldură pe care n-o mai cunoscuse demult îi cuprinse inima. Se bîlbîi :

— Cred... cred c-am uitat fierul în priză.

Fugi în baie și plînse mult.

*

Apăruseră zorile. Maiorul îi făcu semn lui Brumă să se apropie.

— Plecăm, Andrei. Supravegherea vilei o continuă sergenții Păiș și Moraru, în așa fel încît să fie văzuți, înțelegi ce vreau să spun.

— Și dacă pictorul iese ?

Pătrașcu clătină din cap hotărît :

— N-o să iasă !

*

Cînd dădu cu ochii de Mara maiorul clipi nedumerit. Întrebă fără să-și ascundă uimirea :

— Dumneavoastră ?

Femeia zăcea fără expresie într-un fotoliu. Nina adormise pe canapea strîngînd în brațe pe Marta, păpușa cu păr negru. O prefera pe cea blondă, dar fetița socotise că Mara n-ar înțelege aluzia.

— V-am căutat la birou. Mi s-a comunicat că lipsiți. N-am avut puterea să aștept pînă mîine dimineață. Îmi pare rău...

— Ați procedat foarte bine. Noroc că-mi știati adresa.

— Mi-a spus-o Nina, atunci, în Cișmigiu.

— Luați loc.

Mara își cramponă degetele de spătarul scaunului. Articulă răgușit :

— Eu, Nik Stratilat și Anton Zaharia am spart depozitul.

Maiorul își stăpînește greu emoția :

— V-aș propune să discutăm lucrurile astea după ce vă odihniți.

— Acum ! Mai tîrziu nu știu dacă o să am curajul.

Maiorul o luă pe Nina în brațe, o culcă în camera ei. Fetița deschise ochii, șopti :

— N-o lăsa să plece ! Te rog, tăticule !

— În regulă, Nina. Dormi, draga mea mică.

Prepară două cafele, desfăcu sticla de coniac.

— Ați avut o noapte grea.

— Nu-i prima. De două săptămîni trăiesc un coșmar.

— Știu.

— Dați-mi o țigară.

Maiorul puse pachetul pe masă, îi oferi bricheta aprinsă. Degetele femeii tremurau. Trase fumul adînc în piept, cu lăcomie.

— Ce-ar fi totuși să amînăm ?

— Nu. Oricum n-aș putea să adorm. Scutură scrumul: Vă stau la dispoziție.

— Cunoașteți escrocheria de la *Consignația* ? întrebă maiorul turnînd coniac în pahare.

— M-a pus în temă... soțul meu cîteva zile înaintea spargerii.

— Cu ce prilej ?

— Momentul îl preconizase demult. Zîmbi amar. Momentul de adevăr... În seara aceea am aflat lucruri cutremurătoare despre mine, despre el, despre viața noastră. Am avut dintr-odată senzația că mă aflu printre ruine, în jurul meu totul se dărîmase, pășeam prin pustiu. Crezusem că mă pricep la oameni atît cît îmi închipuiam că e necesar să te pricepi, îmi făcusem o virtute din a ignora tot ce nu mă privește, interesul meu se limita la cîrpe și meserie. Atît. Nu toți avem vocație de cugetători, nu fiecăruia îi e dat să descopere o Americă... Îmi vine greu să cred că în ultimile opt luni am fost mai obtuză, mai oarbă ca altădată. Anumite împrejurări amplifică însușirile și defectele noastre. Eram convinsă că Nik Stratilat se cumpără pentru că e un pictor mare...

— Nu e !

— Știu. O știe și el, mi-a mărturisit. Vînzarea deghizată trebuia să-i justifice veniturile.

— Lovitura de la depozit n-a fost prima, presupun. Curios, n-am primit nici o reclamație.

— Nik prăda posesorii obiectelor de valoare nedeclarate. E un decret...

— Remarcabil ! observă Pătrașcu încruntînd sprîncenele. Un teren fertil și sigur. Unde le comercializa ?

— Peste graniță. E în combinație cu niște italieni, ei îi trimiteau aparatura, înlesneau transferul... Majoritatea banilor cuveniți tot ei îi depozitau. Ieri am aflat că au încetat colaborarea, nu-l mai cunosc.

— Există o justiție ! Ideea loviturilor la locuințele indivizilor care nu s-au conformat legii nu-i de lepădat, păgubașii rămîn muți, pentru a nu-și mărturisi propria ilegalitate.

— De asta a și rezistat Nik.

— Ce nevoie avea să se complice cu depozitul ?

— Posesorii de bunuri nedeclarate se răriseră, clienții îl presau, plus, probabil, lăcomia !

Goliră cestile de cafea, fiecare cu gîndurile lui.

— De cînd am început ancheta, spuse maiorul, mă întreb cum ați acceptat să-l ajutați.

— N-are importanță...

— Pentru mine da. Sînteți un om deosebit...

— O zdreanță !

Pătrașcu își umezi buzele :

— Dimineață o să dați o declarație scrisă. Nu e nevoie să treceți absolut toate motivele participării dar, credeți-mă, acum mi-e peste putință să nu insist. Ajutați-mă să vă înțeleg. Oricîtă fantezie aș avea, nu pot să-mi închipui că ați cedat fără presiuni, numai de dragul banilor. Pregătit sau nu pentru viață, există curse pe care le eviți instinctiv, cu ochii închiși. O privi țintă : V-a șantajat ?

Mara întoarse capul, spuse încet :

— Da. Nik m-a pregătit psihologic înainte de a-mi face propunerea. În seara aceea mi-a demonstrat practic punct cu punct că depind în întregime de el.

— V-a convins ? întrebă mirat Pătrașcu.

— Avea argumente...

— Vă gîndiți la aranjamentul cu barul ?

— Și la el. A fost primul șoc, prima fisură, eram convinsă că rezist profesional. O chestiune de orgoliu, în ultimă analiză, de echilibru sufletesc.

— Înțeleg. Apoi ?

— Apoi...

Se opri, își mușcă buzele.

— Spuneți, doamnă !

— Nu pot ! Ce-a urmat n-are nici o legătură cu furtul, vă asigur. O poveste intimă, murdară, mi-a întors sufletul...

Pătrașcu își aminti declarația amantei abandonate de Adam Petrescu. Mara fusese văzută intrînd în garsoniera din strada Bărăției. Nu insistă. Femeia bău puțin coniac, aprinse altă țigară.

— Cunoașteți efectul drogurilor ?

— Din lecturi.

— V-aș putea vorbi cu ceasuri întregi. Expiră lung fumul. Timp de cîteva săptămîni înaintea „momentului de adevăr". Nik mi-a strecurat seară de seară, înainte de culcare, drogul în paharul cu lapte de pe noptieră.

— Poftim ?

Pătrașcu nu-și credea urechilor, cutele dintre sprîncene i se adînciseră. Mara privea absentă fotografia Ninei la patru ani, cu un cățel de catifea în brațe. Pe atunci n-avea nimic împotriva animalelor domestice... Din codițele fetiței, mici, de șoricel, se vedeau doar fundele enorme, două avioane care-i astupau urechile.

— Ați auzit bine, am fost drogată fără să știu. Pînă dimineața efectul dispărea, mă trezeam din ce în ce mai prost dispusă. Necesitatea, însă, rămînea ! Clătină din cap : Povestea miroase de la șapte poște a melodramă, femeia blondă, suavă, ajunsă în ghearele unui vampir și așa mai departe. Nu sînt nici blondă, nici suavă, dar astea nu-s motive să mă credeți. Cu asemenea istorii, trebuie să recunoașteți, nu vă ciocniți în fiecare zi. Mi-ar părea rău să vă închipuiți că-mi caut circumstanțe.

— Chestiunea, oricum, întoarce lucrurile la o sută optzeci de grade. De ce v-a intoxicat ?

— Drogul constituie mijlocul cel mai eficient de a-ți asigura dependența cuiva. Asemenea produs nu-l găsești la farmacie. Din clipa în care nu mi-a mai strecurat

doza în paharul cu lapte a început coșmarul... Strînse ploapele : Groaznic !

Maiorul își frecă bărbia pe gînduri.

— Există cineva care poate să confirme ?

— A fost ! Cascadorul. Era de față cînd Adam i-a sugerat soțului meu ideea.

— Adam ! Un tip cu fantezie...

— Un... mă rog, despre morți numai bine.

— Așa se spune. În asta a constat șantajul ?

Mara netezi cu muchia palmei fața de masă galben-pai pe care Nina se iscălise cu pixul maiorului : Carmencita-Nina Pătrașcu... Fetiței îi plăcuse numele Carmencita.

— Da...

— Numai ? V-aș ruga să fiți foarte sinceră, oricum pictorul nu e omul care să vă menajeze după arestare.

— Ar mai fi ceva... L-am cunoscut pe Nik cu mult înaintea căsătoriei, am avut un copil...

— Care s-a născut mort, sînt informat.

— Nu, domnule maior, al meu trăia, sora de la maternitate l-a schimbat cu altul... Lucrurile astea nu mai au cum s-o atingă, a părăsit țara, la cîteva săptămîni după substituire.

— De unde știți ?

— Nik i-a aranjat plecarea în schimbul unei declarații scrise. Avu un rîs mic, rece. Colegii, prietenele mă invidiau ce noroc am avut să-l întîlnesc...

Maiorul scoase carnetul de însemnări, citi :

— Despre sora Anghelache e vorba cumva ?

— Ați aflat ?

Pătrașcu nu-i răspunse. Privea pe gînduri zorile plăpînde.

— Dacă am înțeles bine, hotărîrea pictorului de a face apel la dumneavoastră s-a născut recent, cîteva săptămîni înaintea furtului.

— Categoric.

— V-ați întrebat pentru ce s-a dat peste cap să obțină declarația sorei cu opt luni înainte ?

— S-a asigurat, bănuiesc, că voi fi docilă în împrejurări cheie, nu văd altă explicație. Nik știa cu ce se ocupă...

— Așa raționați acum.

— În clipa aceea și ulterior n-am văzut în fața ochilor decît celula, mă gîndeam cu groază la ce va urma.

— O stare de spirit speculată abil de soțul dumneavoastră.

Mara respiră profund.

— Printre altele. Am un frate inginer...

— Dragoș Teodorescu.

— A făcut un accident, cu mașina, s-a speriat, știți cum se întîmplă, și a fugit... Un act condamnabil, nu încape discuție. Gigi Păun se afla prin apropiere, l-a recunoscut.

— Demult ?

— Luni 6 iunie...

Pătrașcu bătea capătul țigării de unghia degetului gros. Gestul încremeni.

— Anul ăsta ?

— Da.

— V-a mărturisit el ?

— Nu. N-am mai apucat să-l văd, a plecat imediat într-o delegație, la Arad mi se pare. Victima a decedat. Ospătarul i-a spus lui Nik și a început șantajul.

— Sinistru ! observă maiorul.

— După „momentul de adevăr" nu mai aveam decît o singură dorință : să mor. Am înghițit un tub de luminal...

Se auziră bătăi în ușa liftului blocat între ziduri, voci groase care făceau recomandări din stradă nevestelor ieșite pe balcon să-i rupă urechile lui ăla micu' dacă nu-și face lecțiile, zgomotul pachetelor cu resturi alimentare aruncate de gospodine în curtea interioară. Începea o nouă zi.

— În cele din urmă, continuă maiorul, ați acceptat.

— Da. Nick a pus la cale alibiul, Gigi Păun, Adam, poetul Sihlă și inginerul Stănescu trebuiau să depună în favoarea noastră. Se pare că ați ocolit capcanele.

— Filmarea a avut loc pe la nouă, iar pendula surprinsă în cadru arăta ora zece, nu ?

— Exact. Vila e legată de blocul învecinat printr-un tunel.

— L-a descoperit aseară locotenentul Brumă.

— Pe acolo am ieșit. Cascadorul aștepta la volan, în cîteva minute am ajuns la depozit. Drumul dus și întors

pe cablu a fost un supliciu, de o mie de ori era să mă prăbușesc. La plecare ne-a surprins bătrîna...

Vorbea cu fruntea rezemată în pumni, cu vocea gîtuită. Maiorul deschise fereastra. Aerul proaspăt pătrunse în încăpere împreună cu zgomotele dimineții, împreună cu zîmbetul soarelui.

— Ați fost înșelată, doamnă !

— Nu-i prima dată... La ce vă referiți ?

— Am intuit dintr-un bun început că dumneavoastră sînteți singura care eventual va vorbi și oamenii mei nu și-au precupețit eforturile răscolind trecutul, luînd relații de la toți care v-au cunoscut. Locotenentul Brumă a discutat zilele trecute cu sora Anghelache.

— S-a întors ?

— N-a plecat !

Mara tresări :

— Nik i-a aranjat... Se opri cu gura întredeschisă. Ce vreți să spuneți, domnule maior ?

— Înlocuirea noilor născuți e un basm, ca și declarația scrisă, ca și trecerea frauduloasă peste graniță a sorei de gardă.

— A !

Femeia îl privea încremenită.

— Pictorul, continuă Pătrașcu, a mizat pe naivitatea dumneavoastră și a mizat bine. N-ați dorit copilul, iar faptul că chestiunea s-a rezolvat relativ ușor printr-o simplă substituire presupunea discreție.

— Ce mascaradă, Dumnezeule !

Pătrașcu se apropie de masă.

— Luni 6 iunie curent, inginerul Dragoș Teodorescu se afla de zece ore la celălalt capăt al țării.

— Adică ? ! ?

— Nu el a făcut accidentul ! E pur și simplu uimitor cît de credulă ați fost ! Chiar dacă admit că Nik Stratilat este un maestru al improvizațiilor...

Ajuns în stradă maiorul respiră adînc.

Cîștigase.

Locotenentul observă luminile noi, vesele din ochii lui Pătrașcu, dar se abțin să-l întrebe ce s-a întîmplat.

— Introdu-i pe frumoșii ăia, te rog.

Întîi intră Gigi Păun, două minute mai tîrziu, Adam Petrescu și cascadorul. Cînd dădu cu ochii de ospătar, Anton Zaharia avu un sughiț scurt, seducătorul împrumută expresia imposibil de confundat a omului care întinde mîna în baie după prosop și atinge o stafie.

— Așa vasăzică ! Mda... mormăi Adam.

— Clar ! spuse cascadorul.

Maiorul le făcu semn să ia loc :

— Ați înțeles, în sfîrșit ! Nu știu cît de limpede vă e chestiunea, de un lucru însă pot să vă asigur : dacă nu vă rețineam pentru cercetări, astăzi erați pe masa de autopsie. Nik Stratilat a răscolit Bucureștiul în căutarea voastră cu lațul în mînă.

— Chintă regală din patru culori ! spuse Gigi Păun căscînd ostentativ. Am mai văzut d-astea.

Pătrașcu se răsuci :

— Ai spirit de observație ! Cum a fost cu accidentul din 6 iunie ? Cine era la volan, fratele doamnei Mara, nu?

Ospătarul deveni atent. Minciuna o ticluise cu pictorul, n-avea de unde să știe. Doar dacă... Zîmbetul îi fugi de pe buze. Se uită la ceilalți. Adam își reluase masca durerii, cascadorul sta arc, încordat la maximum, atent să vadă dincotro vine pericolul.

— Nu-ți sparge capul, băiete, continuă maiorul, îți spun eu de unde știu. În clipa asta, soția pictorului așterne pe hîrtie tot ce mi-a povestit timp de trei ore.

— Sînt curios ce înșiră, nu mi-a făcut deloc impresia că fantezia o dă afară din casă, spuse Adam Petrescu.

Pătrașcu acceptă clătinînd din cap :

— Hotărît. Niciodată nu i-ar trece prin minte, de pildă, că un om poate fi împins la droguri, strecurîndu-i-se seara, înainte de culcare, „medicamentul" în paharul cu lapte. Asemenea idei poate avea numai un tip care își pipăie în permanență gîndul, îi vede culoarea, simte forma.

Adam asculta desenînd cu degetul mijlociu spirale nervoase pe genunchi :

„Mara a vorbit, gîndi, e limpede !"

Pătrașcu se întoarse spre Brumă :

— Rămîne numai Anton Zaharia. Andrei, dă-le, te rog, codul penal să-l răsfoiască, continuă maiorul, cînd cei doi se aflau pe punctul de a părăsi biroul. Vor găsi acolo fapta lor încadrată exact. Poți să le explici cît de îngăduitoare este justiția față de cetățenii dispuși să trădeze interesele statului. Tînărul măcinat de gînduri va avea la ce să mediteze.

Rămași singuri, cascadorul își fixă privirea undeva peste capul maiorului. Pătrașcu îl privi mult timp în tăcere.

— După Nick Stratilat, spuse, situația dumitale este cea mai grea, sper că ai înțeles.

— Nu știu la ce vă referiți.

— A, continui să speri că nu-i decît o cursă. Nu, Antoane, de astă dată nu. De unde crezi că știu amănuntul cu drogul strecurat în pahar ? Erai de față cînd Adam i-a sugerat pictorului intoxicarea și tot dumneata ai fost acela care i-ai povestit doamnei Mara. Dealtfel, peste un ceas, o să-ți dau să-i citești declarația.

Cascadorul își concentră privirea pe chipul maiorului.

— N-a rezistat...

— Nu.

— Bănuiam că așa o să se întîmple.

— Nu-i purta pică, e un om nefericit, toți au păcălit-o.

— Da... Anton Zaharia îl privea cu un soi de admirație. Credeam că încă nu s-a născut ăla în stare să-l înfrîngă pe Nik.

Pătrașcu îi întinse pachetul de țigări, aprinse și el una.

— Doamna Stratilat mi-a povestit că nu-l agreezi pe Adam Petrescu.

— O jigodie !

— Nu ți-a plăcut nici ideea cu intoxicarea.

— Am și așa destule păcate.

— Uite ce e, Antoane, aș vrea să mă ajuți într-o chestiune.

Cascadorul zîmbi amar :

— Eu...

— Va trebui să dai o declarație cu tot ce s-a întîmplat. Se grăbi să precizeze : nu acum, mîine, peste două-trei

zile cînd nu vei mai avea dubii asupra stadiului la care a ajuns ancheta. Nu ai cele mai ortodoxe păreri despre onestitate, ești un dur, poți stîlci în pumni zece bărbați, dar sînt convins că niciodată n-ai fi capabil să otrăvești un om cu bună știință, cîte puțin în fiecare zi, un om nevinovat ! Te rog, nu omite sugestia lui Adam Petrescu. Mara Stratilat a fost o victimă. Ajută-mă s-o ajut !

— Un act de caritate ?

— De omenie.

Cascadorul îl privi în ochi :

— O să încerc.

*

Colonelul Tudose își sorbi cafeaua :

— Un alibi perfect.

— În orice caz greu de spulberat, aproape imposibil, spuse Pătrașcu. Singura probă, sticla pariului, a distrus-o Anton provocînd accidentul camionetei care transporta navetele la laborator. Am parcurs o parte bună din itinerarul stabilit de Nik Stratilat și mi-am dat seama că nu-i nimic de făcut. Peste o sută de martori sînt gata să depună în favoarea pictorului. Complicii judicios aleși fredonau cu dezinvoltură și tupeu cîntecul lui Nik Stratilat. Am răscolit împreună cu locotenentul Brumă trecutul fiecăruia. M-au ajutat zeci de oameni onești... Una din femeile abandonate de Adam Petrescu l-a urmărit o vreme pas cu pas. De la ea am aflat că individul care-și pipăie gîndurile a întreținut la un moment dat relații foarte apropiate cu Mara Stratilat. Încă o confirmare a faptului că „martorii incidentali" se cunoșteau între ei, dar numai atît. În ultima analiză Adam putea recunoaște liniștit legătura cu nevasta pictorului, fără să-i știrbească alibiul. Mai mult, un avocat isteț găsea în asta un atu în plus. Tînărul l-a cunoscut pe pictor prin intermediul soției, deci n-a picat în casă din senin. Ruptura dintre cei doi — onorată instanță — s-a produs demult, ce interes avea Adam s-o servească pe cetățeana Stratilat ? Cu atît mai puțin pe soțul inocent, e de la sine înțeles, etcetera.

— Cunosc genul de pledoarie, spuse colonelul.

— Indiferent cum s-ar fi soldat disputa asupra autenticității filmului, rămîneau martorii pariului.

— Cred că asta e de fapt și marea găselniță a pictorului. Care tribunal poate accepta că cineva dă o lovitură, în condițiile cunoscute, după ce a băut pe nerăsuflate o jumătate de rom ? Hm ! Drăcească treabă !

— Am cîntărit de o mie de ori pe fiecare membru al bandei. Singura cu un trecut aproape fără pată rămînea Mara Stratilat. Ne-am concentrat atenția asupra ei. Femeia se stăpînea greu, evenimentele din ultima săptămînă și consumul de droguri — treaba asta aveam s-o aflu mai tîrziu — o marcaseră evident. M-am gîndit să răspund la înscenarea pictorului cu altă înscenare. Așa s-a născut ideea „asasinării" celor trei. I-am reținut pentru cercetări cu cîteva minute înainte ca băieții să simtă în jurul gîtului juvățul lui Nik Stratilat. Anticipam de fapt intențiile pictorului, avînd grijă să-i comunic Marei rezultatele. Pentru culoare și tentă de adevăr am apelat la Mariana Cercel, poreclită *Nașa*.

— Asta cine mai e ?

Maiorul aștepta întrebarea. Rîse. Rîsul Ninei cînd punea la cale o năzbîtie.

— Codoașă, ghicitoare, și gazdă de hoți, o fostă clientă de-a mea. Pe vremuri, cu cincisprezece ani în urmă vreau să spun, speria portofelele în tramvaie. Acum își vede de treabă, s-a măritat cu un coleg de breaslă. Clătină din cap. În *Nașa* a murit o mare actriță. S-a desfășurat amplu și extrem de convingător în rolul mamei lui Gigi Păun, „asasinat" de pictor. Tensiunea din casă crescuse, Mara a avut inspirația să blocheze ușa dormitorului. Cînd pictorul cu frînghia în mînă s-a repezit s-o spargă, femeia a reușit să fugă pe fereastră. Două ore mai tîrziu mi-a mărturisit totul.

Colonelul Tudose asculta învîrtind stiloul între degete. Se cunoșteau demult, erau prieteni.

— Greu, Grigore !

— Greu. Ai o țigară ?

Fumă privind pe fereastră dimineața cuminte.

— L-ai arestat ? întrebă colonelul.

— Încă nu. Peste o oră. Celula i-ar aduce liniștea resemnării... N-am sadisme, mă cunoști, dar individul ăsta m-a dezgustat. Vreau să mai tremure măcar un ceas. De cînd am început ancheta așteaptă să încrucișăm mănușile,

pîndește cu pumnii strînși clipa cînd îi voi bate la ușă. Să mai aștepte ! Se uită în ochii colonelului : Știi cum a aiurit-o pe nefericita de nevastă-sa ?

Relată povestea Marei Stratilat. Chipul lui Tudose se întunecă.

— Îngrozitor !

— Ești jurist, crezi că are șanse să scape ? întrebă maiorul.

— Circumstanțe atenuante, în orice caz. Dacă dovedește că a fost intoxicată împotriva voinței ei...

— Aștept declarația cascadorului. Era de față cînd Adam Petrescu i-a sugerat ideea pictorului.

— S-ar putea demonstra că a acționat sub influența drogurilor și a șantajului. Va cîntări mult și convingerea judecătorului. În orice caz, n-o să fie ușor.

Maiorul se apropie de fereastră. Calea Victoriei văzută de sus părea un fluviu de culori vii, agitate. Spuse încet :

— Mi-e milă. E o mare nefericită.

*

Nik Stratilat pîndea strada. Avea ochii injectați, obrajii căpătaseră o culoare pămîntie. Respira greu. În *living-room* stăruia mirosul acru de alcool și tutun, pretutindeni se vedeau aruncate mucuri de țigări și sticle goale. Fumase mult, băuse incredibil. Tunelul blocat îi spulberase ultima speranță.

— Nu ! mugi pictorul. Mai există una !

Aștepta întîlnirea cu maiorul. Așteptare dureroasă împinsă la limită, cînd începe să te înjunghie fiecare fibră, cînd zgomotul pașilor pe caldarîm îți sparg timpanele, cînd aerul înțeapă, fiecare respirație e o pernuță de ace înghițită...

Nik Stratilat era obișnuit să aștepte. O făcuse la paisprezece ani, pitit sub canapeaua din hol ca să vadă unde-și ascunde tante Aimée economiile. Cuvertura de brocart cădea pînă jos, acoperea picioarele aurite, husa era scoasă numai de crăciun și paște sau cînd aveau invitați simandicoși... Bijuteriile le ținea ascunse într-o casetă de argint masiv cu capacul sculptat. În despărțiturile de catifea roșie se aflau inelele cu perle și safire — fleacuri —,

garnitura cu 120 de briliante pe care Aimée o moștenise de la soră-sa Raluca, căsătorită cu armatorul Nicolakis. Caseta stătea veșnic încuiată în seiful din spatele unui Luchian. Șase ore așteptase Nik după paravanul de atlas cu dragoni de aur, clipa cînd mătușă-sa avea să formeze cifrul...

Pictorul văzu mașina maiorului și își înfipse unghiile în palmă.

— În sfîrșit !

*

Pătrașcu îi făcu semn lui Brumă să oprească chiar în fața porții. Coborî fără grabă și pătrunse în curtea vilei cu pași rari, măsurați.

*

Pictorul lăsă ușa deschisă, apoi se așeză comod în fotoliu, picior peste picior și cu paharul în mînă. Își simțea limba de iască, umflată, pierduse saliva. În orbite îi ardeau doi tăciuni.

Maiorul apăru în prag. Privirile li se încrucișară pumnale. Nik Stratilat își umezi buzele crăpate ținîndu-și respirația. Nu se auzea decît liniștea.

Maiorul înaintă încet cu mîinile în buzunare, scoase declarația Marei și o puse pe măsuța cu băuturi.

Dintr-o privire pictorul îi recunoscu scrisul.

Umerii i se prăbușiră brusc.

*

Mergeau de mînă prin Cișmigiu. Nina purta pantofiori roșii. Nu se prea potriveau la rochița verde din olandină, dar nu voise în ruptul capului să iasă din magazin încălțată în sandalele vechi.

Pe degete își pictase cu carioca vreo 12 inele cu și fără pietre. Nu-i lipsea nici verigheta, anoul auriu șterpelit de la stiloul Parker al maiorului... La încheietura mîinii stîngi avea un ceas cît un deșteptător, pe cealaltă, două brățări.

Din partea opusă venea un munte de om numai barbă și plete. Pășea clătinîndu-se, ținînd în mînă un trandafir ca pe un stindard. Era poetul Sihlă, zis Sonet. Se opri în fața lui Pătrașcu răcnind :

— Lumină. Dixi ! șopti gros conspirativ : Am meditat la cele întîmplate. Nu se poate ! Exclus ! Am spus !

— Bine, bine, zise maiorul privind alarmat în jur. Îi întinse mîna de rămas bun : Mi-a făcut plăcere...

— Adică la revedere ? Îmi purtați pică ?

— Nu, dar...

— Cine-i zîna asta mică ? întrebă poetul uitîndu-se lung la Nina.

Fetița se ascunse speriată în spatele maiorului. Sihlă zis Sonet îngenunche oferindu-i trandafirul :

— Inimă curată, nesărutată de patimi lumești, te rog să-l primești !

Făcu o reverență și se depărtă.

Nina roșise toată. Era prima ei floare dăruită de un bărbat.

Își luă inima în dinți și ridică ochii spre maior.

— Unde e ?

— Cine ?

— Știi tu... cu cățelul.

Pătrașcu îi trecu mîna prin păr.

— A plecat...

— Și nu se mai întoarce ?

— Se întoarce, Nina.

— Cînd ?

— Peste șase luni sau peste șase zile.

Inima fetiței zvîcni. Întrebă încet măsurîndu-l printre gene.

— La... noi ?

Nu-i răspunse.

Cuprins

Capitolul I
O pereche potrivită 3
Capitolul II
Un soț perfect 26
Capitolul III
„Foamea albă" 36
Capitolul IV
Nina are probleme 49
Capitolul V
Alibiul 59
Capitolul VI
Un martor incomod 66
Capitolul VII
Amănunte semnificative 76
Capitolul VIII
Erori 88
Capitolul IX
Opinii contradictorii 96
Capitolul X
„Apărarea are cuvîntul" 111
Capitolul XI
Sihlă zis Sonet, poet 131
Capitolul XII
Proba 138
Capitolul XIII
Jocul nervilor 146
Capitolul XIV
„Cișmigiu et company" 159

Capitolul XV
Omul care își simte gîndurile 169
Capitolul XVI
Gigi Păun iese din competiție 180
Capitolul XVII
Panica 191
Capitolul XVIII
Monedă pentru monedă 203

Redactor : maior ION ARAMĂ
Tehnoredactor : GH. CUCOȘ

Bun de tipar 22.01.1979. Apărut 1979.
Tiraj 63.000 exemplare. Coli de tipar 14. B225.

Comanda nr. 80 606
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1, București;
Republica Socialistă România